

**Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ.
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ.**

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ :

**ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ ΤΟΥ
ΚΟΙΝΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΡΑΣΗ
ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ
ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ.**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ : Γ . ΔΕΛΛΗΣ .

ΕΙΣΗΓΗΣΗ – ΕΠΙΒΛΕΨΗ : Γιώργος Βαρελίδης, Δρ. Αρχ. Μηχ. –Πολεοδόμος.

ΑΘΗΝΑ 2006.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Στην παρούσα εργασία γίνεται παράθεση στοιχείων, ιστορική αναδρομή για το αντικείμενο της κατοικίας.

Πραγματοποιείται παράθεση των δομικών μορφών κατασκευών καθώς επίσης και των μορφών κατοικιών ως εκφράσεις της εποχής και του τρόπου ζωής. Ακολούθως γίνεται παράθεση στοιχείων της ελληνικής πραγματικότητας και της νεότερης αρχιτεκτονικής.

Γίνεται παράθεση στοιχείων που αφορούν τη βιολογία των κτιρίων καθώς και το κλίμα τους. Αναγκαία κρίνεται η παράθεση της διάρθρωσης των χώρων κατοικιών και πραγματοποιείται διαχωρισμός τους.

Η κατηγοριοποίηση των κατοικιών σε κύρια και δευτερεύουσα – εξοχική ακολουθεί τα άνωθεν κεφάλαια

Ακολούθως γίνεται διαχωρισμός των κατοικιών :

- 1) Με βάση το υλικό κατασκευής τους
- 2) Με βάση τη διάταξή τους και τέλος
- 3) Με βάση το μέγεθος.

Ακολούθως πραγματοποιείται μικρή αναφορά σε ειδικές κατηγορίες κατοικιών και μετά από αυτό γίνεται παράθεση – ανάλυση παραδειγμάτων από τον ελληνικό και διεθνή χώρο.

Τέλος, που είναι και βασικός στόχος της συγκεκριμένης εργασίας παρατίθενται οι παράγοντες που επιδρούν στις επιλογές του αγοραστικού κοινού και διαμέσου παραδειγμάτων αναλύονται τα πρότυπα – στοιχεία που έλκουν τους αγοραστές και συνεπώς επιδρούν στη διαμόρφωση του παρεχόμενου προϊόντος από τους κατασκευαστές.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

- 1.1. Ιστορική αναδρομή.
- 1.2. Δομικές μορφές σε σχέση με τις μεθόδους κατασκευής.
- 1.3. Μορφές κατοικιών εκφράσεις της εποχής και του τρόπου ζωής
 - 1.3.1. Προσπελάσεις.
 - 1.3.2. Είσοδοι.
 - 1.3.3. Διατάξεις εσωτερικών επικοινωνιών κατοικιών.
 - 1.3.4. Κατοικίες

- 2.1. Ελληνική πραγματικότητα
- 2.2. Σύγχρονη αρχιτεκτονική στην Ελλάδα
- 2.3.1. Στοιχεία της νεώτερης ελληνικής αρχιτεκτονικής. Οι συνθήκες. Η αποδιάρθρωση της ελληνικής ταυτότητας.
- 2.3.2. Οι θεσμοί. Αντιφατικές θεωρήσεις του αρχιτεκτονικού χώρου.
- 2.4.1. Αρχιτεκτονική εξέλιξη.
- 2.4.2. Τα έργα. Η ανανέωση της μοντέρνας αρχιτεκτονικής.
- 2.4.3. Η ιδεολογία. Μοντερνιστές χωρίς αιτία

- 3.1. Άνθρωπος και κατοικία
- 3.2. Προσανατολισμός κατοικίας.
 - 3.2.1. Ευνοικός προσανατολισμός οικοπέδων για κατοικίες.
 - 3.2.2. Οικόπεδα σε πλαγιές.
 - 3.2.3. Οικόπεδα σε όχθες ποταμών και λιμνών.
 - 3.2.4. Θέση ως προς το δρόμο.
 - 3.2.5. Προστασία της κατοικίας από αποκλεισμό λόγω περιμετρικής δόμησης.
 - 3.2.6. Προσανατολισμός δωματίων.
- 3.3. Βιολογία των κτιρίων
 - 3.3.1. Γεωλογικές επιδράσεις.
 - 3.3.2. Το μάτι – μέτρο εντύπωσης των αντικειμένων.
 - 3.3.3. Άνθρωπος και χρώμα.
 - 3.3.4. Αναλογίες – Βασικά στοιχεία.
 - 3.3.5. Ορθολογική χρήση των υλικών.
 - 3.3.6. Κλίμα της κατοικίας.
 - 3.3.6.1. Το κλίμα των χώρων.
 - 3.3.6.2. Θερμοκρασία και σχετική υγρασία του αέρα.
 - 3.3.6.3. Αερισμός της κατοικίας.

4. Διάθρωση χώρων – ανάγκες και ποιότητα κατοικίας.
 - 4.1. Προσανατολισμός – Διαμπερότητα.
 - 4.2. Χώρος κίνησης.
 - 4.3. Κίνηση μέσα στους χώρους και από τους χώρους.
 - 4.3.1. Προθάλαμοι, ανεμοφράχτης, είσοδος.
 - 4.3.2. Είσοδος.
 - 4.3.3. Διάδρομοι.
 - 4.4. Εξώστες – ημιυπαίθρειοι.
 - 4.4.1. Ύπαιθρο
 - 4.5. Κύριοι – βασικοί λειτουργικοί χώροι κατοικιών
 - 4.5.1. Ανάλυση χώρων.
 - 4.5.1.1. Τραπεζαρίες.
 - 4.5.1.2. Κουζίνες.
 - 4.5.1.3. Οι πιο ιδιωτικοί χώροι
 - 4.5.1.3.1. Ιδιωτικός χώρος του ζευγαριού.
 - 4.5.1.3.2. Περιοχή παιδιών
 - 4.5.1.3.3. Υπνοδωμάτια.
 - 4.5.1.4. Λουτρά
 - 4.5.1.5. Σαλόνι – τραπεζαρία.
 - 4.5.1.5.1. Καθημερινό της οικογένειας.
 - 4.5.1.5.2. Γωνία καθιστικού.
 - 4.6. Βοηθητικοί χώροι κατοικιών.
 - 4.6.1. Βοηθητικοί χώροι οικιακών εργασιών.
 - 4.6.2. Αποθήκες.
 - 4.6.3. Μικρές αποθήκες.
 - 4.6.4. Αποθήκες τροφίμων.
5. Διαχωρισμός κατοικιών – παράθεση στοιχείων
 - 5.1. Γενικός διαχωρισμός κατοικιών.
 - 5.1.1. Με βάση το κύριο υλικό – δομικό στοιχείο κατασκευής.
 - 5.1.1.1. Ξύλινες κατασκευές.
 - 5.1.1.2. Κατοικίες με μέταλλο ή μεταλλικό σκελετό.
 - 5.1.1.3. Κατοικίες κατασκευασμένες από σκυρόδεμα.
 - 5.1.1.4. Σύμμικτες κατασκευές.
 - 5.1.1.5. Κατοικίες κατασκευασμένες από μη συμβατικά υλικά.
 - 5.1.1.6. Προκατασκευασμένες κατοικίες.
 - 5.2. Διαχωρισμός κατοικιών με βάση τη διάταξή τους.
 - 5.2.1. Διάταξη κατοικιών σε κεκλιμένο έδαφος.
 - 5.2.2. Απλή διάταξη κατοικιών.
 - 5.3. Διαχωρισμός κατοικιών με βάση το μέγεθος.
 - 5.3.1. Απλές μονοκατοικίες.
 - 5.3.2. Κατηγορίες πολυκατοικιών.

6. Κατηγοριοποίηση κατοικιών

6.1. Κύρια κατοικία

6.2. Εξοχική κατοικία η δεύτερη κατοικία.

6.2.1. Εξοχικές κατοικίες σε ηπειρωτικό χώρο.

6.2.2. Εξοχικές κατοικίες σε παραθαλάσσιο χώρο.

6.3. Κατοικίες – ελληνικά παραδείγματα.

6.4. Κατοικίες – διεθνή παραδείγματα.

6.5. Ειδικές κατηγορίες κατοικιών

6.5.1. Αναστύλωση και εξυγίανση παλαιών κτιρίων, μετασκευή αυτών και χρήση τους ως κατοικίες ή συνδυαστική χρήση αυτών.

6.5.2. Βιοκλιματικές κατοικίες.

6.5.3. Ειδικές κατοικίες ή κατοικίες με ειδική χρήση.

7. Πρότυπα – παράγοντες προτίμησης στη διαμόρφωση του αρχιτεκτονικού προϊόντος.

7.1. Παράγοντες προτίμησης

7.1.1. Τιμή του προσφερόμενου προϊόντος.

7.1.2. Τρόπος αγοράς κατοικιών.

7.1.3. Χρονικοί παράγοντες.

7.1.4. Διατιθέμενα έτοιμα προϊόντα.

7.1.5. Αισθητική κάλυψη.

7.1.6. Παροχές της ιδιοκτησίας.

7.1.7. Χωροθέτηση.

7.1.8. Παροχές περιοχών.

7.1.9. Ποιότητα περιοχών.

7.1.10. Εφαρμογή καινοτομιών.

1.1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.

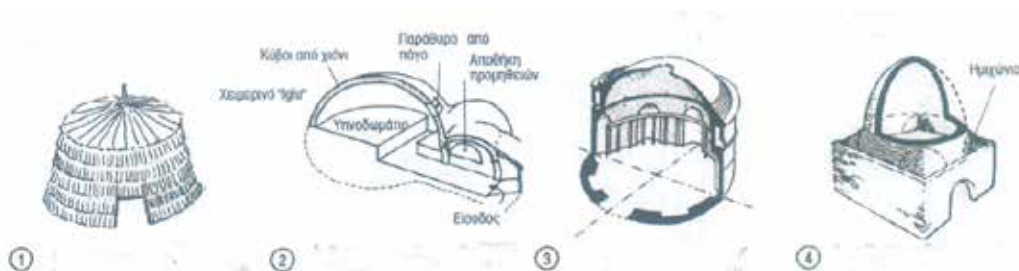
Από τις αρχές του 16ου αιώνα μέχρι την εποχή μας η επιστήμη, η τεχνολογία και η βιομηχανία επιτέλεσαν τεράστια πρόοδο και μετέβαλαν ριζικά την όψη της κοινωνίας. Η κατοικία σήμερα δεν είναι πια ένα φρούριο για τους εχθρούς, τους ληστές ή τους δαίμονες αλλά πρέπει να αποτελεί ένα αρμονικό πλαίσιο για τη ζωή μας, ανοιχτό στη φύση αλλά όμως από κάθε άποψη προστατευμένο από τα στοιχεία της φύσης. Ο καθένας μας έχει μια διαφορετική αντίληψη για το πλαίσιο αυτό, αλλά η δημιουργική ικανότητα του καθένα ξεχωριστά του υπαγορεύει κατά πόσο είναι δυνατό να μετατρέψει την πείρα του σε πραγματικότητα και να την εκφράσει με τη βοήθεια των υλικών που διαθέτει. Ορισμένοι ιδιοκτήτες αλλά και αρχιτέκτονες βασίζονται σε αρχιτεκτονικά στοιχεία του 15^{ου} αιώνα, άλλοι όμως βασίζονται σε αρχιτεκτονικά στοιχεία που έχουν διαμορφωθεί τον 20ο αιώνα. Η συνισταμένη των δύο αυτών τάσεων δίνει πάντα την καλύτερη λύση.

1.2. ΔΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ.

Αρχικά η μέθοδος κατασκευής καθόριζε πάντα τη μορφή του κτιρίου. Αργότερα αν και άλλαξε η μέθοδος κατασκευής διατηρούσαν την προηγούμενη μορφή παρ' όλο που δεν είχε πια κανένα λόγο ύπαρξης. Έτσι συναντήθηκαν τέτοια παραδείγματα από την εποχή των λίθινων τάφων της Αρχαίας Λυκίας, οι οποίοι είναι εμπνευσμένοι από τις ξύλινες κατασκευές μέχρι τα αυτοκίνητα του τέλους του 19^{ου} αιώνα, τα οποία αποτελούν πιστά αντίγραφα των αμαξιών με άλογα, σε σημεία να περιλαμβάνουν ακόμη και θέση για το μαστίγιο.

Οι πρωτόγονοι άνθρωποι αρχικά κατασκεύαζαν τις καλύβες σε κυκλική διάταξη με υλικά που έβρισκαν επί τόπου, όπως πέτρες και κλαριά. Αυτές επενδύονταν με υλικά που συλλέγονταν επί τόπου όπως φύλλα, άχυρα και κλαδιά, με σχοινιά με δέρματα ζώων και άλλα παρεμφερή υλικά (**ΣΧΗΜΑ 1 – τμήμα 1**). Βασικό στοιχείο που διαδραμάτιζε και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο ήταν οι πρώτες ύλες που βρίσκονταν επί τόπου.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η κατασκευή των κατοικιών των εσκιμώων. Βασικό στοιχείο που κυριαρχεί σε αυτές τις περιοχές είναι ο πάγος – στοιχείο το οποίο κυριαρχεί ως δομικό στοιχείο στις κατασκευές (**ΣΧΗΜΑ 1 – τμήμα 2**). Ακολουθώς δίδονται παραδείγματα από την ιστορία. Οι Ρωμαίοι κατασκεύασαν τους πρώτους πέτρινους θόλους στο Πάνθεον με την απλούστερη μορφή τους πάνω σε κυκλική μορφή (**ΣΧΗΜΑ 1 – τμήμα 3**).

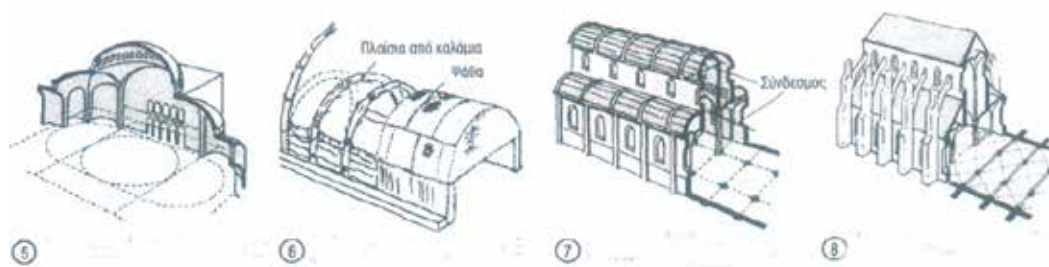

ΣΧΗΜΑ 1. ΘΟΛΩΤΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΤΜΗΜΑΤΑ 1-4). ⁽¹⁾

(1). Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδης».

Στην Περσία οι Σασσανίδες (6^{ος} μ.Χ. αιώνας) κατασκεύασαν τους πρώτους θόλους τους σε τετραγωνική κάτοψη. Η μετάβαση στον κύκλο γινόταν μέσα από ημιχώνια. (**ΣΧΗΜΑ 1 – τμήμα 4**).

Οι βυζαντινοί αρχιτέκτονες κατασκεύασαν πριν 1400 χρόνια το ναό της Αγίας Σοφίας πάνω σε ορθογωνική κάτοψη του οποίου το είδος κατασκευής είναι με ευκρίνεια ορατό από έξω ενώ στο εσωτερικό αποκρύπτεται με οπτικές εντυπώσεις (**ΣΧΗΜΑ 2 – τμήμα 5**). Εκτός από τις σφαιρικές μορφές στέγης σε πολλές χώρες συναντώνται και κυλινδρικές που αποτελούνται από πλαίσια από καλάμια που έχουν καλυφθεί με ψάθα όπως η παραπάνω κατασκευή που τμήμα της βρέθηκε στην περιοχή της Μεσοποταμίας και αναπαράχθηκε η όλη κατασκευή. (**ΣΧΗΜΑ 2 – τμήμα 6**). Λίθινες κυλινδρικές μορφές συναντώνται στα Ρωμαϊκά χρόνια και αργότερα στα εφαρμογές της Ρωμαϊκής αρχιτεκτονικής όπως είναι επί παραδείγματι ο ναός στο Sibenik της Γιουγκοσλαβίας (**ΣΧΗΜΑ 2 – τμήμα 7**).

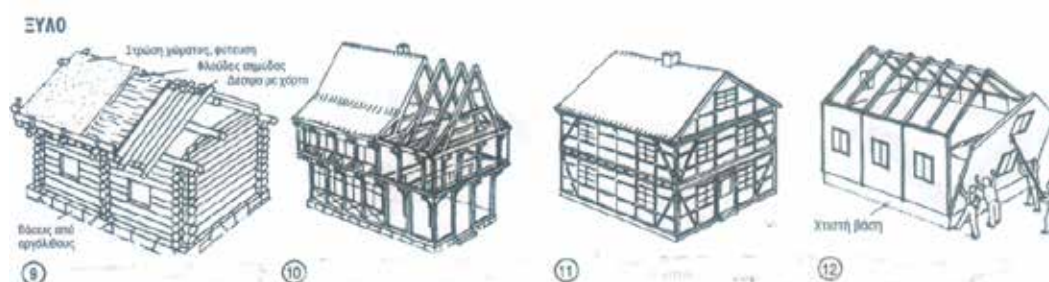

ΣΧΗΜΑ 2. ΘΟΛΩΤΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΤΜΗΜΑΤΑ 5 - 8).⁽²⁾

(2) . Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Από τα σταυρολίθια (δύο αντίθετα τεμνόμενους θόλους), κατασκευάστηκαν στη γοτθική αρχιτεκτονική με υπερυψωμένα τόξα αστεροειδής και δικτυωτοί θόλοι, των οποίων κύριο χαρακτηριστικό αποτελεί η στατική ισορροπία (αντηρίδες και αντηριδωτά τόξα) (**ΣΧΗΜΑ 2 – τμήμα 8**).

Το ξύλο αποτέλεσε βασικό δομικό στοιχείο που χρησιμοποιήθηκε για αρκετό καιρό. Οι αγροικίες διέθεταν σε όλες τις πλούσιες σε ξυλεία χώρες την ίδια μορφή, η οποία οφείλεται στον τρόπο κατασκευής (**ΣΧΗΜΑ 3 – τμήμα 9**).

ΣΧΗΜΑ 3. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΑΠΟ ΕΥΛΟ (ΤΜΗΜΑΤΑ 9 - 12).⁽³⁾

(3) . Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Σε περιοχές φτωχότερες σε ξυλεία αναπτύχθηκαν κατασκευές με μεμονωμένες στήλες και ενδιάμεσα παράθυρα (**ΣΧΗΜΑ 3 – τμήμα 10**). Σε αντίθεση με την προηγούμενη αναφερθείσα κατασκευή αυτή (**ΣΧΗΜΑ 3 – τμήμα 11**) στηρίζεται σε πλαίσια και έχει μεμονωμένα παράθυρα, ενισχύσεις στις γωνίες και κλείσιμο των ανοιγμάτων με πλέγμα κλαδιών ιτιάς σε συνδυασμό με πηλό. Άλλη διάταξη κατασκευής (**ΣΧΗΜΑ 3 – τμήμα 12**) είναι εκείνη που η μορφή της προέρχεται από τοιχώματα προκατασκευασμένα σε εργοστάσιο, που συναρμολογούνται εύκολα και οικονομικά στο χώρο τοποθέτησης. Σε διάφορες χώρες, όπως στη Σουηδία κατασκευάζονται και σπίτια με περισσότερα του ενός επιπέδου (διώροφα).

Άλλο στοιχείο που κυριάρχησε, κατασκευαστικά, ήταν για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα η πέτρα. Από ξηρολιθοδομή κατασκευάζονταν τοίχοι μικρού μόνο ύψους. Επομένως το πρώτο πέτρινο κτίσμα αποτελείτο σχεδόν αποκλειστικά από στέγη με μία χαμηλή είσοδο (**ΣΧΗΜΑ 4 – τμήμα 13**). Οι λαξευμένες πέτρες επέτρεπαν την κατασκευή

ψηλότερων τοίχων. Με χρήση κονιαμάτων κατέστη δυνατή η κατασκευή λίθινων αετωμάτων, με αψιδωτά ανοίγματα (**ΣΧΗΜΑ 4 – τμήμα 14**). Αργότερα τα ανοίγματα πλαισιώνονταν και οι γωνίες έπαιρναν μορφή με επιμελώς κατεργασμένες πέτρες. Όσον αφορά τα υπόλοιπα οι τοίχοι κατασκευάζονταν από επιχρισμένη αργολιθοδομή. (**ΣΧΗΜΑ 4 – τμήμα 15**).

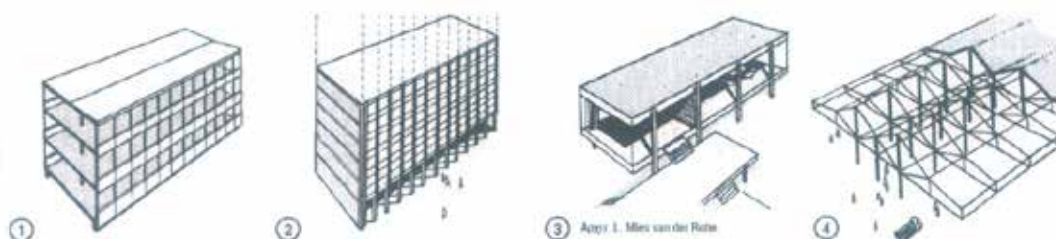

ΣΧΗΜΑ 4. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕ ΞΥΛΟ (ΤΜΗΜΑΤΑ 13 - 16).⁽⁵⁾
(5) . Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδης».

Η επιθυμία να πραγματοποιηθούν όσον το δυνατόν μεγαλύτερα παράθυρα στις οικοδομές των πόλεων οδηγούν σε κατασκευές με πέτρινα υποστυλώματα, οι οποίες αντιστοιχούν στις παρόμοιες ξύλινες, όπως διαφαίνεται στο **σχήμα 3 τμήμα 10**.

Η εποχή μας επέστρεψε στη δημιουργία μορφών από τις μεθόδους κατασκευής, με σχηματοποίηση όχι μόνο σε υλική βάση των στατικών στοιχείων αλλά συχνά και εμπνεόμενη από τη βαθύτερη ουσία των νεότερων κατασκευαστικών μεθόδων και αναζήτηση μιας μορφολογικής έκφρασης που να μπορεί να εφαρμοστεί στα προβλήματα που τίθενται. Σε αυτή την περίπτωση η αποφασιστική διαφορά βρίσκεται στην αναζήτηση της αρχικής μορφής της κατασκευής αντίθετα με προηγούμενη εποχή όταν χρησιμοποιούνταν οι υπάρχουσες μορφές και εφαρμόζονταν διακοσμητικά και ουδέτερα, ανεξάρτητα από το υλικό κατασκευής (πέτρα, ξυλεία, γύψος).

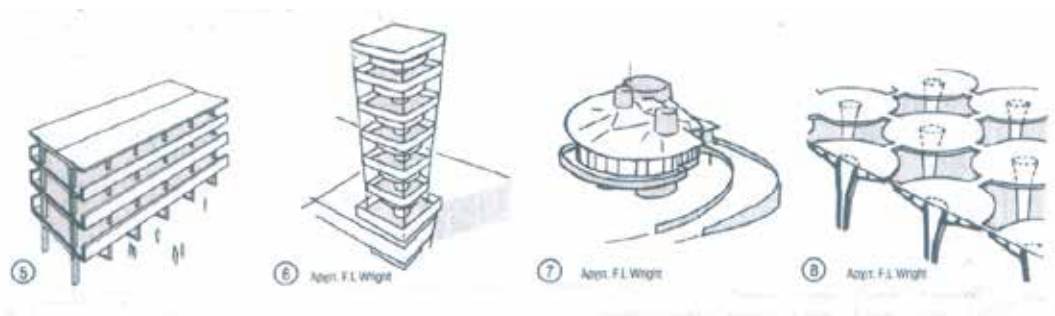
Άλλο κύριο δομικό υλικό που κυριάρχησε – και κυριαρχεί, κυρίως σε χώρες που διέθεταν μεγάλη παραγωγή σιδήρου, ήταν ο χάλυβας. Τα κτίσματα που κατασκευάζονται αποκλειστικά από χάλυβα επιτρέπουν την πραγματοποίηση των πιο ελαφρών μορφών, με μόλις ορατά υποστυλώματα (**ΣΧΗΜΑ 5 – τμήμα 1**).

ΣΧΗΜΑ 5. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕ ΧΑΛΥΒΑ (ΤΜΗΜΑΤΑ 1 - 4).⁽⁶⁾
(6) . Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδης».

Παρ' όλα αυτά αυτές δεν επιτρέπονται παντού. Εκτός από λίγες εξαιρέσεις απαγορεύεται η εφαρμογή εξωτερικών γυμνών χαλύβδινων υποστυλωμάτων (**ΣΧΗΜΑ 5 – τμήμα 2**). Σε συνδυασμό με ορατά εξωτερικά χαλύβδινα δοκάρια πατωμάτων, δημιουργούν ιδιαίτερα ελαφρές και έντονες στερεές μορφές και δίνουν μεγάλους ελεύθερους χώρους με απεριόριστες σχεδόν διαστάσεις (**ΣΧΗΜΑ 5 – τμήμα 3**). Οι ελαφρές στεγασμένες αίθουσες που έχουν λίγα υποστυλώματα και σημαντικά τμήματα της στέγης τους σε πρόβολο εμπίπτουν στην κατηγορία των κατασκευών από χάλυβα ή αλουμίνιο (**ΣΧΗΜΑ 5 – τμήμα 4**).

Σε πολλές περιπτώσεις οι κατασκευαστικοί κανονισμοί απαιτούν την εφαρμογή κατασκευών πυρασφαλών. Έτσι στις περιπτώσεις που επικαλύπτονται τα χαλύβδινα στοιχεία, προκύπτουν κατασκευές που μοιάζουν με σπλισμένο σκυρόδεμα (**ΣΧΗΜΑ 6 – τμήμα 5**). Χαρακτηριστικό αυτών των κατασκευών αποτελεί η διάταξη πλακών, που προεξέχουν από τα δοκάρια ή από τον κεντρικό πύργο (**ΣΧΗΜΑ 6 – τμήμα 6**),

ΣΧΗΜΑ 6. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕ ΒΕΤΟΝ ΑΡΜΑΙΡΕ (ΤΜΗΜΑΤΑ 5 - 8). (7)

(7) . Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδης».

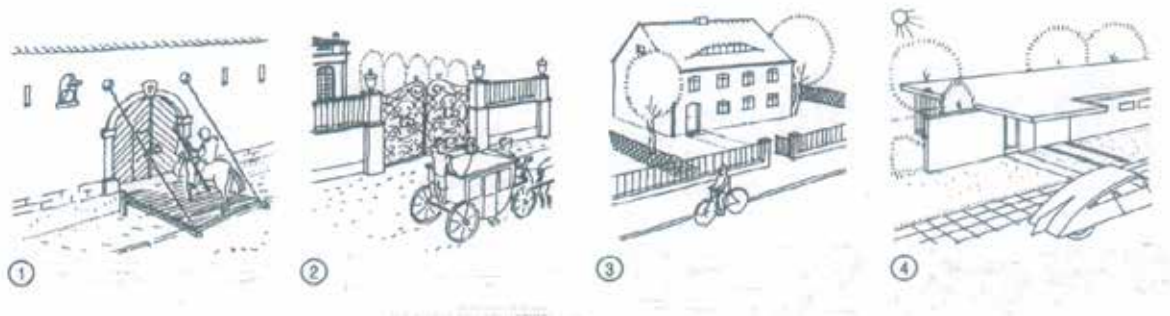
η από πυρήνα κοινής οικοδομής (**ΣΧΗΜΑ 6 – τμήμα 7**), ή μυκητοειδή πατώματα (**ΣΧΗΜΑ 6 – τμήμα 8**).

1.3. ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΖΩΗΣ.

1.3.1. ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΕΙΣ.

Από τις αρχές του 16^{ου} αιώνα μέχρι την εποχή μας η επιστήμη, η τεχνολογία και η βιομηχανία επιτέλεσαν τεράστια πρόοδο και μετέβαλαν ριζικά την όψη της κοινωνίας.

Η κατοικία σήμερα δεν είναι πια ένα φρούριο για τους εχθρούς, τους ληστές ή τους δαίμονες αλλά πρέπει να αποτελεί ένα αρμονικό πλαίσιο για τη ζωή μας, ανοιχτό στη φύση αλλά από κάθε άποψη προστατευόμενο από τα στοιχεία της φύσης. Ο καθένας μας έχει μία διαφορετική αντίληψη για το πλαίσιο αυτό αλλά η δημιουργική ικανότητα του καθένα ξεχωριστά του υπαγορεύει κατά πόσο είναι δυνατό να μετατρέψει την πείρα του σε πραγματικότητα και να την εκφράσει με τη βοήθεια των υλικών που διαθέτει. Ορισμένοι ιδιοκτήτες αλλά και αρχιτέκτονες βρίσκονται στον 15^ο αιώνα, άλλοι όμως έχουν φθάσει στον 20^ο αιώνα. Η συνισταμένη αυτών των δύο τάσεων δίνει πάντα την καλύτερη λύση.

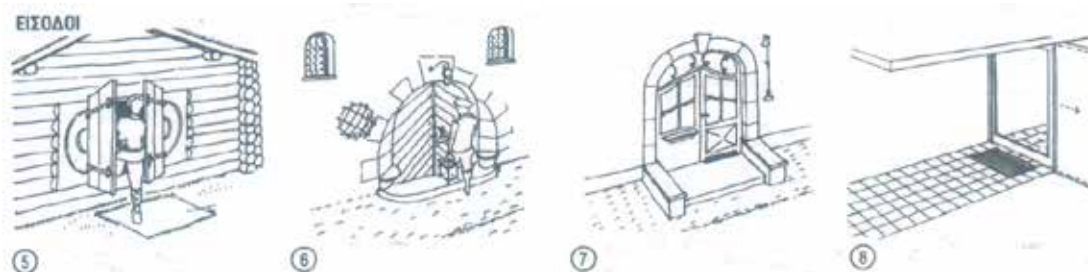
ΣΧΗΜΑ 1. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΕΩΝ ΣΕ ΚΤΙΣΜΑΤΑ. ⁽⁸⁾

(8) . Πηγή : «ΟΙΚΟΛΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Γύρω στο 1500 μ.Χ. η κατοικία ή η πόλη περιτοιχίζεται και κλείνει με βαριές πύλες (ΣΧΗΜΑ 1, τμήμα 1). Το 1700 το τείχος και η πύλη έχουν μόνο συμβολικό χαρακτήρα και μέσα από αυτά μπορεί να αποκτήσει κανείς μία εικόνα του εσωτερικού χώρου (ΣΧΗΜΑ 1, τμήμα 2). Το 19^ο αιώνα η κατοικία βρίσκεται στο μέσο χώρου που περικλείεται από χαμηλό φράκτη (ΣΧΗΜΑ 1, τμήμα 3). Τον 20^ο αιώνα καταργούνται οι περιφράξεις – στοιχείο το οποίο καθόριζε την ιδιοκτησία, ειδικότερα τα όρια της ιδιοκτησίας – κυρίως στην Αμερική. Η κατοικία βρίσκεται πλέον στο μέσον κοινόκτητου πράσινου χώρου και εναρμονίζεται με το περιβάλλον (ΣΧΗΜΑ 1, τμήμα 4).

1.3.2. ΕΙΣΟΔΟΙ.

Γύρω στο 1000 μ.Χ. οι καλύβες από κορμούς δέντρων της εποχής, είχαν χαμηλές πόρτες με ψηλά κατώφλια (παράθυρα δεν υπήρχαν, το φως έμπαινε από ένα άνοιγμα στη στέγη) (ΣΧΗΜΑ 1, τμήμα 5). Γύρω στο 1500 μ.Χ. βαριές πόρτες και παράθυρα με κιγκλιδώματα παρατηρούνται στις κατασκευές της εποχής. (ΣΧΗΜΑ 1, τμήμα 6).

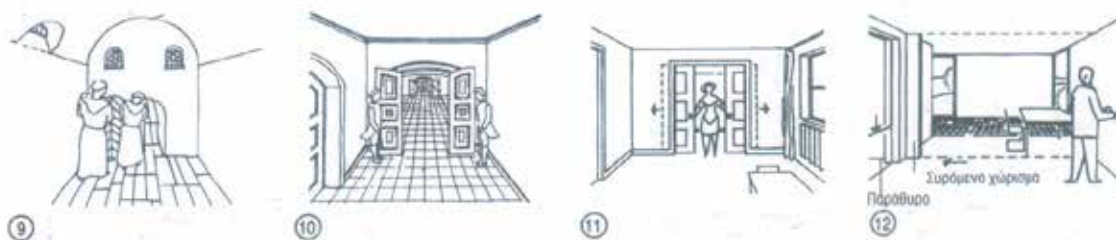
ΣΧΗΜΑ 1. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΙΣΟΔΩΝ ΣΕ ΚΤΙΣΜΑΤΑ. ⁽⁹⁾

(9) . Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Με την πάροδο των ετών, γύρω στο έτος 1700 μ.Χ., παρατηρείται η εμφάνιση στις εισόδους πορτών από κατεργασμένο σίδηρο και γυαλί καθώς και κουδούνια (ΣΧΗΜΑ 1, τμήμα 7). Στον 20^ο αιώνα παρατηρείται η ύπαρξη στεγασμένου προανλίου το οποίο οδηγεί από το αυτοκίνητο ως την πόρτα. Αυτή είναι από σπλισμένο γυαλί, ανοίγει με φωτοηλεκτρικό κύτταρο αναγγέλοντας ταυτόχρονα την παρουσία επισκέπτου. (ΣΧΗΜΑ 1, τμήμα 8).

1.3.3. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ.

Γύρω στο 1500 μ. Χ. υπήρχαν βαριές πόρτες, κελιά που φωτιζόνταν λίγο κατά τη διάρκεια της ημέρας και δάπεδα με φαρδιές σανίδες μικρού μήκους (ΣΧΗΜΑ 1, τμήμα 9). Γύρω στο 1700 μ.Χ. υπήρχαν μεγάλες δίφυλλες πόρτες, συνεχόμενες αίθουσες, ξύλινα πατώματα (παρκέτα) (ΣΧΗΜΑ 1, τμήμα 10). Γύρω στο 1900 οι πόρτες είναι συρόμενες, τα δάπεδα linoleum, υπήρχαν συρτά παράθυρα και ρολά (ΣΧΗΜΑ 1, τμήμα 11). Τον 20^ο αιώνα οι χώροι είναι μετασχηματιζόμενοι, υπάρχουν συρόμενα χωρίσματα με ηλεκτροκίνητους μηχανισμούς, κατακόρυφα συρόμενα παράθυρα και κινητά προστεγάσματα, στοιχεία που χαρακτηρίζουν τη συγκεκριμένη εποχή (ΣΧΗΜΑ 1, τμήμα 12).

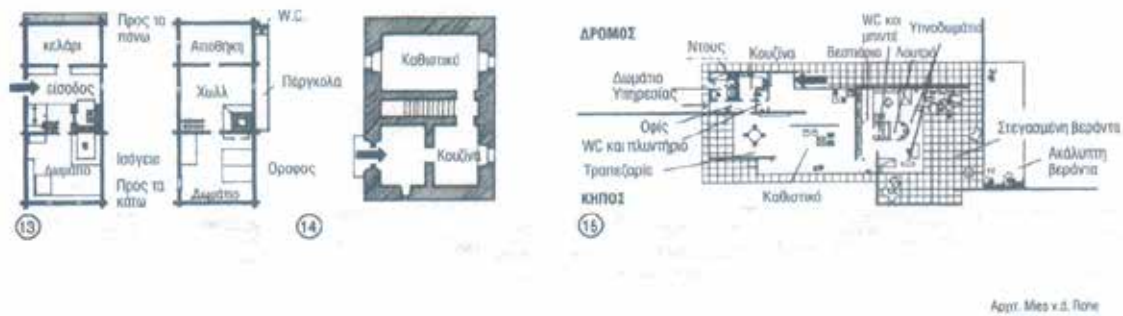

ΣΧΗΜΑ 1. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΣΕ ΚΤΙΣΜΑΤΑ. ⁽¹⁰⁾

(10) . Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

1.3.4. ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ.

Γύρω στο 1500 οι ξύλινες κατοικίες επηρεάζονται από το τοπίο, τον τρόπο κατασκευής και τον τρόπο ζωής (μικρά παράθυρα) (ΣΧΗΜΑ 1, τμήμα 13). Πέτρινη κατοικία γύρω στο 1500, οι πέτρινοι τοίχοι όπως διαφαίνεται διαθέτουν μεγάλο πάχος – διάταξη που χρησιμοποιούταν για προστασία απέναντι στο κρύο και στους φυσικούς εχθρούς – καταλαμβάνουν χώρο ίσο με τον ωφέλιμο (ΣΧΗΜΑ 1, τμήμα 14).

ΣΧΗΜΑ 1. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΧΩΡΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ. (11)

(11) . Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Η οικία όπως έχει διαμορφωθεί στο 2000 σαφώς διαφέρει – έχει διαφοροποιηθεί – στη μορφή της, άμεσο αποτέλεσμα της επιρροής της παρόδου ετών. Εν προκειμένω (ΣΧΗΜΑ 1, τμήμα 15), ο φέρων οργανισμός αποτελείται από λεπτό χαλύβδινο σκελετό, λεπτούς ενδιάμεσους και εξωτερικούς μη φέροντες τοίχους, ανεξάρτητοι από το σκελετό αλλά τέτοιας κατασκευής ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία από τις καιρικές συνθήκες, τον ήχο αλλά και το ψύχος. Δεν υπάρχουν πόρτες μεταξύ καθιστικού, τραπεζαρίας και εισόδου αλλά μόνο χωρίσματα

2.1. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.⁽¹⁾

(1) . Πηγή : «Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα, Ορέστης Π. Δουμάνης».

Το πρόβλημα της κατοικίας συνδέεται άμεσα και προέρχεται από το γενικό οικιστικό πρόβλημα των πόλεων μας. Το πρόβλημα αυτό είναι περισσότερο οξύ στην πρωτεύουσα. Από το 1922, και κυρίως μετά το 1930, που άρχισαν να εμφανίζονται οι πρώτες πολυκατοικίες, αλλά ουσιαστικά μετά τον πόλεμο, αλλάζει η φυσιογνωμία του χώρου της Αθήνας, παράλληλα με την αλλαγή του τρόπου ζωής και των συνθηκών.

Μετά το 1950, που ορίζει το τέλος της ταραγμένης δεκαετίας για τον τόπο μας, αρχίζει η οικοδομική δραστηριότητα στις μεγάλες πόλεις και κυρίως στην Αθήνα. Το μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα δημιούργησε ανάγκες για στέγαση. Παράλληλα η κρατική πολιτική αντιμετώπισε την κατοικία ως κινητήρια δύναμη ανάπτυξης, με έμφαση στον ιδιωτικό τομέα, και όχι ως κοινωνικό δικαίωμα.

Πραγματικά η ανάπτυξη της οικοδομής, που κύριος όγκος της ήταν η κατοικία, για την εποχή εκείνη θα εξασφάλιζε την πλήρη απασχόληση, θα προκαλούσε την ανάπτυξη της βιομηχανίας οικοδομικών υλικών, που χρησιμοποιεί εθνικά προϊόντα, θα ήταν ένας ψυχολογικά ευνοϊκός και οικονομικά πρόσφορος παράγοντας, χάρη στη βελτίωση των βιοτικών συνθηκών και την άνοδο της αγοραστικής δύναμης, σύμφωνα με τον G. Burgel. Με αυτόν τον τρόπο η έννοια οικοδόμηση ταυτίστηκε με την έννοια ανάπτυξη.

Η νέα οικονομική πολιτική συνοδεύτηκε και από νέα οικοδομική νομοθεσία, που επέτρεπε την αύξηση της εκμετάλλευσης της γης. Η προώθηση ξένων προτύπων στον τόπο μας γενικεύτηκε την εποχή εκείνη και εκφράστηκε στον τομέα της κατοικίας, και της οικοδομής γενικότερα, με την πολυκατοικία. Εδώ πρέπει να τονιστεί ο καταλυτικός ρόλος του θεσμού της αντιπαροχής, που υπήρχε από το 1929, αλλά χρησιμοποιήθηκε ευρύτατα μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Το πρόβλημα «κατοικία» αφέθηκε να βρει λύσεις μέσα από την ιδιωτική πρωτοβουλία. Όπως ήταν φυσικό, η κατοικία έγινε από αγαθό εμπόρευμα.. Βασικό σημείο που πρέπει να τονιστεί είναι ότι αυτός ο τρόπος παραγωγής ήταν ο βασικότερος λόγος που οδήγησε στο σημερινό αδιέξοδο σε σχέση με το χαρακτήρα της κατοικίας.

Κατοικία - εμπόρευμα σημαίνει ότι πρέπει να είναι ουδέτερη, να απευθύνεται σε μεγάλο αριθμό καταναλωτών, έτσι να απευθύνεται στο μέσο όρο, δηλαδή στον καθένα. Αυτή είναι η σημαντική αλλαγή που έγινε. Χάθηκε η άμεση σχέση του κατοίκου με το χώρο του σπιτιού του. Από αυτή τη σκοπιά το πρόβλημα δε λύθηκε ούτε στα σπίτια που χτίστηκαν με την παρέμβαση κάποιου κρατικού φορέα. Μπορεί να ήταν πιο φτηνά, μια και μειώθηκε το κόστος αγοράς, αφού δεν υπήρχε το κέρδος του εργολάβου, αλλά και σ' αυτά έλλειπε η σχέση του κατοίκου με το χώρο, η στοιχειώδης εξουσία να αποφασίζει για το σπίτι του. Οι δυνατότητες απόφασης περιορίστηκαν στο είδος των επίπλων - κι αυτά μέσα από μια καθιερωμένη αντίληψη για το είδος και τη χρησιμότητα τους.

Ωστόσο αξίζει να παρατεθεί η μορφή πήρε αυτή η κατοικία - εμπόρευμα, το διαμέρισμα, γιατί το διαμέρισμα έγινε το μοντέλο σπιτιού. Αυτό διαμόρφωσε έναν τρόπο ζωής κι αντιμετώπισης του σπιτιού. Ενός σπιτιού που, χάρη σε μια σειρά τροποποιήσεις και κυρίως αφαιρέσεις, έχασε στο τέλος τα χαρακτηριστικά που θα βοηθούσαν στην ιδιοποίηση του.

Η βασική διάρθρωση χώρων σε μία απλή – μικρή κατοικία ήταν ένα σαλόνι, δύο υπνοδωμάτια, κουζίνα, λουτρό, στοιχεία που συνθέτουν ένα τριάρι. Τα σχέδια είναι το πλαίσιο εμπορικής συναλλαγής κι όχι προσπάθεια να καλυφθούν κάποιες ανάγκες. Ο τρόπος ζωής που προϋποθέτει και καθιερώνει αυτό το σπίτι, έχει ως βασικό του χαρακτηριστικό το διαχωρισμό των περιοχών, που προορίζονται για τους ξένους, από εκείνες που προορίζονται για την οικογένεια: η τραπεζαρία είναι για τους ξένους,

ξεχωριστή, κλειστή. Το καθημερινό φαγητό γίνεται στην κουζίνα, που είναι κι αυτή άλλο ένα κλειστό δωμάτιο, ξεκομμένο από τους άλλους χώρους του σπιτιού.

Η μορφή του διαμερίσματος της πολυκατοικίας αποτέλεσε και το πρότυπο για την κατοικία γενικότερα. Σε μονοκατοικίες ή σε σπίτια αγροτικών περιοχών επαναλαμβάνεται η διαρρύθμιση του τυπικού διαμερίσματος της πολυκατοικίας.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, ο τρόπος παραγωγής της κατοικίας, αλλά κυρίως η σχέση του κατοίκου με την παραγωγή του σπιτιού του, έχουν αποφασιστική σημασία για τις λύσεις που δίνονται στο πρόβλημα «κατοικία».

Στην Ελλάδα, αντίθετα με άλλες χώρες, η κατοικία είναι προϊόν της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Το κράτος συμμετέχει άμεσα σε αυτή τη διαδικασία, δηλαδή κτίζει, πολύ μικρό αριθμό κατοικιών (περίπου 5% των κατοικιών που κτίζονται), ή δανειοδοτεί μέσα από τους παρακάτω φορείς:

α) τον Α.Ο.Ε.Κ. (Αυτόνομος Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας), με δικαιούχους εργάτες και υπαλλήλους ασφαλισμένους και άστεγους.

β) το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, που προγραμματίζει τη στέγαση προσφύγων ή πληγέντων από θεομηνίες,

γ) τον Α.Ο.Ο.Α. (Αυτόνομος Οικοδομικός Οργανισμός Αξιωματικών), που κατασκευάζει κατοικίες ή δανειοδοτεί τους δικαιούχους για αυτοστέγαση.

δ) τη Δ.Ε.Π.Ο.Σ. (Δημόσια Επιχείρηση Πολεοδομικής Οικισμού και Στεγάσεως), που προτείνει λύσεις για δημιουργία ή ανάπλαση οικισμών ή δανειοδοτεί.

Αλλά ο μεγάλος όγκος των κατοικιών, ως αναφέρθηκε άνωθεν, παράγεται από ιδιωτικούς φορείς και κυρίως από μικρομεσαίες οικοδομικές επιχειρήσεις. Η άνθιση αυτών των επιχειρήσεων έγινε δυνατή χάρη στην ύπαρξη μικρών οικοπέδων, άρα μικρού κόστους κατασκευής κάθε έργου και στο σύστημα της αντιπαροχής. Με το σύστημα αυτό η κατασκευαστική επιχείρηση δεν αγοράζει γη, αλλά την ανταλλάζει με τελειωμένους χώρους οικοδομής ίσης αξίας. Έτσι, ένα αρχικό κεφάλαιο, που θα το απορροφούσε η αγορά γης, διατίθεται για την ίδια την κατασκευή.

Στις κατοικίες που παράγονται με οποιουδήποτε από τους παραπάνω τρόπους αξίζει να τονιστούν δύο σημεία:

1. Ο μελλοντικός κάτοικος είναι «πανταχού απών».
2. Έχει υποβαθμιστεί τελείως η σημασία των μελετών που χρειάζονται για τη σωστή κατασκευή του σπιτιού.

Κάτω από τη γενική ονομασία «αρχιτεκτονική μελέτη» ή γενικά «μελέτη» καλύπτεται η τυπική υποχρέωση που επιβάλλει ο νόμος να υπάρχουν κάποιες σφραγίδες και υπογραφές για να εκδοθεί άδεια οικοδομής. Έτσι είναι συνηθισμένο φαινόμενο η κατάργηση της συμμετοχής όλων όσων μπορούν να βοηθήσουν για να γίνει καλύτερο το σπίτι, στο όνομα της οικονομίας. Μιας οικονομίας που δεν ξεπερνάει συνήθως το 3% του κόστους κατασκευής και υποχρεωτικά καταβάλλεται προκειμένου να εκδοθεί η άδεια οικοδομής. Αντίστοιχα, το κέρδος των εργολάβων κυμαίνεται στο (12-15%) του κόστους κατασκευής

Το κόστος της κατοικίας (για γη, έκδοση άδειας, κατασκευή, εισφορές κλπ) συνέχεια ανεβαίνει, σε σημείο που η απόκτηση ιδιόκτητης στέγης να γίνεται όλο και πιο δύσκολη. Με πρώτη ματιά, η συζήτηση για «άλλη ποιότητα κατοικίας» φαίνεται να αφορά μόνο όσους μπορούν να πληρώσουν αυτό το κόστος και να φτιάξουν οι ίδιοι το σπίτι τους. Όμως μια τέτοια απλουστευτική διαπίστωση περιορίζει τη δυνατότητα να διερευνηθούν τα περιθώρια παρέμβασης του κατοίκου (ατόμου και ομάδας) στο τι χτίζεται και πώς.

Η νέα οικιστική νομοθεσία (Ν. 1337/83) θεσμοθετεί συμμετοχικές διαδικασίες για την κατασκευή κατοικιών μέσα από τις «πολεοδομικές επιτροπές γειτονιάς», τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς, τις επιχειρήσεις μικτής οικονομίας, με τη συμμετοχή του Δημοσίου (Δ.Ε.Π.Ο.Σ. ή Υ.Δ.Ε.) και των Δήμων / Κοινοτήτων. Για να υπάρξει όμως ουσιαστική αλλαγή στον τρόπο που φτιάχνεται η κατοικία, αλλά και η γειτονιά και η πόλη, είναι απαραίτητο να κινητοποιηθούν οι άμεσα ενδιαφερόμενοι. Μονάχα έτσι μπορούν οι νέοι θεσμοί να γίνουν βήμα παρέμβασης και ελέγχου.

Ξεκινώντας από την παρατήρηση ότι τα μεγέθη τα οποία είναι βασικά στοιχεία ενασχόλησης (μικρό οικοπέδο - μικρό σχετικά κόστος κατασκευής - ελάχιστο αρχικό κεφάλαιο για αγορά γης με το σύστημα αντιπαροχής) είναι εύκολα, μεταχειρίσιμα, θα μπορούσε να σκεφτεί κανείς ότι μια ομάδα από οικογένειες αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση της κατασκευής μιας πολυκατοικίας, στην οποία στη συνέχεια θα κατοικήσουν, θα μπορούσαμε να δούμε έναν άλλο τρόπο παραγωγής, όπου οι ίδιοι οι κάτοικοι κατευθύνουν και ελέγχουν τη διαχείριση του χώρου, είτε ξεκομμένο από τα πλαίσια του συστήματος παραγωγής σαν μια «περιθωριακή διαδικασία», όπως έχει γίνει πολύ περιορισμένα μέχρι σήμερα, ή με τη βούληση και συνδρομή του κράτους και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως ευαγγελίζονται οι νέοι θεσμοί.

Η ξένη εμπειρία, κυρίως από τη Γαλλία, και οι σχετικές μελέτες δείχνουν πως υπάρχει ένα ορισμένο μέγεθος αυτής της ομάδας (5-15 οικογένειες), ώστε να διατηρείται η δυνατότητα συλλογικών αποφάσεων και ουσιαστικής λειτουργίας της και να εξασφαλίζεται ένα σημαντικό αρχικό κεφάλαιο. Αυτή η ομάδα φτιάχνει κοινοπραξία ή εταιρία με σκοπό την αυτοστέγαση των μελών της και αναζητάει οικοπέδο κατάλληλο για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες όλων όσοι συμμετέχουν. Η επένδυση σε γη δεν είναι απαραίτητη. Μπορεί να λειτουργήσει κι εδώ η αντιπαροχή, οπότε ο ιδιοκτήτης του οικοπέδου γίνεται κι αυτός μέλος της κοινοπραξίας (όπου συμμετέχει με γη).

Με βάση το καταστατικό της κοινοπραξίας μπορεί να αποτιμηθεί η συνεισφορά κάθε μέλους σε γη, κεφάλαιο, εργασία κλπ. Το «εργολαβικό κέρδος» παραμένει στους μελλοντικούς κατοίκους, αφού οι ίδιοι είναι «εργολάβου». Διατηρούν τον έλεγχο του τι χτίζεται, και τη δυνατότητα να παρεμβαίνουν, ώστε το σπίτι να προσαρμόζεται στον τρόπο ζωής τους. Σε διάφορες φάσεις της διαδικασίας αυτής είναι αναγκαία η συνεργασία με κάποιους ειδικούς (π.χ. δικηγόρους, αρχιτέκτονες, κλπ).

Σε κάποια τέτοια παραδείγματα διατηρείται η συλλογική διαχείριση και αφού τελειώσει η κατασκευή. Ακόμα διατίθεται ένα τμήμα της γης για κοινόχρηστες λειτουργίες (όπου αυτό είναι δυνατό), που μπορούν να τις χρησιμοποιούν και άλλοι, έξω από την αρχική ομάδα.

Για τα ελληνικά δεδομένα κάτι τέτοιο βρίσκεται στην κατεύθυνση των όσων η οικιστική νομοθεσία προβλέπει και μπορεί να χρηματοδοτήσει. Έτσι οι δυνατότητες για διαφορετική αντιμετώπιση του σπιτιού αποκτούν μια ρεαλιστική προοπτική και δε μένουν θεωρία, κατάλληλη μόνο για όσους μπορούν να την πληρώσουν.

Πρέπει εδώ να σημειώσουμε ότι σ' άλλες χώρες τέτοιες προσπάθειες, αυτοδιαχειριστικές στην ουσία τους, έρχονται σαν απάντηση στα προβλήματα που δημιούργησε η απρόσωπη και μαζική παραγωγή κατοικιών από το κράτος. Σ' όλες τις χώρες της Ευρώπης, οι πόλεις περικυκλώθηκαν από γειτονιές - υπνωτήρια, με εκατοντάδες διαμερίσματα στοιβαγμένα σε πολυώροφα κτίρια, χωρίς άλλες εξυπηρετήσεις. Τα προβλήματα που δημιούργησε αυτός ο τρόπος κατοικίας οδήγησαν σε έντονη κριτική, τόσο τους κατοίκους όσο και τους «ειδικούς» (κοινωνιολόγους, ψυχολόγους, αρχιτέκτονες, πολεοδόμους κλπ). Για το λόγο αυτό επισημαίνεται στη συνέχεια η σημασία που έχει η άμεση συμμετοχή (κι όχι εκπροσώπηση) των κατοίκων και η μικρή κλίμακα των προγραμμάτων.

2.2. ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ⁽¹⁾.

(1) . Πηγή : «Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα, Ορέστης Π. Δουμάνης».

Τα 15 τελευταία χρόνια είναι φανερή ή παρουσία μιας νέας αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα. Νέοι κυρίως αρχιτέκτονες, με σπουδές σε ελληνικές και ξένες Αρχιτεκτονικές Σχολές, σχεδιάζουν κατοικίες, αλλά και λίγα κτίρια για δημόσια χρήση, με μια νεωτεριστική προσέγγιση πού έχει καταβολές στον ύστερο μοντερνισμό και τον μινιμαλισμό.

Οι αρχιτέκτονες αυτοί, απαλλαγμένοι από τη διαμάχη ανάμεσα στην τοπικότητα και τον διεθνισμό, μεγαλωμένοι στο μεταπολεμικό αστικό περιβάλλον, σχεδιάζουν κτίρια με έντονη γεωμετρικότητα, πού προσπαθούν να δημιουργήσουν μια τάξη πού να αντισταθμίζει το χάος της γύρω πάλης.

Οι νέοι αρχιτέκτονες είναι εξοικειωμένοι με τα έργα των παλαιότερων αρχιτεκτόνων, ιδιαίτερα του Βαλσαμάκη, του Κωνσταντινίδη και του Ζενέτου, τα έργα των οποίων έχουν μελετηθεί, δημοσιευτεί και διδάσκονται στις Αρχιτεκτονικές Σχολές. Και αυτό σε αντίθεση με τους αρχιτέκτονες της δεκαετίας του '60 πού αδιαφόρησαν για το έργο των μοντέρνων του μεσοπολέμου από άγνοια ή από άρνηση. Ταυτόχρονα, αρκετοί από τους παλαιότερους συνεχίζουν το μοντέρνο ιδίωμα του '60, επηρεασμένοι και αυτοί όμως από το νεωτεριστικό κλίμα της διεθνούς αρχιτεκτονικής.

Η σύγχρονη αρχιτεκτονική στην Ελλάδα παρουσιάζει 50 έργα πού κατασκευάστηκαν μετά το 1990, χαρακτηριστικά παραδείγματα της καλής σύγχρονης αρχιτεκτονικής παραγωγής νέων και παλαιότερων αρχιτεκτόνων. Τα περισσότερα από αυτά τα έργα έχουν δημοσιευτεί κατά καιρούς μεμονωμένα σε διάφορες εκδόσεις. Η ταυτόχρονη όμως δημοσίευση τους προσφέρει μια μοναδική και πλήρη εικόνα αυτής της σύγχρονης αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα. Ταυτόχρονα, ή Σύγχρονη αρχιτεκτονική στην Ελλάδα συμπληρώνει τη Μεταπολεμική αρχιτεκτονική στην Ελλάδα (έκδοση Αρχιτεκτονικών θεμάτων, 1984) πού κάλυπτε την περίοδο 1945 -1983 και τη μεταγενέστερη έκδοση της στα ιταλικά (Φλωρεντία: Alethia, 1990) πού κάλυπτε και την περίοδο 1984-1988.

2.3.1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ. Η ΑΠΟΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ⁽¹⁾.

(1) . Πηγή : «Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα, Ορέστης Π. Δουμάνης».

Η περίοδος που συνδέει τον 20^ο με τον 21^ο αιώνα καθορίζεται από δύο γεγονότα με ιδιαίτερη επίδραση για την Ελλάδα: τις σημαντικές γεωπολιτικές ανακατατάξεις που προκαλεί σε ολόκληρη την ανατολική Ευρώπη η πτώση του τείχους του Βερολίνου (1989) και τη διοργάνωση στην Αθήνα των "Ολυμπιακών Αγώνων (2004).

Η δεκαετία του 1990 ξεκινάει στη σκιά των βαλκανικών πολέμων. Η Ελλάδα δεν εμπλέκεται άμεσα στην κρίση αλλά αντιμετωπίζει τις συνέπειες της. Οι τριβές με τα γειτονικά κράτη προκαλούν ζητήματα εθνικής συνείδησης, ενώ το κύμα μετανάστευσης από τις χώρες της ανατολικής Ευρώπης ανατρέπει την ομοιογένεια που απέκτησε Ο ελληνικός πληθυσμός κατά τη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα. Πρόκειται για μια περίοδο η οποία χαρακτηρίζεται από το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης. Η απελευθέρωση των αγορών και η πολιτιστική ομογενοποίηση πλήττουν τις τοπικές ιδιαιτερότητες και διαβρώνουν τις εθνικές ταυτότητες. Η Ελλάδα βρίσκεται στην πρώτη γραμμή αντιμετώπισης του φαινομένου καθώς αποτελεί πλήρες μέλος ένας ευρύτατου δυτικού γεωπολιτικού σχηματισμού. Η ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν αποτελεί πια αφηρημένη έννοια αφού βιώνεται στην καθημερινότητα των πολιτών μετά από την είσοδο στη ζώνη του ευρώ και την εφαρμογή της συνθήκης του Σένγκεν. Τέλος, τη δεκαετία του 1990 το μεγαλύτερο μέρος του ελληνικού πληθυσμού έχει μετατραπεί σε αστικό. Ο πληθυσμός των μεγάλων αστικών κέντρων αποτελείται στην πλειοψηφία του από τα παιδιά και τα εγγόνια των εσωτερικών μεταναστών που εγκατέλειψαν την ύπαιθρο μετά τον πόλεμο. Η οριστική αποκοπή άπα τη μνήμη, τις δραστηριότητες και την παράδοση της υπαίθρου σηματοδοτεί τη ρήξη με την «παλαιά» Ελλάδα και απελευθερώνει την ενέργεια που απαιτείται για την ανάπτυξη αστικής κουλτούρας .

Οι παραπάνω εξελίξεις συντελούν στην αποδιάρθρωση της ελληνικής ταυτότητας. Το φαινόμενο αυτό, βέβαια, δεν είναι αποκλειστικά ελληνικά. Οι γεωπολιτικές ανακατατάξεις, ή παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και του πολιτισμού, ή αστικοποίηση και τα κύματα μετανάστευσης κλονίζουν τα έθνη-κράτη της Δύσης με τη μορφή που πήραν τον 18^ο και 19^ο αιώνα. Ελληνική ιδιαιτερότητα αποτελεί μόνον η ροπή προς την υπερβολή και οι σπασμωδικές αντιδράσεις που βαπτίζονται «Μεγάλες Ιδέες». Η περίοδος, λοιπόν, που θα εξετάσουμε στη συνέχεια ολοκληρώνεται με τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 σε συνθήκες πολιτισμικής κρίσης και ιδεολογικής σύγχυσης.

2.3.2. ΟΙ ΘΕΣΜΟΙ. ΑΝΤΙΦΑΤΙΚΕΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990 η Ελλάδα επωφελείται από την οικονομική ενίσχυση που παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση για την κατασκευή μεγάλων δημόσιων έργων. Δυστυχώς, οι δυνατότητες που προσφέρονται για την παραγωγή αξιόλογου αρχιτεκτονικού έργου είναι αντιστρόφως ανάλογες των παρουσιαζόμενων ευκαιριών. Οι ανάγκες αναβάθμισης των υποδομών της χώρας οδηγούν στην παραγωγή αδιάφορων ή κακής ποιότητας αρχιτεκτονημάτων. Οι φορείς της πολιτείας, ασχέτως αξιωμάτων και πολιτικών τοποθετήσεων, αδιαφορούν για την επίσημη αρχιτεκτονική, την ποιότητα του περιβάλλοντος και τη διαφύλαξη της ιστορικής μνήμης. Ουσιαστικά πρόκειται για τη

χωρική έκφραση του λαϊκισμού που επέφεραν οι κοινωνικές και οικονομικές ανακατατάξεις της μεταπολίτευσης.

Το πρόβλημα αφορά τη λειτουργία των θεσμών καθώς το σύστημα ανάθεσης των δημοσίων έργων πάσχει από σοβαρά προβλήματα διαφθοράς, αδιαφάνειας και αναξιοκρατίας. Οι διαδοχικές μεταβολές των νόμων, που ούτως ή άλλως στην πράξη καταστρατηγούνται, ή σιωπηλή κατάργηση του θεσμού των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, ή άτυπη καθιέρωση της απευθείας ανάθεσης μελετών σε κατασκευαστικές εταιρείες, ή αποχώρηση από σημαντικούς διεθνείς θεσμούς όπως το Euroran, οδηγούν ατή γενική απαξίωση της δημόσιας αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα. Το πρόβλημα έχει πολλές διαστάσεις και εκφράζεται με διαφορετικούς τρόπους. Αφορά αρχικά την τυπολογική πτώχευση της ελληνικής αρχιτεκτονικής καθώς χάνονται σημαντικές εμπειρίες σχεδιασμού δημόσιων κτιρίων και χώρων άφορα την αδιαφορία για την προστασία της μοντέρνας αρχιτεκτονικής παράδοσης καθώς ένα ένα καταστρέφονται τα σημαντικότερα δείγματα του ελληνικού μοντέρνου κινήματος. Αφορά, τέλος, την επιπολαιότητα με την οποία προσκαλούνται και στην Ελλάδα οι εκπρόσωποι της σύγχρονης διεθνούς αρχιτεκτονικής.

Υπάρχουν όμως και θετικές εξελίξεις την ίδια περίοδο, οι οποίες επηρεάζουν τη λειτουργία των θεσμών που σχετίζονται με την εκπαίδευση και την προβολή του αρχιτεκτονικού έργου. Παρά τους περιορισμένους πόρους που το κράτος διαθέτει για την παιδεία, την περίοδο 1999 - 2004 ιδρύονται τέσσερα νέα πανεπιστημιακά τμήματα αρχιτεκτόνων και εμφανίζονται τα πρώτα μεταπτυχιακά προγράμματα. Σημαντική αναβάθμιση διαπιστώνεται επίσης στις δυνατότητες προβολής του αρχιτεκτονικού έργου. Πρωταγωνιστικό ρόλο στην επιμέλεια εκθέσεων, εκδόσεων και εκδηλώσεων έχει από την ίδρυση του (1994) το Ελληνικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής, ενώ τα τελευταία χρόνια ανάλογη δραστηριότητα επιδεικνύει και ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων. Καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου παρουσιάζονται νέες αξιολογες εκδόσεις, ενώ στα ειδικά έντυπα συνεχίζεται ή πλούσια αρθρογραφία της προηγούμενης δεκαετίας. Οι συγγραφικές δραστηριότητες προσανατολίζονται σε δύο βασικές κατευθύνσεις: τη διερεύνηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της ελληνικής πόλης και τη μελέτη της νεώτερης ελληνικής αρχιτεκτονικής. Σε αντίθεση με το παρελθόν, ή ιστορία της ελληνικής αρχιτεκτονικής είναι προσιτή στους ενδιαφερόμενους χάρη στο αξιόλογο συγγραφικό έργο των τελευταίων 25 ετών.

Πολύ πρόσφατα κατεγράφησαν δύο ακόμη ενδιαφέρουσες εξελίξεις στον τρόπο προβολής του αρχιτεκτονικού έργου. Η πρώτη αφορά την παρουσίαση της σύγχρονης ελληνικής αρχιτεκτονικής στο εξωτερικό, με εκθέσεις, εκδόσεις και δημοσιεύσεις σε διεθνή ειδικά έντυπα. Η δεύτερη αφορά το όψιμο ενδιαφέρον των τοπικών μέσων μαζικής ενημέρωσης για την αρχιτεκτονική. Αν και δεν απουσιάζουν άρθρα τεκμηριωμένης αρχιτεκτονικής κριτικής, στο μεγαλύτερο μέρος τους οι σχετικές δημοσιεύσεις δίνουν έμφαση στην εικόνα, προβάλλοντας τις σύγχρονες τάσεις της διεθνούς αρχιτεκτονικής και του design. Θα ήταν λάθος να θεωρήσουμε τις δύο αυτές εξελίξεις ως απλές συγκυρίες. Ουσιαστικά πρόκειται για διαδικασίες αφομοίωσης της ελληνικής αρχιτεκτονικής στην παγκόσμια μαζική κουλτούρα. Η ελληνική αρχιτεκτονική, όπως και κάθε άλλη ενδιαφέρουσα τοπική ιδιαιτερότητα, ανακαλύπτεται από τα διεθνή μέσα ενημέρωσης ώστε να ενσωματωθεί στο πολύχρωμο μωσαϊκό πολιτισμών της παγκοσμιοποίησης. Στη συγκεκριμένη θεώρηση, πρωταρχική σημασία αποκτά η καταναλωτική και συμβολική αξία που προσδίδουν τα μέσα ενημέρωσης στην αρχιτεκτονική. Τα έργα, ανάλογα με την κλίμακα τους, παρουσιάζονται είτε ως σύμβολα ατομικής ευμάρειας και υψηλής ποιότητας ζωής, είτε ως σύμβολα πόλεων που διεκδικούν την αναβάθμιση της θέσης τους στον διεθνή χάρτη.

Η ιδιόμορφη περίοδος 1990-2004 χαρακτηρίζεται από τις αντιφάσεις που προκαλούν οι διαμετρικά αντιθετικές προσεγγίσεις του θεσμικού ρόλου της αρχιτεκτονικής. Η πολιτεία

αντιμετωπίζει την αρχιτεκτονική ως καθαρά οικονομοτεχνική διαδικασία, τα έντυπα μαζικής κυκλοφορίας επενδύουν στην καταναλωτική και συμβολική αξία του αρχιτεκτονικού έργου, ενώ ο διευρυμένος πλέον ακαδημαϊκός χώρος προσπαθεί να διαφυλάξει την αυτονομία της αρχιτεκτονικής δημιουργίας. Η συνειδητοποίηση των αποστάσεων που χωρίζει αυτές τις τρεις, ασύμβατες για την ώρα, θεωρήσεις, καθώς επίσης και το γεγονός ότι ορισμένοι θεσμοί βρίσκονται σε βαθιά κρίση, ενώ κάποιοι άλλοι δημιουργούνται εκ νέου, αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων της περιόδου 1990-2004.

2.4.1. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ.

Οι παραπάνω εξελίξεις διαμορφώνουν ένα απρόβλεπτο και ορισμένες φορές εχθρικό περιβάλλον για την άσκηση της αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα. Η ελληνική κοινωνία δεν επενδύει στον πολιτισμό, παραμένοντας απαθής θεατής των φαινομένων αποδιάρθρωσης της ελληνικής ταυτότητας. Σε ένα περιβάλλον το οποίο δεν ενθαρρύνει τη διαμόρφωση νέων πολιτιστικών τάσεων και ιδεολογικών ρευμάτων, ως βασικοί παράγοντες για τη διαμόρφωση της δημιουργικής προσωπικότητας των αρχιτεκτόνων αναδεικνύονται μια σειρά από προσωπικές επιλογές και καθοριστικές συγκυρίες. Για τον λόγο αυτό, ή προσέγγιση μας στην αρχιτεκτονική της περιόδου 1990-2004 δεν θα έχει ως αφετηρία τα έργα, αλλά τους δημιουργούς τους.

Συγκεκριμένα θα εξεταστούν τρεις καθοριστικοί παράγοντες.

Ο πρώτος αφορά το εύρος των δραστηριοτήτων των αρχιτεκτόνων, το οποίο εκτός από τον σχεδιασμό μπορεί να περιλαμβάνει την έρευνα, τη διδασκαλία, τη συγγραφή και την επιμέλεια εκδόσεων και εκθέσεων. Ακολουθούν οι βιογραφικές συγκυρίες, όπως ο χρόνος και ο τόπος γέννησης, οι σπουδές και τα πρώτα πολιτισμικά ερεθίσματα τα οποία επιδρούν στη διαμόρφωση της δημιουργικής προσωπικότητας. Τέλος, μας ενδιαφέρει ή αισθητική ιδεολογία των αρχιτεκτόνων και συγκεκριμένα ο βαθμός στον οποίο το σχεδιαστικό έργο τους επηρεάζεται από ιδεολογήματα της εποχής ή αισθητικά πρότυπα. Από το σύνολο των αξιολογών αρχιτεκτόνων της περιόδου θα επιλέξουμε να εστιάσουμε σε δύο μεμονωμένες περιπτώσεις, αλλά και σε δύο ευρύτερες κατηγορίες αρχιτεκτόνων, οι οποίες προσδιορίζονται σύμφωνα με τα παραπάνω κριτήρια.

Αρχικά, λοιπόν, θα σταθούμε σε δύο ξεχωριστές περιπτώσεις αρχιτεκτόνων, με καθοριστική επίδραση στην ιστορία της ελληνικής αρχιτεκτονικής: τον Κυριάκο Κρόκο και τον Νίκο Βαλσαμάκη.

Κανένα άλλο έργο δεν εκφράζει καλύτερα την περίοδο 1975-95 όσο αυτό του πρόωρα χαμένου Κυριάκου Κρόκου. Σε μια εποχή τρομακτικών αλλαγών και ανατροπών, ο Κρόκος προσηλώνεται με αξιοθαύμαστη συνέπεια και ευαισθησία στη μνήμη και την ερμηνεία βασικών στοιχείων της νεοελληνικής αρχιτεκτονικής παράδοσης. Στην αρχιτεκτονική του Κρόκου αφομοιώνονται ετερογενείς επιδράσεις, όπως ή λαϊκή νεοκλασική παράδοση της Αθήνας, Ο σεβασμός της παλαιάς μαστορικής τεχνικής, το πνεύμα του Πικιώνη και ο Ορθολογισμός του Κωνσταντινίδη. Στην εξέλιξη του, το έργο του Κρόκου κατακτά έναν πολύ υψηλό βαθμό εκλέπτυνσης και τεχνικής έκφρασης. Πρόκειται για ένα έργο έντονα προσωπικό, αλλά και απόλυτα αντιπροσωπευτικό του τρόπου με τον οποίο αντιλαμβάνονταν τον ελληνικό χώρο οι αρχιτέκτονες της γενιάς του 1980.

Το εύρος του έργου του Νίκου Βαλσαμάκη, αλλά και η χρονική διάρκεια της σταδιοδρομίας του δεν έχουν αντίστοιχο στην Ελλάδα. Σε αντίθεση με τον Κρόκο, το νεωτεριστικό έργο του Βαλσαμάκη δεν φέρει φορτία από το παρελθόν. Η αρχιτεκτονική του διαθέτει δύο κύρια χαρακτηριστικά τα οποία την καθιστούν πρότυπο αναφοράς: το πρώτο είναι ότι διέπεται από ένα ευέλικτο σύστημα τυπολογικών και ογκοπλαστικών αρχών, πού επιτρέπει διαφορετικές παραλλαγές και ερμηνείες το δεύτερο είναι ότι αποτελεί ένα μοντέλο διαμόρφωσης χώρων απόλαυσης του μεσογειακού τοπίου. Αν με τον θάνατο του Κυριάκου Κρόκου το 1998 κλείνει ένα σημαντικό κεφάλαιο για την ελληνική αρχιτεκτονική, το έργο του Νίκου Βαλσαμάκη συνεχίζει, όχι μόνο να εξελίσσεται από τον ίδιο, αλλά και να ασκεί καθοριστική επίδραση στους νεότερους αρχιτέκτονες, θα διερευνήσουμε τη σχέση αυτή στη συνέχεια εξετάζοντας τις δύο βασικές κατηγορίες Ελλήνων αρχιτεκτόνων.

Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν γραφεία αρχιτεκτόνων τα όποια είναι αφοσιωμένα κατ' αποκλειστικότητα στην αρχιτεκτονική πρακτική και έχουν να παρουσιάσουν πλούσιο έργο.

Στην πλειοψηφία τους τα γραφεία αυτά ασχολούνται με ιδιωτικά έργα μικρής κλίμακας. Η συνεργασία τους με το πιο εκλεκτικό μέρος της τοπικής οικονομίας καθορίζει την εξέλιξη της αισθητικής ιδεολογίας μιας μεγάλης ομάδας Ελλήνων αρχιτεκτόνων, αλλά και το γούστο μιας μικρής, αλλά σημαντικής, μερίδας της κοινής γνώμης. Πρότυπο της συγκεκριμένης κατηγορίας είναι ο Νίκος Βαλσαμάκης. Ακολουθούν αρχιτέκτονες από διαφορετικές γενιές όπως οι Γιώργος και Ελένη Μανέτα, οι ISV (Μπ. Ιωάννου -Τ. Σωτηρόπουλος - Α. van Gilder), MOB (Β. Μπασκόζος- Δ. Τσαγκαράκη), ενώ σε ανάλογη κατεύθυνση κινούνται και οι αρκετά νεώτεροι deca Architecture (Α. Βαίτσο, Μ. Δόξα, Κ.Ι. Gudsell, C. F. Loperena). Αν ο ιδιωτικός τομέας προσφέρει παραδοσιακά ευκαιρίες για την παραγωγή αξιόλογης αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα, δεν μπορεί να ισχυριστεί κανείς το ίδιο και για την επίσημη δημόσια αρχιτεκτονική της ίδιας περιόδου. Ως σημαντική εξαίρεση, που όμως επιβεβαιώνει τον κανόνα της μέτριας επίσημης αρχιτεκτονικής της περιόδου, μπορούμε να αναφέρουμε την ιδιάζουσα για την ελληνική πραγματικότητα περίπτωση του γραφείου του Αλέξανδρου Τομπάζη.

Αν ο Βαλσαμάκης είναι ή κορυφαία προσωπικότητα στην κατηγορία των αρχιτεκτόνων εκείνων που διαμορφώνουν το μοντέρνο γούστο, ο αντίστοιχος ρόλος στη δεύτερη κατηγορία αρχιτεκτόνων που θα εξετάσουμε ανήκει στον Δημήτρη Φατούρο. Ο Φατούρος καταφέρνει για περισσότερα από 40 χρόνια να ισορροπήσει ανάμεσα στην αρχιτεκτονική πρακτική, τη θεωρία, τη διδασκαλία, την τέχνη αλλά και την πολιτική. Η πολύπλευρη καλλιέργεια του και το μεγάλο εύρος των δραστηριοτήτων του συνθέτουν ένα πρότυπο αναφοράς για μια μεγάλη κατηγορία νεώτερων αρχιτεκτόνων. Κοινό χαρακτηριστικό αυτής της κατηγορίας είναι η διαμόρφωση αρχιτεκτονικής ταυτότητας μέσα από την άρθρωση δημόσιου λόγου, ο οποίος συνοδεύει τον σχεδιασμό. Το αρχιτεκτονικό έργο της κατηγορίας είναι στις περισσότερες περιπτώσεις περιορισμένο, σε σχέση με τους προαναφερθέντες. Η επίδραση όμως που ασκούν οι παράλληλες δραστηριότητες τους (διδασκαλία, αρθρογραφία, επιμέλεια εκθέσεων και εκδόσεων) είναι καθοριστική για την εξέλιξη του σύγχρονου αρχιτεκτονικού προβληματισμού. Τη συγκεκριμένη κατηγορία θα την χωρίσουμε σε τρεις διαφορετικές ομάδες. Οι ομάδες αυτές, βέβαια, σπάνια λειτουργούν συλλογικά, αν και μοιράζονται κοινές καταβολές, αναφορές και επιδιώξεις.

Αρχικά λοιπόν συναντούμε μια ομάδα εκσυγχρονιστών της ελληνικής αρχιτεκτονικής παράδοσης, όπως διαμορφώθηκε κυρίως από τον Άρη Κωνσταντινίδη, ή οποία ασκεί μεγάλη επίδραση στους αποφοίτους του Πολυτεχνείου της Αθήνας καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου.

Από την ομάδα αυτή ξεχωρίζουν οι Τ. και Δ. Μπίρης, Δ. Ησαΐας και Τ. Παπαϊωάννου και ο Γ. Μακρής. Στο έργο τους μπορούμε να διακρίνουμε συγγένειες με την αρχιτεκτονική τόσο του Κ. Κρόκου όσο και των Δ. και Σ. Αντωννάκη. Στην ίδια κατηγορία ακολουθούν δύο ομάδες, οι οποίες διαφοροποιούνται καθώς ανήκουν σε διαφορετικές γενιές, αλλά διαθέτουν ορισμένα κρίσιμα κοινά γνωρίσματα.

Τον διεθνή προσανατολισμό αφενός ο οποίος έχει ως αφετηρία τις σπουδές στο εξωτερικό και αφετέρου τη θεώρηση της αρχιτεκτονικής ως καθοριστικού συντελεστή διαμόρφωσης της αστικής κουλτούρας. Η στάση αυτή εκδηλώνεται κατά κύριο λόγο με τη διερεύνηση των τοπικών αστικών φαινομένων, την ανανέωση των αστικών τυπολογιών και τη συμμετοχή σε διαφορετικές εκφράσεις της σύγχρονης μαζικής κουλτούρας. Τα περισσότερα μέλη της πρώτης ομάδας, την οποία και θα μπορούσαμε να ονομάσουμε γενιά του 1990, παρουσιάζονται για πρώτη φορά στην Bienale της Βενετίας του 1991. Στην ομάδα αυτή συναντούμε τους Μ. Κόκκινου και Α. Κούρκουλα, Κ. Κοντόζογλου, Θ. Σπανομαρίδη και Γ. Ζαχαριάδη και την ομάδα Αναμόρφωσης, οι οποίοι έχουν ως κοινό στοιχείο τις σπουδές στο Λονδίνο. Τους Π. Νικολακόπουλο, Ν. Κτενά και Γ. Πανέτσο, οι οποίοι έχουν φοιτήσει σε αμερικάνικα πανεπιστήμια. Τους Τ. Κουμπή, Μ. Νικηφορίδη και Β. Cuomo, Α. Παπαδόπουλο, Χ. Παπούλια, Ε. Σακελλαρίδου - Μ. Παπανικολάου και Ν. Σκουτέλη και Φ. Ζανόν, με

σπουδές στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Στην ίδια γενιά βέβαια ανήκει και μια ομάδα αρχιτεκτόνων με πλούσιο συγγραφικό έργο, στην οποία οφείλεται η ανανέωση του θεωρητικού λόγου στην Ελλάδα. Η ομάδα αυτή περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τον πρόωρα χαμένο Γ. Σημαιοφορίδη και τους Α. Γιακουμακάτο, Η. Κωνσταντόπουλο, Γ. Τζιφτζιλιάκη και Π. Τουρνικιώτη.

Τα περισσότερα μέλη της τελευταίας ομάδας, την οποία και θα μπορούσαμε να ονομάσουμε γενιά του 2000 εμφανίζονται στη Δεύτερη Μπιενάλε Νέων Ελλήνων Αρχιτεκτόνων το 1998. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτής της γενιάς είναι ότι ενηλικιώθηκε στις ελληνικές πόλεις, αφότου ολοκληρώθηκε το κύμα εσωτερικής μετανάστευσης, οπότε και τα μέλη της είναι περισσότερο εξοικειωμένα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ελληνικού αστικού περιβάλλοντος. Οι περισσότεροί τους έχουν προπτυχιακές σπουδές στην Αθήνα και μεταπτυχιακά στις Η.Π.Α. ή το Λονδίνο. Στην ομάδα αυτή ανήκουν οι Α. Αγγελιδάκης, Π. Δραγώνας - Β. Χριστοπούλου, Ε. Κωστίκα, Κ. Μανωλίδης, Η. Μπερτάκη-Χ. Λουκοπούλου - Κ. Πανηγύρης - Μ. Νικολούτσου - Μ. Φιλίππιδης και Σ. Παπαδόπουλος. Στην ίδια ομάδα θα μπορούσαμε να προσθέσουμε και τους νεότερους Θ. Δοξιάδη, Δ. Κατσώτα - S. Buerger και Ν. Τραβασάρο.

2.4.2. ΤΑ ΕΡΓΑ. Η ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ ΜΟΝΤΕΡΝΑΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ⁽¹⁾.

(1) . Πηγή : «Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα, Ορέστης Π. Δουμάνης».

Μέσα από τις σελίδες της νεώτερης αρχιτεκτονικής διακρίνεται ή διαμόρφωση μιας κυρίαρχης τάσης στην ελληνική αρχιτεκτονική. Η τάση αυτή είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης του μοντέρνου γούστου με την αναδυόμενη αστική κουλτούρα. Στη συνέχεια θα εξεταστεί η συμβολή των δύο προηγούμενων κατηγοριών αρχιτεκτόνων στην εξέλιξη της αισθητικής ιδεολογίας της ελληνικής αρχιτεκτονικής.

Όπως επισημαίνει, ήδη το 1979, ο Δ. Πορφύριος « ο μεταπολεμικός ελληνικός αρχιτεκτονικός στοχασμός διαμόρφωσε όχι μία 'σωστή' ή 'κακή' αρχιτεκτονική, αλλά τις αισθητικές δομές του αρχιτεκτονικού γούστου και το ρόλο που η καλλιέργεια του γούστου αυτού έπαιξε στη διαμόρφωση ενός μικρού - αλλά σημαντικού - τομέα της μεταπολεμικής ελληνικής κουλτούρας». Καθ' όλη τη διάρκεια της μεταπολεμικής περιόδου, η εικόνα των έργων έχει σημαντικότερο ρόλο από τον περιορισμένο λόγο των αρχιτεκτόνων. Το μοντέρνο γούστο επικράτησε στην Ελλάδα χάρη στη συνεργασία των πρωτοπόρων αρχιτεκτόνων με τους νέους επιχειρηματίες της εποχής αλλά και την αποδοχή του μοντερνισμού ως επίσημης αρχιτεκτονικής του ελληνικού κράτους. Ο εικονογραφικός εποικισμός της χώρας διευκολύνθηκε, βέβαια, και από την έλλειψη ισχυρά ριζωμένων τοπικών εικονογραφικών παραδόσεων.

Όταν χρησιμοποιούμε τον όρο μοντέρνο γούστο στην ελληνική αρχιτεκτονική αναφερόμαστε στην εικονογραφία που δημιουργείται από την προσαρμογή βασικών μορφολογικών και συντακτικών αρχών του μοντέρνου κινήματος στις ιδιαιτερότητες του ελληνικού τοπίου και κλίματος. Η προσαρμογή αυτή γίνεται πολλές φορές εμπειρικά, με τη μελέτη φωτογραφιών και σχεδίων, δίχως γνώση των συνθηκών αλλά και του ιδεολογικού υπόβαθρου που καθόρισε τις συγκεκριμένες αρχές. Ως κύριες επιδράσεις μπορούμε να αναφέρουμε αρχικά τον πρώιμο, επηρεασμένο από τη Μεσόγειο, Le Corbusier και την πουριτανική αρχιτεκτονική των λιτών, γεωμετρικών όγκων και της πλαστικότητας των μορφών. Η αρχιτεκτονική αυτή βρίσκεται κάτω από το έντονο ελληνικό φως το φυσικό χώρο ανάδειξής της. Επίσης τον Mies van der Rohe, ως εμπνευστή ενός φυγοκέντρου συστήματος οργάνωσης ενδιάμεσων χώρων μεταξύ της κατοικίας και του φυσικού περιβάλλοντος. Στην ελληνική εκδοχή του, το συντακτικό αυτό προσφέρει απλόχερα οικείους χώρους συνεύρεσης, αλλά και απόλαυσης της φύσης. Οι αισθητικές δομές του

μοντέρνου γούστου ωρίμασαν κατά τη διάρκεια της μεταπολεμικής περιόδου με το έργο των νέων αρχιτεκτόνων της περιόδου, ανάμεσα στους οποίους ήδη πρωταγωνιστεί ο Βαλσαμάκης, και παρουσιάστηκαν αποκρυσταλλωμένες στα αφιερώματα που επιμελήθηκε ο Ορέστης Δουμάνης στο Ζυγό το 1962-63. Τα παραπάνω, βέβαια, αφορούν μία μόνο από τις διαφορετικές κατευθύνσεις που ακολούθησε ή διάδοση της μοντέρνας γλώσσας της αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα. Ο λόγος που επιμένουμε στο μοντέρνο γούστο μιας μικρής ελίτ αρχιτεκτόνων και ευκατάστατων πελατών είναι επειδή αποδείχθηκε ότι αποτελεί τη μοναδική σταθερά στην εξέλιξη της ελληνικής αρχιτεκτονικής, σε αντίθεση με το μπρουταλιστικό ήθος ή το λαϊκό μοντερνισμό της αντιπαροχής. Το μοντέρνο γούστο κατάφερε να διατηρηθεί ζωντανό και κατά τη διάρκεια της περιόδου έντονης αμφισβήτησης που ακολούθησε (δεκαετίες 1970 και '80) κυρίως λόγω της αντικειμενικής αδυναμίας εύρεσης άλλου ισχυρού εικονογραφικού προτύπου.

Αντίστοιχα φαινόμενα επαναλαμβάνονται και κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990. Το μοντέρνο γούστο επιστρέφει ανανεωμένο χάρη σε σημαντικό αριθμό αναθέσεων έργων μικρής κλίμακας από ιδιώτες. Σήμερα, βέβαια, οι μηχανισμοί εξέλιξης του γούστου έχουν γίνει πολύ πιο σύνθετοι καθώς καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τα οποία δε λειτουργούν πάντα σε τοπική εμβέλεια. Η νέα σχέση της μοντέρνας ελληνικής αρχιτεκτονικής με τη μαζική κουλτούρα έχει δύο πτυχές: αφορά την προβολή των έργων και την εμπλοκή των ίδιων των αρχιτεκτόνων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, αλλά και την προσαρμογή της μοντέρνας αρχιτεκτονικής στο ιδιότυπο ελληνικό αστικό περιβάλλον.

Το πλαίσιο προβολής της αρχιτεκτονικής ξεφεύγει από τους κανόνες που παραδοσιακά θέτει ο ακαδημαϊκός χώρος και τα ειδικά περιοδικά. Η καταναλωτική και συμβολική αξία της αρχιτεκτονικής, όπως προβάλλεται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, επηρεάζει ήδη τη διεθνή σκηνή. Αυτό τουλάχιστον δείχνει η εμπορική στροφή που αιφνιδιαστικά πραγματοποίησαν οι περισσότεροι εκπρόσωποι της διεθνούς πρωτοπορίας του 1980. Ο τρόπος με τον οποίο τα μέσα μαζικής ενημέρωσης καθορίζουν τη διαμόρφωση του κοινού γούστου αφορά κατά κύριο λόγο πολιτισμικές εκφράσεις που δεν ανήκουν στις υψηλές τέχνες, όπως για παράδειγμα η μόδα. Οι διαδικασίες αυτές δεν μπορούν βέβαια να προσεγγιστούν με τα παραδοσιακά αναλυτικά εργαλεία των αρχιτεκτόνων. Παρ' όλα αυτά, οι αρχιτέκτονες αναγκάζονται σήμερα να επενδύσουν στη διαμόρφωση συγκεκριμένης αρχιτεκτονικής - ή ακόμη και εταιρικής - ταυτότητας. Έτσι, ο συνδυασμός εικόνας - λόγου, σύμφωνα με τεχνικές οι οποίες προέρχονται από τη διαφήμιση, υποκαθιστά τα παραδοσιακά μέσα αναπαράστασης της αρχιτεκτονικής και επηρεάζει την αρχιτεκτονική σύλληψη.

Την ίδια στιγμή διαπιστώνουμε τα πρώτα δείγματα αλληλεπίδρασης της ελληνικής αρχιτεκτονικής με τα αστικό τοπίο. Το πρώτο βήμα αφορά προσπάθειες αναγνώρισης των ιδιαιτεροτήτων του ελληνικού αστικού χώρου και διερεύνησης των δυνατοτήτων ανταπόκρισης σε αυτές. Η μικροκλίμακα, ή αμορφία και η απροσδιοριστία της ελληνικής πόλης προκαλούν τη δημιουργία καθαρών, γεωμετρικών, συνθέσεων οι οποίες αντιπαρατίθενται στην αμορφία της πόλης, δημιουργώντας χαρακτηριστικά σημεία αναφοράς. Επαναπροσδιορίζεται επίσης η σχέση του δημόσιου με τον ιδιωτικό χώρο και αναζητούνται νέοι ρόλοι για τους μεταβατικούς χώρους που παραδοσιακά χαρακτηρίζουν την ελληνική αρχιτεκτονική. Ένα δεύτερο βήμα αφορά την ανανέωση των αστικών τυπολογιών της ελληνικής πόλης (πολυκατοικία, μονοκατοικία, κτίριο γραφείων) αλλά και την εμφάνιση νέων καθώς δημιουργούνται αυξημένες απαιτήσεις για μικρής κλίμακας χώρους κατανάλωσης, συνεύρεσης και αναψυχής. Τέλος, δημιουργούνται καινούριες απαιτήσεις λόγω της εμφάνισης νέων τρόπων ζωής (lifestyles). Η αποδιάρθρωση της εθνικής ταυτότητας γεννάει νέες πολλαπλές υβριδικές ταυτότητες οι οποίες επιζητούν τις

αντίστοιχες χωρικές δομές και ενθαρρύνουν την τυπολογική καινοτομία (διαμερίσματα για ένα άτομο, χώροι εργασίας μέσα από το σπίτι κ.ο.κ.).

Στην περίοδο αυτή συναντώνται τα πρώτα ουσιαστικά δείγματα συμφιλίωσης της ελληνικής αρχιτεκτονικής με το αστικό περιβάλλον, μετά από μια ρήξη τριών δεκαετιών. Πολλές, βέβαια, από τις παραπάνω τάσεις δεν έχουν την αναμενόμενη δυναμική καθώς περιφρονούνται από την πολιτεία οι δυνατότητες που προσφέρει ο σύγχρονος αστικός σχεδιασμός. Στο μέλλον θα πρέπει να περιμένουμε μια διαφορετική ελληνική αρχιτεκτονική είτε ανανεωθεί το ενδιαφέρον για τη δημόσια αρχιτεκτονική είτε ακόμη και χωρίς αυτή. Αν όχι στη μορφολογία της, σίγουρα στα νέα τυπολογικά χαρακτηριστικά, το προγραμματικό περιεχόμενό της και κυρίως στον διαφορετικό τρόπο με τον οποίο θα αντιλαμβανόμαστε εφεξής το αρχιτεκτονικό έργο.

2.4.3. Η ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ, ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΤΕΣ ΧΩΡΙΣ ΑΙΤΙΑ.

Η ποσότητα των αξιόλογων έργων είναι ελάχιστη σε σχέση με τις ευκαιρίες που θα μπορούσαν να δοθούν στα συγκεκριμένο διάστημα. Παρ' όλα αυτά τα παραπάνω χαρακτηριστικά μας επιτρέπουν να μιλούμε ακόμη για ελληνική αρχιτεκτονική, τη στιγμή που οι περισσότερες τοπικές αρχιτεκτονικές εκφράσεις της Δύσης ομογενοποιούνται.

Οι ιδιαιτερότητες της ελληνικής αρχιτεκτονικής οφείλονται στην επιτυχή προσαρμογή βασικών μορφολογικών και συντακτικών αρχών του μοντέρνου κινήματος στις ιδιαιτερότητες του ελληνικού χώρου. Το μοντέρνο γούστο αποτελεί καθοριστικό παράγοντα στην εξέλιξη της ελληνικής αρχιτεκτονικής καθώς τα ιδεολογήματα του παρελθόντος καταρρέουν δίχως να αντικαθίστανται από νέα. Η ιδεολογική βάση της ελληνικής αρχιτεκτονικής καθορίστηκε στο παρελθόν από το κρίσιμο ερώτημα του προσδιορισμού της εθνικής ταυτότητας. Σε διαφορετικές περιόδους, η στροφή προς τον τοπικισμό ή τον διεθνισμό υπήρξε επηρεασμένη από πολιτικές παραμέτρους και ιδιαίτερα από τη σχέση της χώρας με τους δυτικούς συμμάχους της. Σήμερα, που η Ελλάδα αποτελεί πλήρες μέρος ενός ευρύτερου δυτικού γεωπολιτικού σχηματισμού, το παραπάνω δίπολο χάνει τη βαρύτητά του καθώς και οι δύο πόλοι έχουν σε μεγάλο βαθμό απομυθοποιηθεί.

Αρχικά απομυθοποιήθηκε η σημαντικότερη αναφορά της ελληνικής αρχιτεκτονικής του 20^{ου} αιώνα, ο τόπος. Το συγκλονιστικό έργο της κατασκευής της ελληνικής ταυτότητας από ιδιοφυείς ποιητές, ζωγράφους και αρχιτέκτονες της γενιάς του 1930 βασίστηκε στο ελληνικό τοπίο και την ερμηνεία της αυτόχθονης παράδοσης. Στις αρχές της δεκαετίας του 1980, η επινόηση του όρου «κριτικός τοπικισμός» συγκέντρωσε κάτω από την ίδια στέγη ένα σύνολο διαφορετικών προσεγγίσεων του ελληνικού χώρου, με κοινό γνώρισμα τον κριτικό λόγο απέναντι στην εισαγωγή της νεωτερικότητας στην Ελλάδα. Ο όρος, βέβαια, τεκμηριώθηκε από θεωρητικούς της αρχιτεκτονικής πολλά χρόνια μετά την παραγωγή των σημαντικότερων σχετικών έργων. Στο διάστημα αυτό είχε ήδη ολοκληρωθεί ο εποικισμός του ελληνικού τοπίου. Είχαν εκσυγχρονιστεί οι υποδομές της χώρας, είχε ολοκληρωθεί η μετατροπή του πληθυσμού της από αγροτικό σε αστικό και είχαν εγκαταληφθεί οι ζωντανές εστίες παράδοσης. Μετά τα 1980, οι αναφορές στους Έλληνες τοπικιστές αρχιτέκτονες, και ιδίως τους Πικιώνη και Κωνσταντινίδη, αφορούν πλέον τον απόηχο του έργου τους. Η συναισθηματική φόρτιση, την οποία προκαλεί ο χρόνος, αμβλύνει την κριτική διάσταση του πολύπλευρου έργου των δύο αρχιτεκτόνων και οδηγεί τις σχετικές αναφορές στα όρια της γραφικότητας. Έτσι, στο διάστημα που ακολουθεί την εισαγωγή του όρου, ο «κριτικός τοπικισμός» ελάχιστα συνεισφέρει στην ελληνική αρχιτεκτονική.

Την ίδια περίοδο απομυθοποιείται και η δεύτερη καθοριστική ροπή της ελληνικής αρχιτεκτονικής, ο διεθνισμός. Ο περιορισμός της επίδρασης των διεθνών ρευμάτων έχει πολλά αίτια. Καταρχήν δεν υπάρχει πια ανάμεσα στην ελληνική και τη διεθνή αρχιτεκτονική η απόσταση που απαιτείται για τη μυθοποίηση της δεύτερης. Η διεθνής

αρχιτεκτονική είναι πλέον εδώ, αλλά και παντού. Τα διεθνή αρχιτεκτονικά γραφεία εργάζονται και στην Ελλάδα, ενώ η ενημέρωση για τις τρέχουσες εξελίξεις γίνεται σε μηδενικό χρόνο μέσω του διαδικτύου. Η ίδια η ελληνική αρχιτεκτονική έχει με τη σειρά της κατακτήσει το μικρό μερίδιο προβολής που της αναλογεί στα διεθνή έντυπα και αποτελεί μέρος της παγκόσμιας αρχιτεκτονικής. Πέρα όμως από τον επαναπροσδιορισμό των γεωγραφικών και χρονικών αποστάσεων, που χαρακτηρίζει άλλωστε το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης, είναι γεγονός ότι η σύγχρονη διεθνής αρχιτεκτονική διέρχεται τη δική της κρίση καθώς στερείται ιδεολογικού οράματος.

Η αναφορά στη λαϊκή παράδοση και το τοπίο από τη μια πλευρά και η αναφορά στις εκάστοτε διεθνείς τάσεις από την άλλη, υπήρξαν για τους Έλληνες αρχιτέκτονες δύο σταθεροί πόλοι αναφοράς. Σήμερα που οι δύο αυτές σταθερές έχουν εκλείψει, ο μοντερνισμός αποτελεί μονόδρομο για τη σύγχρονη ελληνική αρχιτεκτονική ως η μοναδική ζωντανή παράδοση της. Το γεγονός ότι η σύγχρονη ελληνική αρχιτεκτονική εγκαταλείπει το κυνήγι των διεθνών ρευμάτων και τις ερμηνείες της λαϊκής παράδοσης για να στραφεί στη δική της αρχιτεκτονική παράδοση αποτελεί ένα δείγμα διαμόρφωσης αστικής κουλτούρας. Το μοντέρνο γούστο εξελίσσεται σε αστική παράδοση χάρη στη γνώση και μελέτη της ιστορίας, τη διερεύνηση των ιδιαίτερων τοπικών συνθηκών και την εγκατάλειψη του εμπειρισμού. Βρισκόμαστε, λοιπόν, αντιμέτωποι με μια μοντέρνα αρχιτεκτονική τάση η οποία δεν εκφράζει το νέο αλλά το διαχρονικό. Η διαχρονικότητα αυτή ενθαρρύνει την εξέλιξη, εκλέπτυνση και επιδεξιότητα του χειρισμού της μοντέρνας γλώσσας, εντάσσοντας την ελληνική αρχιτεκτονική στη δυτική παράδοση.

Η σύγχρονη μοντέρνα αρχιτεκτονική ουδεμία σχέση έχει με τα οράματα των πρωτοπόρων του κινήματος. Είναι γεγονός ότι το μοντέρνο γούστο στερείται της μαζικότητας που θα του επέτρεπε να ξεφύγει από τα ενδιαφέροντα και τις ευαισθησίες μιας μικρής ελίτ της ελληνικής κοινωνίας. Το μοντέρνο εξακολουθεί να αποτελεί κόκκινο πανί για μια μεγάλη μερίδα της κοινής γνώμης η οποία εξακολουθεί να αντιλαμβάνεται τη μοντέρνα αρχιτεκτονική ως σύμβολο οικονομικής κερδοσκοπίας, πολιτικής διαφθοράς και βέβαια περιβαλλοντικής υποβάθμισης. Η αντικειμενική αδυναμία της ευρύτατης αυτής ομάδας να προτείνει κάποιο αξιολογικό υποκατάστατο, σε συνδυασμό με την απάθεια της πολιτείας, εντείνει την ιδεολογική κρίση της ελληνικής αρχιτεκτονικής. Το πρόβλημα αυτό δεν είναι, βέβαια, νέο καθώς η ιδεολογική κρίση συνδέεται με μακροχρόνια πολιτισμικά προβλήματα της χώρας και οι ρίζες της θα πρέπει να αναζητηθούν πολύ παλαιότερα. Στην τρέχουσα, όμως, περίοδο δημιουργούνται τρεις βασικές προϋποθέσεις υπέρβασης αυτής της ιδεολογικής εκκρεμότητας. Η πρώτη αφορά τον αναμφισβήτητο δυτικό προσανατολισμό της χώρας και την προσαρμογή της ελληνικής αρχιτεκτονικής στη δυτική παράδοση. Η δεύτερη αφορά την εμφάνιση νέων γενιών αρχιτεκτόνων, απολύτως εξοικειωμένων με τις ιδιαιτερότητες του ελληνικού αστικού τοπίου. Η τρίτη αφορά τη διαμόρφωση, αλλά και τη δυνατότητα μελέτης μέσα από την πλούσια πλέον βιβλιογραφία μιας ισχυρής μοντέρνας αρχιτεκτονικής παράδοσης. Οι εξελίξεις αυτές προσδίδουν στην ελληνική αρχιτεκτονική την αναμφισβήτητη δυνατότητα ουσιαστικής συμβολής στην ανακαίνιση της τοπικής πολιτισμικής ταυτότητας. Το κατά πόσον οι δυνατότητες αυτές θα αξιοποιηθούν στο άμεσο μέλλον είναι ένα ερώτημα το οποίο αφορά πλέον την πολιτεία και τη διάθεση της να επενδύσει στην αρχιτεκτονική και τον πολιτισμό.

3.1. ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΑ.

Η κατοικία πρέπει να προστατεύει τον άνθρωπο από τις καιρικές μεταβολές και να δημιουργεί κατάλληλο περιβάλλον αφού απ' αυτό εξαρτάται όχι μόνο η ευεξία του ανθρώπου αλλά και η αποδοτικότητα του. Αυτό σημαίνει απουσία ρευμάτων αέρα, ατμόσφαιρα πλούσια σε οξυγόνο, καλό εξαερισμό, ευχάριστη θερμοκρασία, κατάλληλη υγρασία του αέρα και τον ανάλογο φωτισμό.

Οι σημαντικότεροι παράγοντες που επιδρούν στην επίτευξη των παραπάνω στόχων είναι οι ακόλουθοι:

- 1) Η θέση της κατοικίας μέσα στην ευρύτερη περιοχή.
- 2) Η διάταξη των διαφόρων χώρων της οικοδομής και
- 3) Ο τύπος της κατασκευής της

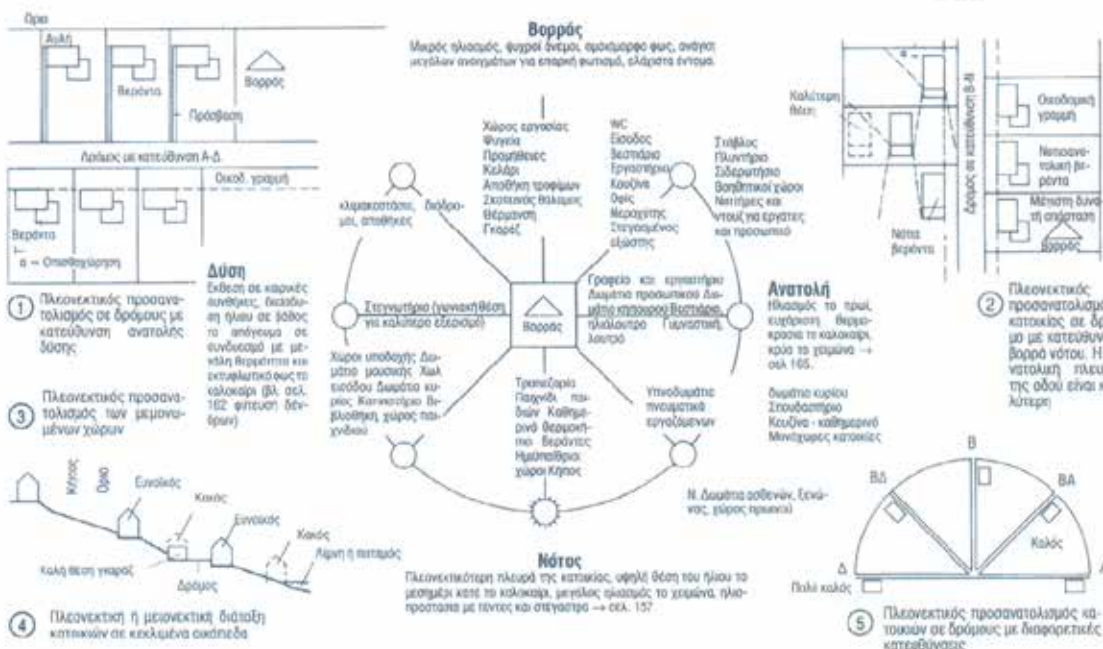
Οι βασικές προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν άνετη διαμονή από κατασκευαστική σκοπιά είναι :

- 1) Η από κατασκευής θερμομόνωση της κατοικίας που παλαιότερα δεν υφίστατο
- 2) Η πρόβλεψη ανοιγμάτων με επαρκές μέγεθος και σε κατάλληλες θέσεις στους διάφορους χώρους
- 3) Η δυνατότητα άνετης επίπλωσης **και τέλος**
- 4) Η επαρκής θέρμανση και ο καλός αερισμός χωρίς ρεύματα αέρα.

3.2. ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ.

3.2.1. ΕΥΝΟΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ ΓΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ.

Στην Κεντρική Ευρώπη τα περισσότερο ευνοϊκά οικόπεδα είναι τα ευρισκόμενα δυτικά και νότια των πόλεων, καθώς οι άνεμοι πνέουν από το νότο ή τη δύση και ανανεώνουν τον αέρα ενώ απομακρύνουν τα καυσαέρια και τη σκόνη της πόλης. Οι ανατολικές και βόρειες περιοχές είναι καταλληλότερες για βιομηχανικές εγκαταστάσεις. Σε ορεινές περιοχές ή κοντά σε λίμνες είναι δυνατόν να αντιστραφεί αυτή η γενική αρχή καθώς οι νότιες και ανατολικές πλαγιές έχουν καλό ηλιασμό, που αν και βρίσκονται στη βόρεια και δυτική πλευρά μίας πόλης σε κοιλάδα, προσφέρουν τα καλύτερα οικόπεδα για ανέγερση κατοικιών και ειδικότερα μονοκατοικιών.

ΣΧΗΜΑ 1. ΗΛΙΑΣΜΟΣ, ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΟΙΚΕΙΩΝ. ⁽¹⁾

(1) Πηγή : «ΟΙΚΟΛΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιουρδάζ».

3.2.2. ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΣΕ ΠΛΑΓΙΕΣ.

Τα οικόπεδα στην κάτω πλευρά ορεινών δρόμων είναι ευνοϊκότερα. Σε αυτά τα οικόπεδα μπορεί να είναι άμεση η πρόσβαση με το αυτοκίνητο στην κατοικία και το γκαράζ. Η κατοικία προστατεύεται από τα κατερχόμενα στην πλαγιά νερά με σύστημα αποστράγγισης - αποχέτευσης. Ο κήπος βρίσκεται προς την κοιλάδα και την ηλιαζόμενη περιοχή και τη θέα και είναι απομονωμένος από το θόρυβο του δρόμου (**ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 4**). Αντίθετα οι κατοικίες στην άνω πλευρά πρέπει να προστατευθούν στην πίσω πλευρά τους με τοίχους αντιστήριξης και σύστημα αποχέτευσης των ομβρίων με αυλάκια από μπετόν.

3.2.3. ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΣΕ ΟΧΘΕΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΚΑΙ ΛΙΜΝΩΝ.

Σε περιοχές κοντά σε ποτάμια και λίμνες είναι προτιμότερο οι κατοικίες να απέχουν κάπως από τις όχθες λόγω της ομίχλης και των εντόμων. Καλύτερη θέση είναι κοντά στο δρόμο από την κάτω πλευρά του μεταξύ κατοικίας και λίμνης. (**ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 4**).

3.2.4. ΘΕΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΡΟΜΟ.

Σε πανταχόθεν ελεύθερο σύστημα δόμησης (μεμονωμένες κατοικίες σε περιφραγμένο οικόπεδο) τα οικόπεδα στη νότια πλευρά του δρόμου είναι συνήθως πλεονεκτικότερα. Οι βοηθητικοί χώροι και η είσοδος τοποθετούνται προς βορρά και προς το δρόμο προς τον οποίο υπάρχει εποπτικός έλεγχος (**ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 5**). Όλοι οι χώροι διημέρευσης και χώρου ύπνου τοποθετούνται στις ανατολικές, δυτικές και νότιες πλευρές μακριά από το δρόμο με καλό ηλιασμό, έξοδο και θέα προς τον κήπο (**ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 1**). Τα οικόπεδα συνήθως είναι στενά με μεγάλο βάθος ώστε να μειώνεται το μήκος της πρόσοψης με τρόπο που να τηρείται προς τα όρια του οικοπέδου η ελάχιστη απαιτούμενη από τους κανονισμούς απόσταση. Εάν το οικόπεδο έχει μεγαλύτερο πλάτος, η τοποθέτηση της κατοικίας γίνεται με κριτήριο τη μέγιστη εκμετάλλευση των προστατευμένων από τους ανέμους και καλά ηλιαζόμενων επιφανειών του οικοπέδου. Στους χώρους που διαμορφώνονται με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή επιφάνεια ανοιγμάτων και εξωστών. (**ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 1-2**).

Εάν το οικόπεδο βρίσκεται στη βορινή πλευρά του δρόμου ενδείκνυται παρά τη μεγάλη απόσταση που θα υπάρχει, η κατοικία να τοποθετείται στο βάθος του οικοπέδου ώστε να εκμεταλλεύεται κανείς το καλά ηλιαζόμενο προκήπιο που δημιουργείται (**ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 1**). Η τοποθέτηση αυτή δημιουργεί την καλύτερη εντύπωση για το σύνολο του δρόμου. Σε δρόμους με προσανατολισμό βορά – νότου (**ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 2**), με δυνατότητα δόμησης και στις δύο πλευρές, πλεονεκτικότερη πλευρά είναι η ανατολική καθώς τα κύρια δωμάτια και ο κήπος βρίσκονται στο ανατολικό τμήμα της κατοικίας προστατευμένα από τους ανέμους, ενώ δεν εμποδίζεται ο ηλιασμός από γειτονικά κτίρια (**ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 2,5**). Για περισσότερο ηλιασμό το χειμώνα θα πρέπει το κτίριο να τοποθετείται κοντά στο προς βορά όριο με βεράντες προς το νότο και την ανατολή. Οι κατοικίες στη δυτική πλευρά του δρόμου τοποθετούνται είτε κοντά στο δρόμο είτε σε εναλλασσόμενο βάθος

ώστε η νότια πλευρά τους με τον εξώστη να έχει ελεύθερο ηλιασμό και θέα, είτε να τοποθετείται η κατοικία κοντά στο πίσω όριο (**ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 1-2**). Πλεονεκτικοί προσανατολισμοί κατοικιών για διάφορες διευθύνσεις δρόμων φαίνονται στο σχήμα 1 (**ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 5**).

3.2.5. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΑΠΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ ΛΟΓΩ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ.

Αυτή εξασφαλίζεται με την επιλογή οικοπέδων των οποίων τα γειτονικά έχουν ήδη διαμορφωμένα κτίσματα προς την ηλιαζόμενη πλευρά, έτσι ώστε η θέση και η διάταξη της κατοικίας να προσαρμόζονται στο περιβάλλον. Αλλιώς υπάρχει κίνδυνος αποκλεισμού του ήλιου από μελλοντικά κτίσματα.

3.2.6. ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΔΩΜΑΤΙΩΝ.

Όλα τα δωμάτια ύπνου και διημέρευσης πρέπει να είναι προσανατολισμένα προς τον κήπο στις ηλιαζόμενες πλευρές ενώ οι βοηθητικοί χώροι προς το δρόμο (**ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 3**). Κατά τη διάρκεια της χρήσης τους θα πρέπει να φωτίζονται επαρκώς από τον ήλιο (εκτός εξαιρέσεων)

Οι κάτωθι πίνακες επιτρέπουν τον ακριβή καθορισμό του ηλιασμού ενός χώρου κατά τη διάρκεια της ημέρας για όλες τις εποχές, έτσι ώστε να εκλέγεται η καλύτερη τοποθέτηση για τον ηλιασμό του ως προς τα γειτονικά κτίρια και δέντρα.

Θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπ' όψη και η διεύθυνση των επικρατούντων ανέμων

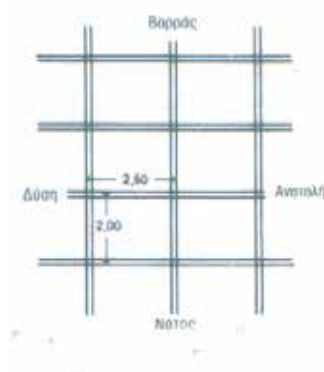
3.3. ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ. (1)

(1) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Εδώ και αρκετά χρόνια προσπαθούν κατά κύριο λόγο οι γιατροί όπως ο Dr. Palm και ο Dr. Hartmann, ο οποίος είναι προϊστάμενος της ομάδας Έρευνας για την Γεωβιολογία στο Eberbach – Waldbrunn – Waldkatzenbach, και άλλοι να ερευνήσουν τις επιπτώσεις του περιβάλλοντος στον άνθρωπο και ιδιαίτερα του υπεδάφους, των κτιρίων, των χώρων, των δομικών υλικών και των εγκαταστάσεων.

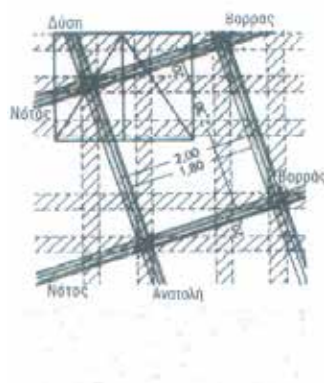
3.3.1. ΓΕΩΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ.

Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή όλη η γη καλύπτεται από ένα παγκόσμιο πλέγμα (ΣΧΗΜΑ 1)

ΣΧΗΜΑ 1. ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΛΕΓΜΑ ΜΕ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΜΑΓΝΗΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΠΑΘΟΓΕΝΗ ΣΗΜΕΙΑ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΞΟΝΩΝ. (2)

(2) .Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

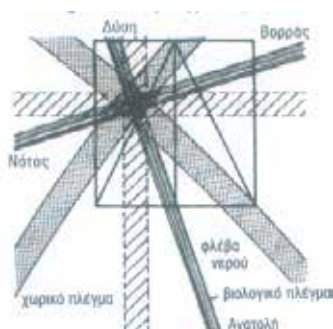
ΣΧΗΜΑ 2. ΤΟ ΑΡΙΣΤΕΡΟ ΚΡΕΒΑΤΙ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΠΑΝΩ ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ ΑΞΟΝΩΝ ΕΝΩ ΤΟ ΔΕΞΙ ΤΕΜΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΑΞΟΝΑ. (ΟΙ ΔΙΑΓΡΑΜΜΙΣΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΕΠΙΒΛΑΒΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ). (3)

(3) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

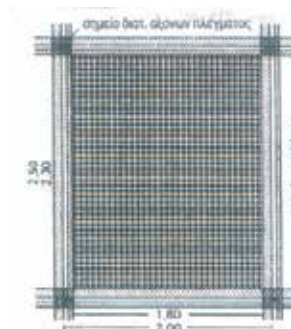
από στατικά κύματα που προκαλούνται από τον ήλιο αλλά και η κανονικότητά τους μοιάζει σύμφωνα με το Hartmann σαν να προκαλείται από τη γη και συγκεκριμένα από το υπέδαφος που καταλήγει σε αυτή τη μορφή από τη διάθλαση στους κρυστάλλους των στρώσεων κάτω από το φλοιό της γης. Το πλέγμα αυτό έχει αναφορά στο μαγνητικό πεδίο σε λωρίδες πλάτους περίπου 20 εκατοστών από το βόρειο πόλο προς το νότιο πόλο. Στην κεντρική Ευρώπη η αξονική απόσταση του πλέγματος αυτού είναι περίπου 2,50 μέτρα και κάθετα σε αυτές τις λωρίδες σε κατεύθυνση ανατολής-δύσης το πλέγμα προσδιορίζεται από λωρίδες με αξονική απόσταση 2 μέτρων. (ΣΧΗΜΑ 1).

Το πεδίο αυτό έχει αποδειχθεί από παρατηρήσεις ότι δημιουργεί προβλήματα στη φύση του ανθρώπου ιδιαίτερα στα σημεία διασταύρωσης των αξόνων και σε περίπτωση παραμονής στο ίδιο σημείο για πολύ καιρό (στο χώρο κατάκλισης π.χ. στα κρεβάτια).

Επιπρόσθετα σε ορθογώνιους χώρους που αντιστοιχούν στην κατεύθυνση του παγκόσμιου πλέγματος δε φαίνεται να υπάρχουν παθογενείς επιδράσεις (ΣΧΗΜΑ 2), αλλά οι επιδράσεις των διασταυρώσεων των αξόνων του παγκόσμιου πλέγματος μπορεί να είναι ιδιαίτερα παθογενείς στην περίπτωση που συμπίπτουν με υπόγειες επιδράσεις όπως υπόγεια ρεύματα (φλέβες νερού), ρήγματα του εδάφους ή κατακρημνίσεις από τα οποία τα πιο σημαντικά είναι οι φλέβες νερού (ΣΧΗΜΑ 3)

ΣΧΗΜΑ 3. ΤΟ ΑΡΙΣΤΕΡΟ ΚΡΕΒΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΕΠΙΒΑΡΥΜΕΝΟ ΚΑΘΩΣ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ ΑΞΟΝΩΝ ΤΟΥ ΠΛΕΓΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΦΛΕΒΩΝ ΝΕΡΟΥ (4)

ΣΧΗΜΑ 4. ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΟΧΛΗΣΕΩΝ ΖΩΝΗ ΜΕΤΑΞΥ ΛΩΡΙΔΩΝ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΛΕΓΜΑΤΟΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΩΝ 1,80 x 2,30 μ. (5)

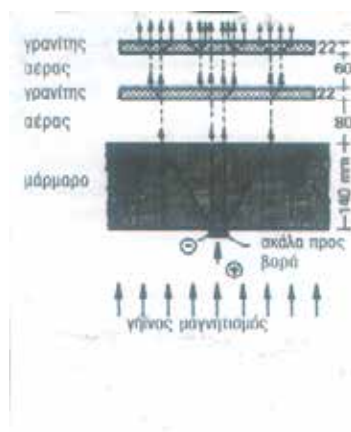
Στην περίπτωση αυτή προκύπτει ένα αθροιστικό πρόβλημα. Κατά συνέπεια η ωφέλιμη επιφάνεια που μένει μεταξύ των αξόνων του πλέγματος έχει διαστάσεις 1,80μ x 2,30μ (ΣΧΗΜΑ 4). Κατά το Hartmann θα πρέπει να αποφεύγεται η τοποθέτηση κρεβατιών πάνω σε διασταυρώσεις αυτού του παγκόσμιου πλέγματος (ΣΧΗΜΑ 5). Κατά τον Palm το παγκόσμιο πλέγμα των διαστάσεων 2μ x 2,5μ δίνει μία υποδιαίρεση του βασικού πλέγματος. Το πραγματικό πλέγμα έχει διαστάσεις 4-5 μέτρα στις αποστάσεις των αξόνων με κατεύθυνση βορρά-νότου και 5-6 στην κατεύθυνση ανατολής - δύσης και μάλιστα είναι απόλυτα ευθύγραμμο στο σύνολο της επιφάνειας της γης. Κάθε 7^{ος} άξονας αυτού του πλέγματος αποτελεί τη Δεύτερη τάξη του πλέγματος και έχει μία υποπολλαπλάσια επίδραση δηλαδή σε αποστάσεις 28-35 μέτρων και 15-42 μέτρων αντιστοίχως (ΣΧΗΜΑ 6).

Κάθε 7^{ος} άξονας αυτής της δεύτερης τάξης δηλαδή σε αποστάσεις 7μ x 35μ ή 7μ x 42μ δηλαδή περίπου 250 – 300 μέτρα απόσταση υπάρχει μία Τρίτη τάξη επίδρασης του πλέγματος που είναι πολλαπλάσια ισχυρότερη από την προηγούμενη. Και σε αυτή τη θεωρία υπολογίζεται ότι οι διασταυρώσεις των αξόνων έχουν ιδιαίτερα έντονη επίδραση. Σύμφωνα με την ίδια πηγή προκύπτουν για την Ευρώπη αποκλίσεις από την πιο πάνω πραγματικότητα μέχρι 15° στην κατεύθυνση βορρά-νότου και ανατολής-δύσης. Την εικόνα

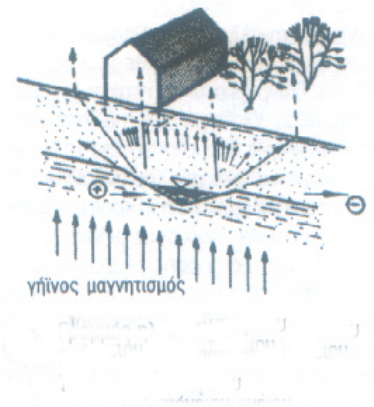
αυτού του παγκόσμιου πλέγματος έχουν εντοπίσει σύμφωνα με αυτές τις πληροφορίες οι αμερικανοί με λήψεις από αεροπλάνο με πολύ ευαίσθητα φίλμ από ύψος 1000 μέτρων. Πέρα από αυτά δημιουργούν και οι διαγώνιες του πλέγματος αυτού ένα δευτερεύον πλέγμα με κατεύθυνση βορειοανατολικά προς νοτιοδυτικά και βορειοδυτικά προς νοτιοανατολικά (ΣΧΗΜΑ 6). Στις αποστάσεις των ανά 7 συναντόμενων αξόνων του προηγούμενου πλέγματος με επίδραση το $\frac{1}{4}$ του βασικού.

Από την άλλη πλευρά θεωρείται ότι για τον εντοπισμό των αξόνων του πλέγματος αυτού εξαρτώμεθα από την ακρίβεια της πυξίδας καθώς τα σύγχρονα κτίρια επηρεάζουν το μαγνητικό πεδίο της πυξίδας και δίνουν αποκλίσεις της τάξεως $1-2^\circ$, γεγονός που οδηγεί σε λάθη αφού τα όρια των χώρων που προσδιορίστηκαν προηγουμένως είναι τα πιο παθογενή.

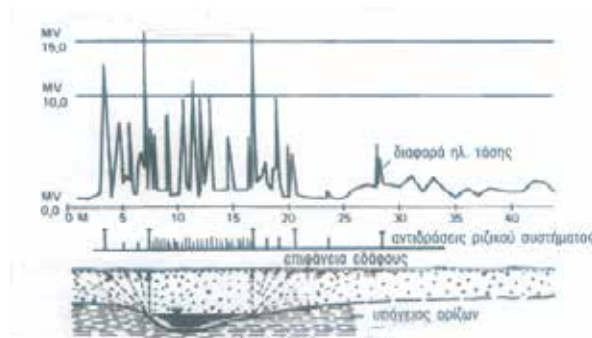
Σε κάθε περίπτωση απαιτείται ο προσεκτικός σχεδιασμός όλων των συσχετιζόμενων στοιχείων, η εμπειρία και η ανάλωση χρόνου με συνεχείς επανελέγχους καθώς και οι ζώνες όχλησης προσδιορίζονται με ραδιομηχανήματα. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η δυνατότητα του προσδιορισμού των διαφορετικών πεδίων ή ζωνών και η διάκρισή τους. Όμως όπως ακριβώς η ακτινοβολία αντανακλάται στην επιφάνεια της γης δηλαδή στο όριο εδάφους – αέρα, και διαθλάται σε κατακόρυφες συνιστώσες κατά τον ίδιο τρόπο αντανακλώνται και οι ακτινοβολίες αυτές μέσα από συμπαγείς πλάκες σε πολύωροφα κτίρια όπως απέδειξε ο Endros με πειραματική μέθοδο (ΣΧΗΜΑ 7).

ΣΧΗΜΑ 7. ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΟΥ R. ENDROS ΠΟΥ ΔΕΙΧΝΕΙ ΠΩΣ ΟΙ ΚΒΑΝΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΔΙΑΘΛΩΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ ΣΕ ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΕΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ⁽⁶⁾

ΣΧΗΜΑ 8. ΓΡΑΜΜΕΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΕΝΟΣ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΤΙΣ ΓΕΩΠΑΘΟΓΕΝΕΙΣ ΖΩΝΕΣ. ⁽⁷⁾

ΣΧΗΜΑ 9. ΜΕΤΡΗΜΕΝΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΡΙΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΥΠΟΓΕΙΟ ΡΕΥΜΑ. ⁽⁸⁾

Μία εποπτική εικόνα δίδεται από το **ΣΧΗΜΑ 8** για τη διάθλαση της ακτινοβολίας ενός υπόγειου ρεύματος και το **ΣΧΗΜΑ – ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9** με τις μετρημένες οχλήσεις πάνω από τη φλέβα του νερού. Οι βασικές βλάβες που μπορούν να προκαλέσουν αυτές οι παθογενείς ζώνες είναι η αποδυνάμωση του οργανισμού, καρδιοαγγειακές οχλήσεις, προβλήματα στα νεφρά, στην κυκλοφορία, στην αναπνοή, στο στομάχι, στο μεταβολισμό μέχρι και σοβαρές ασθένειες όπως καρκίνος.

Για πολλούς που έχουν επηρεαστεί από αυτές τις παθογενείς ζώνες βοηθά μια πολύ απλή μετακίνηση του κρεβατιού σε άλλη θέση. Η επίδραση μηχανημάτων αντιμετώπισης των παθογενών ζωνών αμφισβητείται και από μερικούς θεωρούνται ως πηγές όχλησης. Στις θεωρίες αυτές υπάρχει μία εύφημος μνεία για χώρους με αναλογίες που αναφέρονται στις διαστάσεις της χρυσής τομής, δηλαδή ύψος 3 μέτρα, πλάτος 4 μέτρα και μήκος 5 μέτρα. Επίσης θεωρούνται καλοί οι κυκλικοί χώροι ή εξαγωνικοί χώροι (στη μορφή της κυψέλης των μελισσών).

Οι φυσικοί διακρίνουν τα υλικά σε 3 κατηγορίες :

A) Στερεά.

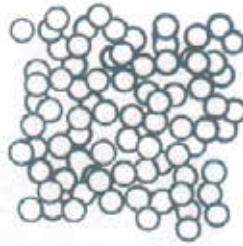
B) Υγρά

Γ) Αέρια.

Χαρακτηριστική είναι η μορφή του νερού κάτω από 0ο είναι πάγος – στερεό και σε κανονικές συνθήκες νερό δηλαδή υγρό, και πάνω από τους 100° ατμός δηλαδή αέριο. Για άλλα υλικά ισχύουν άλλα σημεία τήξης και εξαέρωσης ή εξάχνωσης. Η αιτία για αυτό είναι η μορφή των ατόμων ή των μορίων από τα οποία αποτελείται το υλικό τα οποία βρίσκονται σε συνεχή κίνηση. Στα μέταλλα επί παραδείγματι τα άτομα κινούνται ελαφρά γύρω από το σημείο ισορροπίας (**ΣΧΗΜΑ 10**) και σε περίπτωση θέρμανσης επιταχύνεται αυτή η κίνηση μέχρι ρευστοποίησης του μετάλλου (**ΣΧΗΜΑ 11**) . Σε ακόμα μεγαλύτερη θέρμανση διασπάται η μεταξύ τους συνάφεια και το μέταλλο εξαερώνεται (**ΣΧΗΜΑ 12**).

ΣΧΗΜΑ 10. ΑΤΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΛΛΟΥ ΣΕ ΣΤΕΡΕΑ ΜΟΡΦΗ. ⁽⁹⁾

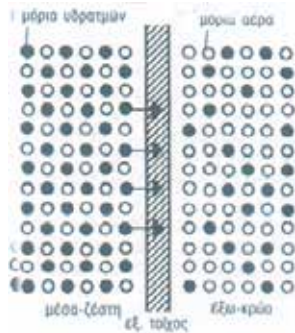

ΣΧΗΜΑ 11. ΑΤΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΛΛΟΥ ΣΕ ΥΓΡΗ ΜΟΡΦΗ. ⁽¹⁰⁾

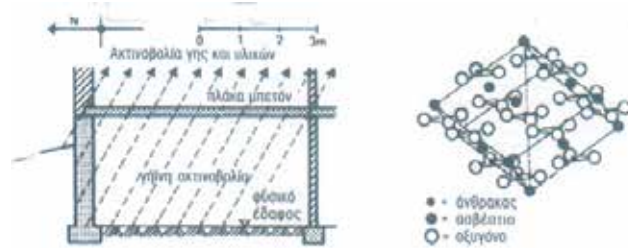

ΣΧΗΜΑ 12. ΑΤΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΛΛΟΥ ΣΕ ΕΞΑΕΡΩΣΗ. ⁽¹¹⁾

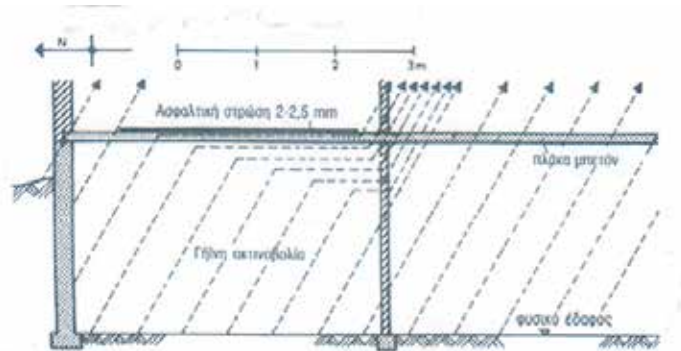
Από την άλλη πλευρά στο απόλυτο μηδέν 0o ($T = - 273,15 \text{ }^{\circ}\text{C}$) σταματά κάθε μοριακή κίνηση όπως ακριβώς σε κενό αέρα. Τα παραδείγματα που αναφέραμε για τα μέταλλα και το νερό προηγουμένως δεν ισχύουν για άλλα υλικά. Στο γυαλί για παράδειγμα η θέρμανση δεν αλλάζει σε τίποτα την ήδη άμορφη διάταξη των ατόμων. Έτσι κάθε υλικό έχει μία δική του ατομική σύσταση την οποία κάνει εμφανή με τον λιγότερο ή περισσότερο στο περιβάλλον. (ΣΧΗΜΑ 13). Έτσι εξαρτάται η μάζα των μορίων του ατμού πάλι από τη θερμοκρασία. Η δε κίνησή τους γίνεται από τη θερμότερη προς την ψυχρότερη πλευρά των υλικών (στην πλευρά με τη μικρότερη πίεση). Μέσω της διαπίδυσης αυτής δημιουργείται απαίτηση για εισρόφηση αέρα προς τα μέσα προς το εσωτερικό του χώρου πράγμα που εμποδίζεται από τη διαπερατότητα του δομικού υλικού (ΣΧΗΜΑ 14). Μακροχρόνια πειράματα με δομικά υλικά έχουν αποδείξει σύμφωνα με τους Schroder – Speck, ότι ακτινοβολίες από φυτικές ύλες μπορούν να απορροφήσουν ή να διασπάσουν ακτινοβολίες από μεταλλικά στοιχεία.

ΣΧΗΜΑ 13. ΤΑ ΜΟΡΙΑ ΤΩΝ ΥΔΡΑΤΜΩΝ ΚΙΝΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΡΜΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΕΝΟΣ ΧΩΡΟΥ ΜΕ ΑΝΑΣΧΕΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΤΟΙΧΟ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΡΥΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΑΕΡΑ. ⁽¹²⁾

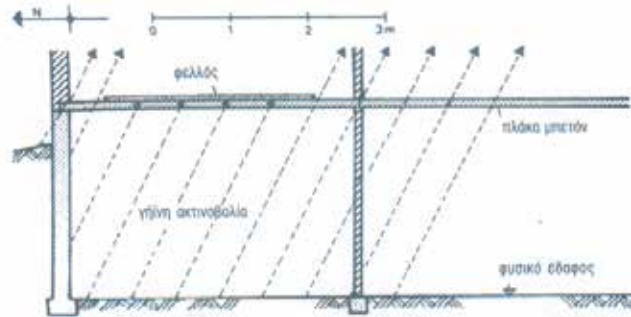
ΣΧΗΜΑΤΑ 14 – 15. ΟΙ ΠΛΑΚΕΣ ΑΠΟ ΜΠΕΤΟΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΤΗ ΔΙΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑΣ (ή τη διαθλούν μερικώς). - ΑΤΟΜΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΑΣΒΕΣΤΟΛΙΘΟΥ. ⁽¹³⁾

ΣΧΗΜΑ 16. ΣΤΡΩΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΜΠΟΛΙΖΟΥΝ ΤΗ ΔΙΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑΣ ΟΔΗΓΩΝΤΑΣ ΤΗ ΠΡΟΣ ΝΟΤΟ ΕΤΣΙ ΩΣΤΕ ΣΤΗΝ ΑΚΡΗ ΤΟΥ ΔΙΠΛΑΝΟΥ ΧΩΡΟΥ ΝΑ ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ ΜΙΑ ΥΠΕΡΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΜΕ ΒΛΑΒΕΡΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ⁽¹⁴⁾

Ασφαλτικές επιστρώσεις πάχους 10 εκατοστών με πλήρη επικάλυψη στεγών με ασφαλτικές λωρίδες διέσπασαν ή απομάκρυναν με ανάκλαση ακτινοβολίες που παλαιότερα διαπερνούσαν τη στέγη (ΣΧΗΜΑ 15). Βέβαια η ανάκλαση αυτή οδήγησε συγκεντρωμένη την ακτινοβολία στο διπλανό χώρο (ΣΧΗΜΑ 16).

Ένα αντίθετο πείραμα με διάστρωση φελλού έδειξε αντίθετα μία επίδραση απορρόφησης. Ακόμα και ελεύθερα τοποθετημένες και μη σφραγισμένες πλάκες φελλού πάχους 30 χιλιοστών έχουν ικανοποιητικό αποτέλεσμα (ΣΧΗΜΑ 17).

ΣΧΗΜΑ 17. ΕΝΑ ΣΤΡΩΜΑ ΦΕΛΛΟΥ, ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΠΛΑΚΕΣ (ενδ. ΕΠΑΣΦΑΛΤΩΜΕΝΕΣ), ΠΑΧΟΥΣ 25 – 30 mm ΑΠΟΡΡΟΦΑ ΤΗ ΒΛΑΒΕΡΗ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ. ⁽¹⁵⁾

(4) – (15). Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Επίσης όλοι οι **αγωγοί νερού** (κρύου ή ζεστού), ή αποχετεύσεις ή οι αγωγοί αερίου επηρεάζουν το περιβάλλον και επιδρούν λιγότερο ή περισσότερο στα όργανα των όντων (ζώων και ανθρώπων) αλλά και στα φυτά. Για το λόγο αυτό θα πρέπει οι χώροι, στους οποίους διαμένουν οι άνθρωποι και τα ζώα, να είναι κατά το δυνατό μακριά από αυτές τις εγκαταστάσεις λ.χ. τα υπνοδωμάτια ή τα καθιστικά. Για το λόγο αυτό οι εγκαταστάσεις θα πρέπει να συγκεντρώνονται κατά το δυνατό μαζί σε ένα τοίχο εγκαταστάσεων στην κουζίνα και το λουτρό.

Ακόμα περισσότερο ισχύει αυτό για τις συλλεκτικές εγκαταστάσεις υπό τάση ακόμα δηλ. και αν δεν διέρχεται ρεύμα από αυτές, που δημιουργούν ηλεκτρικά πεδία με παθογενή επίδραση και όταν διέρχεται ρεύμα μετατρέπονται σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία που δημιουργούν ακόμα περισσότερες επιδράσεις και βλάβες. Ο dr. Hartmann σχυρίζεται ότι είχε θεραπευτική επίδραση σε άτομο επιβαρημένο από όλες αυτές τις ακτινοβολίες όταν απομάκρυνε απλά την πρίζα που ήταν δίπλα από το κρεβάτι του ασθενούς και απενεργοποίησε το καλώδιο που περνούσε από το σημείο εκείνο. Σε μια άλλη περίπτωση υπήρξε ευεργετική επίδραση με την αλλαγή της όδευσης του καλωδίου του θερμοστάτη προς το θερμαντικό σώμα στον απέναντι τοίχο.

Τα ελεύθερα καλώδια είναι ιδιαίτερα προβληματικά καθώς προκαλούν ένα σύνδρομο εναλλασσόμενου πεδίου των 50 Hz αλλά και ηλεκτρικές συσκευές όπως σόμπες, πλυντήρια, πλυντήρια πιάτων, μπόιλερ, ιδιαίτερα φούρνοι μικροκυμάτων με κακή ασφάλεια κλπ. κάτω ή δίπλα σε υπνοδωμάτια εκπέμπουν παθογενείς ακτινοβολίες μέσω πλακών και τοίχων με αποτέλεσμα οι ένοικοι να βρίσκονται υπό την επίδραση περισσότερων πεδίων.

Επιπρόσθετα σε αυτά **έρχονται λανθάνουσες ακτινοβολίες** όπως πλευρικές ακτινοβολίες από χαλασμένες ή οξειδωμένους αγωγούς που έχουν ένα εύρος περίπου 1 μέτρου και διέρχονται μέσω τοίχων, δαπέδων και οροφών παρέχοντας ένα συνεχές ρεύμα. Σε καινούργια κτίρια μπορεί να αντιμετωπιστεί αυτό με κατάλληλη μόνωση και επένδυση των αγωγών. Σε υπάρχουσες εγκαταστάσεις βοηθά η εξαρχής νέα τοποθέτηση αγωγών ή η πλήρης διακοπή της λειτουργίας τους από το γενικό διακόπτη. Για το λόγο αυτό υπάρχουν αυτόματοι διακόπτες παροχής όταν δεν χρησιμοποιείται σε κανένα σημείο του κτιρίου ρεύμα. Καταψύκτες, ψυγεία, καυστήρες κλπ. που χρειάζονται μια συνεχή παροχή ρεύματος θα πρέπει να έχουν σε αυτή την περίπτωση χωριστή παροχή. Πέραν αυτού σοβαρές βλάβες προκαλούνται σε ένα μεγάλο περίγυρο από υποσταθμούς (Schroder – Speck υπολόγισε σε ένα υποσταθμό των 10-20000 V ακτινοβολίες σε αποστάσεις 30-50 μέτρων σε βορρά και 120-150 προς νότο), ηλεκτρικούς σιδηροδρόμους αγωγούς μεταφοράς υψηλής τάσης κλπ

που βρίσκονται κοντά σε κατοικίες. Ακόμα και από αγωγούς γείωσης πολλών γειτονικών κατοικιών μπορεί να προκληθεί παθογενής ακτινοβολία.

Επίδραση ιόντων. Περίπου το 65% του ανθρώπινου σώματος αποτελείται από οξυγόνο. Στο μεταβολισμό συμμετέχουν κατά κύριο λόγο τα ιόντα. Ο άνθρωπος στον ελεύθερο χώρο βρίσκεται υπό μία συνεχή τάση περίπου 180 V αλλά πάντα με πολύ χαμηλή ένταση ρεύματος καθώς δεν υπάρχουν αγωγοί. Σε ένα κυβικό εκατοστό αέρα βρίσκονται μερικές εκατοντάδες έως μερικές χιλιάδες ιόντα, ανάλογα με την γεωγραφική θέση και το φυσικό περιβάλλον. Υπάρχουν μικρά, μεσαία και μεγάλα ιόντα. Βιολογική επίδραση έχουν τα μικρά και τα μεσαία ιόντα. Σύμφωνα με μετρήσεις στην Αμερική η μέση ετήσια τιμή θετικών και αρνητικών ιόντων στην διάρκεια της μέρας κυμαίνεται μεταξύ 300-600 ιόντων/cm³. Με υπεροχή των αρνητικών ιόντων κατά περισσότερο από 100 cm³. Ανάμεσα στο συνήθως αρνητικά φορτισμένο έδαφος και το θετικά φορτισμένο αέρα δημιουργείται ένα ισχυρό ηλεκτρικό πεδίο με μεγάλη επίδραση στα όργανα των ζώντων οργανισμών. Ήδη από τη δεκαετία του 1920 έρευνες του Tschishewskij έδειξαν τη θετική επίδραση των αρνητικών ιόντων στα ζώα και τον άνθρωπο. Η θεωρία του για τη οργανική ανταλλαγή φόρτισης δείχνει μια σταθερή μείωση του ηλεκτρικού δυναμικού του ανθρώπου με την αύξηση της ηλικίας.

Επομένως όσο περισσότερα **αρνητικά** ιόντα υπάρχουν στον αέρα τόσο αργότερα γερνάει ο άνθρωπος. Οι έρευνες των τελευταίων 50 χρόνων επιβεβαιώνουν την θετική επίδραση των αρνητικών ιόντων σε αντιμετώπιση ρευματισμών υψηλής πίεσης, άσθματος και κυκλοφοριακών προβλημάτων. Σε κλειστούς και ιδιαίτερα σκονισμένους χώρους υπάρχει μια αύξηση των θετικών ιόντων γεγονός που μειώνει τα αρνητικά ιόντα του οξυγόνου του αέρα που είναι τα μόνο χρήσιμα βιολογικά. Τέτοια ιόντα δημιουργούνται στην ατμόσφαιρα και η πυκνότητα τους ποικίλλει μεταξύ 100-10.000 ιόντων/cm³ ανάλογα με τη θέση και τις καιρικές συνθήκες. Νεότερες μετρήσεις έχουν αποδείξει ότι στο εσωτερικό των χώρων υπάρχει η ίδια κινητικότητα ιόντων όπως στον εξωτερικό χώρο και ειδικά το οπλισμένο σκυρόδεμα δεν αποτελούσε εμπόδιο για μαγνητικά πεδία.

Υψηλή ακτινοβολία. Ισχυρότερες ακτίνες εισέρχονται περίπου 300 μέτρα στο έδαφος και μπορούν να μετρηθούν και σε βάθος 1000 μέτρων κάτω από το νερό. Ο άνθρωπος βρίσκεται υπό την επίδραση 100000 τέτοιων ακτινοβολιών μέσα σε 24 ώρες. Γενικά ισχύει ότι όσο πιο πυκνό είναι το δομικό υλικό τόσο περισσότερο μειώνεται η επίδραση της κοσμικής ακτινοβολίας. Η πολικότητα δηλ. θετική - αρνητική δηλαδή ανάληψη και απόδοση φόρτισης ταυτίζεται με την τάξη με κατάργηση της πολικότητας δηλαδή ύπαρξη δύο ομώνυμων πόλων δημιουργεί αταξία.

Υπόγεια καλώδια, δίκτυα αερίων και ύδρευσης δημιουργούν ισχυρά αρνητικά πεδία. Οι επιδράσεις αυτές στο εσωτερικό ενός σπιτιού έχουν τεθεί σε απόσταση έως 2 μέτρα από τις εγκαταστάσεις. Υπάρχει μεγάλη ποικιλία συσκευών που παράγουν αρνητικά ιόντα για τους χώρους εργασίας των ανθρώπων για την εξυπηρέτηση των αναγκών του οργανισμού τους, δηλαδή για να δημιουργήσουν τεχνητά μια επιθυμητή ισορροπία. Τέτοια πεδία εξισορρόπησης επηρεάζουν την κίνηση των μη επιθυμητών ιόντων στο χώρο μετατρέποντας τον σε θετικό. Υπάρχουν στη μορφή ηλεκτροδίων στην οροφή σε κλιματιστικά συστήματα ή επιδαπέδια ή επιτραπέζια μηχανήματα. Συνδυασμός γεννήτριας και ηλεκτροδίων δημιουργεί ένα συνεχές πεδίο ιονισμού μέχρι 2000 volt, που έχει επίδραση σε μια περιφέρεια περίπου 2-3 μέτρων.

3.3.2. ΤΟ ΜΑΤΙ – ΜΕΤΡΟ ΕΝΤΥΠΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ.

Η δραστηριότητα του ματιού διακρίνεται σε απλή όραση και σε παρατήρηση. Η όραση χρησιμεύει αρχικά για τη διαφύλαξη της σωματικής μας ακεραιότητας. Η παρατήρηση προχωρά πέρα απ' τα όρια της απλής όρασης και οδηγεί στη συνειδητοποίηση των παραστάσεων που προσλαμβάνει το μάτι. Ανάλογα από το αν το μάτι παραμένει ακίνητο πάνω στο αντικείμενο ή αν το διατρέχει διακρίνεται η στατική παράσταση και αυτή που προέρχεται από παρατήρηση.

Η στατική παράσταση εμφανίζεται σε κυκλική περίπου επιφάνεια, που η διάμετρος της είναι ίση με την αντίσταση του αντικειμένου από το μάτι. Στο εσωτερικό αυτού του οπτικού πεδίου τα αντικείμενα γίνονται αντιληπτά "με μια ματιά".

Η ιδεώδης στατική παράσταση διακρίνεται από ισορροπία που είναι και το πρώτο γνώρισμα του αρχιτεκτονικού κάλλους. Οι φυσιολογικοί επεξεργάζονται τη θεωρία μιας έκτης αίσθησης, που αποκαλούν αίσθηση της ισορροπίας ή και στατική αίσθηση και θα αποτελέσει τη βάση των αισθητικών μας αντιλήψεων, με αφετηρία τη διαπίστωση ότι ωραία θεωρούνται τα συμμετρικά, αρμονικά ή με άλλα λόγια εξισορροπημένα αντικείμενα).

Εκτός απ' τα παραπάνω το μάτι δέχεται εντυπώσεις μέσω της παράστασης που προέρχεται από παρατήρηση.

Το μάτι διατρέχοντας το αντικείμενο υφίσταται ερεθισμούς καθώς εξετάζει το πλάτος και το βάθος του. Έτσι αντιλαμβάνεται τέτοιους ερεθισμούς που επαναλαμβάνονται σε ίσες αποστάσεις ή περιοδικά σαν μέτρο ή ρυθμός και οι οποίοι προκαλούν αίσθημα παρόμοιο με αυτό που δημιουργείται από τη μουσική στ' αυτή. Στους κλειστούς χώρους η εντύπωση δημιουργείται τόσο από τη στατική εικόνα όσο και από την παράσταση που προέρχεται από την παρατήρηση.

Ένας χώρος, που το πάνω όριο του (οροφή) γίνεται αντιληπτό στη στατική παράσταση δημιουργεί αίσθημα ασφάλειας αν όμως ο χώρος έχει μεγάλο μήκος προκαλεί και αίσθημα καταπίεσης.

Στην περίπτωση που η οροφή είναι ψηλή και το μάτι δεν τη διακρίνει παρά μόνο κινούμενο προς τα πάνω, ο χώρος φαίνεται απεριόριστος και μεγαλοπρεπής, αν βέβαια οι αποστάσεις των τοίχων και οι γενικές αναλογίες, συντελούν σ' αυτό.

Επίσης πρέπει να σημειωθεί ότι το μάτι υφίσταται οπτικές απάτες.

Έτσι εκτιμά καλύτερα τα πλάτη από τα βάθη και τα ύψη. Τα τελευταία μάλιστα φαίνονται μεγαλύτερα από ό,τι πραγματικά είναι. Έτσι, ένας πύργος, ως γνωστόν, φαίνεται πολύ ψηλότερος όταν παρατηρείται από τα πάνω προς τα κάτω. Όμοια οι κατακόρυφες προεξοχές δημιουργούν εντύπωση κλίσης ενώ οι οριζόντιες εντύπωση καμπυλότητας στο μέσον.

Τα παραπάνω πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, χωρίς όμως να προκύπτει η αντίθετη υπερβολή (ρυθμός μπαρόκ), π.χ. με την αύξηση του αισθήματος της προοπτικής με λοξές απαλείψεις των παραθύρων και των πλαισίων των κουφωμάτων (καθεδρικός ναός του Αγίου Πέτρου της Ρώμης) ή με προοπτικά ζωγραφισμένα πλαίσια, θόλους κλπ. Ο κύριος παράγοντας για τον προσδιορισμό των διαστάσεων είναι το μέγεθος του οπτικού πεδίου και ενδεχομένως και το βάθος του πεδίου, ενώ για τις λεπτομέρειες το μέγεθος του πεδίου ανάγνωσης.

Η οριακή απόσταση του τελευταίου προσδιορίζει το μέγεθος της ευδιάκριτης λεπτομέρειας.

Οι αρχαίοι Έλληνες βασιζόνταν κυρίως σ' αυτόν τον κανόνα. Έτσι προσδιόριζαν σε διάφορα ύψη τις διαστάσεις των ελάχιστων κυμάτων κάτω από τα αετώματα των ναών με τέτοιο τρόπο ώστε σε απόσταση που να αντιστοιχεί σε 27° , να περιλαμβάνονται σε πεδίο ανάγνωσης $0^\circ 1'$, όπως έδειξε ο Martens.

Σ' αυτήν δίνονται επίσης οι ελάχιστες αποστάσεις μεταξύ βιβλίου και αναγνώστη (μεταβλητές ανάλογα με το μέγεθος των τυπογραφικών στοιχείων), μεταξύ ηθοποιού και θεατή κλπ. .

3.3.3. ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑ.

Το χρώμα, σαν στοιχείο του περιβάλλοντος, προκαλεί στον άνθρωπο αισθήματα ευεξίας ή δυσφορίας. Τάσεις ενεργητικότητας ή παθητικότητας. Σε επιχειρήσεις, γραφεία και σχολεία ο χρωματισμός μπορεί να αυξήσει ή να ελαττώσει την απόδοση των εργαζομένων, ενώ στις κλινικές να επιταχύνει την ανάρρωση των ασθενών. Υπάρχει έμμεση επίδραση των χρωμάτων μέσα από την κυρίως φυσιολογική τους ενέργεια να αυξάνουν ή να μικραίνουν τους χώρους και να δημιουργούν αισθήματα ελευθερίας ή καταπίεσης. Η επίδραση αυτή είναι και άμεση και εκδηλώνεται μέσα από τις ενεργείς δυνάμεις (παρορμήσεις), που προκαλούνται από τα διάφορα χρώματα.

Το πορτοκαλί έχει τη μεγαλύτερη δύναμη παρόρμησης, ακολουθεί το κίτρινο, το κόκκινο, το πράσινο και το μωβ. Το μπλε, το γαλαζοπράσινο και το ιώδες (χρώματα ψυχρά και παθητικά) έχουν την ασθενέστερη δύναμη παρόρμησης.

Τα πλούσια σε παρορμήσεις χρώματα είναι κατάλληλα μόνο για μικρές επιφάνειες, ενώ τα φτωγά για μεγάλες. Τα θερμά αυξάνουν την ενεργητικότητα, διεγείρουν και σε ορισμένες περιπτώσεις ερεθίζουν. Τα ψυχρά χρώματα προκαλούν παθητικότητα, ηρεμούν και εκτονώνουν την υπερένταση. Το πράσινο χαλαρώνει τα νεύρα. Η επίδραση των χρωμάτων εξαρτάται από τη φωτεινότητα τους και από τον χώρο που παρουσιάζονται. **Τα θερμά και φωτεινά χρώματα**, ενεργώντας από πάνω διεγείρουν το πνεύμα, από τα πλάγια θερμαίνουν και δημιουργούν προσέγγιση ενώ από κάτω ανακουφίζουν και ανυψώνουν.

Τα θερμά και σκοτεινά χρώματα, ενεργώντας από πάνω απομονώνουν και δίνουν μεγαλοπρέπεια, από τα πλάγια περικλείουν, ενώ από τα κάτω συντελούν σε ασφαλές βάδισμα και στήριξη. **Τα ψυχρά και φωτεινά χρώματα**, ενεργώντας από πάνω φωτίζουν, από τα πλάγια κατευθύνουν, ενώ από κάτω δημιουργούν αίσθημα λείου και προτρέπουν σε βάδισμα.

Τα ψυχρά και σκοτεινά χρώματα, ενεργώντας από πάνω προκαλούν αίσθημα απειλής, πλευρικά ψυχρότητας και θλίψης, ενώ από κάτω βάρους και έλξης.

Το λευκό είναι το χρώμα της απόλυτης αγνότητας, της καθαριότητας και της τάξης. Στη χρωματική δομή των χώρων, το λευκό παίζει τον σημαντικότερο ρόλο του διαχωρισμού των άλλων ομάδων χρωμάτων μεταξύ τους και της ουδετεροποίησης τους, φωτίζει, αναζωογονεί και υποδιαίρει. Ως χρώμα της τάξης, το λευκό χρησιμοποιείται για τη διάκριση των επιφανειών στα καταστήματα και τις αποθήκες, για τη χάραξη διαχωριστικών γραμμών και τη σήμανση των οδοστρωμάτων.

3.3.4. ΑΝΑΛΟΓΙΕΣ – ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.

Αρμονικές σχέσεις μεγεθών στη δόμηση υπάρχουν από πολύ παλιά. Τα βασικά δεδομένα ανάγονται στην εποχή του Πυθαγόρα. Ο Πυθαγόρας θεωρούσε ότι οι αρμονικές σχέσεις των αριθμών που αφορούσαν την ακουστική θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και σε οπτικά αντικείμενα. Με τον τρόπο αυτό κατασκευάστηκε το Πυθαγόρειο ορθογώνιο -> Φ που περιλαμβάνει όλες τις αρμονικές σχέσεις ενώ αποκλείει τις δύο δυσαρμονικές - δεύτερο και έβδομο.

Με βάση αυτές τις αριθμητικές σχέσεις θα έπρεπε να καθορίζονται και οι αναλογίες των χώρων.

Οι Πυθαγόρειες ή και διοφαντικές σχέσεις δίνουν μία ακολουθία αριθμών που θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για πλάτος – ύψος και μήκος χώρων.

Ιδιαίτερη σημασία έχουν οι γεωμετρικές κατασκευές όπως έχουν διατυπωθεί από τον Πλάτωνα και τον Βιτρούβιο. Κύκλος, τρίγωνο και τετράγωνο στις οποίες ανάγονται οι κατασκευές κανονικών πολυγώνων. Με διχοτομήσεις προκύπτουν παραπέρα κανονικά πολύγωνα. Κάποια κανονικά πολύγωνα όπως π.χ. επτάγωνο, εννεάγωνο, κατασκευάζονται μόνο προσεγγιστικά ή με επαλληλία δεδομένων κανονικών πολυγώνων.

Έτσι π.χ. ένα δεκαπεντάγωνο προκύπτει κατασκευαστικά με επαλληλία του κανονικού πενταγώνου και του ισοσκελούς τριγώνου. Το πεντάγωνο και η πεντάλφα αντίστοιχα έχει, όπως και το από αυτό προκύπτον δεκάγωνο, άμεση σχέση με τη Χρυσή Τομή. Ωστόσο οι ειδικές του αναλογίες δεν έχουν χρησιμοποιηθεί κατά το παρελθόν ιδιαίτερα.

Για τον σχεδιασμό και την κατασκευή "κυκλικών" κτιρίων είναι απαραίτητη η γνώση της κατασκευής κανονικών πολυγώνων.

Το ορθογώνιο ισοσκελές τρίγωνο, με βάση διπλάσια από το ύψος του είναι το τρίγωνο τετραγωνισμού. Απ' αυτό προσδιορίστηκαν πολύ συχνά επιτυχημένες αναλογίες.

Το ισοσκελές τρίγωνο, που η βάση του και το ύψος του είναι ίσο με την πλευρά τετραγώνου χρησιμοποιήθηκε με επιτυχία από τον κατασκευαστή καθεδρικών ναών Κπ3υ1ί για τον προσδιορισμό των αναλογιών του καθεδρικού ναού του Στρασβούργου.

Το τρίγωνο (χορδής) $\pi/4$ του A. Von Drach είναι περισσότερο επιμηκυμένο απ' το προηγούμενο, αφού το ύψος του προσδιορίζεται από τη θέση, την οποία παίρνει η κορυφή τετραγώνου αφού περιστραφεί κατά 45° . Το τρίγωνο αυτό χρησιμοποιήθηκε με επιτυχία από τον A. Von Drach στη μελέτη διάφορων λεπτομερειών και αντικειμένων. Εκτός από τα παραπάνω σχήματα, οι αναλογίες του κανονικού οκταγώνου απαιτούνται επίσης, σύμφωνα με τις μελέτες του Spitzzenpfeil σε ολόκληρη σειρά αρχαίων οικοδομημάτων. Αυτά βασίζονται στο λεγόμενο "διαγώνιο τρίγωνο", του οποίου το ύψος είναι ίσο με τη διαγώνιο τετραγώνου, που έχει κατασκευαστεί με πλευρά ίση με το μισό της βάσης του. Οι πλευρές του τριγώνου που προκύπτει έχουν λόγο $1/(2)^2$.

Έτσι όλα τα σχήματα που προκύπτουν από διαδοχικούς υποδιπλασιασμούς ή διπλασιασμούς του ορθογωνίου αυτού εμφανίζουν λόγο πλευράς $1/(2)^2$. Γι' αυτό και η αναλογία αυτή διαλέχτηκε από τον dr. Porstman για την τυποποίηση των φύλλων χαρτιού σύμφωνα με τους κανονισμούς DIN. Οι πλευρές των τετραγώνων που εγγράφονται μέσα σε κανονικό οκτάγωνο σχηματίζουν γεωμετρική πρόοδο με λόγο ο οποίος έχει την παραπάνω τιμή. Κλιμακωτός γεωμετρικός προσδιορισμός της τετραγωνικής ρίζας των αριθμών 1 -7.

Η μέθοδος της παραγοντικής ανάλυσης επιτρέπει τη χρήση των τετραγωνικών ριζών για την παρεμβολή μη ορθογωνικών κατασκευαστικών στοιχείων.

Με τη χρησιμοποίηση τιμών που προσεγγίζουν τις τετραγωνικές ρίζες ο Mengerhausem κατασκεύασε το χωροδικτύωμα MERO. Η αρχή που χρησιμοποίησε ονομάζεται "έλικας".

Η έλλειψη ακρίβειας στην ορθή γωνία ξεπερνιέται με τη χρησιμοποίηση κοχλιωτών συνδέσεων στους κόμβους του δικτύματος.

3.3.5. ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ.

Στην αρχή του πολιτισμού, οι πρώτες μορφές υπαγορεύονταν από τις τότε γνωστές τεχνικές σχηματισμού των κόμβων, σύνδεσης, πλέξης και ύφανσης.

Αργότερα εμφανίστηκαν οι ξύλινες κατασκευές, οι οποίες αποτέλεσαν σχεδόν σε όλους τους πολιτισμούς ακόμη και στους αρχαίους Ελληνικούς ναούς τη βάση των αρχιτεκτονικών μορφών.

Η αντίληψη αυτή είναι σχετικά πρόσφατη. Τα παραδείγματα που αποδεικνύουν όμως την ορθότητα της είναι πολυάριθμα.

Ο Unde αφιέρωσε στο θέμα μια αξιόλογη μελέτη, όπου αποδεικνύει πειστικά ότι η πηγή έμπνευσης της μαυριτανικής αρχιτεκτονικής, ιδίως της Αλάμπρας στη Γρανάδα, πρέπει να αναζητηθεί σε ξύλινες κατασκευές. Αντίθετα η διακόσμηση των εσωτερικών επιφανειών των μαυριτανικών κτιρίων, προέρχεται από την τεχνική της ύφανσης (όπως και οι σπείρες των αρχαίων ελληνικών ναών), ακόμα και όταν έχει κατασκευασθεί με γύψο με τη βοήθεια τύπων ή επικολληθεί όπως στα Azulejos (έγχρωμα εφυαλωμένα κεραμικά πλακάκια). Σε αίθουσες του Αλκαζάρ της Σεβίλλης διακρίνεται ο τρόπος "σύνδεσης" γύψου σε γωνίες, ακριβώς όπως γινόταν παλιότερα στους τάπητες που κάλυπταν τα τοιχώματα των σκηνών δηλ.. η τεχνική που αναπτύχθηκε στις σκηνές μεταφέρθηκε στις γύψινες διακοσμήσεις.

Μορφές, που προέρχονται από υλικά, τεχνική και ανάγκες είναι, κάτω από παρόμοιες συνθήκες, ανάλογες αν όχι ταυτόσημες για όλες τις χώρες και τις εποχές. Ο V. Wersin απέδειξε αυτή τη διαχρονικότητα των μορφών με πειστικά παραδείγματα. Στην Ευρώπη και στην Ανατολική Ασία τα αντικείμενα καθημερινής χρήσης, που ανάγονται σε εποχή 3.000 ετών π.Χ. ή σύγχρονη, μοιάζουν καταπληκτικά.

Όταν μεταβάλλεται το υλικό, η τεχνική κατασκευής και η χρήση του αντικειμένου, εμφανίζεται αναγκαστικά νέα μορφή. Αυτό ισχύει και για τις αρχιτεκτονικές μορφές μέσα στο χρόνο και το χώρο, αν και ορισμένες φορές τα διακοσμητικά στοιχεία μπορεί να επιβαρύνουν τις προερχόμενες από δεδομένες συνθήκες βασικές μορφές, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να γίνουν αγνώριστες (μπαρόκ). Σε τελική ανάλυση η μορφή των κτιρίων αντανακλά το πνεύμα της εποχής.

Σήμερα, αναφερόμαστε στα αρχαία οικοδομήματα περισσότερο για την προέλευση της καλλιτεχνικής μορφής παρά για τα αποτελέσματα της. Κάθε κατασκευή παίρνει τελική μορφή, την οποία αρκούμαστε στη συνέχεια να τελειοποιήσουμε και να εκλεπτύνουμε. Οι σημερινές προσπάθειες αποβλέπουν στον προσδιορισμό της έκφρασης του μπετόν, του σίδηρου και του γυαλιού. Για ολόσωμες κατασκευές και εργοστάσια πραγματοποιήθηκε ήδη προσδιορισμός μορφών πειστικών σε απλότητα. Η ανάγκη μεγάλων γυάλινων επιφανειών συσχετίζεται με το σύστημα κατασκευής και δίνει εντελώς σαφή χαρακτήρα στις κατασκευές.

Η σαφής προβολή των στοιχείων μιας κατασκευής σύμφωνα με τα τεχνικά προβλήματα του καθενός απ' αυτά, παρέχει τη δυνατότητα ανακάλυψης νέων μορφών, τόσο στις λεπτομέρειες όσο και στο σύνολο. Είναι η σοβαρή αποστολή του αρχιτέκτονα. Είναι λανθασμένη η πεποίθηση ότι η εποχή μας έχει μοναδική αποστολή να καθορίζει με προσοχή σχέδια κατασκευών, ώστε οι επόμενες γενιές να βγάλουν απ' αυτά τις καθ' αυτό μορφές. Αντίθετα οι αρχιτέκτονες οφείλουν χρησιμοποιώντας τις μεγάλες σύγχρονες τεχνικές εξελίξεις, να διακρίνουν τις καλλιτεχνικές δυνατότητες που υπάρχουν σ' αυτές και να δημιουργούν αρχιτεκτονικά έργα που θα εκφράζουν το πνεύμα της εποχής τους. Αυτό προϋποθέτει καλαισθησία, αυτοκυριαρχία, γνώση του περιβάλλοντος, μεγάλη ευελιξία για την εναρμόνιση του έργου με τον περιβάλλοντα χώρο και την τεχνική κατασκευής για την ένταξη του στο ευρύτερο σύνολο πέρα από την ικανοποίηση στόχων που αφορούν τεχνική, οργάνωση και οικονομικότητα.

Ακόμα και επιτυχημένοι καλλιτέχνες εφοδιασμένοι με εσωτερικό ταλέντο, δημιουργίας, οι οποίοι έχουν "κάτι να πούνε", υπόκεινται σε παρόμοιες δεσμεύσεις και επηρεάζονται από τη μόδα. Όσο όμως μεγαλύτερη είναι η ευφυΐα του καλλιτέχνη και η αντίληψη του για τον κόσμο, τόσο το έργο του θα είναι ωριμότερο, σταθερότερο, διαρκέστερο και η ομορφιά του θα αντισταθεί περισσότερο στη δοκιμασία του χρόνου, όπως συμβαίνει με κάθε αληθινή τέχνη.

Ο άργιλος χρησιμοποιείται και για θεραπευτικούς σκοπούς ενώ τα τούβλα ή τα κεραμίδια που αποτελούνται από πηλό ψημένο στους 950 οC προσφέρουν στο χώρο μία ιδιαίτερη ποιότητα για διαβίωση. Για το χτίσιμο ενδείκνυται η χρήση λευκού ασβέστη χωρίς προσμίξεις θείου που αποκτάται με το σβήσιμο του ασβέστη στις καρούτες κατά τη συνήθη μέθοδο. Κατ' εξαίρεση σε τοίχους που έχουν πρόβλημα υγρασίας πρέπει να χρησιμοποιείται υδραυλική άσβεστος. Ο ασβέστης είναι γνωστό ότι έχει ιδιαίτερα απολυμαντικές ικανότητες (από εκεί έχει λάβει και την ονομασία του το κλασικό ασβέστωμα – εξωτερική επικάλυψη με νερωμένο ασβέστη). Ένα άλλο υλικό που θεωρείται φυσικό στοιχείο στο βαθμό που έχει ψηθεί σε χαμηλότερη θερμοκρασία από 200 οC και έχει αναμειχθεί με ζωικές ίνες, χόρτα και άλλα στοιχεία – συστατικά, είναι ο γύψος.

Άλλα υλικά που χρησιμοποιούνται είναι **οι πυριτιακοί πλίνθοι και το ξύλο**. Οι πυριτιακοί πλίνθοι ή συνηθέστερα γνωστοί ως ασβεστοπυριτιακοί πλίνθοι είναι καλό υλικό αλλά δε θα έπρεπε να χρησιμοποιούνται σε μεγάλη επιφάνεια.

Αντιθέτως **το ξύλο** θεωρείται ζωντανό υλικό μέσα στο οποίο υπάρχει συμπύκνωση και φωτός και θερμότητας. Τα υλικά προστασίας του ξύλου θα πρέπει να έχουν προκύψει από διύλιση ξυλείας για να χρησιμοποιηθούν με υγιεινό τρόπο. Το ξύλο έχει ιδιαίτερη αντίδραση στις οσμές, δηλαδή απορροφά τις καλές και απομακρύνει τις κακές οσμές. Για το λόγο αυτό η καθαρή ξυλεία χρησιμοποιείται και ενδείκνυται για εσωτερικές επενδύσεις. Εκτός από τη φυσική ξυλεία καλές ιδιότητες έχουν και συνθετικές πλάκες ξύλου όπου έχουν χρησιμοποιηθεί φυσικές κόλες όπως αναφέρθηκε προηγουμένως. Κατά τα λοιπά θα πρέπει κανείς να σέβεται τους παλιούς κανόνες δηλαδή το ξύλο να κόβεται μόνο το χειμώνα σε χάσιμο του φεγγαριού και να μένει μέσα σε διαβρεχόμενη άργιλο για ένα χρόνο πριν κοπεί σε σανίδες.

Ως **μονωτικά υλικά** ενδείκνυται φυσικά υλικά όπως ο φελλός σε μορφή φύλλων ή πλακών, πλάκες από ίνες καρύδων ή άλλες φυτικές ίνες όπως φύκια, αλλά και διογκωμένος πηλός και χαλίκια. Θα πρέπει να αποφεύγονται συνθετικά υλικά όπως υαλοβάμβακες, αφροπετόν, πτυχωτά φύλλα αλουμινίου κ.λ.π. .

Το **απλό γυαλί** αλλά και τα μονωτικά σύνθετα κρύσταλλα θεωρούνται ως ουδέτερο υλικό. Από αυτά προτιμούνται τα χυτά γυαλιά από αυτά που τοποθετούνται σε πλαίσιο με μεταλλικό ή αποσυνθετικό υλικό. Τα έγχρωμα γυαλιά δεν θα πρέπει να θεωρούνται τόσο ασφαλή. Ενδείκνυται η χρήση βιολογικού γυαλιού ή χαλαζιακά κρύσταλλα που επιτρέπουν την είσοδο της υπεριώδους ακτινοβολίας κατά 70 – 80 %.

Τα μέταλλα τα απορρίπτει για εξωτερικούς τοίχους ο Palm, ακόμα και για επικάλυψη μεγάλων επιφανειών όπως φύλλα χαλκού σε κατοικίες. Ούτως ή άλλως γενικά υπάρχει μία προειδοποίηση για τη μεγάλη χρήση μετάλλων. Ο χαλκός θεωρείται ανεκτός ενώ το σίδηρο απορριπτό (τα σώματα θέρμανσης δημιουργούν μία ζώνη όχλησης σε ζώνη σε μία απόσταση περίπου 4 μέτρων).

Ο **ψευδάργυρος** θεωρείται καλός όπως και ο μόλυβδος. Ο **μπρούντζος** είναι καλό υλικό (περιεκτικότητα μεγαλύτερη του 75% σε χαλκό). Το **αλουμίνιο** θεωρείται υλικό για εξωτερική χρήση. Ο **αμίαντος** θα πρέπει να χρησιμοποιείται με ιδιαίτερη επιφύλαξη. Σε περίπτωση μεταλλικών επιστρώσεων θα πρέπει να γίνεται ιδιαίτερη μελέτη για τη σύνθεση του υλικού και τη μέθοδο παραγωγής ούτως ώστε να αποφεύγονται δυσμενείς ακτινοβολίες. Τα **συνθετικά υλικά** δεν απορρίπτονται εντελώς. Υπολογίζεται ότι περίπου

το 10% των υλικών αυτών είναι οργανικά υλικά άρα δεν έχουν άμεσες επιβλαβείς επιπτώσεις.

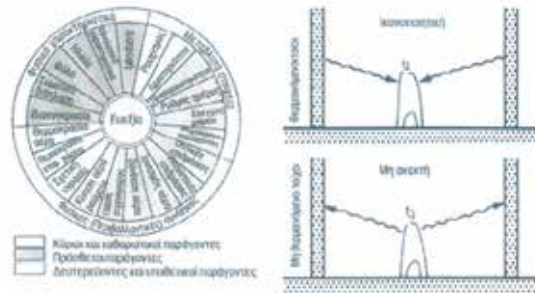
Το **μπετόν** και ιδιαίτερα το **οπλισμένο μπετόν** θεωρείται υλικό προς αποφυγήν, θεωρείται ανεκτό για τη δημιουργία θεμελίων και για υπόγειους χώρους. Ο dr Steiner ο ιδρυτής της ανθρωποσοφικής κοινότητας και μεγάλος υποστηρικτής των ξύλινων κατασκευών και αυτός ήταν ο τρόπος κατασκευής του Goetheanum στο Domach αλλά τελικά το νέο Goetheanum του dr. Steiner είναι μια ιδιαίτερα συμπαγής κατασκευή από οπλισμένο σκυρόδεμα, γεγονός που οφείλεται στις έρευνες της βιομηχανίας σκυροδέματος.

Θα πρέπει να γίνεται διάκριση ανάμεσα στο τσιμέντο τέφρας και τον χημικό γύψο που έχουν πάρα πολύ υψηλές ακτινοβολίες σε σχέση με το φυσικό τσιμέντο και το φυσικό γύψο. Ανοικτό επίσης είναι το ελαφρό μπετόν με διογκωμένη άργιλο σαν πρόσθετο στοιχείο.

3.3.6. ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ.

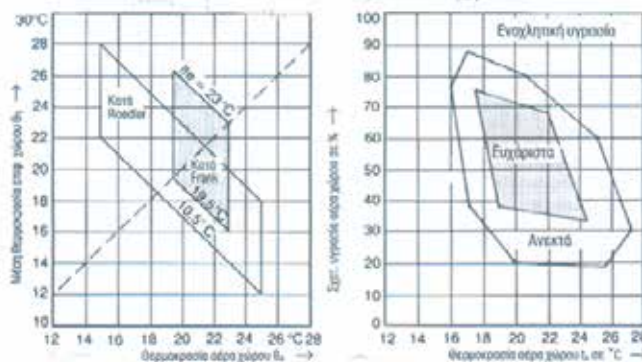
3.3.6.1. ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ.

Όπως και για το εξωτερικό κλίμα, ισχύει και για το κλίμα των χώρων εσωτερικά η μέτρηση τιμών για πίεση, θερμοκρασία, κίνηση του αέρα αλλά και τη θερμοκρασία που ακτινοβολείται από τα στοιχεία του χώρου. Μια ιδανική σχέση ανάμεσα στους παράγοντες αυτούς οδηγεί σε ένα ικανοποιητικό κλίμα των χώρων που βοηθάει τόσο την υγεία όσο και την αποδοτικότητα του ανθρώπου.

ΣΧΗΜΑ 1. ΕΥΕΞΙΑ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗ ΣΤΗ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΤΗΝ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ - ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟΙΧΟΥΣ. (1)

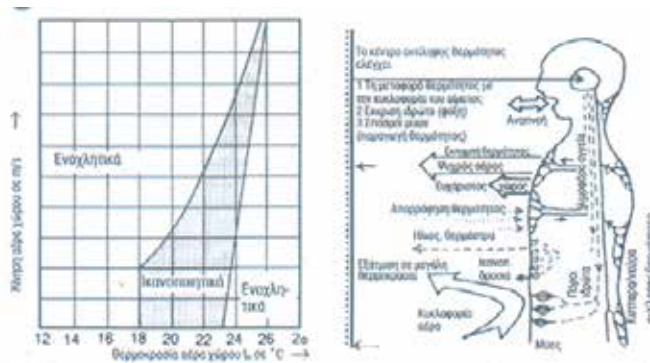
(1) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

ΣΧΗΜΑ 2. ΟΡΙΑ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΟΡΙΖΟΥΝ ΑΙΣΘΗΜΑ ΕΥΕΞΙΑΣ. (2)

(2) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Η ευεξία ως προς τη θερμοκρασία επιτυγχάνεται όταν η παραγωγή θερμότητας από το σώμα του ανθρώπου βρίσκεται σε ισορροπία, δηλαδή όταν η κατανάλωση ενέργειας από το σώμα για την επίτευξη αυτής της ισορροπίας είναι ελάχιστη. Ευεξία υπάρχει όταν η απόδοση θερμότητας του σώματος συμπίπτει με τις συνολικές απώλειες προς το περιβάλλον. Γενικά και σε αυτή τη διαδικασία ισχύει ότι η κίνηση της θερμότητας γίνεται από τα θερμά προς τα ψυχρά σημεία και επιφάνειες. **Διαδικασίες ρύθμισης της θερμοκρασίας του σώματος** Παραγωγή θερμότητας: αιμάτωση, αύξηση της ταχύτητας κυκλοφορίας του αίματος, διαστολή των αγγείων, τρόμος (τρέμουλο) μυών. Ψύξη: έκκριση ιδρώτα.

ΣΧΗΜΑ 3. ΟΡΙΑ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΟΡΙΖΟΥΝ ΑΙΣΘΗΜΑ ΕΥΕΞΙΑΣ – ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ. (3)

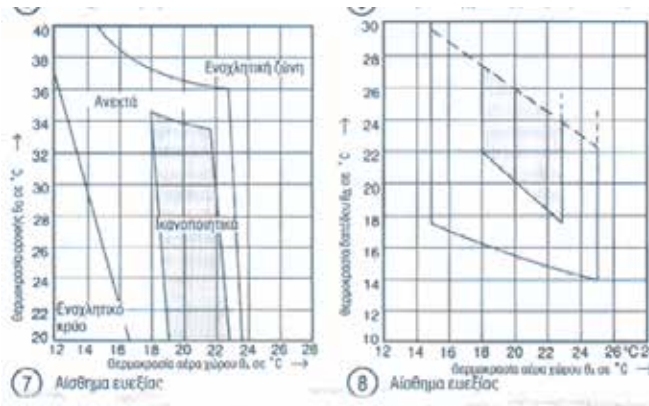
(3) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Ανταλλαγή θερμότητας μεταξύ σώματος και περιβάλλοντος Εσωτερική κίνηση θερμότητας: Κίνηση θερμότητας από το κέντρο του σώματος προς την επιδερμίδα σε συνάρτηση με την αιμάτωση. Εξωτερική κίνηση θερμότητας: μετάδοση θερμότητας από τα πόδια, κυκλοφορία του αέρα (εξαρτώμενη από την ταχύτητα κίνησης του αέρα και τη διαφορά θερμοκρασίας μεταξύ ρούχων και σώματος), ακτινοβολία (εξαρτώμενη από τη διαφορά θερμοκρασίας μεταξύ της επιφάνειας του σώματος και των επιφανειών του χώρου), εξάτμιση και αναπνοή (άδηλη αναπνοή εξαρτώμενη από τη διαφορά πίεσης των ατμών μεταξύ επιδερμίδας και περιβάλλοντος). **Ορισμοί σχετικοί με την ανταλλαγή θερμότητας** Μετάδοση θερμότητας: με άμεση επαφή.

Ο συντελεστής μετάδοσης θερμότητας π.χ. του χαλκού είναι μεγάλος ενώ του αέρα μικρός (θυμηθείτε πορώδη μονωτικά). Κυκλοφορία: μεταφορά θερμότητας μέσω του αέρα. Ο αέρας θερμαίνεται κατά την επαφή του με ένα θερμό σώμα (π.χ. θερμαντικό) κινείται προς τα πάνω και ψύχεται στην οροφή οπότε και κινείται προς τα κάτω. Με την κυκλοφορία του αέρα παρασύρονται σκόνη και σωματίδια. Όσο πιο γρήγορα κυκλοφορεί ένα μέσο θερμότητας (π.χ. νερό σε θερμαντικά σώματα) τόσο πιο γρήγορα γίνεται και η ανταλλαγή θερμότητας. Ακτινοβολία: τα σώματα ακτινοβολούν θερμότητα ανάλογα με τη θερμοκρασία της επιφάνειας τους. Η θερμοκρασία αυτή είναι ανάλογη προς την τέταρτη δύναμη της απόλυτης θερμοκρασίας τους δηλαδή δεκαεξαπλασιάζεται όταν η θερμοκρασία διπλασιάζεται. Με τη θερμοκρασία αλλάζει και το μήκος κύματος της ακτινοβολίας που μικραίνει αντιστρόφως ανάλογα με τη θερμοκρασία επιφάνειας. Πάνω από τους 500°O η θερμότητα γίνεται αντιληπτή σαν φως. Κάτω από τις συχνότητες του οπτικού φάσματος ονομάζεται υπέρυθη ακτινοβολία. Η ακτινοβολία γίνεται προς όλες τις κατευθύνσεις, διαπερνά τον αέρα χωρίς να τον θερμαίνει και απορροφάται ή αντανακλάται από τις επιφάνειες των στερεών σωμάτων. Κατά την απορρόφηση της τα σώματα (όπως και το ανθρώπινο) θερμαίνονται. Αυτός ο τρόπος θέρμανσης του ανθρώπινου σώματος είναι ο πιο ευχάριστος αλλά και ο πιο υγιεινός.

Ευχάριστο κλίμα: Φεβρουάριο/ Μάρτιος, υψόμετρο 2000 mm, -5 oC, αέρας χωρίς σκόνη και υγρασία.

Ανθυγιεινό κλίμα: Καλοκαίρι (τροπικό), συννεφιασμένος ουρανός, θερμοκρασία αέρα 30° O, περιβάλλον πόλης με σκόνη, υψηλή υγρασία. **Χαμηλή θερμοκρασία ακτινοβολίας. Προτάσεις για τη δημιουργία ευχάριστου κλίματος εσωτερικού χώρου.**

ΣΧΗΜΑ 4. ΟΡΙΑ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΑΙΣΘΗΜΑ ΕΥΕΞΙΑΣ. (4)

(4) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

θερμοκρασία αέρα και επιφανειών που περικλείουν τον χώρο. Το καλοκαίρι είναι ευχάριστη 20 - 24^ο, τον χειμώνα περίπου 21 ^ο (συν/πλην 1 ^ο). Η θερμοκρασία των επιφανειών που περικλείουν ένα χώρο δεν πρέπει να διαφέρει περισσότερο από δύο έως τρεις βαθμούς Κελσίου από τη θερμοκρασία του αέρα του χώρου αυτού. Οι αλλαγές στη θερμοκρασία του αέρα μπορούν να εξισορροπηθούν με αντίστοιχη αλλαγή της θερμοκρασίας των επιφανειών αυτών (μείωση θερμοκρασίας του αέρα - αύξηση της θερμοκρασίας των επιφανειών). Βλέπε διαγράμματα! Σε περίπτωση μεγάλων διαφορών θερμοκρασίας δημιουργούνται ρεύματα αέρα. Ιδιαίτερο ρόλο παίζουν οι επιφάνειες των ανοιγμάτων. Πρέπει να αποφεύγεται η κυκλοφορία θερμότητας από το δάπεδο στα πόδια.

Η ζέστη ή το κρύο των ποδιών είναι υποκειμενικά στοιχεία του ανθρώπου και δεν αφορούν το δάπεδο. Το γυμνό πόδι αντιλαμβάνεται τη θερμότητα ή το κρύο του δαπέδου μέσω του χαλιού ή της μοκέτας και του πάχους του. Το ντυμένο πόδι αντιλαμβάνεται τη θερμοκρασία μέσω του χαλιού. Η θερμοκρασία της επιφάνειας της οροφής εξαρτάται από το ύψος του χώρου. Ο άνθρωπος αντιλαμβάνεται τον μέσο όρο ανάμεσα στη θερμοκρασία του αέρα και τη θερμοκρασία του χώρου. **Αέρας και ρεύματα.** Η κίνηση του αέρα γίνεται αντιληπτή σαν ρεύμα, που προκαλεί μία τοπική ψύξη του σώματος.

3.3.6.2. ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΗ ΥΓΡΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΕΡΑ.

Ο αέρας ενός χώρου είναι ευχάριστος όταν η σχετική υγρασία είναι 50 ως 60%. Πρέπει δηλαδή να είναι μεγαλύτερη ή ίση από 40% και μικρότερη από 70%. Η υπερβολική υγρασία ευνοεί τους παθογόνους μικροοργανισμούς, τη μούχλα, τη σήψη, την εφίδρωση στους τοίχους. Η παραγωγή υδρατμών από τον άνθρωπο ποικίλλει ανάλογα με τις συνθήκες. Προκαλεί σημαντική απώλεια θερμότητας από το σώμα, αυξάνεται μαζί με τη θερμοκρασία του χώρου, ιδιαίτερα όταν η τελευταία υπερβαίνει τους 37° (θερμοκρασία του αίματος).

Ως ευχάριστη θεωρείται αποδεκτή μία υγρασία 40-50%. Σε μικρότερη υγρασία (μικρότερη του 30%) αυξάνεται η πτητικότητα της σκόνης. **Καθαρός αέρας και αλλαγή του αέρα.** Είναι προτιμότερο να υπάρχει ένας ελεγχόμενος αερισμός του χώρου και όχι ένας συνεχής και τυχαίος. Το 002 που περιλαμβάνεται στον αέρα πρέπει να αντικαθίσταται με οξυγόνο. Μία περιεκτικότητα 002 μεγαλύτερη από 0,1 % σε όγκο θα πρέπει να αποφεύγεται. Για τον λόγο αυτό πρέπει να γίνεται μέσα σε μία ώρα αλλαγή του αέρα σε καθημερινούς χώρους και υπνοδωμάτια δύο έως τρεις φορές. Οι απαιτήσεις του ανθρώπου σε καθαρό αέρα είναι περίπου 32 ππ3/ώρα. Η αλλαγή σε καθημερινούς χώρους υπολογίζεται: 0,4 - 0,8 φορές, ο όγκος του χώρου ανά άτομο ανά ώρα.

Η πιο ευχάριστη θερμοκρασία είναι 18° ως 20° για τον άνθρωπο όταν αναπαύεται και 15° ως 18° όταν εργάζεται ανάλογα με το είδος της εργασίας. Ο άνθρωπος είναι δυνατό να συγκριθεί με θερμάστρα που όταν τροφοδοτείται με καύσιμα παράγει περίπου 1,5 WE/h ανά ώρα και kg βάρους. Έτσι ένας ενήλικας βάρους 70 kg παράγει 105 WE/h την ώρα, δηλαδή 2520 WE/h το εικοσιτετράωρο, ποσότητα επαρκή για το βρασμό 25 λίτρων νερού. Η θερμότητα που παράγεται ποικίλλει ανάλογα με τις συνθήκες. Αυξάνεται όταν ελαττώνεται η θερμοκρασία του χώρου και επίσης όταν ο άνθρωπος εργάζεται χειρωνακτικά.

Η θέρμανση των χώρων πρέπει ν' αρχίζει από τα πιο ψυχρά σημεία. Όταν η θερμοκρασία ξεπεράσει τους 70-80° προκαλείται χημική αποσύνθεση της οποίας τα παράγωγα ερεθίζουν τους βλεννογόνους, το στόμα και το λάρυγγα και δημιουργούν αίσθημα ξηρού αέρα. Επομένως η θέρμανση με ατμό ή σιδερένιες θερμάστρες που οι επιφάνειες τους θερμαίνονται πολύ, είναι ακατάλληλη για κατοικίες.

ΑΠΟΛΥΤΟ ΠΟΣΟ ΥΔΡΑΤΜΩΝ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΥΓΡΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΕΡΑ	ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
2 g/kg	50 %	0 οC	ΕΥΧΑΡΙΣΤΗ ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ ΜΕΡΑ
5 g/kg	100 %	4 οC	ΤΕΛΟΣ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ
5 g/kg	40 %	18 οC	ΠΟΛΥ ΚΑΛΟ ΚΛΙΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ
8 g/kg	50 %	21 οC	ΚΑΛΟ ΚΛΙΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ
10 g/kg	70 %	20 οC	ΠΟΛΥ ΥΓΡΟ ΚΛΙΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ
28g/kg	100 %	30 οC	ΤΡΟΠΙΚΟ ΔΑΣΟΣ

3.3.6.3. ΑΕΡΙΣΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ.

Ο άνθρωπος καταναλώνει οξυγόνο και παράγει διοξείδιο του άνθρακα και υδρατμούς. Οι ποσότητες που παράγονται εξαρτώνται από το βάρος, τη διατροφή, τη δραστηριότητα που ασκείται και από το περιβάλλον. Ως μέσες τιμές λαμβάνονται 0,020 m³ CO₂ 00₂ και 40gr υδρατμών ανά ώρα για κάθε άτομο.

Αν και μια περιεκτικότητα 1 - 3%ο σε διοξείδιο του άνθρακα δε συνεπάγεται παρά μόνο την ανάγκη βαθύτερης εισπνοής, παρ' όλα αυτά ο αέρας των χώρων κατοικίας δεν πρέπει να περιέχει περισσότερο από 1%ο από το αέριο αυτό. Έτσι, για μια εναλλαγή του αέρα κάθε ώρα απαιτείται όγκος αέρα 32 m³ για ενήλικα και 15 m³ για παιδί. Επειδή όμως ακόμη και με κλειστά παράθυρα η κανονική κυκλοφορία του αέρα μέσα στα κτίρια είναι 1,5 ως 2 φορές μεγαλύτερη από τις παραπάνω τιμές, ο αναγκαίος όγκος είναι, ανάλογα με το είδος της κατασκευής 16 ως 24 m³ για κάθε ενήλικα και 8 ως 12 m³ για κάθε παιδί. Οι τιμές αυτές αναλογούν σε ύψος χώρων μεγαλύτερο από 2,50 μ, σε 6,4 ως 9,6 m² κάτοψης για κάθε ενήλικα και 3,2 ως 4,8 m² για κάθε παιδί. Για ακόμη καλύτερη κυκλοφορία του αέρα (ύπνος με ανοιχτά παράθυρα, χρήση αγωγών εξαερισμού) ο αναγκαίος όγκος μπορεί να μειωθεί σε 10 m³ για κάθε κρεβάτι για τα υπνοδωμάτια και 7,5 m³ για κάθε άτομο στους υπόλοιπους χώρους. Όσες φορές ο αέρας μολύνεται από λυχνίες ελεύθερης καύσης (π.χ. πετρελαίου) ή αναθυμιάσεις (π.χ. σε νοσοκομεία, εργοστάσια κλπ) ή όσες φορές ο χώρος είναι κλειστός σε χώρους συνάθροισης κοινού όπως στα θέατρα πρέπει να εφαρμόζεται τεχνητός εξαερισμός για την αναπλήρωση του οξυγόνου και την απαλλαγή απ' το πλεόνασμα του διοξειδίου του άνθρακα.

4. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΧΩΡΩΝ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ.

Μιλώντας για τις ανάγκες που πρέπει να ικανοποιήσει το σπίτι, πολλές φορές αναφέρεται η ανάγκη να δημιουργηθεί αυτός ή εκείνος ο χώρος, να γίνει χρήση αυτών ή άλλων υλικών για την κατασκευή. Ο όρος κατοικία δε σημαίνει πια, μόνο το κτίσμα, κάποια επένδυση σε τετραγωνικά μέτρα χτισμένης επιφάνειας. Φαύλος κύκλος, αφού το εμπόρευμα - σπίτι - έχει επιβάλει τα χαρακτηριστικά του σαν αυταπόδεικτη και γενική αλήθεια. Που θα πει, πως, αν κάποια στιγμή εμφανιζόταν, ήθελε να μιλήσει για το σπίτι του, αυτός ο άγνωστος μελλοντικός κάτοικος, δε θα είχε να ζητήσει πράγματα ριζικά αλλιώς από εκείνα που του προσφέρει η αγορά.

Έτσι πραγματοποιείται αγορά - πώληση - κατασκευή. Κι έτσι πραγματοποιείται επανάληψη ίδιων πραγμάτων, στις ίδιες εικόνες, στην πόλη, στο κτίριο, στο διαμέρισμα:

Ένα (σκοτεινό) στενό κανάλι κίνησης: Δρόμος μόνο για αυτοκίνητα στην πόλη ή διάδρομος στο σπίτι, να περνάς γρήγορα - γρήγορα, χωρίς να ζεις αυτό που συμβαίνει γύρω σου.

Μια σειρά χώροι αποκομμένοι μεταξύ τους:

κτίρια ή δωμάτια, να μπαίνει και να αποκλείεται κάποιος, χωρίς επαφή μ' αυτό που συμβαίνει «έξω». Αναρωτιέται κανείς, πώς έφτασε ένα τέτοιο είδος σπιτιού να είναι αποδεκτό, κι ίσως ακόμα κι ελκυστικό. Γιατί το συνηθίσαμε; Γιατί δεν μπορούμε τίποτα άλλο; Γιατί μας προσφέρει κάποιες εξυπηρετήσεις; (π.χ. αυτοκίνητο ως την πόρτα μας, -κεντρική θέρμανση κ.λ.π.

Μήπως όμως, πέρα από τέτοιες εξυπηρετήσεις, κι ίσως άλλες περισσότερες είναι ανάγκη να δούμε πώς, με τι τρόπο και με ποια ανταλλάγματα, μας δίνονται; Μήπως η συνήθεια δεν είναι ο καλύτερος σύμβουλος και, τελικά, μπορούμε να κάνουμε κάτι και να απαιτήσουμε να προσαρμόζεται η κατοικία στη ζωή μας και όχι το αντίθετο.

Είναι λοιπόν απαραίτητο να επανεξεταστούν οι ανάγκες και το μέσο για την ικανοποίησή τους, δηλαδή το σπίτι, προσπαθώντας να γίνει αποδέσμευση από κάποιες αντιλήψεις, που θεωρούνται μοναδικές. Με κάποιο τέτοιο έλεγχο είναι εφικτό να ανακαλυφθούν και να ζητηθεί ένας τέτοιος τρόπος οργάνωσης του χώρου, ένας τρόπος που να εκφράζει την πολυπλοκότητα και τις ποικίλες διαστάσεις και όχι το πλαίσιο συναλλαγής, που είναι η κατοικία σήμερα.

Από μερικές προσεχτικές παρατηρήσεις για τη δυνατότητα να ελεγχθούν τα πράγματα και με άλλο τρόπο, πλησιάζοντας την καθημερινή ζωή, τις σχέσεις μέσα στην οικογένεια και με τους φίλους, το χρόνο που περνιέται μέσα στο σπίτι και πώς περνιέται, θα προκύψουν οι ιδέες για το αλλιώς, το σωστό για τον καθένα σπίτι.

Αντί λοιπόν να πραγματοποιηθεί συζήτηση για σαλόني, υπνοδωμάτια, χωλ, κουζίνα, ας γίνει παραδοχή ότι όλα τα μέλη της οικογένειας και καθένα χωριστά έχουν ανάγκη να βρεθούν με φίλους, πάλι όλοι ή μερικοί, να κινηθούν ή να σταθούν, μέσα ή στο υπαίθρο, να έχουν επαφή με το δημόσιο χώρο ή να απομονώνονται από αυτόν. Κι όλα τούτα όχι αμετάθετα και σταθερά, αλλά μεταβαλλόμενα, καθώς η οικογένεια αλλάζει και ιεραρχεί αλλιώς κάθε φορά τις ανάγκες της.

Από τις παρατηρήσεις για την καθημερινή ζωή μπορεί εύκολα να διαπιστωθεί πόσο συχνά συμβαίνει να συμπέσουν ανεπιθύμητα δύο δραστηριότητες ή πόσο σημαντική είναι ή δεν είναι μια τέτοια σύμπτωση. Οι παρατηρήσεις αυτές είναι αναγκαίες γιατί επηρεάζουν άμεσα την οργάνωση του χώρου της κατοικίας, ιδιαίτερα όταν αυτός είναι περιορισμένος.

Σε μια προσπάθεια να επανελεχθεί η κατοικία ξεφεύγοντας από τα καθιερωμένα πρότυπα, είναι εφικτό να γίνει εξέταση κάποιων ενοτήτων - περιοχών ζωής μέσα στο

σπίτι. Πρέπει να τονιστεί πως γίνεται χρήση αυτών των ενοτήτων σαν «πρόκληση» να αντιμετωπιστεί το σπίτι διαφορετικά κι όχι γιατί υπάρχει αναγκαστικά ως χώρος ξεχωριστός και ξεκομμένος απ' τους υπόλοιπους. Το σπίτι είναι ενιαίο και κάθε χώρος έχει μια συνέχεια και μια οργανική σχέση με τους υπόλοιπους. Όμως είναι αναντίρρητο πώς η λέξη «υπνοδωμάτιο» φέρνει στο νου μια πολύ συγκεκριμένη εικόνα, απ' την οποία χρειάζεται ίσως να ξεφύγουμε, αν πρόκειται να δούμε το σπίτι με άλλη ματιά.

Η «μετάφραση» των περιοχών ζωής σε χώρο είναι άμεσα εξαρτημένη από τις ιεραρχήσεις και τις επιλογές του καθένα για τον τρόπο της ζωής του.

Οι περιοχές ζωής είναι δυνατόν να διακριθούν στις :

1. ιδιωτικός χώρος του ζευγαριού
2. περιοχή παιδιών
3. καθημερινό της οικογένειας
4. χώρος κίνησης από μια περιοχή σε μιαν άλλη
5. ύπαιθρο

Εδώ θα πρέπει να τονιστεί πως κι αυτός ο διαφορετικός τρόπος να μιλήσουμε για το σπίτι έχει ήδη υποκύψει στο στερεότυπο «ζευγάρι - παιδιά» για τη σύνθεση της οικογένειας, ενώ οι στατιστικές αρχίζουν κιόλας να το διαψεύδουν, θα γίνει όμως αποδοχή προσωρινά, για λόγους απλούστευσης της συζήτησης - και με τη σημείωση, πως νοείται ως «οικογένεια» όσους συγκατοικούν σ' ένα σπίτι και πως, έτσι κι αλλιώς, τα παιδιά έχουν διαφορετικές ανάγκες χώρου από τους μεγάλους.

Μέσα σ' ένα σπίτι οι περιοχές αυτές ορίζονται από μια σειρά «αρχιτεκτονικά στοιχεία» (τοίχους, ανοίγματα, ντουλάπια, κλπ), για τα οποία θα μιλήσουμε αναλυτικά παρακάτω, μαζί με κάποιες παρατηρήσεις για προσανατολισμό, αερισμό, φωτισμό, θέα.

Ανάλογα με τα διατιθέμενα τετραγωνικά μέτρα σπιτιού, τις προτιμήσεις και τις ανάγκες, που αλλάζουν με τα χρόνια, οι περιοχές μπορεί κι αυτές να αλλάξουν, να αντικατασταθούν κάποιες από άλλες, να μεγαλώσουν ή να περιοριστούν. Οποσδήποτε όμως θα μας βοηθήσουν να μιλήσουμε για την κατοικία χωρίς τους περιορισμούς λέξεων, όπως υπνοδωμάτιο, διάδρομος, σαλόνι, κλπ. που έχουν πια ταυτιστεί με ένα συγκεκριμένο είδος και διάταξη χώρων (διαρρύθμιση). Ξεφεύγοντας από τέτοιους περιορισμούς μπορεί να ανακαλύψουμε πώς τελικά ο χώρος ενός σπιτιού πρέπει να έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει διαφορετικές ερμηνείες - να είναι πολυσήμαντος.

Είναι σημαντικό να δούμε την κατοικία σαν μια σειρά από περιοχές με διαφορετικό βαθμό ιδιωτικότητας. Η προσωπική γωνιά κάποιου μέλους της οικογένειας είναι η πιο ιδιωτική περιοχή, η περιοχή των παιδιών είναι λιγότερο ιδιωτική, ο κοινός χώρος καθιστικού είναι αρκετά δημόσιος, η είσοδος στην κατοικία πιο δημόσιος ακόμα...

Έτσι υπάρχει η δυνατότητα να μείνει κανείς μόνος του, χωρίς να ενοχλεί ή να ενοχλείται, συνδυασμένη με τη δυνατότητα να έχουμε μια μικρή παρέα από φίλους, ή μια μεγάλη γιορτή. Η οργάνωση (διαρρύθμιση) του σπιτιού θα πρέπει να είναι τέτοια, ώστε οι χώροι όπου δρουν οι διαφορετικές αυτές ομάδες με τις διαφορετικές σχέσεις οικειότητας να ακολουθούν μιαν αντίστοιχη κλιμάκωση.

4.1. ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ – ΔΙΑΜΠΕΡΟΤΗΤΑ.

Πριν τελειώσουμε τη συζήτηση για τις ενότητες - περιοχές του σπιτιού, θα επισημάνουμε σύντομα μερικά σημεία για το φυσικό φωτισμό, τον αερισμό, τις θέες σε κάθε χώρο, που εξαρτώνται άμεσα από τις θέσεις και το μέγεθος των ανοιγμάτων. Τα ανοίγματα, παράθυρα ή μπαλκονόπορτες, ρυθμίζουν σε μεγάλο βαθμό αυτό που λέμε «μικροκλίμα» του χώρου, δηλαδή πόσος ήλιος μπαίνει, ποιες ώρες της μέρας, ποιες εποχές του χρόνου. Πόσο είναι δυνατό να δημιουργηθεί ρεύμα αέρα και δροσιά. Κι ακόμα κατευθύνουν το βλέμμα σε συγκεκριμένες εικόνες έξω.

Στον τόπο μας, όπου το κλίμα είναι ήπιο, είναι πολύ σημαντικό και εφικτό να εξασφαλίζεται με φυσικό τρόπο, δηλαδή με την επεξεργασία των ανοιγμάτων (τη θέση, το μέγεθος, τη μορφή), ένα μεγάλο μέρος από τη ζέστη ή τη δροσιά ενός χώρου. Κι αυτό, από απλή επιλογή, γίνεται όλο και πιο επιτακτική ανάγκη καθώς το κόστος των καυσίμων ανεβαίνει.

Όπως είπαμε και παραπάνω, είναι σημαντικό να υπάρχει διαμπερότητα στους χώρους του σπιτιού, δηλαδή ανοίγματα από δύο τουλάχιστον πλευρές, όσο αυτό είναι δυνατό. Μ' αυτόν τον τρόπο υπάρχει καλύτερος εξαερισμός και δροσιά, αλλά και διαφορετικές θέες προς τα έξω και συνείδηση της κίνησης του ήλιου. Κι επειδή τείνουμε να καθόμαστε κοντά στο φως σ' ένα μονόπλευρα φωτισμένο χώρο υπάρχει μεγάλη συγκέντρωση σε μια πλευρά. Έχει επικρατήσει, και πολλοί βιολόγοι το υποστηρίζουν κι επιστημονικά, πώς οι χώροι ύπνου πρέπει να ανοίγονται στην ανατολή, έτσι που κανείς να ξυπνάει με το φως του ήλιου. Τα ανατολικά ανοίγματα μας δίνουν ηλιασμό σ' ένα χώρο το πρωί, τις ώρες που ο ήλιος δεν είναι πολύ ζεστός. Αντίθετα τα δυτικά έχουν ήλιο από το μεσημέρι και μετά, ως τη δύση του ήλιου, πράγμα που είναι ευχάριστο το χειμώνα. Επειδή όμως ο ήλιος βρίσκεται χαμηλά το καλοκαίρι είναι δύσκολη η προστασία των ανοιγμάτων με πέργκολες, τέντες, ή άλλο στέγαστρο, όταν δεν είναι επιθυμητός τόσος ηλιασμός και ζέστη.

Ο νότιος προσανατολισμός είναι ίσως ο πιο ευνοϊκός. Η κίνηση του ήλιου είναι τέτοια που ένα άνοιγμα στο νοτιά φέρνει τον ήλιο μέσα στο χώρο το χειμώνα, γιατί ο ήλιος είναι χαμηλά. Το καλοκαίρι αντίθετα, που ο ήλιος είναι ψηλότερα, μπορεί να προστατευτεί το άνοιγμα με κάποιο είδος στεγάστρου ή και να μην έχει ήλιο αν το πρέκι είναι χαμηλό.

Τα βορεινά παράθυρα είναι πηγή δροσιάς το καλοκαίρι, αλλά και περισσότερου κρύου το χειμώνα. Κι ακόμα ο βορεινός φωτισμός είναι ομοιόμορφος στη διάρκεια της μέρας και κατάλληλος για χώρους δουλειάς.

Είναι φανερό πώς σπάνια υπάρχει δυνατότητα να έχουμε τον καλύτερο προσανατολισμό σ' όλους τους χώρους. Γι αυτό είναι απαραίτητη μια αξιολόγηση κάθε φορά, πού περνάει η οικογένεια τις περισσότερες ώρες της μέρας, ποιους χώρους χρησιμοποιεί τις ώρες που υπάρχει φως της μέρας κ.λ.π.

Πέρα απ αυτό, η επεξεργασία των ανοιγμάτων (πώς είναι φτιαγμένο κάθε παράθυρο ή πόρτα, τι μέγεθος έχει, σε ποια θέση είναι τοποθετημένο) μπορεί να βελτιώσει σημαντικά τις συνθήκες αερισμού, ηλιασμού και θέας σ' ένα χώρο.

4.2. ΧΩΡΟΣ ΚΙΝΗΣΗΣ.

Η κίνηση από ένα χώρο σ' έναν άλλο είναι το ίδιο σημαντική με τον ίδιο το χώρο, είναι τελικά ένα κομμάτι του. Μέσα από την κίνηση πραγματοποιείται αντίληψη του χώρου. Στο πρότυπο του διαμερίσματος, που έχει περάσει σε όλους τους τύπους κατοικίας, ο χώρος κίνησης υπάρχει ως διάδρομος, οφίς, χώλ, μέσα κι έξω από το

διαμέρισμα. Ο διάδρομος είναι μακρύς (το μήκος κάθε φορά διαφέρει) και στενός: 0.80 ως 1.00 μ. μέσα στο διαμέρισμα, 1.20 μ. έξω από αυτό. Δε φωτίζεται συνήθως από πουθενά, εκτός αν θεωρηθεί φωτισμός ό,τι προλαβαίνει να περάσει από τα μικρά τζάμια που έχει επικρατήσει, γι αυτό το λόγο, να μπαίνουν στις πόρτες των δωματίων. Ανοίγονται σ' αυτόν μια σειρά πόρτες δωματίων, ως «αδιέξοδα» στην κίνηση.

Το χώλ είναι χώρος με μικρές διαστάσεις, όπου συνήθως βρίσκεται η πόρτα εισόδου, κι έχει τα ίδια χαρακτηριστικά φωτισμού με το διάδρομο.

Έξω από το διαμέρισμα, βγαίνοντας από το ασανσέρ ή φτάνοντας στο πλατύσκαλο, ο χώρος κίνησης γίνεται πολύ πιο ευχάριστος, αν φωτίζεται. Στο κλίμα του τόπου μας θα μπορούσε να είναι υπαίθριος (εξώστης διάδρομος) - ένας «δρόμος» σε διάφορα επίπεδα, με διαπλατύνσεις στα σημεία των εισόδων. Μέσα στο διαμέρισμα ή στο σπίτι, η κίνηση δεν είναι αναγκαστικό να μεταφραστεί σε «διαδρόμους». Μπορεί κανείς από την είσοδο να φτάσει στους πιο ιδιωτικούς χώρους του σπιτιού περνώντας μέσα από τους λιγότερο ιδιωτικούς χώρους.

4.3. ΚΙΝΗΣΗ ΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ.

Το σπίτι το ζούμε κινούμενοι μέσα σ' αυτό. Έτσι έχουμε αντίληψη του χώρου, ανακαλύπτουμε κάποια χαρακτηριστικά του, τον αξιοποιούμε. ΓΤ αυτό είναι σημαντικό να κάνουμε την αξιολόγηση που έχουμε αναφέρει και παραπάνω: να σκεφτούμε δηλαδή, πόσο είναι ενοχλητικό, κάποιος που πάει στο δωμάτιο του ή στο λουτρό να δει τον άλλο να τρώει, να κάθεται να διαβάζει (και αντίστροφα).

Αν δεν είναι ενοχλητικό τότε μπορεί αυτή η κίνηση να μην είναι χωρισμένη από το χώρο καθημερινής ζωής, να μην είναι διάδρομος. Και μπορεί τελικά να είναι θετικό να συμβαίνουν όλα αυτά ταυτόχρονα, να υπάρχουν δυνατότητες «τυχαίων» συναντήσεων, λίγο πριν ή λίγο μετά απ' αυτό που έχει να κάνει καθένας.

Η κίνηση μέσα σ' ένα χώρο ορίζεται από τις θέσεις των ανοιγμάτων, δηλαδή από τις πόρτες και τις μπαλκονόπορτες. Οι θέσεις αυτές λοιπόν πρέπει να είναι τέτοιες, που οι κινήσεις να μη διασχίζουν το χώρο προς όλες τις κατευθύνσεις, αλλά να αφήνουν «περιοχές στάσης», γωνιές όπου συμβαίνει κάτι έξω από την κίνηση.

Αν υπάρχει «διάδρομος», με την έννοια που τον περιγράψαμε στην αρχή, η εικόνα του αλλάζει τελείως

- αν βρεθεί κάποιος τρόπος να φωτιστεί, από το πλάι ή ίσως από την οροφή
- αν αποκτήσει κάποια λειτουργία, π.χ. κόγχες με ράφια για τα παιχνίδια των παιδιών, ντουλάπια, ίσως κάποιες διαπλατύνσεις
- αν το μήκος του μειωθεί στο ελάχιστο δυνατό

Η κίνηση μέσα στο σπίτι μπορεί να αποκτήσει τελείως διαφορετικό χαρακτήρα με κάποιες αλλαγές επιπέδων. Τέτοιες αλλαγές μπορεί να είναι είτε ολόκληρος όροφος, είτε μικρότερες διαφορές με τρία τέσσερα σκαλιά. Τα σκαλιά είναι ένα στοιχείο που εύκολα χρησιμοποιεί κανείς για να καθίσει και δίνει μια άλλη προοπτική του χώρου. Οι μικρές υψομετρικές διαφορές μπορούν να διαφοροποιήσουν κάποιες περιοχές του σπιτιού ή ενός χώρου, χωρίς να τις αποκλείουν τελείως.

4.3.1. ΠΡΟΘΑΛΑΜΟΙ, ΑΝΕΜΟΦΡΑΧΤΗΣ , ΕΙΣΟΔΟΣ.

Στο τμήμα αυτό της εργασίας γίνεται παράθεση των εισαγωγικών χώρων που απαρτίζουν μία κατοικία

4.3.2. ΕΙΣΟΔΟΣ.

Φτάνοντας ή φεύγοντας από το σπίτι, είναι μια σειρά από απαιτήσεις, που λειτουργούν για ένα πολύ μικρό χρονικό διάστημα.

- θέλει κανείς να αποχαιρετήσει κάποιους φίλους που φεύγουν μετά από μια συγκέντρωση χωρίς απότομα να τους βγάλει στην πόρτα
- ή να δει ποιος χτυπάει το κουδούνι ή να φωνάξει κάποιο γνωστό που περνάει απ' έξω χωρίς να ανοίξει την πόρτα
- ή να μιλήσει σύντομα με κάποιον που χτύπησε το κουδούνι χωρίς να τον περάσει σε πιο ιδιωτικό χώρο
- ή να ακουμπήσει κάπου το παλτό του ή ένα πακέτο

Η είσοδος είναι αυτός ο χώρος που έρχεται να ικανοποιήσει τέτοιες απαιτήσεις καθώς και το πέρασμα από το δημόσιο στον ιδιωτικό χώρο.

Η τυπική διάταξη χώρων σε μία κατοικία, που μπορεί να εξελιχθεί και να βρει εφαρμογή και σε πολυπλοκότερες μορφές κατοικιών, παρατίθεται κάτωθι

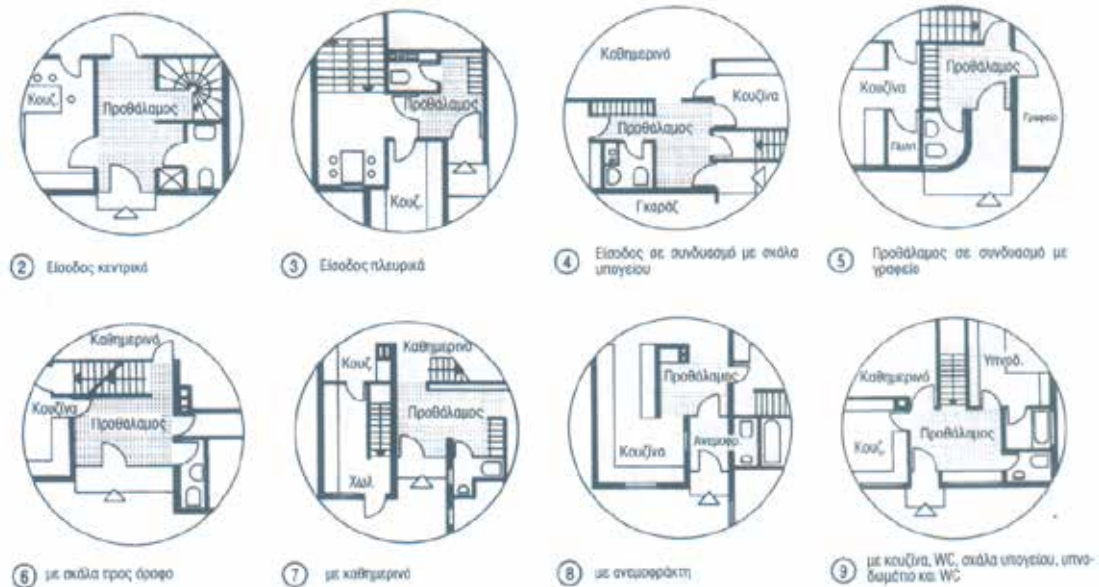
ΣΧΗΜΑ 1. ΤΥΠΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ. ⁽¹⁾

(1) Πηγή : «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Σε περιοχές με κακές καιρικές συνθήκες απαιτείται η τοποθέτηση ανεμοφράκτη. Η είσοδος προς τον προθάλαμο βρίσκεται συνήθως στην αντίθετη πλευρά από εκείνη που προσβάλλει ο άνεμος με μεγάλη ένταση, οπωσδήποτε όμως σε άμεση οπτική επαφή από το δρόμο ή την πόρτα του κήπου. Από τον προθάλαμο θα πρέπει να υπάρχει άμεση πρόσβαση στους σημαντικότερους χώρους, ιδιαίτερα αυτούς με μεγάλη κυκλοφορία, ιδιαίτερα σε σκάλες προς ορόφους, όπως διαφαίνεται στη σχηματική διάταξη που ακολουθεί.

Επίσης χρήσιμη είναι η άμεση σύνδεση με την κουζίνα, τη σκάλα υπογείου και το W.C..

Διάταξη εισόδων σε κατοικίες μπορεί να παρουσιαστεί και να συνοψιστεί στις κάτωθι εξής σχηματικές διατάξεις

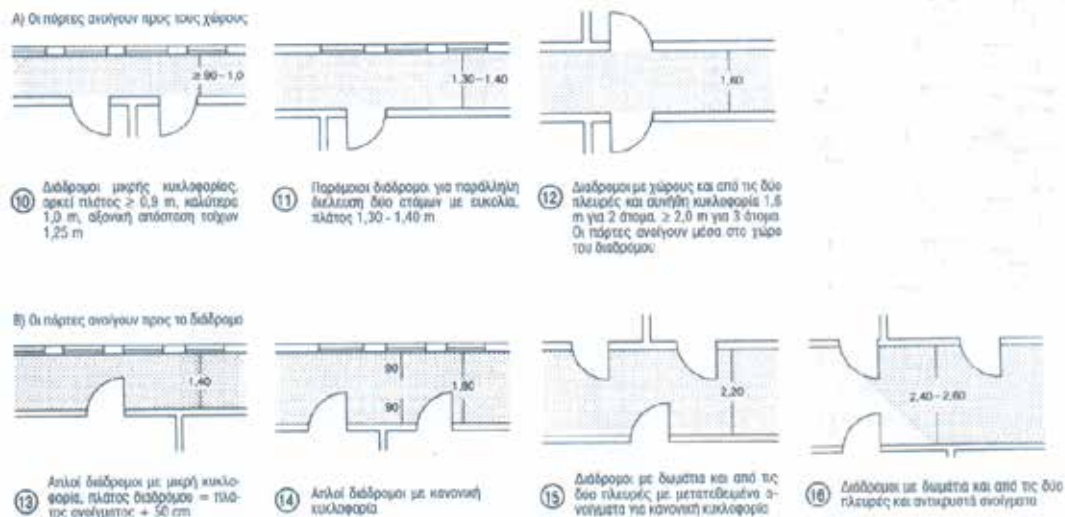

ΣΧΗΜΑ 2. ΤΥΠΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΕΙΣΟΔΩΝ. ⁽²⁾

(2) Πηγή: «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

4.3.3. ΔΙΑΔΡΟΜΟΙ.

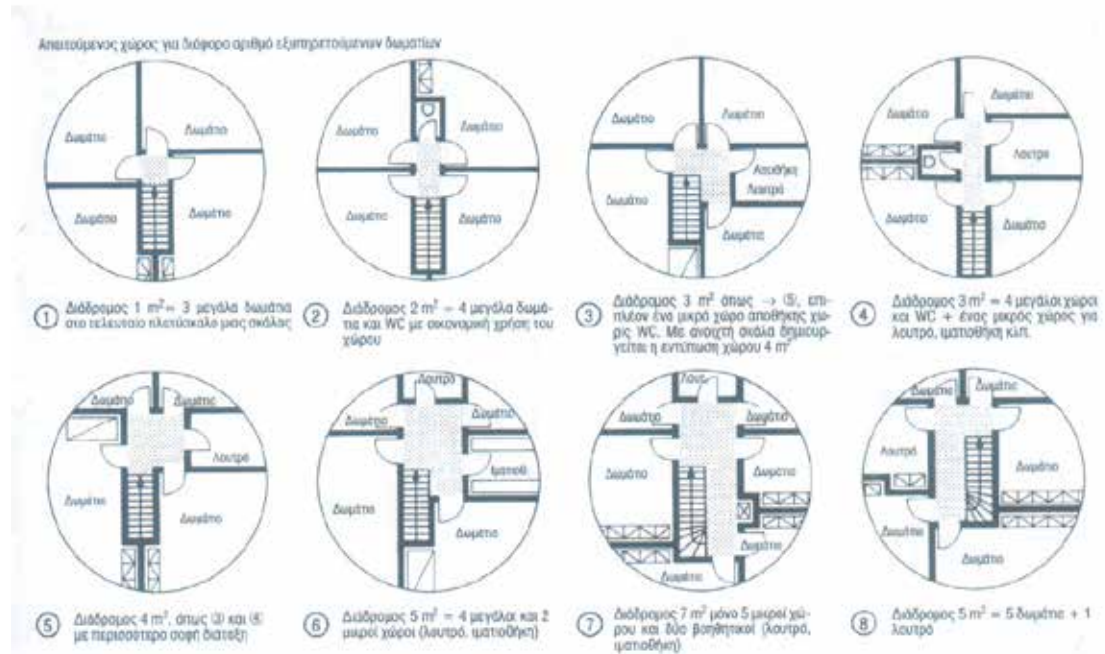
Το πλάτος των διαδρόμων εξαρτάται από τη θέση τους, την ύπαρξη δωματίων από τη μια ή και τις δύο πλευρές, τη διάταξη των θυρών και το μέγεθος της κυκλοφορίας σε αυτούς. Υπολογίζεται για 1 μέτρο ελεύθερου πλάτους διαδρόμων (χωρίς να υφίσταται ύπαρξη προεξοχών) 60 έως 70 άτομα. Λογικά πλάτη διαδρόμων παρουσιάζονται στο ΣΧΗΜΑ, τμήμα 13-19. Κατά προτίμηση θα πρέπει οι πόρτες να ανοίγουν προς τα παραπλεύρως δωμάτια

ΣΧΗΜΑ 1. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ ΣΕ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ. ⁽¹⁾

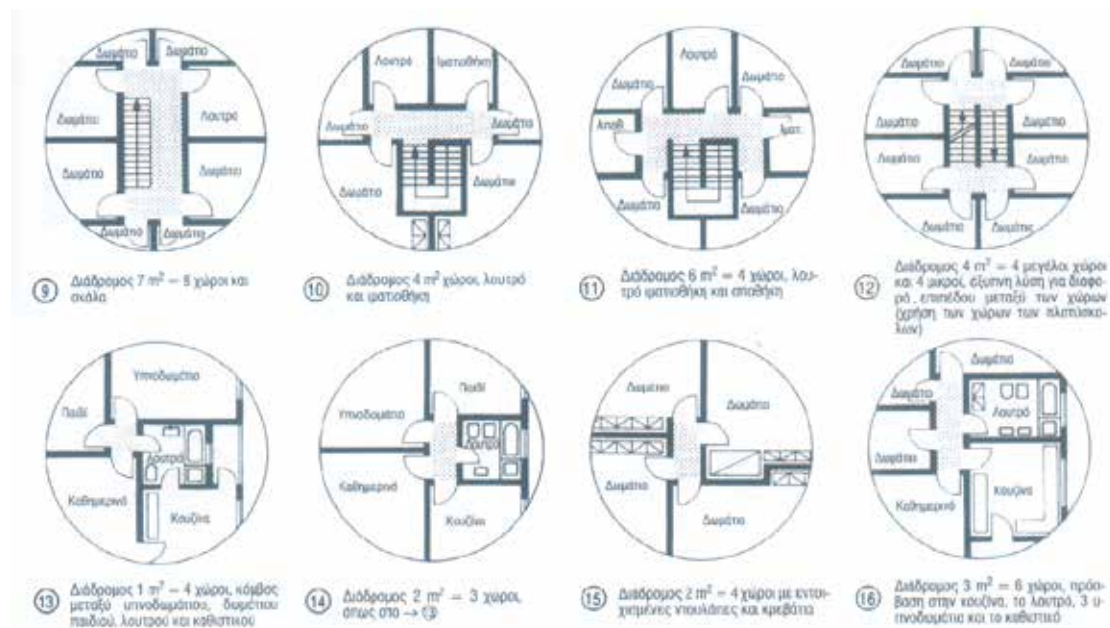
(1) Πηγή: «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Στα ακόλουθα σχήματα περιγράφονται οι δυνατότητες εξυπηρέτησης δωματίων από διαδρόμους με διαφορετική επιφάνεια και μορφή (γίνεται παραδοχή ότι χώροι με πλάτος 2-3 μέτρα θεωρούνται βοηθητικοί - ματιοθήκες, αποθήκες.

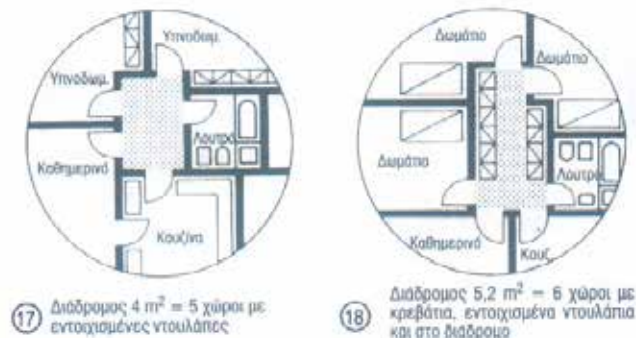
ΣΧΗΜΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 1 - 8. ⁽²⁾

(2) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδης».

ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 9 - 16. ⁽³⁾

(3) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδης».

ΣΧΗΜΑ 4. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 17 - 18. ⁽⁴⁾

(4) Πηγή: «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Στις σχηματικές διατάξεις 1 έως και 18 περιγράφονται οι δυνατότητες εξυπηρέτησης δωματίων από διαδρόμους με διαφορετική επιφάνεια και μορφή (χώροι με πλάτος 2 –3 μέτρα θεωρούνται βοηθητικοί όπως π.χ. ματιοθήκες και αποθήκες). Οι τμηματικές σχηματικές διατάξεις 4,8,12 και 16 παρουσιάζουν την οικονομικότερη χρήση χώρου για διάδρομο. Το λαμβανόμενο σε αυτά τα παραδείγματα πλάτος διαδρόμου 1 μέτρο ισχύει ως ελάχιστο πλάτος, καθώς σε αυτό μπορούν να διασταυρώνονται μόλις δύο άτομα. Στο πλάτος αυτό δεν είναι δυνατή η τοποθέτηση ντουλαπιών που τοποθετούνται εντοιχισμένα στα δωμάτια (σχηματική διάταξη 18).

Η διάταξη των εισόδων των δωματίων από το διάδρομο εξαρτάται από την τοποθέτηση κρεβατιών και ντουλαπιών στα δωμάτια. Συχνά με την αύξηση της επιφανείας του διαδρόμου σε βάρος των δωματίων επιτυγχάνεται καλύτερη διάταξη των θυρών που επιτρέπει ταυτόχρονα καλύτερη διάταξη των επίπλων του δωματίου (σχηματική 17 – 18)

4.4. ΕΞΩΣΤΕΣ - ΗΜΙΥΠΑΙΘΡΙΟΙ.

4.4.1. ΥΠΑΙΘΡΟ.

Η ζωή στην Ελλάδα ήταν πάντα υπαίθρια (ή ημι-υπαίθρια), τόσο που κάποιος ξένος περιηγητής έγραψε ότι «οι Έλληνες χτίζουν τα σπίτια τους για να κοιμούνται απ' έξω». Ο υπαίθριος χώρος ήταν πάντα ένα βασικό στοιχείο του ελληνικού σπιτιού. Χάρη στο ήπιο κλίμα οι άνθρωποι θα μπορούσαν να περνάνε πολλές ώρες της καθημερινής τους ζωής δουλεύοντας ή αναπαυόμενοι σε υπαίθριους ή ημιυπαίθριους χώρους. Ας θυμηθούμε άλλη μια φορά, πόσο ζούσαν παλιότερα στην αυλή ή στο στεγασμένο χώρο μιας στοάς.

Ο κατοικήσιμος κλειστός χώρος ενωνόταν με έναν ανοικτό χώρο, την αυλή, περνώντας από το χώρο μιας στοάς. Το υπόστεγο αυτό αποτελούσε, πάντα ένα από τα κυριότερα χαρακτηριστικά της αρχιτεκτονικής του τόπου μας. Έπαιξε το ρόλο σύνδεσης του κλειστού με τον ανοικτό χώρο, αλλά και συνέδεε τον ιδιωτικό χώρο του σπιτιού (κλειστό ή ανοικτό) με το δημόσιο χώρο, το δρόμο ή την πλατεία. Με τη

χρήση αυτού του ημιυπαίθριου χώρου γινότανε μια ομαλή μετάβαση από κάποιο χώρο σ' έναν άλλον.

Στις πολυκατοικίες ο υπαίθριος χώρος είναι: ο χώρος του μπαλκονιού, ο ακάλυπτος χώρος του οικοπέδου, και ο χώρος του δώματος (η ταράτσα). Αλλά σε καμία του μορφή ο υπαίθριος αυτός χώρος δε χρησιμοποιείται. Οι ταράτσες είναι μόνο για το άπλωμα της μπουγάδας και «φυτεμένες» με πλήθος από κεραιές τηλεοράσεων. Και ενώ είναι μια τεράστια ποσότητα δομημένου χώρου που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί με πολλούς τρόπους, σχεδόν πετιέται αχρησιμοποίητη.

Ο ακάλυπτος (είτε βρίσκεται στο πίσω μέρος του οικοπέδου στο συνεχές σύστημα, είτε γύρω-γύρω στο πανταχόθεν ελεύθερο) πάντα αντιμετωπίζεται σαν ένα περίσσειμα χώρου. Ποτέ κανείς δε σκέφτεται να τον χρησιμοποιήσει, ούτε και αυτοί που κατοικούν σε ισόγεια διαμερίσματα. Έτσι είναι ανύπαρκτη κάθε είδους διαμόρφωση. Ένας χώρος που θα μπορούσε να 'χει πολλές χρήσεις - από το απλό φύτευμα κάποιων δένδρων μέχρι να γίνει χώρος για μια γιορτή των κατοίκων της πολυκατοικίας - μένει άδειος, σαν ένα πηγάδι για τα σκουπίδια.

Συνήθως στα διαμερίσματα των πολυκατοικιών, υπαίθριος χώρος θεωρείται ο χώρος των μπαλκονιών. Αλλά και αυτός έχει καταντήσει τελείως διακοσμητικός, είναι ένας «υπαίθριος διάδρομος» 1.00 – 1.30 μ. . Εδώ είναι τελείως φανερό, πως το σημαντικό είναι το σχήμα και όχι τα τετραγωνικά του χώρου. Ένα μπαλκόνι που τρέχει σε όλο το μήκος ενός σπιτιού έχει πολλά τετραγωνικά μέτρα επιφάνεια, αλλά συχνά δεν έχει άλλη χρήση εκτός από αποθήκευση.

Σε τέτοιες περιπτώσεις είναι ίσως σκόπιμο να θυσιαστεί τμήμα κλειστού χώρου για να αποκτήσει το ύπαιθρο μια διάσταση αρκετή για να είναι χρησιμοποιήσιμο. Σ' ένα πλάτος 1.50 -1.80 μ. μπορεί να μαζευτεί μια μικρή παρέα γύρω από ένα τραπέζι. Όταν υπάρχει η δυνατότητα για ένα μεγάλο υπαίθριο χώρο, τότε μπορούμε να τον διαμορφώσουμε σαν ένα υπαίθριο δωμάτιο-επέκταση του καθημερινού χώρου. Ίσως να βάλουμε κάποια πεζούλια για κάθισμα, ίσως, αν ο επάνω όροφος δεν έχει μπαλκόνι, να βάλουμε κάποια πέργκολα, που, σε συνδυασμό με τα φυτά, θα εκφράσει πιο έντονα τον υπαίθριο χαρακτήρα το υ.

Έτσι το ύπαιθρο μπορεί να λειτουργήσει και ως μεταβατικό στοιχείο ανάμεσα στο δημόσιο χώρο και στον ιδιωτικό, το σπίτι δηλαδή. Έχει μια δυνατότητα επαφής (οπτική) με το δημόσιο χώρο (δρόμο ή ακάλυπτο) και συγχρόνως δεν είναι τελείως εκτεθειμένο. Αν βέβαια ως δημόσιο χώρο εννοούμε αποκλειστικά το δρόμο, αυτή η επαφή μειώνεται όσο ανεβαίνουμε τους ορόφους. Δεν παύει όμως να υπάρχει η ανάγκη για σταδιακή μετάβαση από το δημόσιο στον ιδιωτικό χώρο, αφού η απέναντι πλευρά του δρόμου ή του ακάλυπτου είναι σε μικρή απόσταση.

Στις περιπτώσεις που είναι εφικτό να σχεδιαστούν διαμερίσματα που είναι διώροφα, τα γνωστά σαν maisonettes ή ντούμπλεξ) τότε θα μπορούσαμε να έχουμε χώρους με διπλό ύψος που επικοινωνούν άμεσα με έναν υπαίθριο χώρο (μπαλκόνι ή ακάλυπτο ή κήπο). Γύρω από αυτό το διώροφο χώρο μπορούν να ανοίγονται άλλα δωμάτια του σπιτιού. Μια αντίληψη χώρου που, χωρίς να είναι υπαίθριος, έχει χαρακτηριστικά αυλής

Έτσι θα μπορούσε το εσωτερικό του σπιτιού να παίρνει ένα υπαίθριο χαρακτήρα, μια σύγχρονη τάση στην αρχιτεκτονική, που όλο και περισσότερο θέλει να αξιοποιήσει τη διάσταση του ύψους.

Οι εξώστες και οι υπαίθριοι χώροι δίνουν μεγαλύτερη αξία στις κατοικίες και κυρίως στα διαμερίσματα. Προσφέρουν μία επέκταση του εσωτερικού χώρου και ένα προστατευόμενο υπαίθριο χώρο για παιχνίδι των παιδιών. Επίσης είναι εφικτό να χρησιμοποιηθούν ως προσωρινοί χώροι :

- 1) Αναπαύσεως
- 2) Ύπνου
- 3) Διαβάσματος
- 4) Φαγητού

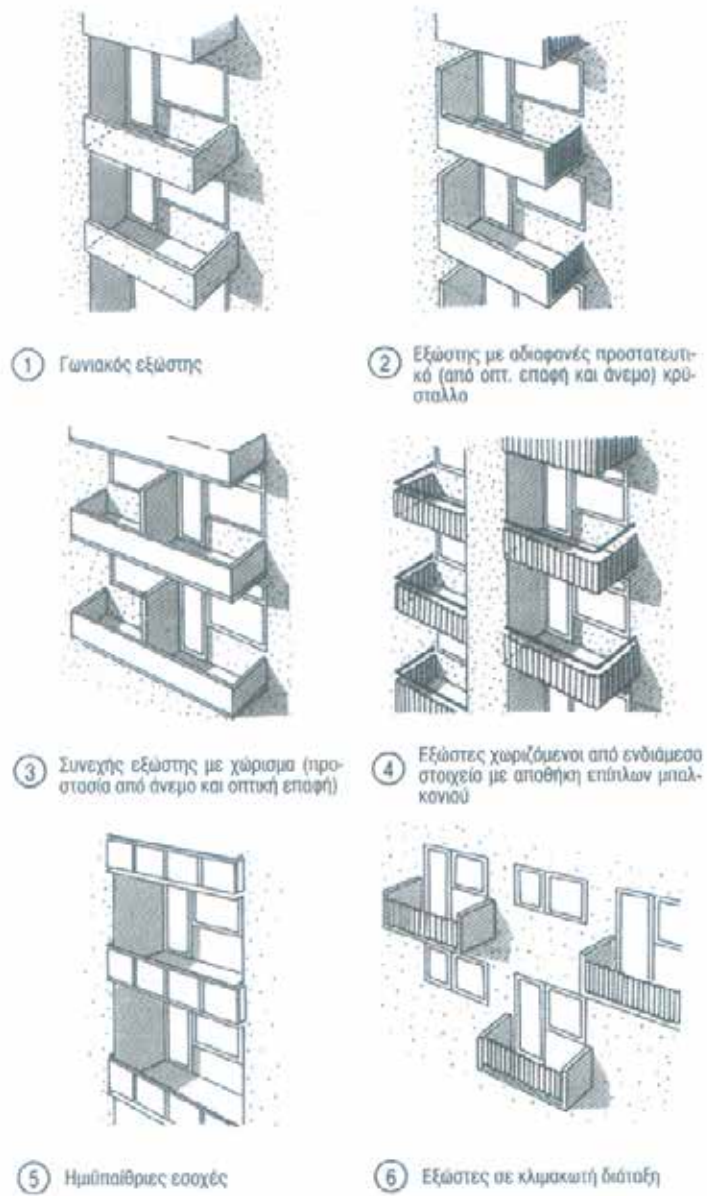
Στο απαιτούμενο λειτουργικό τους πλάτος θα πρέπει να προστίθεται και χώρος για τοποθέτηση λουλουδιών (ζαρντινιέρες, γλάστρες) (ΣΧΗΜΑ 1. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 8 ΚΑΙ 14). Τα γωνιακά μπαλκόνια προσφέρουν οπτική απομόνωση και προστασία από αέρα σε αντίθεση με τους ελεύθερους εξώστες (ΣΧΗΜΑ 1. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 1). Για το λόγο αυτό οι ελεύθεροι εξώστες θα πρέπει να έχουν προστατευτικό τοίχωμα προς την πλευρά των επικρατούντων ανέμων (ΣΧΗΜΑ 1. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 2). Στους συνεχείς εξώστες σε κτίρια διαμερισμάτων θα πρέπει να προβλέπονται διαχωριστικά στοιχεία (ΣΧΗΜΑ 1. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 3), καλύτερα ενδιάμεσοι χώροι π.χ. τοποθέτηση μικρών αποθηκών για έπιπλα, ομπρέλες κ.λ.π. . (ΣΧΗΜΑ 1. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 4,12).

Οι κλειστοί χώροι (ημιυπαίθριοι χώροι) συνηθίζονται στις νότιες χώρες. Καθώς ηλιαζονται λίγο δημιουργούν ένα πρόσθετο ελεύθερο χώρο για τα γειτονικά δωμάτια και ταυτόχρονα δημιουργούν μία ζώνη προστασίας από τη ζέστη (ΣΧΗΜΑ 1. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 5). Η μετάθεση των εξωστών μπορεί να δώσει στην όψη μία ενδιαφέρουσα δομή, ωστόσο υπάρχουν προβλήματα προστασίας από ανέμους και από ήλιο (ΣΧΗΜΑ 1. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 6). Αντίθετα η στροφή των μπαλκονιών ή η μετάθεσή τους στην κάτοψη καλύπτει αυτές τις απαιτήσεις (ΣΧΗΜΑ 1. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 7).

Κατά το σχεδιασμό των εξωστών πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη ο ηλιασμός και η θέα, η σχετική θέση προς τα γειτονικά διαμερίσματα και κτίρια, η σχέση προς τους γειτονικούς χώρους (καθιστικό, γραφείο ή υπνοδωμάτιο), το μέγεθος, η προστασία από αδιάκριτα βλέμματα, από θορύβους και από τις καιρικές συνθήκες (αέρα, βροχή, ηλιακή ακτινοβολία).

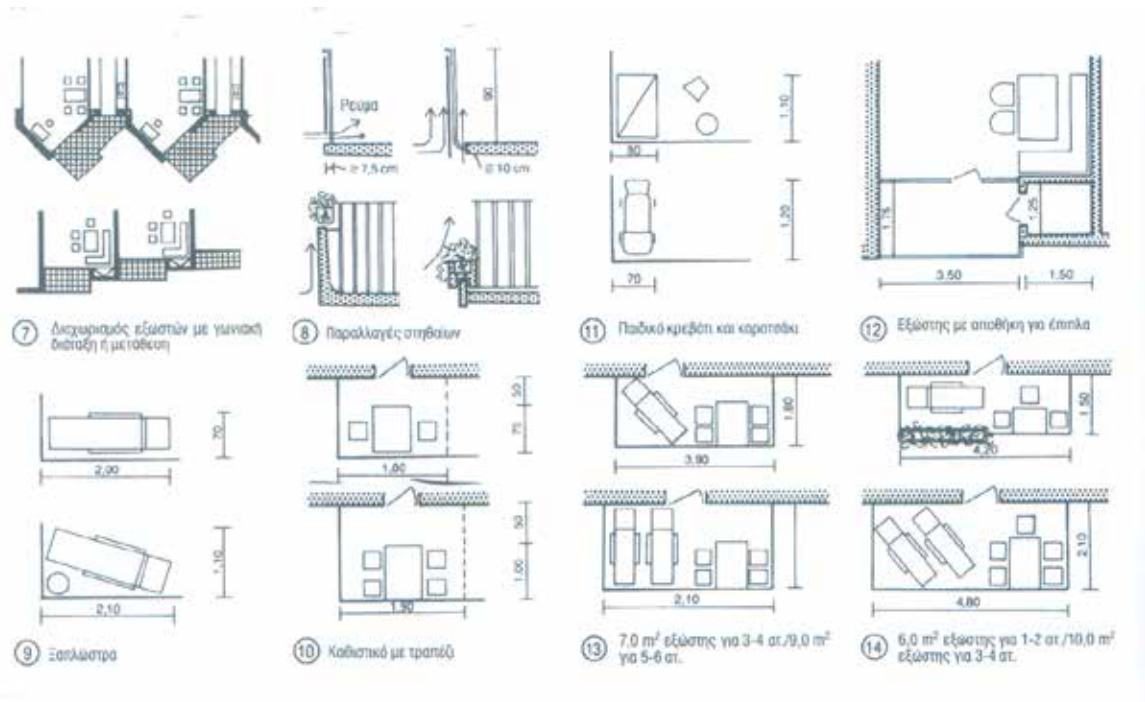
Κατάλληλα υλικά για τη διαμόρφωση του στηθαίου είναι αδιαφανές κρύσταλο, συνθετικά υλικά, ξύλινα κάγκελα σε πλαίσια στήριξης από χάλυβα με καλή αγκύρωση στην τοιχοποιία. Σιδερένια κάγκελα από κατακόρυφα στοιχεία (στα οριζόντια στοιχεία μπορούν να σκαρφαλώνουν τα παιδιά) δεν ενδείκνυνται γιατί δεν προσφέρουν προστασία από εξωτερική θέα και αέρα και συμπληρώνονται συνήθως από τους ενοικιαστές με ακατάλληλα υλικά.

Εάν υπάρχει κενό μεταξύ του στηθαίου και του δαπέδου του εξώστη δημιουργούνται ρεύματα (ΣΧΗΜΑ 1. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 8), οπότε θα πρέπει να κατασκευάζεται είτε συμπαγές στηθαίο είτε να γίνεται ανάρτηση του στηθαίου μπροστά από την πλάκα. Σε περίπτωση κατασκευής συμπαγούς στηθαίου, θα πρέπει να διατηρείται αυτό σε μικρό ύψος για την αποφυγή της δημιουργίας μιας αίσθησης λεκάνης και να τοποθετείται πάνω από το συμπαγές στοιχείο κουπαστή, στο απαιτούμενο ύψος ασφάλειας (>900 mm). Ενδεχομένως να προβλέπεται και χώρος για ζαρντινιέρες (ΣΧΗΜΑ 1. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 8)

ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 1 - 6. ⁽¹⁾

(1) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

ΣΧΗΜΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 7 - 14. (2)

(2) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδης».

4.5. ΚΥΡΙΟΙ – ΒΑΣΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ **(ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΠΑΡΑΘΕΣΗ).**

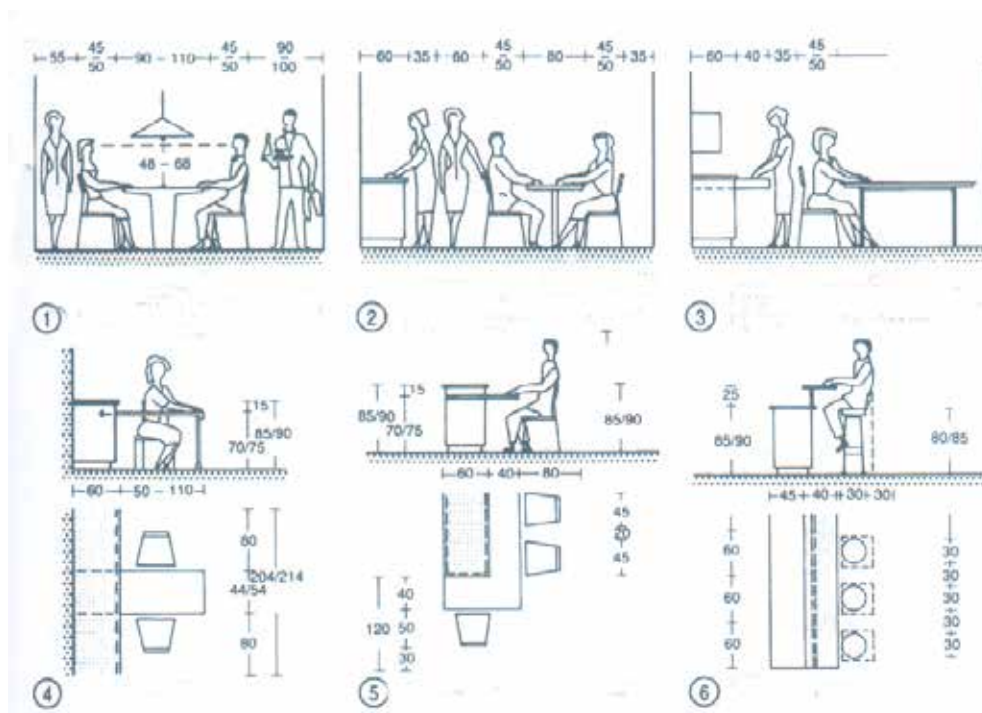
Η διάρθρωση – παράθεση των χώρων κατοικίας μπορεί να συνοψιστεί ως εξής :

- 1) Τραπεζαρία.
- 2) Κουζίνα
(οι δύο άνωθεν χώροι είναι εφικτόν να ενοποιηθούν σε ένα)
- 3) Υπνοδωμάτια
- 4) Λουτρά
- 5) Σαλόνι
- 6) Βοηθητικοί χώροι (σε αυτόν τον τομέα είναι δυνατόν να ενσωματωθούν και οι μικρές αποθήκες)

4.5.1.ΑΝΑΛΛΥΣΗ - ΧΩΡΩΝ.

4.5.1.1. ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΕΣ.

Συνήθως είναι επιθυμητός ένας χώρος πρόχειρου ή κύριου φαγητού μέσα στην κουζίνα ή σε χώρο ανεξάρτητο από αυτή. Στην πρώτη περίπτωση απαιτούνται πρόσθετοι χώροι κίνησης και εναπόθεσης αντικειμένων (**ΣΧΗΜΑ 1, ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 1**).

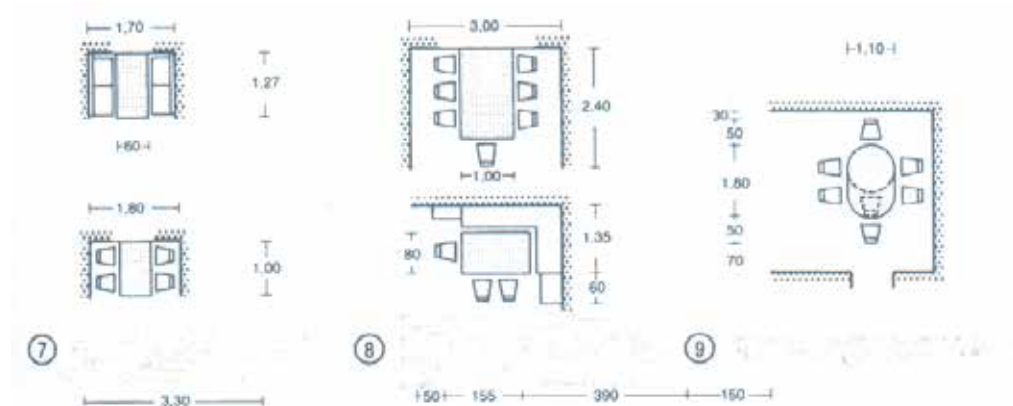

ΣΧΗΜΑ 1. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 1 – 6. ⁽¹⁾

(1) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Ένας πάγκος πρόχειρου φαγητού ικανοποιείται και με ένα πτυσσόμενο τραπέζι ύψους 70- 75 εκατοστά (**ΣΧΗΜΑ 1, ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 4**). Δεξιά και αριστερά από το τραπέζι χρειάζεται ένας χώρος κίνησης περίπου 80 εκατοστών. Εάν υπάρχει χώρος μπορεί το τραπέζι να τοποθετείται περιμετρικά ενός ελεύθερου πάγκου (**ΣΧΗΜΑ 1, ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 5**). Μικρότερο βάθος χώρου χρειάζεται για ένα πάγκο μπαρ που έχει μεν το ίδιο πλάτος , 40 εκατοστά, μπορεί όμως λόγω της υπερύψωσης να υπερκαλύπτει κατά 15 εκατοστά το ντουλάπι. Βέβαια για το λόγο αυτό απαιτείται η χρήση σκαμνιών με ψηλό ύψος (**ΣΧΗΜΑ 1, ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 6**).

Ο χώρος φαγητού απαιτεί ανάλογα με τη διαρρύθμισή του περισσότερο χώρο και μπορεί να υποκαθιστά την τραπεζαρία (**ΣΧΗΜΑ 1, ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 7-8**).

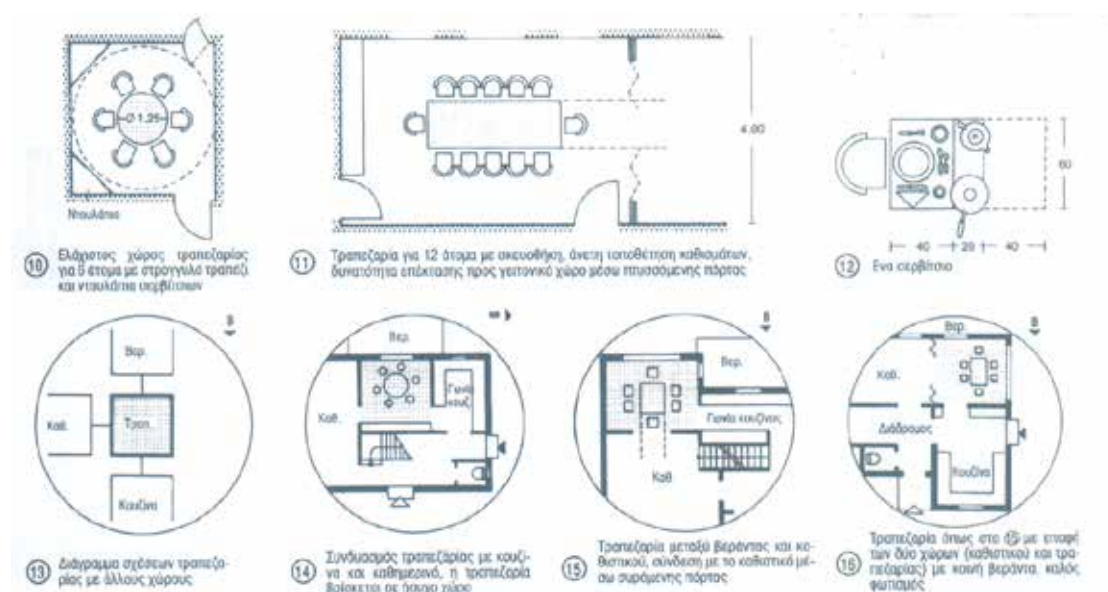
ΣΧΗΜΑ 2. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 7 – 9. ⁽²⁾

(2) Πηγή: «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Περισσότερο «κοινωνικό» είναι πάντα το στρογγυλό τραπέζι (**ΣΧΗΜΑΤΑ 2-3. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 9 – 10**), με ελάχιστη διάμετρο 0,90 μέτρα ή καλύτερα 1,10μ. έως 1,25μ. . Η τοποθέτηση του τραπέζιού μπροστά από τον γωνιακό πάγκο μειώνει σημαντικά τον απαιτούμενο χώρο (**ΣΧΗΜΑ 2. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 8**). Εάν στο τραπέζι κάθονται περισσότερα από τρία άτομα, ο χώρος κυκλοφορίας αυξάνεται κατά 80 εκατοστά ανά κάθισμα.

Καλό είναι η τραπεζαρία να μπορεί να επεκταθεί σε γειτονικούς χώρους για γιορτές ή μεγάλες κοινωνικές εκδηλώσεις, διαμέσου μεγάλων ή συρόμενων θυρών (**ΣΧΗΜΑ 3. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 11,15**). Ο άνετος χώρος φαγητού για ένα άτομο καταλαμβάνει διαστάσεις περίπου 60εκ x 40εκ επιφάνεια τραπέζιού, κατά τρόπο ώστε να υπάρχει ικανοποιητική απόσταση από τον διπλανό (**ΣΧΗΜΑ 3. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 12**), και να μπορεί να τοποθετηθεί ένα πλήρες σερβίτσιο. Στη μεσαία λωρίδα του τραπέζιού (20cm), τοποθετούνται πιατέλες, κατσαρόλες κ.λπ. Τα φωτιστικά του χώρου φαγητού δεν πρέπει να θαμπώνουν τους καθημένους. Η απόσταση του πιάτου από την κάτω επιφάνεια του φωτιστικού δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από 60 εκατοστά. (**ΣΧΗΜΑ 1. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 1**). Δεν υπάρχει θάμβωση και το φωτιστικό δεν εμποδίζει την οπτική επαφή των συνδιαιτημόνων. Η τραπεζαρία συνήθως τοποθετείται προς δυσμάς, ο χώρος του πρωινού προς ανατολάς (**ΣΧΗΜΑ 3. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 13**). Να

υπάρχει είσοδος από την κουζίνα ή το χώρο προετοιμασίας φαγητού (ΣΧΗΜΑ 3. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 14 – 16). Καλό είναι να υπάρχει έξοδος προς βεράντα. Οι ελεύθεροι χώροι, νοούνται οι βεράντες, πρέπει να είναι προστατευμένοι από τους ανέμους, να ηλιάζονται και να βρίσκονται σε επαφή με το καθιστικό ή την τραπεζαρία (δηλαδή σε περιοχές με νοτιοδυτικά επικρατούντες ανέμους οι βεράντες τοποθετούνται ανατολικά έως νοτιοανατολικά).

ΣΧΗΜΑ 3. ΤΜΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 10 – 16. (3)

(3) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

4.5.1.2. ΚΟΥΖΙΝΕΣ.

Η ξεχωριστή κι απομονωμένη κουζίνα καθιερώθηκε ως χώρος προετοιμασίας του φαγητού σε μια εποχή που το μαγείρεμα ήταν απασχόληση των υπηρετών. Κι όταν αυτοί έπαψαν να υπάρχουν μαζί με τις γυναίκες που δέχτηκαν να τους αντικαταστήσουν, διατηρήθηκε η κλειστή κουζίνα και η αντίληψη πώς δεν ήταν «κόσμιο» κι «ωραίο» να φαίνεται από άλλους χώρους. Επικράτησε η άποψη πώς το μαγείρεμα είναι άχαρη δραστηριότητα, ενώ το φαγητό είναι πολύ ευχάριστη.

Εν τούτοις η προετοιμασία του φαγητού, όπως και η κατανάλωση του είναι λειτουργίες πολύ κεντρικές για ένα σπίτι. Κι όλα τα μέλη της οικογένειας είναι καλό να δουν πως το μαγείρεμα είναι κομμάτι της καθημερινής ζωής του καθένα, όπως και το φαγητό. Με την «ανοικτή κουζίνα», η δουλειά σ' αυτήν και η άλλη δραστηριότητα της οικογένειας ενοποιούνται σ' ένα χώρο. Αν κανείς δεν μπορεί να δεχτεί την κουζίνα τελειώς ανοικτή στο χώρο του φαγητού ή του καθιστικού, ένα χώρισμα (τοίχος ή έπιπλο), ύψους ακόμα κι 1.20, αρκεί για να κρύψει το τι γίνεται πάνω στους πάγκους της.

Η ανοιχτή κουζίνα, όπου μαγείρεμα και φαγητό γίνονται λίγο-πολύ στον ίδιο χώρο,

δεν έχει βέβαια καμιά σχέση με τις περιπτώσεις όπου στριμώχεται στην κουζίνα κάποιο τραπέζι για την οικογένεια, ενώ διατηρείται η πολυτέλεια κάποιας «τραπεζαρίας» για τους ξένους.

Μεγάλη σημασία για το χώρο προετοιμασίας του φαγητού έχει το τρίγωνο ψυγείο - ηλεκτρική κουζίνα - νεροχύτης, γιατί υλοποιεί τις κινήσεις που επαναλαμβάνονται πολύ συχνά. Και πάλι σημαντικότερο από τα τετραγωνικά είναι το σχήμα της κουζίνας. Το μακρόστενο σχήμα δίνει τη δυνατότητα να έχουμε πάγκο κατά μήκος των μακριών πλευρών. Αντίθετα το τετράγωνο αφήνει μεγάλο κενό ανάμεσα στους πάγκους και μεγαλώνει έτσι τις κινήσεις.

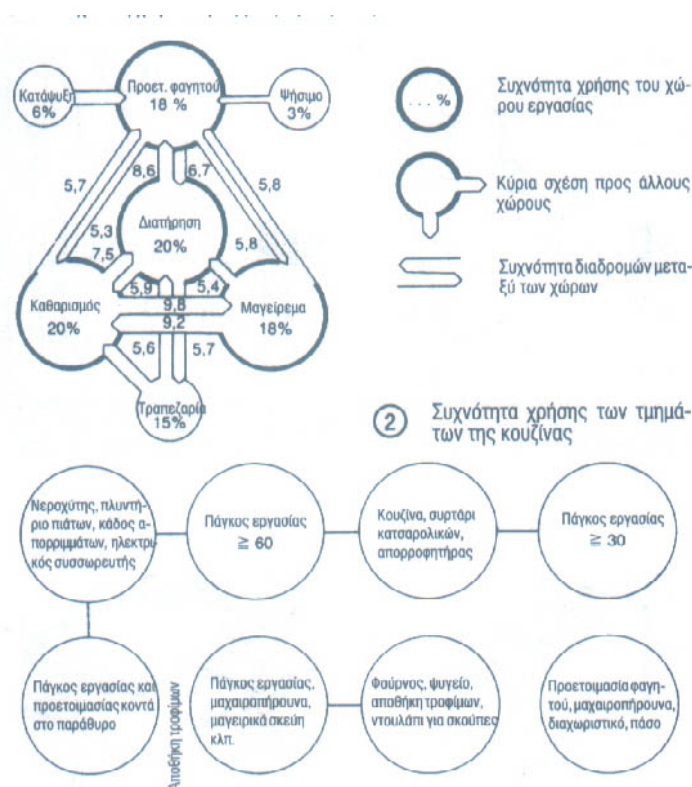
Η κουζίνα τοποθετείται στη βορειοανατολική ή βορειοδυτική πλευρά της κατοικίας σε άμεση επικοινωνία με εξωτερικό περιβάλλον ή και με το υπόγειο. Από τη κουζίνα θα πρέπει να υπάρχει οπτική επαφή προς την πόρτα του κήπου (σε περίπτωση μονοκατοικίας), την είσοδο της κατοικίας τη βεράντα και την αυλή - χώρο παιχνιδιού των παιδιών. **(ΣΧΗΜΑ 1)**

ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΕΣΕΙΣ ΧΩΡΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΟΥΖΙΝΑ. ⁽¹⁾

(1) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Εσωτερικά θα πρέπει να υπάρχει επαφή με τον προθάλαμο, την τραπεζαρία και τους βοηθητικούς χώρους οικιακών εργασιών.

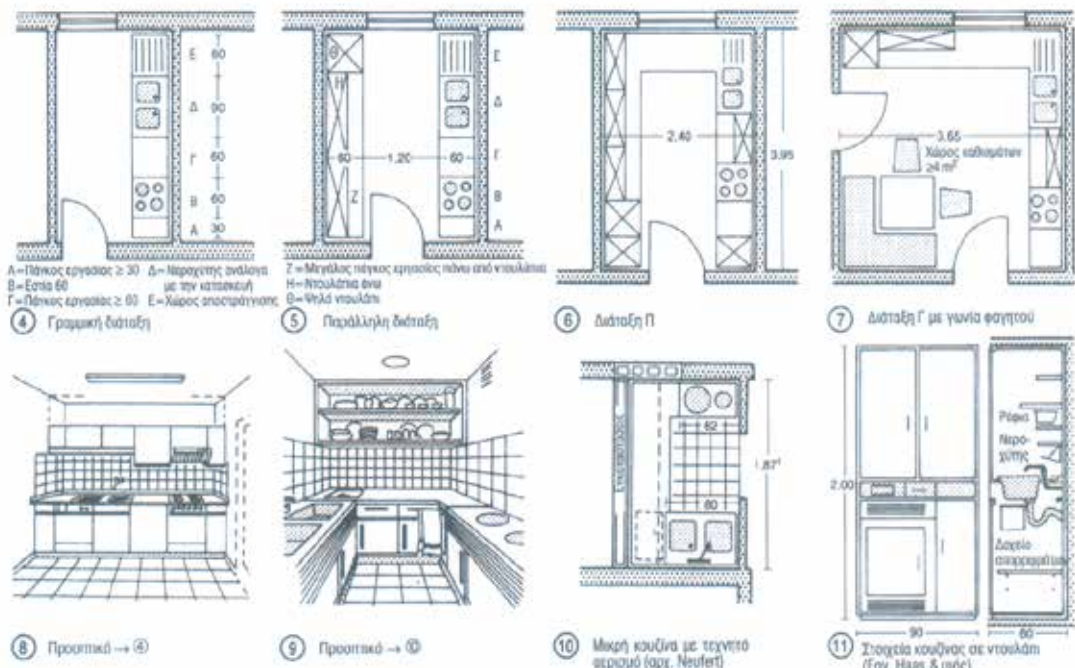
ΣΧΗΜΑ 2. ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΚΟΥΖΙΝΑΣ. (2)
 (2) Πηγή: «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιουρδασ».

Η κουζίνα είναι ένας χώρος εργασίας μέσα στην κατοικία αλλά ταυτόχρονα είναι ένας χώρος διαμονής για την νοικοκυρά για μεγάλο μέρος της ημέρας. Συχνά η κουζίνα είναι και σημείο συνάντησης της οικογένειας όταν ο χώρος πρόχειρου ή κανονικού φαγητού είναι ενταγμένος σε αυτήν (ΣΧΗΜΑ 3. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 7),

Κατά τη διαρρύθμιση της κουζίνας πρέπει να δίνεται προσοχή στα εξής :

- 1) Να μειώνονται οι διαδρομές
- 2) Να εξασφαλίζεται μία καλή ροή εργασίας
- 3) Να εξασφαλίζεται άνεση κινήσεων
- 4) Να μειώνονται οι εργασίες σε όρθια στάση
- 5) Να εξασφαλίζεται ανατομική στάση για τις περισσότερες εργασίες
- 6) Τα ύψη των πάγκων εργασίας να προσδιορίζονται με βάση ανθρωπομετρικά στοιχεία
- 7) Να υπάρχει καλός φωτισμός των επιφανειών εργασίας

Ελάχιστη επιφάνεια για γωνία κουζίνας είναι 5 – 6 τετραγωνικά μέτρα, κανονική κουζίνα 8 – 10 τετραγωνικά μέτρα, κουζίνα με χώρο φαγητού 12 – 14 τετραγωνικά μέτρα (ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 4 – 7).

247

ΣΧΗΜΑ 3. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΤΟΨΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΩΝ ΚΟΥΖΙΝΑΣ. (3)
 (3) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Επίσης η τοποθέτηση των πάγκων διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για τη διευκόλυνση των εργασιών στην κουζίνα. Μία προτεινόμενη διάταξη από δεξιά προς τα αριστερά είναι η εξής :

- 1) Πάγκος εναπόθεσης σκευών και υλικών
- 2) Εστίες
- 3) Πάγκος προετοιμασίας φαγητού
- 4) Νεροχύτης
- 5) Αποστράγγιση

(ΣΧΗΜΑ 2 ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 2 – ΣΧΗΜΑ 3 ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 4).

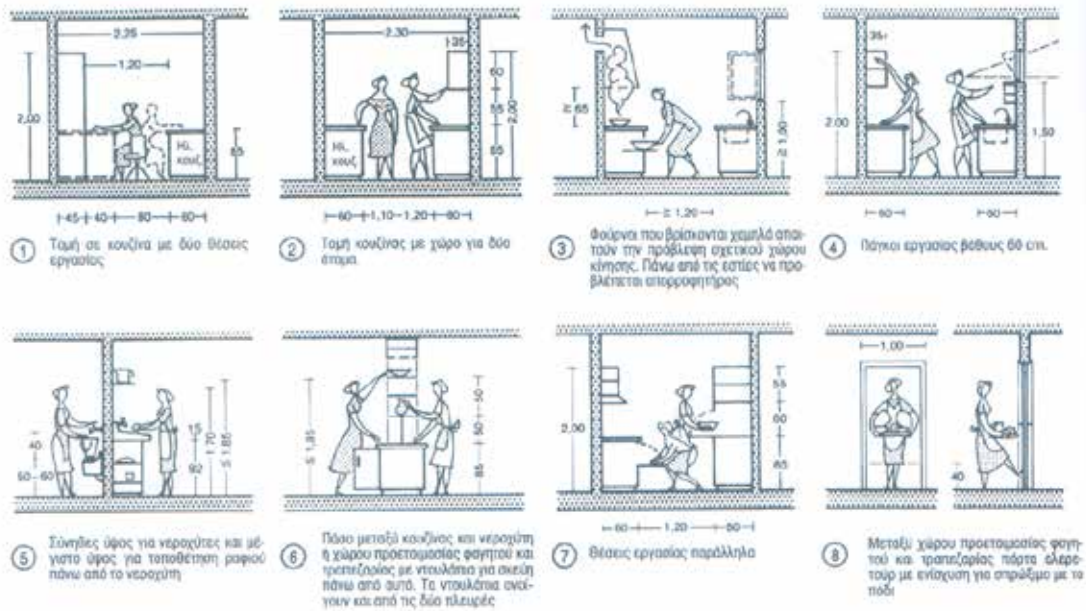
Για τη χρησιμοποίηση διαφόρων σκευών και επίπλων απαιτείται μία επιφάνεια κίνησης πλάτους τουλάχιστον 1,20 μέτρα. Με δεδομένο βάθος πάγκων 60 εκατοστών σε κάθε πλευρά προκύπτει ένα ελάχιστο πλάτος κουζίνας 2,40 μέτρα **(ΣΧΗΜΑ 3. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 5).**

Ο απαιτούμενος χώρος για έπιπλα και σκευή

- 1) Εστία, χώρος μαγειρέματος 60 εκατοστών
- 2) Νεροχύτης, δύο λεκάνες και αποστράγγιση (περιλαμβανομένου και πλυντηρίου πιάτων) 150 εκατοστά
- 3) Φούρνος 60 εκατοστά
- 4) Ψυγείο 60 εκατοστά
- 5) Καταψύκτης 60 εκατοστά
- 6) Αποθήκη τροφίμων 60 εκατοστά
- 7) Ντουλάπι υλικών και μέσων καθαρισμού 50 εκατοστά
- 8) Ντουλάπια κάτω από τον πάγκο εργασίας για μαχαιροπήρουνα, μικροσυσκευές κ.λ.π. 200 εκατοστά

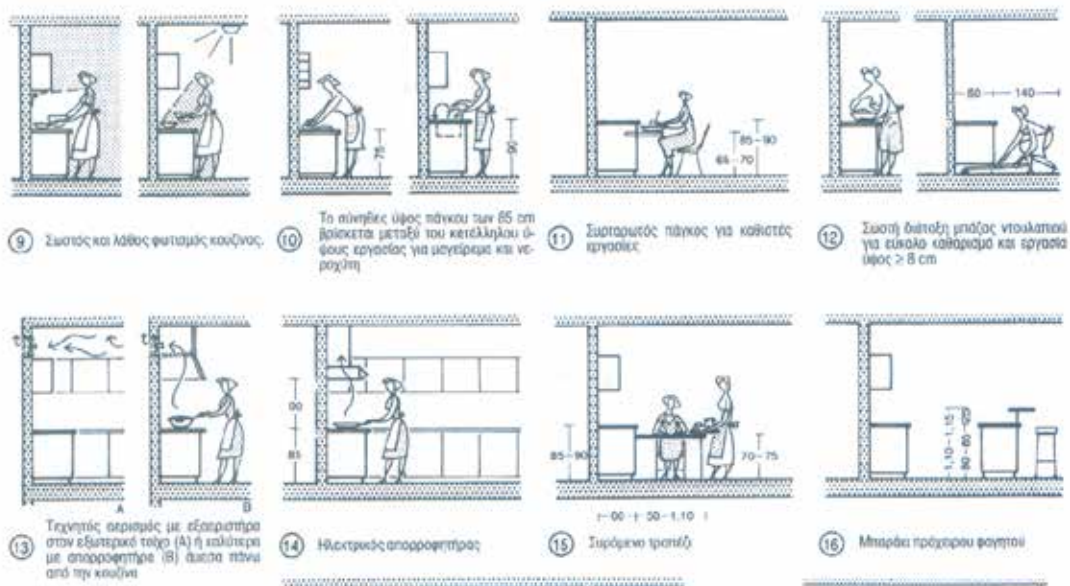
η δε συνολική επιφάνεια είναι 700 εκατοστά. Η σωστή διάταξη επηρεάζει το βαθμό ευκολίας των εργασιών

Οι σχηματικές διατάξεις που απεικονίζουν με τη μεγαλύτερη δυνατή λεπτομέρεια τις βασικές διαστάσεις, βάσει του ανθρωπομετρικού συστήματος, του συγκεκριμένου χώρου της κατοικίας απεικονίζονται κάτωθι

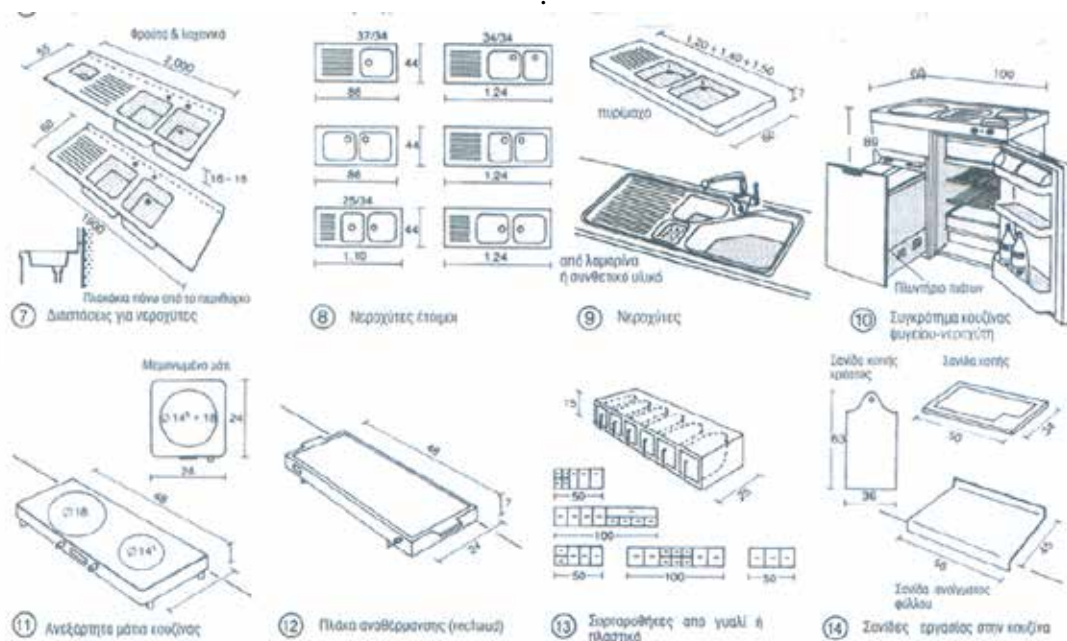
ΣΧΗΜΑ 4. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 1- 8. ⁽⁴⁾

(4) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

ΣΧΗΜΑ 5. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 9 - 16. ⁽⁵⁾

(5) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

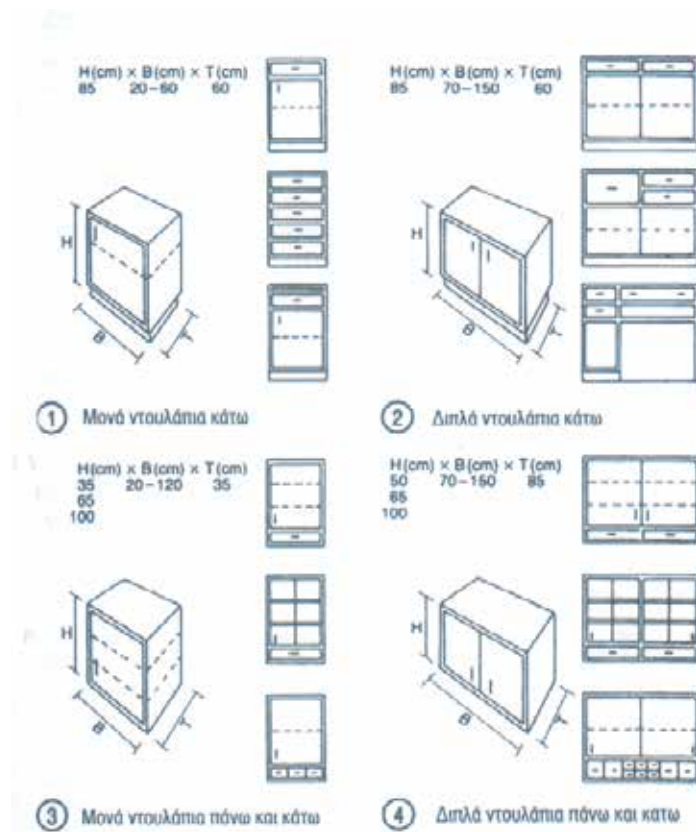
ΣΧΗΜΑ 8. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 7-14. (8)

(8) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Θα πρέπει να προβλέπεται ικανοποιητικός αριθμός πριζών σούκο, μία διπλή ανά χώρο εργασίας. Συνήθως απαιτείται διπλός νεροχύτης (ΣΧΗΜΑ 8. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 7-9), με επιφάνεια στραγγίσματος πλάτους 60 εκατοστών αριστερά και πάγκο πλάτους 60 εκατοστών δεξιά. Ένα πλυντήριο πιάτων θα πρέπει να τοποθετείται δεξιά ή αριστερά κάτω από το νεροχύτη. Για μικρούς χώρους υπάρχουν συμπαγή συγκροτήματα κουζίνας - ψυγείου – νεροχύτη (ΣΧΗΜΑ 8. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 10).

Παρά την τυποποίηση οι διαστάσεις των στοιχείων, ετοιμών στοιχείων της κουζίνας ποικίλλουν. Γενικά τα έτοιμα έπιπλα κυκλοφορούν σε διαστάσεις πλάτους 20 εκατοστά έως 120 εκατοστά (ανά 5 εκατοστά) σε ύψος 85 εκατοστά. Τα τυποποιημένα στοιχεία που χρησιμοποιούνται και στο οποιοδήποτε σχέδιο κουζίνας συγκροτούνται σε μία ενιαία ενότητα. Οι χώροι εργασίας και αποθήκευσης (με πρόβλεψη για εντοιχισμό συσκευών) καλύπτονται με ενιαίο «καπάκι» - πάγκο. Τα υλικά που συνήθως χρησιμοποιούνται για την κατασκευή των μόνιμων στοιχείων της κουζίνας είναι ξύλο, κόντρα πλακέ, νοβοπάν, συνθετικά υλικά. Η επένδυση της επιφάνειας των επίπλων πραγματοποιείται με φορμάϊκα, ξύλο ή συνθετικά υλικά. Ράφια σε ντουλάπια από ξύλο ή προϊόντα ξυλείας με επένδυση συνθετικών υλικών.

Η τοποθέτηση των ντουλαπιών είναι εφικτό να γίνει είτε πάνω είτε κάτω από τον πάγκο εργασίας.

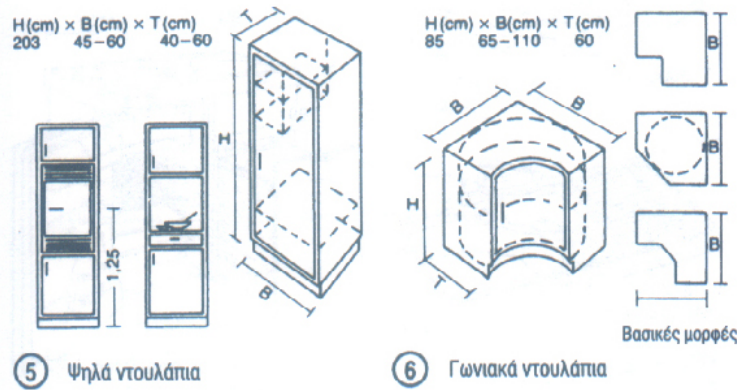

ΣΧΗΜΑ 9. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 1- 4. ⁽⁹⁾

(9) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Τα ντουλάπια κάτω από τον πάγκο εργασίας χρησιμοποιούνται για την τοποθέτηση των μεγαλύτερων και βαρύτερων ή των λιγότερο χρησιμοποιούμενων σκευών (ΣΧΗΜΑ 9.ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 1-2). Ντουλάπια πάνω από τον πάγκο εργασίας ή ντουλάπια τοίχου (ΣΧΗΜΑ 9. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 3-4), έχουν μικρότερο βάθος για να μπορεί να χρησιμοποιείται ανεμπόδιστα ο πάγκος κάτω από αυτά. Η επάνω σειρά των ντουλαπιών αυξάνει την αξιοποίηση του χώρου. Με αυτόν τον τρόπο είναι εφικτόν να τοποθετούνται τα σκεύη χωρίς μεγάλη προσπάθεια. Τα ψηλά ή πλευρικά ντουλάπια (ΣΧΗΜΑ 9. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 5) χρησιμοποιούνται για την τοποθέτηση εργαλείων καθαρισμού ή για αποθήκευση τροφίμων. Ενδείκνυνται και για εντοιχισμό ψυγείων, φούρνων, φούρνων μικροκυμάτων σε εξυπηρετικό ύψος.

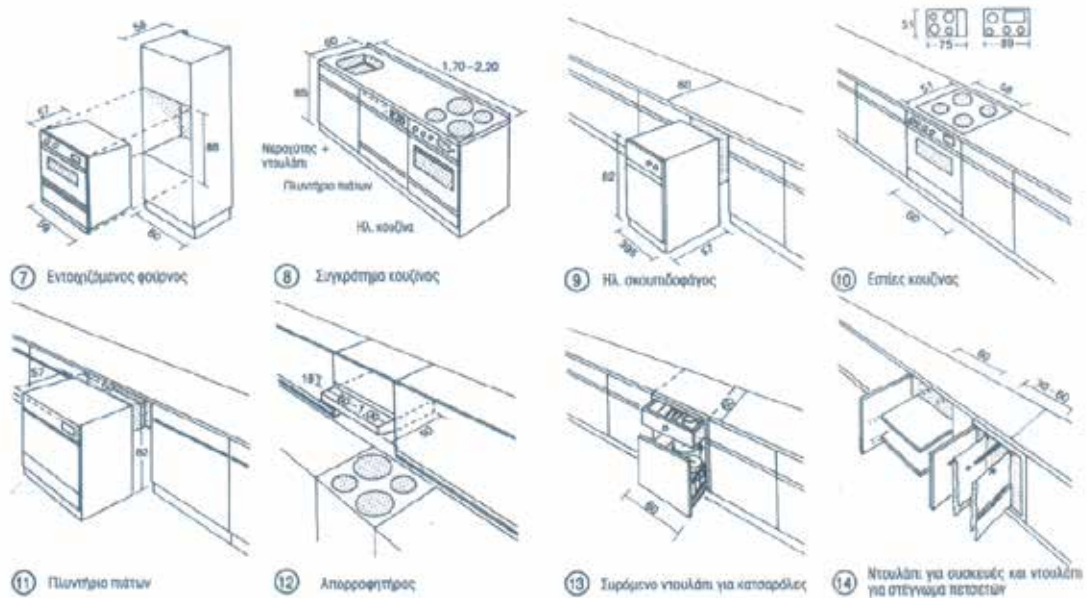
Οι νεροχύτες τοποθετούνται μεταξύ των κάτω ντουλαπιών. Από κάτω μπορεί να τοποθετείται κάδος απορριμμάτων, κάδος ενδεχόμενος ηλεκτρικός θερμοσυσσωρευτής, πλυντήριο και υλικά καθαρισμού.

ΣΧΗΜΑ 10. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 5 - 6. ⁽¹⁰⁾

(10) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Ειδικός εξοπλισμός (**ΣΧΗΜΑ 11. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 7 – 14**) ,όπως ηλεκτρικά πριόνια ή μαχίρια για ψωμί, ντουλάπια με συρόμενα συρτάρια, ζυγαριές κουζίνας, συρόμενα καλάθια για λαχανικά, συρόμενες βέργες για πετσέτες κ.λ.π. . μειώνουν το χρόνο και τον κόπο της δουλειάς στην κουζίνα. Χρήσιμος είναι και ο μηχανικός εξαερισμός άμεσα πάνω από τις εστίες της κουζίνας (**ΣΧΗΜΑ 11. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 12**). Σε αυτήν την περίπτωση προτιμούνται οι ηλεκτρικοί απορροφητήρες. Διακρίνονται εγκαταστάσεις εξαερισμού και εγκαταστάσεις ανακύκλωσης του αέρα. Επίσης για τους εξαεριστήρες πρέπει να προβλέπεται η τοποθέτηση του σχετικού φρεατίου. Είναι αποτελεσματικότεροι από τις υπόλοιπες εγκαταστάσεις.

ΣΧΗΜΑ 11. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 7 - 14. ⁽¹¹⁾

(11) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

4.5.1.3. ΟΙ ΠΙΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ.

Στην καθιερωμένη διαρρύθμιση του διαμερίσματος δε διαφοροποιούνται μεταξύ τους οι δύο πρώτες περιοχές, δηλαδή ο «ιδιωτικός χώρος του ζευγαριού» και η «περιοχή των παιδιών», τοποθετημένα, όλα μαζί, σε κάποιο συνήθως πίσω μέρος της κατοικίας, πίσω σε σχέση με το «μπρος», τη φάτσα στο δρόμο.

Το υπνοδωμάτιο διαφέρει από τα άλλα δωμάτια του σπιτιού μόνο γιατί έχει, στην καλύτερη περίπτωση, κάποια εντοιχισμένη ντουλάπα. Έχει ωφέλιμες διαστάσεις μικρές (περίπου 3.00 X 3.50). Η πόρτα, η μπαλκονόπορτα ή παράθυρο, και η ντουλάπα βρίσκονται σε θέσεις περίπου τυχαίες κι όχι αποφασισμένες σε σχέση με το πώς θα μπουν τα έπιπλα, ο εξοπλισμός του δωματίου. Η μπαλκονόπορτα, όταν υπάρχει, οδηγεί συνήθως σε μπαλκόνι πλάτους 60 ως 90 εκ., που δεν μπορεί να χρησιμεύσει παρά μόνο για αποθήκη (αφού αποθήκη δεν υπάρχει). Έτσι, τοποθετώντας ένα κρεβάτι μπορεί η πόρτα να ανοίγει στο κεφάλι του κρεβατιού να χρειάζεται μετακίνηση του κρεβατιού για να ανοίξει η ντουλάπα να μην υπάρχει χώρος για ένα κάθισμα για τα ρούχα να χρειάζεται να περνάει κανείς μπροστά από τις πόρτες των άλλων για να πάει στο λουτρό

4.5.1.3.1. ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΤΟΥ ΖΕΥΓΑΡΙΟΥ.

Διαφέρει από το υπόλοιπο σπίτι γιατί είναι μια ξεχωριστή χαρακτηριστική ενότητα. Είναι ο χώρος όπου το ζευγάρι μπορεί να καθίσει να κουβεντιάσει, να κάνει σχέδια, διατηρώντας μια απομόνωση από το υπόλοιπο σπίτι. Αποτελείται από διάφορες «γωνιές», ύπνου, καθιστικού, λουτρού, δουλειάς. Ο τρόπος που τοποθετούνται οι γωνιές αυτές δίνει φygές στο χώρο και μιαν αίσθηση άνεσης που δεν εξαρτιέται άμεσα από τις διαστάσεις του. Οι θέσεις των ανοιγμάτων είναι τέτοιες, που να μην εμποδίζουν την τοποθέτηση των επίπλων.

Το παράθυρο είναι προτιμότερο από μια μπαλκονόπορτα που βγαίνει σε μπαλκόνι-διάδρομο.

Σε ένα χώρο όπου θα τοποθετηθεί διπλό κρεβάτι, μεγάλη σημασία έχει το σχήμα του χώρου κι όχι ο συνολικός αριθμός των τετραγωνικών του δωματίου. Γιατί ο χώρος γύρω από το κρεβάτι ουσιαστικά δε «συμμετέχει» στη λειτουργία του δωματίου, είναι μόνο για να φτάσει κανείς στο κρεβάτι, να ξαπλώσει, ή να το στρώσει. Δε χρειάζεται να είναι μεγάλος (ίσως 50-60 εκ. θα έφταναν). Το μεγαλύτερο κενό πλάι στο κρεβάτι προσθέτει τετραγωνικά, αλλά όχι χώρο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να καθίσει κανείς, να δουλέψει, να ντυθεί.

Αλλά και το ίδιο το κρεβάτι αποχτάει μιαν άλλη διάσταση αν είναι τοποθετημένο σε μια γωνιά φτιαγμένη γι αυτό, που να το διαχωρίζει από το υπόλοιπο δωμάτιο, ίσως με κάποιο έπιπλο, ή χαμήλωμα του ταβανιού ή κάποια κόγχη στο δωμάτιο. Απομονώνοντας κάπως το κρεβάτι μένει κάποιος χώρος που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να καθίσει κανείς, να ξεκουραστεί, να διαβάσει, να ράψει, να κάνει όποια μικροδουλειά που ξεκουράζει από τη συνεχή παρουσία των άλλων.

Ένα μεγάλο μέρος της αυτοτέλειας του χώρου του ζευγαριού είναι η ύπαρξη ξεχωριστού λουτρού. Αυτό μπορεί να είναι ένα ξεχωριστό λουτρό όπου μπαίνει κανείς από τον κύριο χώρο, ή ένα ντους ή ακόμα μια γωνιά μέσα στο δωμάτιο, όπου ίσως ο νιπτήρας και η μπανιέρα είναι ορατά ενώ η λεκάνη απομονώνεται τελείως.

Το δεύτερο λουτρό υπάρχει ήδη - και ως χώρος και ως δαπάνη εγκατάστασης -στις τρέχουσες πολυκατοικίες. Μόνο που υπάρχει ως «λουτρό ξένων». Μια πιο προσεχτική μελέτη των αναγκών θα τοποθετούσε αυτό το χώρο σε μια θέση με μεγαλύτερη συχνότητα χρήσης.

4.5.1.3.2. ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΙΔΙΩΝ.

Είναι μια άλλη περιοχή του σπιτιού που αποτελείται από γωνιές ύπνου, μελέτης, παιχνιδιού. Ο τρόπος που τοποθετούνται αυτές οι γωνιές διευκολύνει το κοινό παιχνίδι, χωρίς να μειώνει τη δυνατότητα απομόνωσης κάθε παιδιού.

Οι θέσεις και το είδος των ανοιγμάτων είναι κρίσιμες για την οργάνωση του χώρου. Το γραφείο μπορεί για παράδειγμα να μπει μπροστά σ' ένα παράθυρο, αλλά όχι μπροστά σε μπαλκονόπορτα. Είναι καλό να ανοίγεται η περιοχή των παιδιών στο υπαίθρο με κάποιο έμμεσο τρόπο, από κάποια ελεγχόμενη δίοδο, ιδιαίτερα αν τα παιδιά είναι μικρά. Αν υπάρχουν περισσότερα από ένα παιδιά σε μια οικογένεια είναι πολλές φορές δύσκολο να υπάρχουν ξεχωριστά «δωμάτια» για κάθε παιδί ή κάποιος ιδιαίτερος χώρος παιχνιδιού. Ίσως δεν είναι προτέρημα ενός σπιτιού να χωριστεί σε πολλά μικρά δωμάτια. Είναι ευκολότερο να εξασφαλιστεί για κάθε παιδί μια «ιδιωτική γωνιά» με το κρεβάτι και το γραφείο του, που να ανοίγεται σ' ένα «κοινόχρηστο χώρο» παιχνιδιού και καθιστικού παιδιών. Αν ο χώρος είναι μικρός οι κόγχες των κρεβατιών μπορούν να βρεθούν η μια πάνω από την άλλη (σαν κόγκετες) και να αποτελέσουν το διαχωριστικό στοιχείο.

Απομονώνοντας τη γωνιά ύπνου, μπορεί να διαμορφωθεί ένας χώρος παιχνιδιού, ανεξάρτητος από το υπόλοιπο σπίτι, όπου τα παιδιά μοιράζονται τη ζωή τους σαν παιδιά, ξέχωρα από τους μεγάλους. Καθώς τα παιδιά μεγαλώνουν, μεγαλώνει και η ανάγκη για κάποιο χώρο αποκλειστικό για το καθένα. Έτσι, ο ενιαίος χώρος παιχνιδιού με τις γωνιές ύπνου χρειάζεται (και μπορεί εύκολα) να χωριστεί σε χώρους ανεξάρτητους, με κάποιο ελαφρό χώρισμα ή έπιπλο, ίσως.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο χώρος όπου απλώνεται η δραστηριότητα των παιδιών δεν είναι ένα δωμάτιο μονάχα, αλλά μια σειρά από χώρους. Οι χώροι αυτοί ξεκινάνε από το πεζοδρόμιο, περνάνε μέσα από κάποιο υπαίθρο του σπιτιού και από το καθημερινό της οικογένειας και φτάνουν μέχρι την προσωπική γωνιά κάθε παιδιού. Η διάταξη αυτών των χώρων είναι κρίσιμη γιατί πολύ εύκολα μπορεί να μετατραπεί όλο το σπίτι σε «δωμάτιο παιδιών», καθώς ό,τι εμποδίζει τη συνέχεια του απορροφείται ως χώρος κυκλοφορίας. Γι αυτό είναι καλό να υπάρχουν κάποιες γωνιές ή έπιπλα στους ενδιάμεσους χώρους, που μέσα κι απάνω τους θα απλωθούν τα παιδιά, αφήνοντας κάποιες περιοχές πιο ήσυχες για τα άλλα μέλη της οικογένειας.

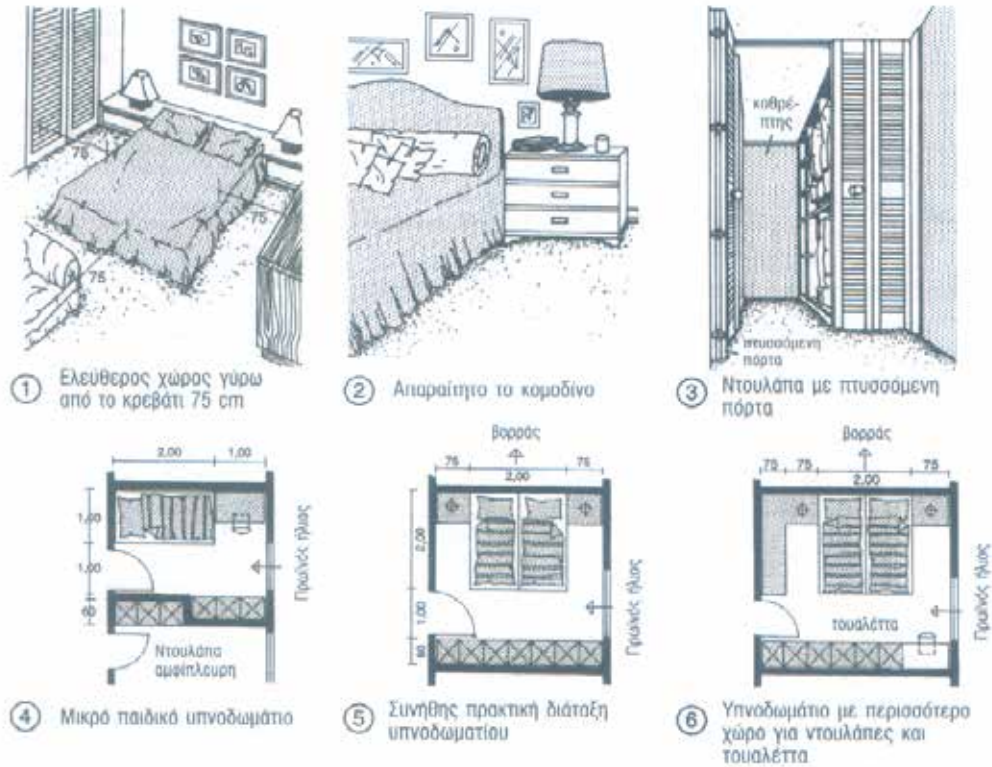
4.5.1.3.3. ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΑ.

Τα υπνοδωμάτια είναι ένας από τους βασικότερους χώρους – όχι λειτουργικούς διότι χρησιμοποιείται μόνο για ανάπαυση, μικρή χρήση.

Η άνεση του ύπνου εξαρτάται από το κρεβάτι. Οι συνηθέστερες διαστάσεις κρεβατιών είναι οι κάτωθι εξής:

- 1) 90 x 190 (διαστάσεις σε εκατοστά).
- 2) 100 x 190 (διαστάσεις σε εκατοστά).
- 3) 160 x 200 (διαστάσεις σε εκατοστά).

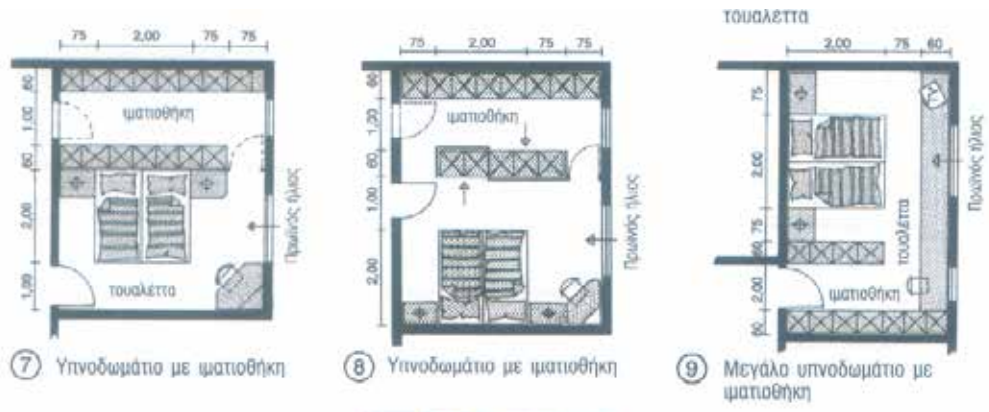
Η άνωθεν τυποποίηση διαστάσεων προέκυψε από χρήση ανθρωπομετρικών στοιχείων αλλά η βέλτιστη επιλογή – ιδανικές διαστάσεις – για το κρεβάτι ενός ατόμου προκύπτουν αν προσθέσει στις διαστάσεις του σώματός του 25 εκατοστά. Γύρω από το κρεβάτι πρέπει να υπάρχει ελεύθερος χώρος 60 εκατοστά ή καλύτερα 75 εκατοστά. **(ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 1)**

ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 1 – 6. ⁽¹⁾

(1) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

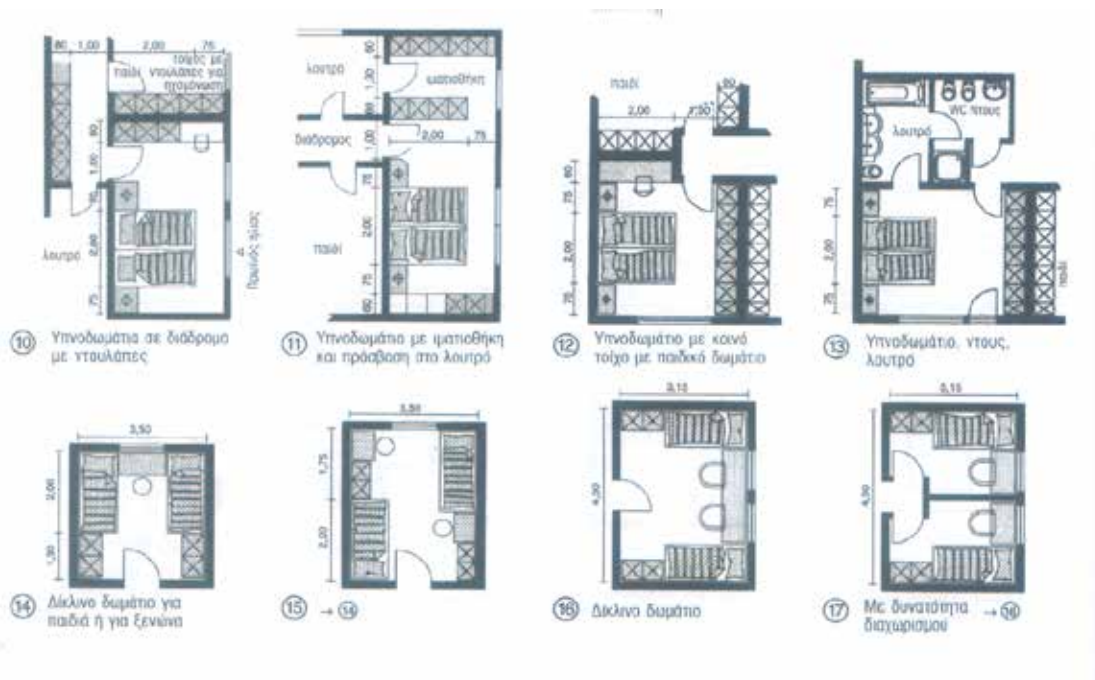
Αυτός ο διάδρομος είναι σημαντικός – λειτουργικός για το στρώσιμο του κρεβατιού αλλά και όταν παράλληλα στο κρεβάτι υπάρχει ντουλάπα.

ΣΧΗΜΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 7 – 9. ⁽²⁾

(2) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Όταν οι πόρτες είναι ανοιχτές πρέπει να υπάρχει άνετος χώρος κίνησης (ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 10).

ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 10 – 17. ⁽³⁾

(3) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

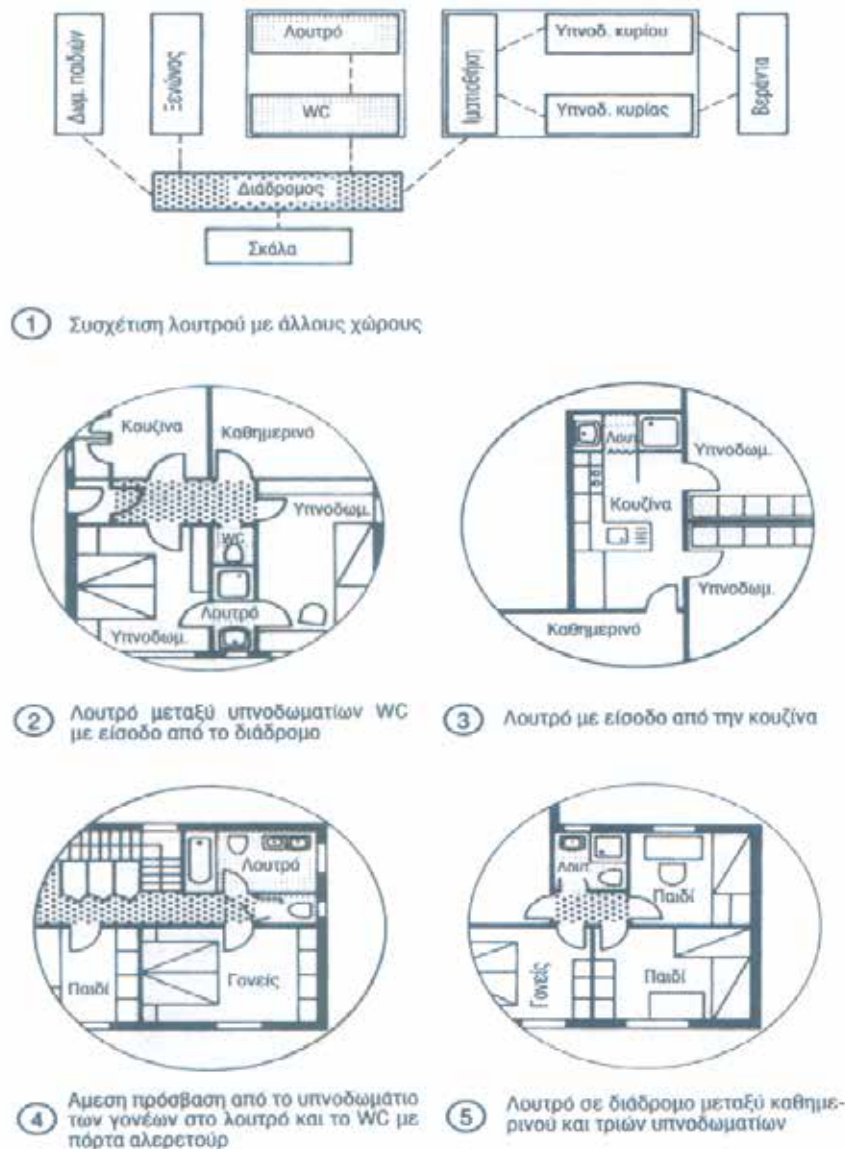
Αριστερά και δεξιά από ένα κρεβάτι, ειδικότερα από ένα διπλό κρεβάτι πρέπει να υπάρχουν κομοδίνα. Επίσης στηρίγματα για κρεμαστά φωτιστικά για διάβασμα είναι πρόσθετο πλεονέκτημα (ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 2).

Για την κάλυψη των αναγκών αποθήκευσης ρούχων σε αυτό το χώρο απαιτείται τουλάχιστον 1 μέτρο ντουλάπας ανά άτομο. Εάν αυτός ο χώρος δεν επαρκεί πρέπει να προστίθενται ντουλάπες στο διάδρομο (ΣΧΗΜΑ 1 - 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 3 – 10). Εκτός από τον κεντρικό φωτισμό απαιτούνται και πορτατίφ για διάβασμα (ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 2. Στο υπνοδωμάτιο πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον ένας ολόσωμος καθρέπτης. Καλύτερη λύση είναι οι ντουλάπες να καλύπτονται από καθρέπτη.

4.5.1.4. ΛΟΥΤΡΑ.

Η σχηματική διάταξη του τρόπου διασύνδεσης του χώρου λουτρού σε συνδυασμό με τους υπόλοιπους χώρους εντός της κατοικίας διαφαίνεται κάτωθι (ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 1).

Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν βοηθητικοί χώροι οικιακών εργασιών, θα πρέπει να υπάρχει στο λουτρό χώρος που να προβλέπεται η τοποθέτηση, καθώς και παροχές, πλυντηρίων, στεγνωτηρίων και κάδοι άπλυτων (ΣΧΗΜΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 10).

ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 1-5. ⁽¹⁾

(1) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Οι ελάχιστες αλλά και προτεινόμενες διαστάσεις για τα στοιχεία που τοποθετούνται εντός του λουτρού είναι οι κάτωθι εξής :

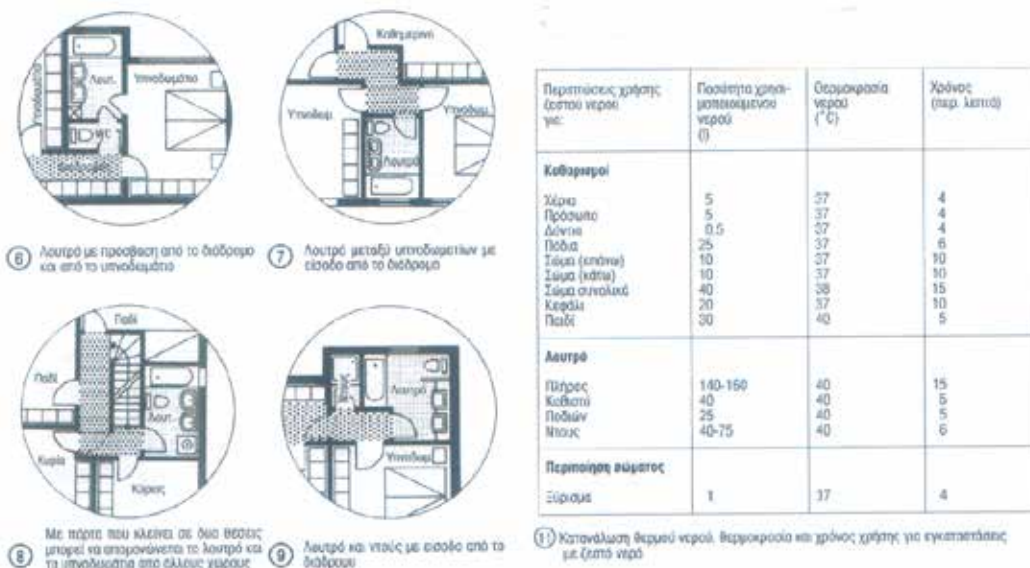
Εξοπλισμός	Επιφάνεια	
	Πλάτος σε cm	Βάθος σε cm
Νιπτήρες και μπιντέ		
1. μονός νιπτήρας	> 60	> 55
2. διπλός νιπτήρας	> 120	> 55
3. εντοιχισμένος νιπτήρας με μια λεκάνη και ντουλάπι	> 70	> 60
4. εντοιχισμένος νιπτήρας με δύο λεκάνες και ντουλάπι	> 140	> 60
5. μικρός νιπτήρας	> 50	> 40
6. μπιντέ με στήριξη στο δάπεδο ή στον τοίχο	40	60
Μπανιέρες		
7. μπανιέρα	> 170	> 75
8. ντουζίερα	> 80	> 80*
Λεκάνη και ουρητήρας		
9. λεκάνη με εντοιχισμένο ή ανηρημένο καζανάκι υψηλής πίεσεως	40	75
10. λεκάνη χωρίς καζανάκι (εντοιχισμένο καζανάκι)	40	60
11. ουρητήρας	40	40
Συσκευές πλύσης		
12. πλυντήριο	40 έως 60	60
13. στεγνωτήριο	60	60
Επιπλα μπάνιου		
14. χαμηλά ντουλάπια, ψηλά ντουλάπια, κρεμαστά ντουλάπια	ανάλογα με το προϊόν	40
*Για ντουζίερα με b = 90 και 75 cm		

Ⓜ Απαιτούμενος χώρος για εξοπλισμό λουτρού και WC

ΣΧΗΜΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 10. (2)

(2) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Οι νέοι άνθρωποι προτιμούν τα ντους. Οι μεγαλύτεροι ενδείκνυνται να χρησιμοποιούν καθιστές ή ξαπλωτές μπανιέρες με ελάχιστο χώρο για ντους (ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 2 – 3). Διάταξη χώρου με είσοδο στο λουτρό από το υπνοδωμάτιο ή μέσω του WC παρατίθεται ακολούθως (ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 6).

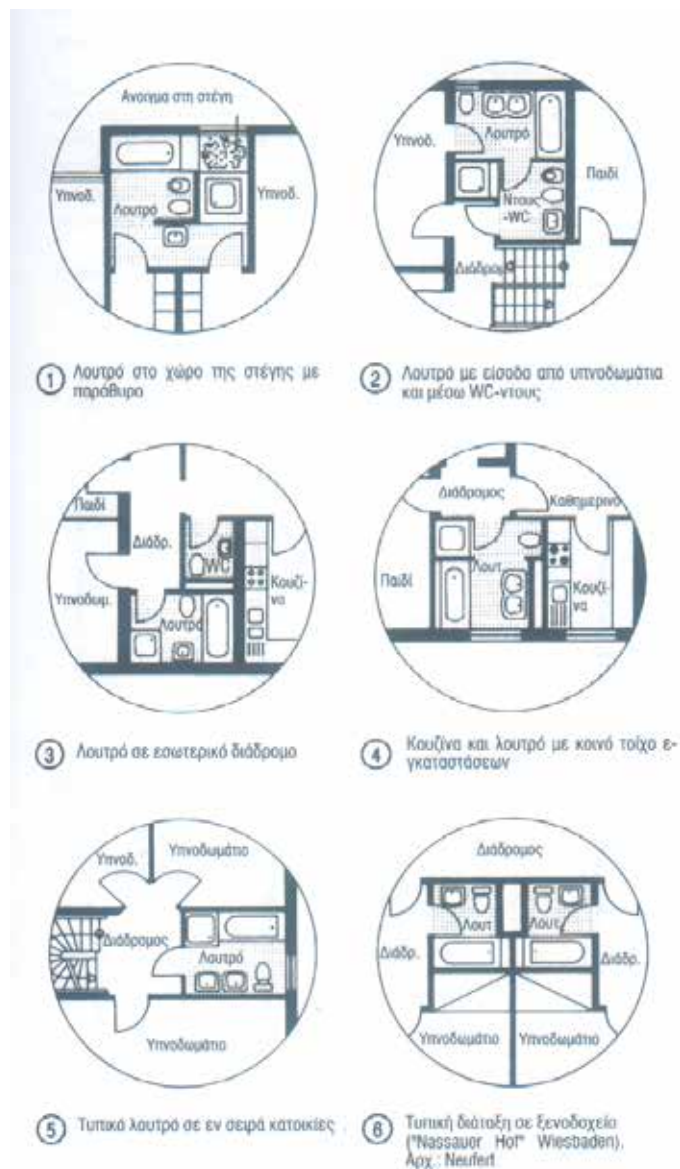
ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 6,7,8,9,11. (3)

(3) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Η καλύτερη θέση τοποθέτησης των λουτρών είναι κοντά στα υπνοδωμάτια.

Κατά τον ορισμό του DIN 18022 τα λουτρά και τα WC είναι αυτόνομοι χώροι, στους οποίους τοποθετούνται ο εξοπλισμός και οι εγκαταστάσεις για τον καθαρισμό και την υγιεινή του σώματος. Θα πρέπει να προβλέπονται ξεχωριστοί χώροι για WC.

Ο διαχωρισμός είναι απαραίτητος για κατοικίες στις οποίες διαμένουν περισσότερα από 5 άτομα. Οι χώροι αυτοί θα πρέπει να κλείνουν. Το λουτρό και το WC μπορούν να έχουν είσοδο και από τα υπνοδωμάτια, όταν το WC, ή κάποιο άλλο λουτρό με λεκάνη έχει είσοδο από το διάδρομο (ΣΧΗΜΑ 1,3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 2,10)

ΣΧΗΜΑ 4. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 1 – 6. ⁽⁴⁾

(4) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Μπανιέρα ή ντουζίέρα, νιπτήρας και πλυντήριο τοποθετούνται στο λουτρό. Λεκάνη, μιντέ και μικρός νιπτήρας τοποθετούνται στο WC.

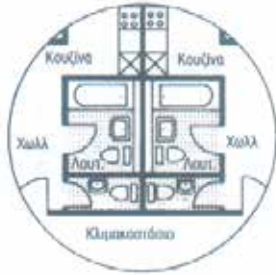
Για οικονομικούς και τεχνικούς λόγους θα πρέπει το λουτρό και το WC καθώς και το λουτρό με την κουζίνα να είναι τοποθετημένα κατά τέτοιο τρόπο ώστε να χρησιμοποιούνται κοινές σωληνώσεις εγκαταστάσεων. **(ΣΧΗΜΑ 1,2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 3,4,7,10)**. Η τοποθέτηση του λουτρού κοντά στα δωμάτια είναι πλεονεκτική **(ΣΧΗΜΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 10)**.

7 Κουζίνα, λουτρό και WC με καινό τοίχο εγκαταστάσεων

8 Κουζίνα, βοηθ. χώροι, λουτρό και WC στο εξωτερικό της κατοικίας

9 Κουζίνα, λουτρό και WC με καινό τοίχο εγκαταστάσεων

10 Λουτρό με είσοδο από το υπνοδωμάτιο

ΣΧΗΜΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 7 – 10. ⁽⁵⁾

(5) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Ο προσανατολισμός του λουτρού και του WC πρέπει να είναι προς το βορρά. Κατά κανόνα θα πρέπει να εξασφαλίζεται φυσικός φωτισμός και αερισμός. Σε περίπτωση εσωτερικής τοποθέτησης των χώρων αυτών θα πρέπει να προβλέπεται η αλλαγή του αέρα τους τουλάχιστον 4 φορές την ώρα. Σε πολυώροφα κτίρια πρέπει τα λουτρά και τα WC να τοποθετούνται έτσι που να δημιουργείται μία κατακόρυφη στήλη εγκαταστάσεων, ώστε να γίνεται οικονομία σε εγκαταστάσεις και μέτρα ηχοπροστασίας. Δύο γειτονικά λουτρά τα οποία όμως ανήκουν σε διαφορετικές ιδιοκτησίες – κατοικίες δεν πρέπει να συνδέονται στις ίδιες εγκαταστάσεις παροχής ή αποχέτευσης. Για επίτευξη αίσθησης ευεξίας στο λουτρό πρέπει να επιλέγεται θερμοκρασία χώρου από 22 έως 24 βαθμούς Κελσίου. Για WC σε κατοικία η κατάλληλη θερμοκρασία είναι 20 βαθμοί Κελσίου, ενώ σε κτίρια με άλλη χρήση (κτίρια διοίκησης) η αντίστοιχη θερμοκρασία είναι 15 βαθμοί. Το λουτρό είναι ένας χώρος με μεγάλη υγρασία και για το λόγο αυτό πρέπει να προβλέπονται αντίστοιχα και κατάλληλα για το χώρο μέτρα στεγάνωσης. Λόγω της υψηλής υγρασίας του αέρα και του σχηματισμού υδρατμών θα πρέπει οι επιφάνειες του χώρου να είναι από υλικό που καθαρίζεται εύκολα. Τα επιχρίσματα στους τοίχους και τις οροφές θα πρέπει να <αναπνέουν>, δηλαδή να αναλαμβάνουν και να αποδίδουν μεγάλες ποσότητες υδρατμών. Επίσης λόγω της ύπαρξης μεγάλης ποσότητας υδρατμών που σωρεύονται στους χώρους αυτούς θα πρέπει τα δάπεδα να είναι αντιολισθητικά.

Στοιχεία δίνονται στο DIN 4109. Σύμφωνα με αυτά η ένταση των θορύβων που προκαλούνται από τις εγκαταστάσεις των υγρών χώρων και μεταδίδονται σε ξένους χώρους υπνοδωματίων, εργασίας ή καθημερινής χρήσης δεν πρέπει να ξεπερνάει τα 35 dB.

Επίσης αναφορικά με τις εγκαταστάσεις – ηλεκτρικές – μέσα στο λουτρό θα πρέπει να προβλέπεται και τα εξής :

- 1) Ντουλάπια για πετσέτες και μέσα καθαρισμού
- 2) Καθρέπτης και φωτισμός
- 3) Θερμοσίφωνα
- 4) Ντουλάπι για υλικά φαρμακείου
- 5) Πρόσθετη θέρμανση
- 6) Στεγνωτήρας χεριών
- 7) Χειρολαβές πάνω από την μπανιέρα
- 8) Θήκη για χαρτί τουαλέτας σε απόσταση χεριού
- 9) Σαπυνοθήκες
- 10) Θήκη για οδοντόπαστες και οδοντόβουρτσες
- 11) Επιφάνειες εναπόθεσης αντικειμένων.

ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 11 – 12. ⁽⁶⁾

(6) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

4.5.1.5. ΣΑΛΟΝΙ – ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΑ.

4.5.1.5.1. ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ.

Η περιοχή αυτή υπάρχει στο πρότυπο του διαμερίσματος είτε ως δύο χώροι - «σαλόνι» και «τραπεζαρία» - χωρισμένοι με την περίφημη συρόμενη πόρτα στη μέση, είτε, στις πιο καινούριες κατοικίες, ως living room. Και στις δύο περιπτώσεις η αντιμετώπιση δε διαφέρει ουσιαστικά.

Το σαλόνι - τραπεζαρία ή living room στις τρέχουσες κατασκευές είναι ο πιο μεγάλος χώρος του σπιτιού, βλέπει σχεδόν πάντα στη φάτσα (δρόμο) και διαφέρει από τα άλλα δωμάτια, γιατί δεν έχει (συνήθως) εντοιχισμένη ντουλάπα.

Αντιμετωπίζεται με τέτοιες απαιτήσεις απομόνωσης από το υπόλοιπο σπίτι, που συνήθως έχει ένα σημαντικό (για το μέγεθος του) αριθμό από πόρτες, που οδηγούν σε διάφορα οφίς, χώλ, διαδρόμους κι από εκεί στα άλλα δωμάτια.

Αν ενώσει κανείς νοερά τις πόρτες και μπαλκονόπορτες μεταξύ τους, δηλαδή αν σκεφτεί τις κινήσεις μέσα στο χώρο, τότε η ωφέλιμη επιφάνεια για να μπουν κάποια έπιπλα είναι εξαιρετικά μικρή.

Έχει διέξοδο στον πιο σημαντικό υπαίθριο χώρο ενός διαμερίσματος, το μπαλκόνι.

Το μπαλκόνι είναι ένας σκέτος διάδρομος (με πλάτος περίπου 1.10 μ.) όπου μια παρέα μπορεί να καθίσει μόνο σε παράταξη, εκτός αν το διαμέρισμα είναι ρετιρέ. Κι αυτό είναι ανοικτό σε κοινή θέα, χωρίς καμιά εξασφάλιση της ιδιωτικότητας.

Η ιδιαιτερότητα του χώρου αναζητιέται σε κάποια διαφημιζόμενη «πολυτέλεια» υλικών τελειώματος, όπως συρόμενα αλουμινίου, μαρμάρινα δάπεδα κλπ.

Το καθημερινό της οικογένειας είναι ένα χαρακτηριστικό σημείο όπου μπορεί κανείς εύκολα να φτάσει και τα νοιώθει σαν τόπο συνάντησης και κοινής ζωής της οικογένειας. Είναι ένας χώρος στάσης πάνω στην κίνηση προς τις ιδιωτικές περιοχές κι όχι η κατάληξη της πορείας.

Οι θέσεις των ανοιγμάτων είναι τέτοιες, ώστε οι κινήσεις να αφήνουν απείραχτες κάποιες γωνίες, που αποτελούν βασικά συστατικά του καθημερινού, δηλαδή τη γωνιά καθιστικού, φαγητού, προετοιμασίας φαγητού, και το υπαίθριο. Υπάρχει διέξοδος του καθημερινού προς ένα υπαίθριο χώρο διαμορφωμένο και με κάποιες διαστάσεις αρκετές για να καθίσει κανείς.

4.5.1.5.2. ΓΩΝΙΑ ΚΑΘΙΣΤΙΚΟΥ.

Με τον όρο καθιστικό νοείται κάποιος συγκεκριμένος χώρος, όπου, αποκλειστικά, οι κάτοικοι κάθονται. Αλλά η ανθρώπινη δραστηριότητα συμβαίνει σ' ολόκληρο το σπίτι. Γι αυτό θα 'πρεπε να υπάρχει, και στην οργάνωση του χώρου, μια σειρά από περιοχές (γωνίες) για κάθισμα, με διαφορετική χρήση και [διαφορετικές απαιτήσεις άνεσης, εκφράζοντας στο χώρο κάποιες αποχρώσεις οικειότητας. «Το καθιστικό» είναι ένα σημαντικό σημείο σ' αυτή τη σειρά χώρων για κάθισμα, όχι αναγκαστικά το μόνο απαραίτητο ή το πιο σημαντικό για όλα τα μέλη μιας οικογένειας (τα παιδιά π.χ. μπορεί να κάθονται στο δικό τους χώρο).

Αναπαυτικά καθίσματα (μαξιλάρια, καναπέδες, πολυθρόνες) είναι ο κύριος εξοπλισμός ενός χώρου καθιστικού. Έχει παρατηρηθεί, πως μια περίπου κυκλική διάταξη είναι πιο πρόσφορη, γιατί δίνει καλύτερα από άλλες τη δυνατότητα να κάθονται υπό γωνία κι όχι στη γραμμή και να κοιτάει καθένας απέναντι του, ή σχεδόν απέναντι, τους άλλους. Η διάταξη είναι καλό να υποδηλώνεται κι από τα μόνιμα στοιχεία του σπιτιού (τοιχούς, ανοίγματα, τζάκι) και να μη τη διασχίζουν οι κινήσεις από ένα σημείο του σπιτιού ή του χώρου σ' ένα άλλο.

Σημαντική για το χαρακτήρα ενός τέτοιου χώρου είναι η διαμόρφωση των τοίχων, κάποια σταθερά επίπλα, η πιθανή ύπαρξη τζακιού, κλπ., που θα δούμε αναλυτικότερα παρακάτω στο κεφάλαιο 3.

Το τραπέζι του φαγητού, αρκετά μεγάλο για όλη την οικογένεια κι ίσως μερικούς φίλους, είναι το επίκεντρο αυτής της περιοχής. Γύρω από το τραπέζι χρειάζεται ένας χώρος, όπου να μπορούν να κινηθούν άνετα οι καρέκλες, και κάποια ράφια για πράγματα σχετικά με το φαγητό.

Σημαντικό ρόλο στη λειτουργία της γωνιάς φαγητού παίζει ο φωτισμός του τραπεζιού. Το τραπέζι είναι συχνά πόλος συγκέντρωσης και κοινής δραστηριότητας της οικογένειας, τόσο σαν τραπέζι φαγητού όσο και για χαρτιά, συζήτηση ή δουλειά.

Ως γωνιά μπορεί να διαφοροποιηθεί από τον υπόλοιπο χώρο, είτε με την τοποθέτηση των επίπλων ή με κάποια διαφορά ύψους στο ταβάνι ή στο δάπεδο - ή ακόμα και να μη διαφοροποιείται ουσιαστικά. Καλό είναι πάντα να βρίσκεται σε άμεση σχέση με την κουζίνα, για να απλοποιούνται οι κινήσεις για το σερβίρισμα.

4.6. ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ.

Πέραν των αναφερθέντων στοιχείων για τους χώρους οι οποίοι χαρακτηρίζονται ως κύριοι η κατοικία διαθέτει - είναι δυνατόν να διαθέτει - και χώρους οι οποίοι είναι δευτερεύουσας χρήσης - χρησιμοποιούνται λιγότερο.

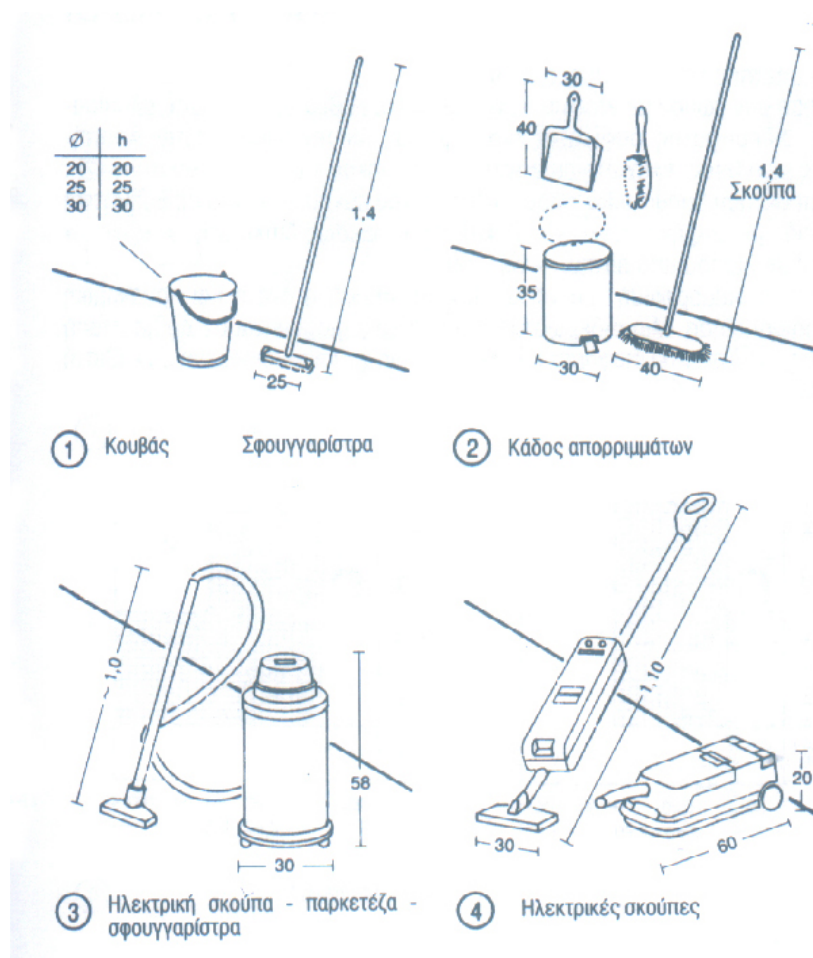
Αυτοί είναι :

- 1) Βοηθητικοί χώροι οικιακών εργασιών
- 2) Αποθήκες
- 3) Μικρές αποθήκες

4.6.1. ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ.

Για τη συντήρηση και τον καθαρισμό μία κατοικίας απαιτούνται :

Ντουλάπια και αποθήκες για μικρά εργαλεία, καθαριστικά υλικά και μέσα, κουβάδες και σκούπες, εργαλεία και σκάλες με την προϋπόθεση ότι το βάθος ντουλάπας είναι μεγαλύτερο ή ίσο από 60 εκατοστά (ΣΧΗΜΑ 1,2 . ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 1-6).

ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 1- 4. ⁽¹⁾

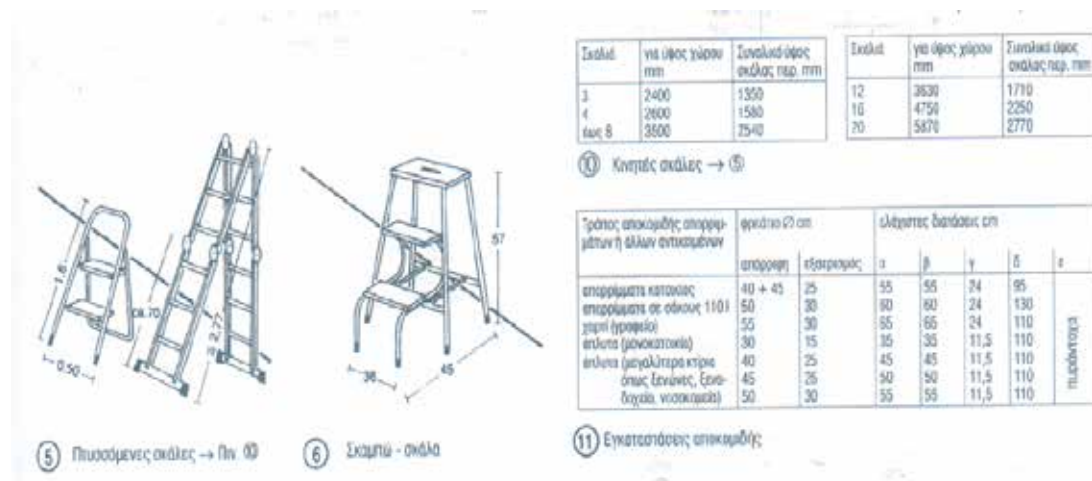
(1) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Κατά το σχεδιασμό μίας οικιακής συσκευής και των στοιχείων λειτουργίας της θα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη ο άνετος και εργονομικός σχεδιασμός της (ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 7, 8).

Φρεάτια που οδηγούν σε σκουπιδοφάγο (ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 11,12,13) και αντίστοιχα φρεάτια για απόρριψη χαρτιών ή απλύτων πρέπει να αποτελούνται από ανοξείδωτο ή επιψευδαργυρωμένο χάλυβα.

Οι διατομές για το φρεάτιο αερισμού (ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 11,13), πρέπει να διαθέτουν διατομή 30 – 35 % του φρεατίου απορριμμάτων. Οι εγκαταστάσεις αυτές υπάρχουν – διατίθενται στο εμπόριο με ηλεκτρικά πορτάκια για λόγους ασφαλείας. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο ένα πορτάκι (ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 12). Τα απορρίμματα είναι χρήσιμο να τοποθετούνται σε δοχεία με ρόδες χωρητικότητας 1,1 κυβικού μέτρου (ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 13). Προσοχή πρέπει να δίνεται στη διαστασιολόγηση της θέσης αποθήκευσης αυτών των κάδων και των διαδρόμων μεταφοράς τους. Πλεονεκτικά για μονοκατοικίες καθώς και για ξενοδοχεία, νοσοκομεία και ξενώνες είναι φρεάτια για απόρριψη απλύτων (ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 11).

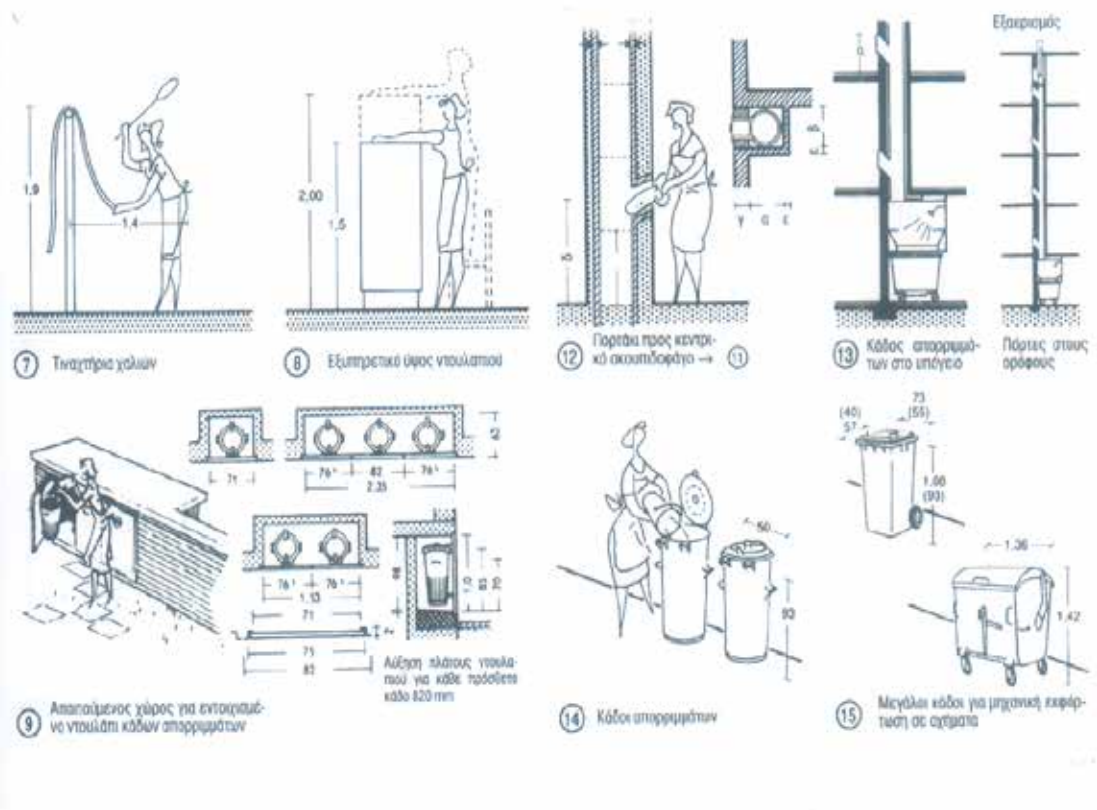
Ο απαιτούμενος χώρος για τις διατάξεις σκουπιδοφάγων και για κάδους απορριμμάτων είναι συγκεκριμένος (ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 9,14), καθώς και τα προτεινόμενα υλικά κατασκευής (επιψευδαργυρωμένος χάλυβας ή πλαστικό για αντοχή - ανθεκτικότητα)

ΣΧΗΜΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 5,6,11. (2)

(2) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Η χωρητικότητα είναι δεδομένη – συνήθως – και κυμαίνεται από 50 έως 110 λίτρα (βάσει των δεδομένων προτύπων και προδιαγραφών DIN 6623,6629). Μεγάλοι κάδοι απορριμμάτων υπάρχουν σε μεγέθη 120 και 240 λίτρων (ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 15).

ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 7,8,9,12,13,14,15. (3)

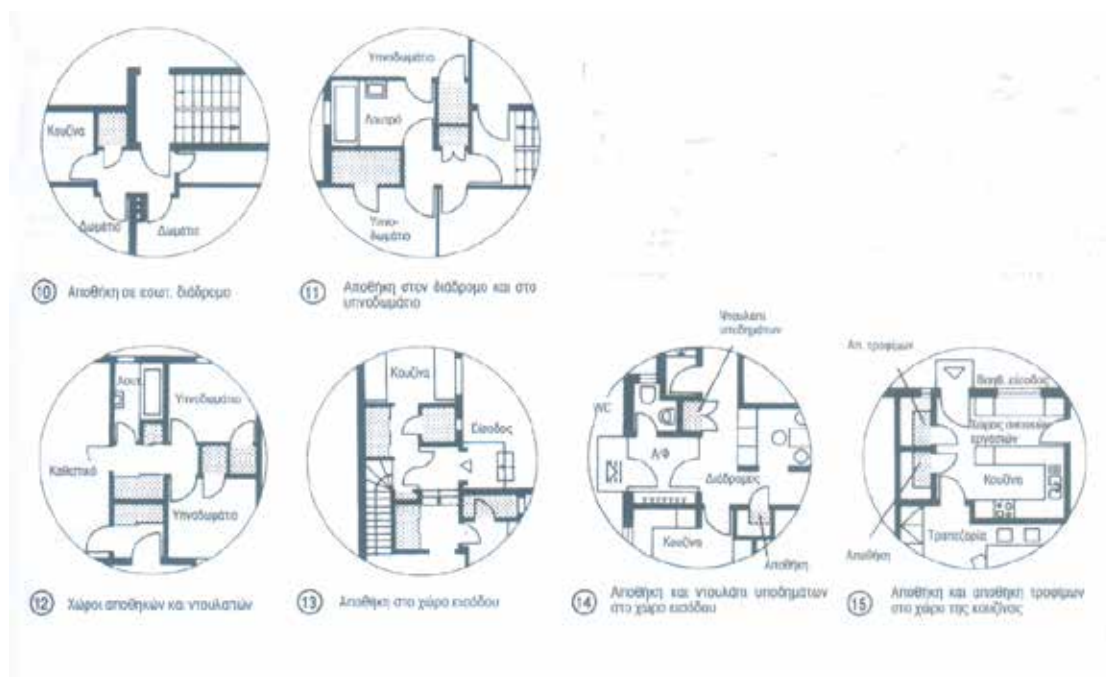
(3) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

4.6.2. ΑΠΟΘΗΚΕΣ.

Οι χώροι αποθήκευσης είθισται να τοποθετούνται στο υπόγειο συγκεντρωμένοι – ειδικότερα όταν εξετάζεται διάταξη συγκεντρωμένων κατοικιών.

Εκτός από αυτούς τους χώρους αποθήκευσης στο υπόγειο θα πρέπει να υπάρχει και μέσα στην κατοικία ένας αποθηκευτικός χώρος με καθαρό πλάτος 75 εκατοστών και με εμβαδόν μεγαλύτερο ή ίσο από 1 τ.μ. .

Σε μεγάλες κατοικίες θα πρέπει να υπολογίζεται ένα 2 % της επιφάνειας της κατοικίας για χώρο αποθήκης. Χρησιμοποιείται για αποθήκευση εργαλείων, εργαλείων και υλικών καθαρισμού, σιδερώστρες κ.λ.π. .Επίσης για καλάθια αγοράς, κάδους απλύτων, σκάλες, διακοσμητικά Χριστουγέννων κ.λ.π. . Οι πόρτες αυτών των χώρων θα πρέπει να ανοίγουν προς τα έξω για μέγιστη εκμετάλλευση του – μικρού από τη φύση του – χώρου. Ο φωτισμός τους θα πρέπει να βασίζεται σε επαφή που λειτουργεί αυτόματα με το άνοιγμα της πόρτας καθώς επίσης πρέπει να προβλέπεται καλός εξαερισμός του συγκεκριμένου χώρου. Σε άμεση επαφή με την κουζίνα θα πρέπει να προβλέπεται εσοχή για εντοιχισμένα ντουλάπια (ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 13).

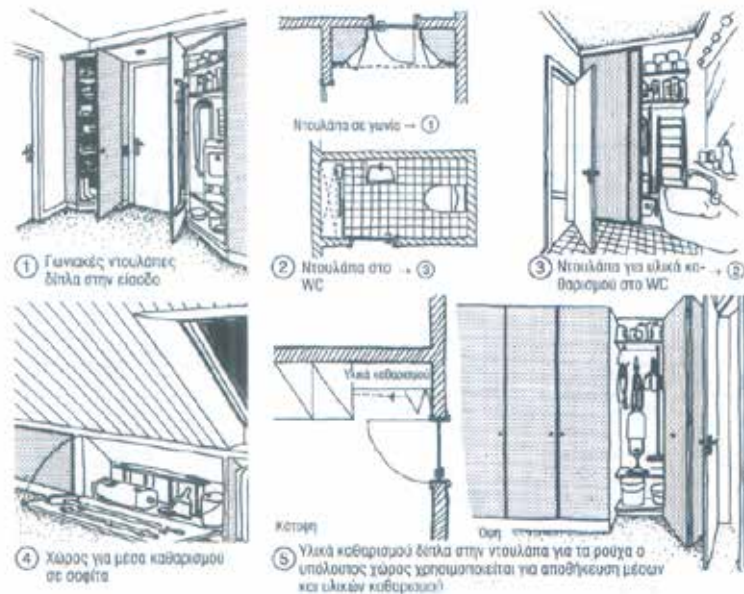
ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 10 – 15. ⁽¹⁾

(1) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

4.6.3. ΜΙΚΡΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΣ.

Μη επισκέψιμοι χώροι σε κεκλιμένες στέγες, κάτω από σκάλες, σε εσοχές, είναι λειτουργικά άριστα εκμεταλλεύσιμοι ως μικρές αποθήκες, συρταροθήκες ή ντουλάπες.

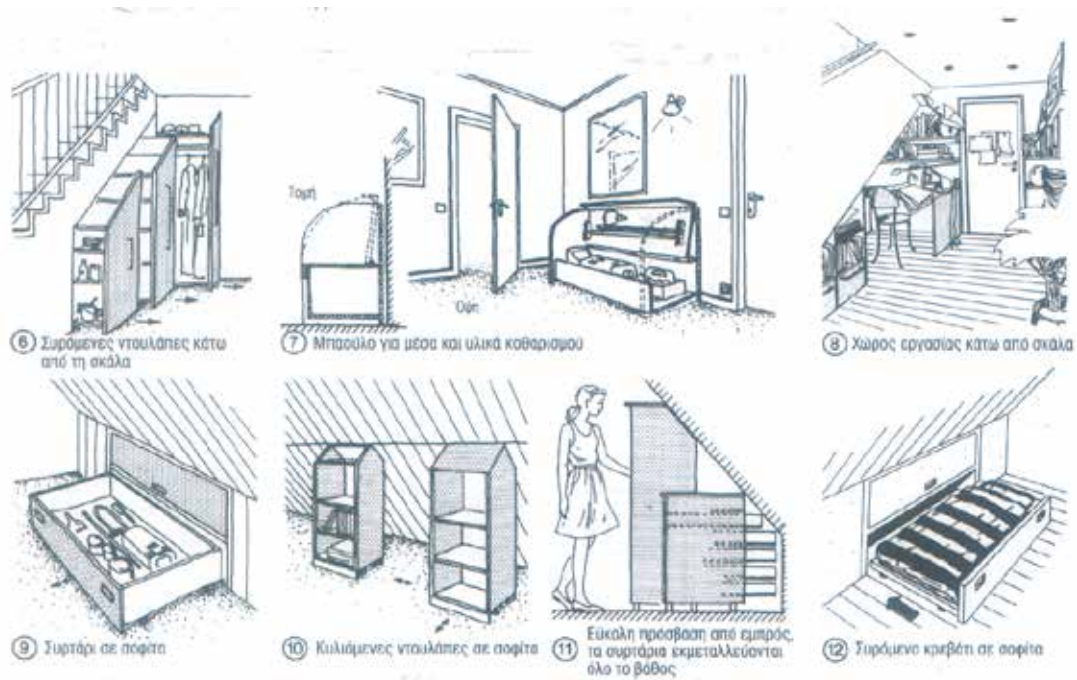
Σε χώρους στέγης θα πρέπει στο βάθος της ντουλάπας να γίνεται καλή θερμομόνωση. Στο επάνω και στο κάτω μέρος των φύλλων της ντουλάπας πρέπει να υπάρχουν εγκοπές εξαερισμού (ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 13 – 15) έτσι ώστε να εξασφαλίζεται συνεχής αερισμός του χώρου.

ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 1-5. (1)

(1) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Μικρά μπαούλα μπορούν να τοποθετούνται σε διαδρόμους έτσι ώστε να δημιουργείται χώρος για ειδικά μηχανήματα καθαρισμού του σπιτιού ή των παπουτσιών (ΣΧΗΜΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 7).

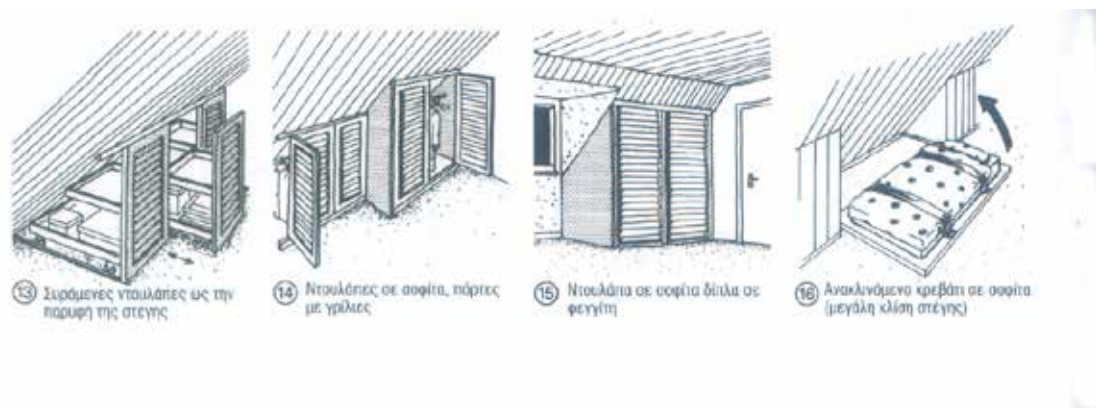

ΣΧΗΜΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 6-12. (2)

(2) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Κάτω από σκάλες υπάρχει χώρος για συρόμενα στοιχεία με συρτάρια ή ντουλάπια.(ΣΧΗΜΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 6).

Επίσης είναι δυνατόν κάτω από σκάλες να δημιουργείται κάποιος μικρός χώρος εργασίας.(ΣΧΗΜΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 8).

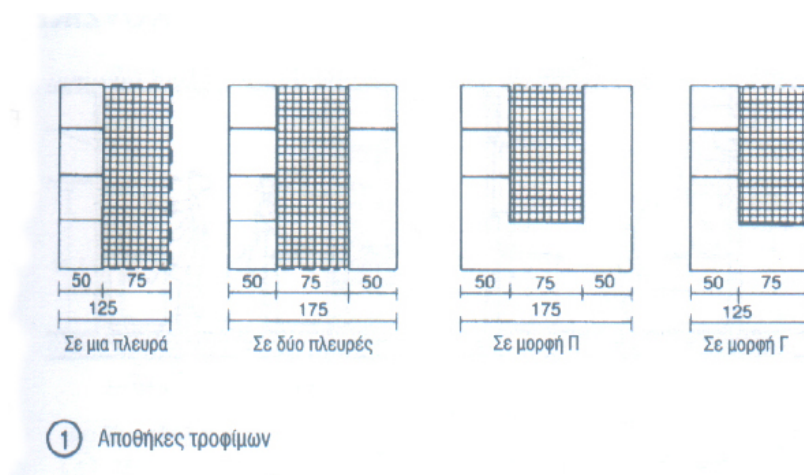

ΣΧΗΜΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 13-16. (3)

(3) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

4.6.4. ΑΠΟΘΗΚΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ.

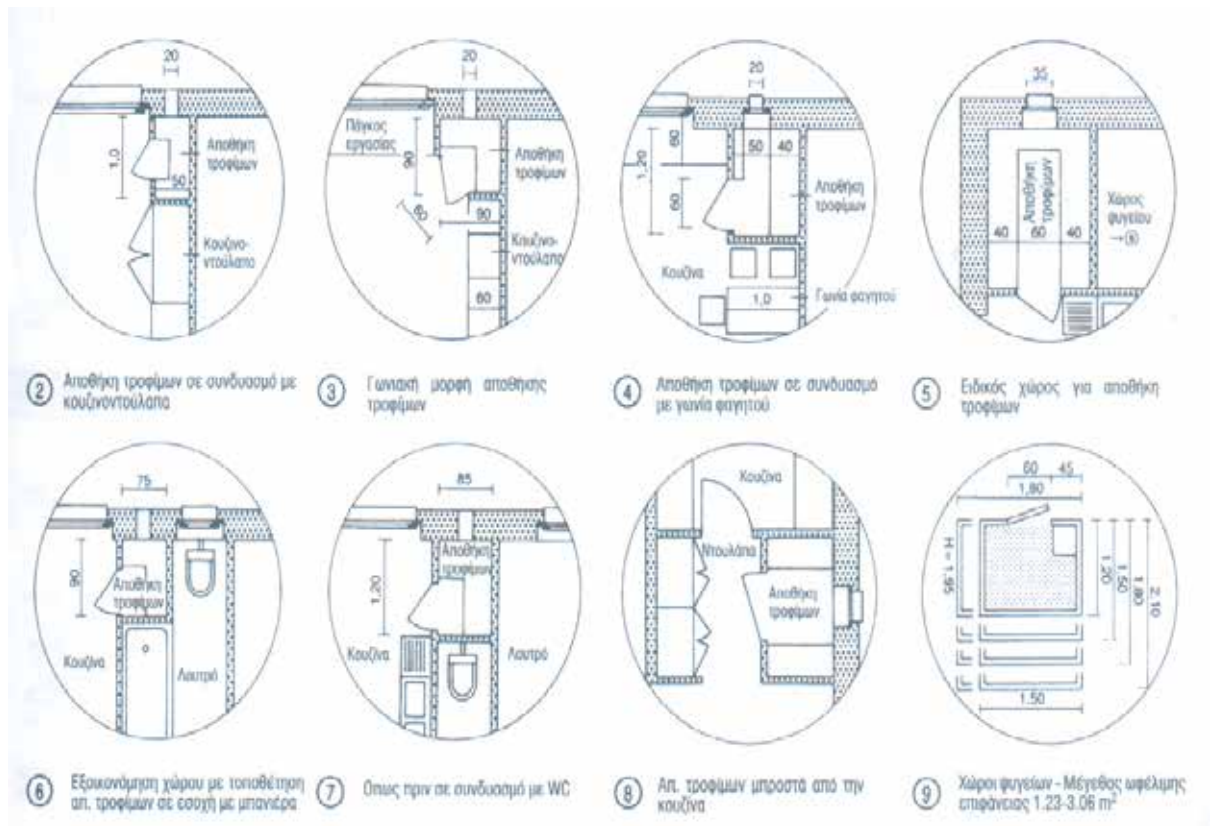
Πέραν του βασικού αποθηκευτικού χώρου όταν υφίσταται επιπλέον χώρος για εκμετάλλευση – εντός της κατοικίας – αξιοποιείται ως αποθήκη τροφίμων. Κατά το σχεδιασμό κατοικιών θα πρέπει να προβλέπεται χώρος αποθήκευσης τροφίμων καθώς και ψυγείων, χώροι οι οποίοι είναι σημαντικοί για την καθημερινή ζωή του σπιτιού.

ΣΧΗΜΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 1. (1)

(1) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Πρακτικότερη τοποθέτηση των αποθηκών τροφίμων είναι δίπλα ή μέσα στο χώρο της κουζίνας (ΣΧΗΜΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 2-8).

ΣΧΗΜΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 2-9. (2)

(2) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

Ο χώρος θα πρέπει να παραμένει δροσερός, να αερίζεται και να προστατεύεται από άμεση ηλιακή ακτινοβολία. Ενδεχομένως πρέπει να υπάρχουν παροχές για σύνδεση καταψύκτη και ψυγείου κρασιών (προαιρετικό). Τα ράφια μπορούν να φθάνουν μέχρι την οροφή. Για μεγαλύτερες κατοικίες υπάρχουν προκατασκευασμένοι χώροι ψυγείων, με χωριστό χώρο ψύξης και κατάψυξης. (ΣΧΗΜΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 9).

5. ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ – ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.

5.1. ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ.

5.1.1. ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΚΥΡΙΟ ΥΛΙΚΟ – ΔΟΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ.

5.1.1.1. ΞΥΛΙΝΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ.

Το συγκεκριμένο δομικό υλικό αποτελεί βασική δομική πρώτη ύλη η οποία διαθέτει τα εξής χαρακτηριστικά

- 1) Διατίθεται σε μεγέθη που το καθιστούν εύχρηστο για κατασκευή οιασδήποτε σχηματικής διάταξης κτίσματος.
- 2) Η χρήση του προσφέρει ταχύτητα στην κατασκευή του σπιτιού.
- 3) Παρέχει μόνωση, λόγω της φύσεως της δομικής πρώτης ύλης, στην τελική κατασκευή

Η κατασκευή σπιτιών από κορμούς στη Φινλανδία έχει ξεκινήσει πολλούς αιώνες πριν. Οι νομάδες που ζούσαν στις νότιες ακτές του κόλπου της Φινλανδίας μετακινήθηκαν προς τα βόρεια, στη σημερινή Φινλανδία. Σιγά - σιγά δημιουργήθηκε η ανάγκη για κατασκευή πιο μόνιμης και οργανωμένης κατοικίας. Οι πρώτες κατασκευές χρησιμοποιήθηκαν για αποθήκευση ξυλείας και άλλων αγαθών.

Η γνώση που είχαν στην κατασκευή κτηρίων από κορμούς βοήθησε στην ανάπτυξη και τη σταδιακή εξέλιξη των κτηρίων από κορμούς.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΞΥΛΙΝΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ. ⁽¹⁾

Στην αρχή η κατασκευές ήταν πολύ απλές με σχεδόν ακατέργαστους κορμούς και απλές συνδέσεις, για αυτό το λόγο εσωτερικά επένδυναν τους τοίχους με σανίδες οι οποίες παράλληλα ενίσχυαν τα κτήρια. Αργότερα εξελίχθηκαν σε καλοσχηματισμένους ορθογώνιους ή στρογγυλούς κορμούς με εγκοπές για τη μεταξύ τους σύνδεση. Μέσα από τη συνεχή αξιοποίηση των κορμών των δέντρων και με την πάροδο του χρόνου διαμορφώθηκε μεγάλη ποικιλία τύπων ξύλινων σπιτιών.

Τα δέντρα που προορίζονται γι' αυτό το σκοπό καλλιεργούνται με αποκλειστικό στόχο την υλοτόμηση.

Η Φινλανδία έχει δεσμευτεί με διεθνείς συμφωνίες για την προστασία του δασικού της πλούτου, αλλά και για τη γενικότερη προστασία του περιβάλλοντος από τυχόν περιβαλλοντικές παρενέργειες της παραγωγικής διαδικασίας, το ξύλο αποτελεί για τους Φινλανδούς το βασικότερο υλικό για πολλές εφαρμογές.

Οι κατάλληλες κλιματολογικές συνθήκες όπου μεγαλώνει το δέντρο είναι καθοριστικός παράγοντας για την ποιότητα του ξύλου, σημασία έχει και η επεξεργασία που γίνεται, δηλαδή :

φούρνισμα που έχει σκοπό την αφαίρεση μέρος της υγρασίας του, για την αποφυγή ανάπτυξης μικροοργανισμών όπως σαράκι κλπ. καθώς επίσης η επιμελημένη κατεργασία του για να έχει τέλεια εφαρμογή στο στήσιμο. Οι κορμοί που προέρχονται από τη Φινλανδία μεγαλώνουν σε πολύ χαμηλές θερμοκρασίες, αυτό σημαίνει ότι το ξύλο αποκτά πάρα πολλές ιδιότητες, το κάνει πιο συμπαγές και έχει πολύ μεγάλη αντοχή. Γι' αυτό τα σπίτια αυτά αντέχουν σε αντίξοες καιρικές συνθήκες και διατηρούνται σε άριστη κατάσταση για πάρα πολλά χρόνια. Το ειδικό βερνίκι που περνιέται κατά την ανέγερση προστατεύει επίσης το ξύλο και έτσι δεν απαιτείται ιδιαίτερα μεγάλη συντήρηση.

Η τεχνογνωσία σχετικά με την κατασκευή των ξύλινων σπιτιών που αναπτύχθηκε στη Φινλανδία είναι ίσως μοναδική. Τα γνωστά φινλανδικά σπίτια (Log Houses) κατασκευάζονται από ολόκληρους κορμούς πεύκου αποκλειστικά και μόνο φινλανδικής προέλευσης. Οι κορμοί είναι στρογγυλοί ή ολόσωμοι ή αντικολλητοί, γνωστά επίσης τα σπίτια "Thermo timber wall", που η κατασκευή τους γίνεται με τελάρα "panels" τα οποία έχουν εμφάνιση κορμού και παρεμβάλλεται μόνωση δημιουργούν "σάντουιτς", αυτοί είναι οι κυριότεροι τύποι ξύλινων σπιτιών.

Για την κατασκευή τους εφαρμόζονται αυστηρά όλοι οι κανονισμοί του Φινλανδικού κατασκευαστικού κώδικα και των οδηγιών της Ε.Ε.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΞΥΛΙΝΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ. ⁽²⁾

Σήμερα ένα μεγάλο μέρος της παραγωγής κορμών για την κατασκευή εξοχικών αλλά και μόνιμων κατοικιών εξάγεται σε πολλές χώρες του. Η Φινλανδία είναι η πρώτη χώρα στην εξαγωγή κορμών δένδρων και τα έσοδα από την καλλιέργεια και εκμετάλλευση του ξύλου είναι από τα κυριότερα της χώρας.

Η εξαιρετική ποιότητα των κορμών η άριστη επεξεργασία και τη μοναδική αρχιτεκτονική κάνει το Φινλανδικό σπίτι να ξεχωρίζει. Τα σπίτια από ολόκληρους κορμούς είναι οικολογικά, ευχάριστα, υγιεινά, λειτουργικά και οικονομικά.

Διατηρούν το περιβάλλον σε ιδανικά επίπεδα υγρασίας βοηθώντας παράλληλα και τους πάσχοντες από ρευματισμούς και αρθριτικά.

Το ξύλο και ζει και αναπνέει, συγχρόνως είναι υλικό μεγάλης θερμοχωρητικότητας και είναι από τη φύση τους δροσερά το καλοκαίρι και ζεστά το χειμώνα. Η επιλογή ξύλινης κατασκευής από φινλανδικούς κορμούς εξασφαλίζει υγιεινή διαβίωση.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΞΥΛΙΝΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ. ⁽³⁾

(1),(2),(3), Πηγή : Περιοδικό « Δόμηση και κατασκευές, Μάιος 2004 ».

Χαρακτηριστικό αυτών των κατασκευών είναι η σχεδόν αποκλειστική χρήση του ξύλου ως κύριο δομικό υλικό εσωτερικά και εξωτερικά.

Ένα μειονέκτημα που παρουσιάζει είναι η αδυναμία κατασκευής πολυόροφων κτισμάτων λόγω της μειωμένης φέρουσας ικανότητας του υλικού.

Ένα παράδειγμα αυτής της εφαρμογής είναι ένα σπίτι που κατασκευάστηκε στην Οίτα της Ιαπωνίας από τον Takao Shiotsyka, με ονομασία Shigemi House.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁴⁾

Υπάρχουν πολλοί παράγοντες και πολλά αίτια που λήφθηκαν υπ' όψη για τον καθορισμό της τελικής μορφής αυτού του κτίσματος. Το ασυνήθιστο σχήμα του επιλέχθηκε για συγκεκριμένους λόγους.

Πρώτα ήταν η επιθυμία να προστατευθούν οι όψεις οι οποίες είναι επενδυμένες με ξύλινες σανίδες από τη βροχή. Ένας άλλος λόγος ήταν η προσπάθεια να δοθεί η αίσθηση ενός ευρύχωρου εσωτερικού χωρίς να αυξηθεί η διαθέσιμη επιφάνεια.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁶⁾

Επίσης ένας από τους στόχους ήταν η ένταξη στο τοπίο. Ο δρόμος που οδηγεί στο σπίτι είναι ανηφορικός, το ανάχωμα κατηφορίζει από τη μία πλευρά και κατηφορίζει από την άλλη.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁷⁾
(4),(5),(6),(7), Πηγή : « Great spaces small houses ».

Έτσι αντί για τυπικές ορθές γωνίες, οι αρχιτέκτονες επέλεξαν τις επικλινείς όψεις. Ένας άλλος λόγος ήταν το γεγονός ότι οι συγκεκριμένοι πελάτες διέθεταν βιομηχανία ξυλείας, με άμεσο αποτέλεσμα την άφθονη ύπαρξη δομικής ύλης. Επιπλέον καινοτομία, γεγονός το οποίο προσέδωσε επιπλέον όγκο στο κτίσμα ήταν η ανισότητα επιφάνειας δαπέδου και οροφής. Η συνολική επιφάνεια της οροφής είναι 130 τετραγωνικά μέτρα ενώ του δαπέδου μόνο 100.

Ένα άλλο παράδειγμα, κατασκευή σε ελληνικό χώρο, αποτελεί μία κατοικία κατασκευασμένη στον Παρνασσό.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁸⁾

Το ξύλινο σπίτι που βρίσκεται σε ένα ύψωμα κοντά στο Λιβάδι Παρνασσού θυμίζει Φινλανδίας. Έφθασε στην Ελλάδα από τη αναφερθείσα χώρα της Φινλανδίας

συσκευασμένο. Πρόκειται για μία λύση ενδιαφέρουσα από κατασκευαστική και αισθητική πλευρά.

Υλικό φυσικό, το ξύλο, υπάρχει σε αφθονία στη Φινλανδία, όπου εκτός από την αφθονία υπάρχει πρόβλεψη και καλή διαχείριση φυσικών πόρων, ενώ η μονωτική του δυνατότητα και η αντοχή του σε συστολές – διαστολές, υγρασία και κρύο, το καθιστούν ιδιαίτερα κατάλληλο για την κατασκευή σπιτιών σε αντίξοες κλιματολογικές συνθήκες.

Η κατασκευή αποτελείται από τρία επίπεδα. Το ισόγειο είναι μονόχωρο και περιλαμβάνει το σαλόνι και την κουζίνα. Μέσα στο κέντρο του χώρου υπάρχει ένα εντυπωσιακό πέτρινο τζάκι που σχεδίασαν οι ιδιοκτήτες και κατασκεύασε τοπικός τεχνίτης πέτρας.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΑΠΟΨΗ ΧΩΡΟΥ ΙΣΟΓΕΙΟΥ- ΚΑΘΙΣΤΙΚΟ. ⁽⁹⁾

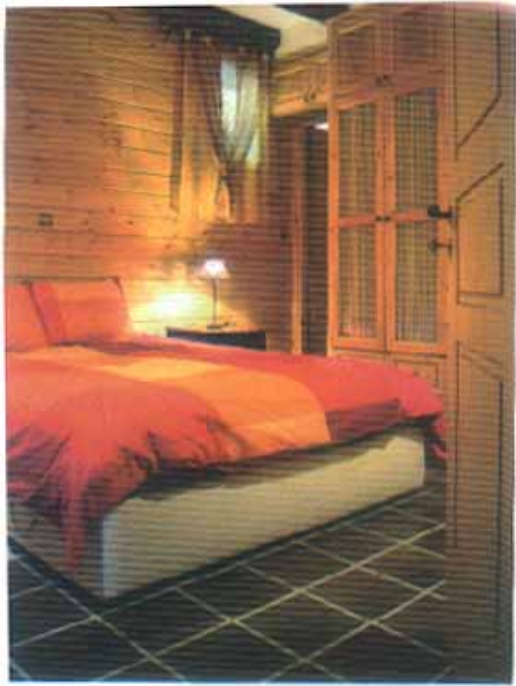

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΑΠΟΨΗ ΧΩΡΟΥ ΙΣΟΓΕΙΟΥ - ΚΟΥΖΙΝΑ. ⁽¹⁰⁾

Στους άλλους δύο ορόφους υπάρχουν οι κρεβατοκάμαρες επάνω και κάτω ο ξενώνας. Τα πάντα είναι κατασκευασμένα από σουηδικό ξύλο με αποτέλεσμα τα μικρά δωμάτια να θυμίζουν σάουνα, ιδιαίτερα ευχάριστη αίσθηση μέσα στο χειμωνιάτικο τοπίο.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΑΠΟΨΗ ΧΩΡΟΥ ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΟΥ. ⁽¹¹⁾

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΑΠΟΨΗ ΧΩΡΟΥ ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΟΥ. ⁽¹²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΑΠΟΨΗ ΧΩΡΟΥ ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΟΥ. ⁽¹³⁾
(8),(9),(10),(11),(12),(13), Πηγή : « Σπίτια της Ελλάδας, χειμώνας 2005 ».

Τα παράθυρα είναι όλα διπλά. Τα μπροστινά παράθυρα εξέχουν χαρακτηριστικά και βρίσκονται έξω από τον κύριο όγκο του σπιτιού, δημιουργώντας μικρούς, εσωτερικούς προβόλους και μεγάλα έσω περβάζια, πάντα στα οποία βρίσκουν φως και ζέστη τα διακοσμητικά φυτά.

Η μικρή τραπεζαρία μοιάζει σαν μικρό ξεχωριστό, αλλά και προστατευμένο με καλή μόνωση, δωμάτιο προεξέχοντας από το υπόλοιπο σπίτι, με τρεις πλευρές ανοιχτές στη μαγευτική θέα του βουνού.

5.1.1.2. ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΜΕ ΜΕΤΑΛΛΟ Ή ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΣΚΕΛΕΤΟ.

Διαθέτουν μεγάλη αντοχή, στατική επάρκεια και η χρήση τους παρέχει τη δυνατότητα κατασκευής κτισμάτων πολυόροφων και με μεγάλα ανοίγματα.

Παράδειγμα αυτού του είδους κατασκευής είναι το **Big Rock Residence** σχεδιασμένο από τον **Edward Szewczyk** και τους συνεργάτες του στην περιοχή **Kangaroo Vale** της Αυστραλίας.

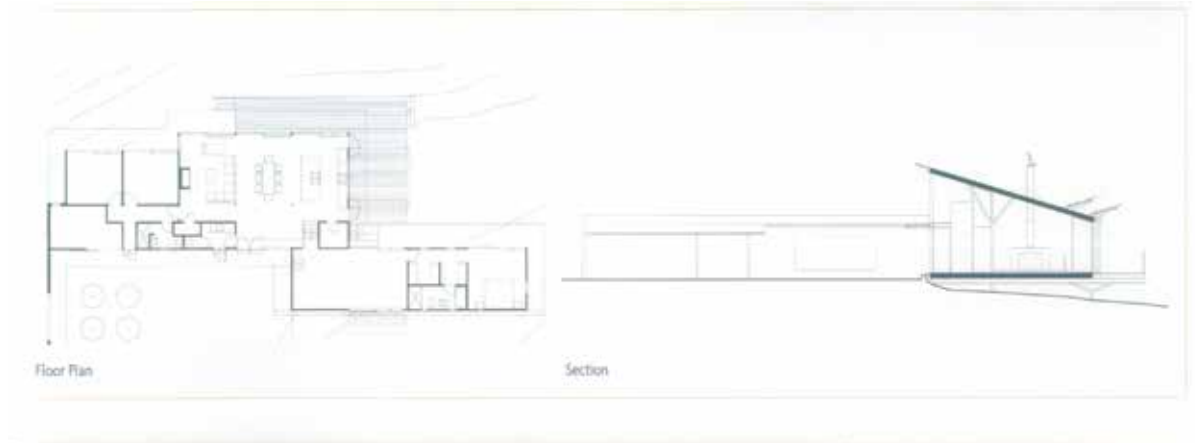
ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ. ⁽¹⁾

Η συγκεκριμένη εφαρμογή αφορά μία κύρια κατοικία στην εξοχή η οποία είναι κατασκευασμένη κατά κύριο λόγο από χάλυβα.

ΣΧΗΜΑ 2. ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁾

Η συγκεκριμένη κατασκευαστική ιδέα αφορά την ανταπόκριση στο σκληροτράχηλο τοπίο της περιοχής με χρήση ενός στιβαρού κύριου δομικού υλικού, του χάλυβα.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΚΑΤΟΨΗ – ΤΟΜΗ. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ. ⁽⁴⁾

Βασικό νεωτεριστικό στοιχείο της βόρειας βεράντας είναι η απόσπαση της οροφής της από την κύρια οροφή γεγονός το οποίο διευκολύνει την κίνηση του αέρα γύρω από το κτίριο και αυξάνει τη διαφάνεια του κτίσματος με παράλληλη είσοδο ηλιακού φωτός.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ. ⁽⁵⁾
(1), (2),(3),(4),(5), Πηγή : « 150 Best House ideas ».

Άλλο παράδειγμα κατοικίας από μέταλλο και ταυτόχρονα εφαρμογής φουτουριστικού αρχιτεκτονικού σχεδίου είναι η κατοικία – χώρος **Agosta House** σχεδιασμένο από την ομάδα **Patkau Architects** στην περιοχή **San Juan Island** των Ηνωμένων Πολιτειών.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁶⁾

Κατασκευασμένο για ένα ζευγάρι που επιζητούσε εξοχική κατοικία το κτίσμα τοποθετήθηκε στην κορυφή ενός λιβαδιού σε ένα λόφο. Περιστοιχίζεται στις τρεις πλευρές του από συστοιχίες δέντρων και διαθέτει μία πλευρά, βορειοδυτικά, με πανοραμική θέα των γύρω κοιλάδων και τα νησιά British Columbia. Το πρόγραμμα κατασκευής περιλάμβανε εκτός από τον κύριο χώρο κατοικίας, ένα γραφείο και ένα μικρό χώρο κήπου προστατευμένο από την άγρια ζωή.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁷⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΔΙΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁸⁾

Η σχέση μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού χώρου είναι σταθερή και παρατίθεται με πολλούς τρόπους:

Με την προεξοχή της στέγης

Με μεγάλα ανοίγματα

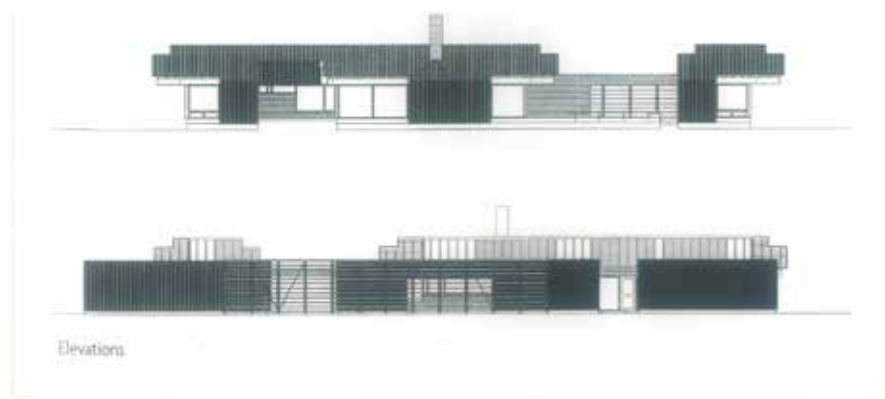
Με την τοποθέτηση των στοιχείων που καλύπτουν το εξωτερικό του κτίσματος

Τα οποία δημιουργούν μικρά εσωτερικά μονοπάτια στους ενδιάμεσους χώρους των κτισμάτων.

Επίσης διαφαίνεται και το εξωτερικό δίκτυωμα το οποίο δημιουργείται από εξωτερικά στοιχεία και προστατεύει τον κήπο.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁹⁾

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΠΛΑΓΙΕΣ ΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁰⁾

Η κατασκευή μμείται – αναπαράγεται στη διαμόρφωση του εδάφους

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹¹⁾

Η εξωτερική κάλυψη του κτίσματος πραγματοποιήθηκε κυρίως με πανέλα ανοξείδωτου χάλυβα, τα οποία παρέχουν προστασία στην κατασκευή όχι μόνο από τα στοιχεία της φύσης , βροχή – αέρα – χιόνι, αλλά και από πιθανότητα εκδήλωσης πυρκαγιάς.

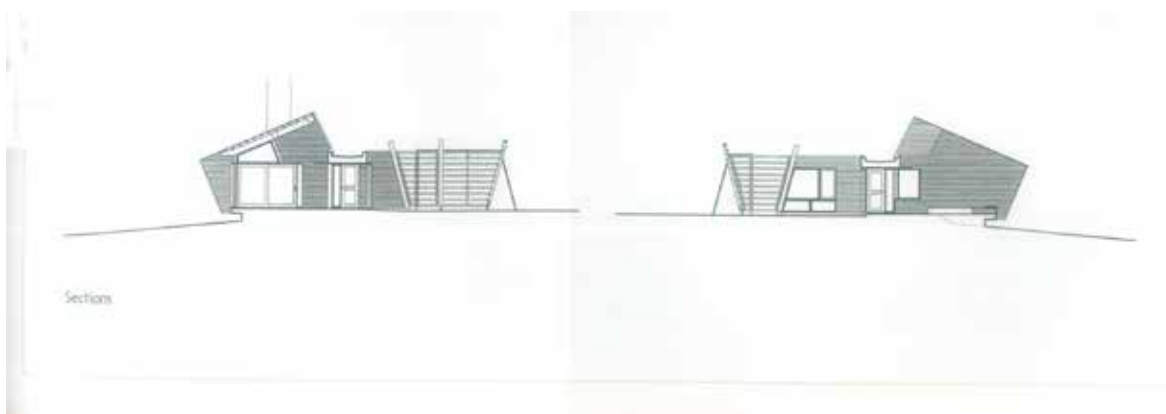
ΕΙΚΟΝΑ 7. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 8. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 9. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁴⁾

ΕΙΚΟΝΑ 10. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁵⁾

Ανοξείδωτα τμήματα χάλυβα, ο σκελετός από ατελείωτο ξύλο, και το γυαλί παράγουν διαφορετικά επίπεδα τα οποία παρέχουν μία γρήγορη ματιά του

πανοράματος της απέναντι πλευράς του κτίσματος παρέχοντας μία αίσθηση ελαφρότητας.

ΕΙΚΟΝΑ 11. ΣΗΜΕΙΟ ΥΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΒΕΡΑΝΤΑΣ. ⁽¹⁶⁾

ΕΙΚΟΝΑ 12. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁷⁾

ΕΙΚΟΝΑ 13. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁸⁾

ΕΙΚΟΝΑ 14. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁹⁾

ΕΙΚΟΝΑ 15. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁰⁾
(6),(7),(8),(9),(10),(11),(12),(13),(14),(15),(16),(17),(18),(19),(20), Πηγή : « 150 Best House Ideas ».

5.1.1.3. ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ.

Μεγάλη εφαρμογή βρίσκει σε κατασκευές πολυκατοικιών και συγκροτημάτων κατοικιών λόγω της δυνατότητας για ανέγερση κτισμάτων μεγάλου ύψους – μεγάλης αντοχής που διαθέτει το σκυρόδεμα. Η άνωθεν εφαρμογή πραγματοποιείται σε περιοχές – χώρες οι οποίες διαθέτουν σε αφθονία την πρώτη και κύρια ύλη από την οποία παράγεται το τσιμέντο, τον ασβεστόλιθο.

Μεγάλη εφαρμογή στις κατασκευές βρίσκει στην Ελλάδα.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ 1. ⁽¹⁾

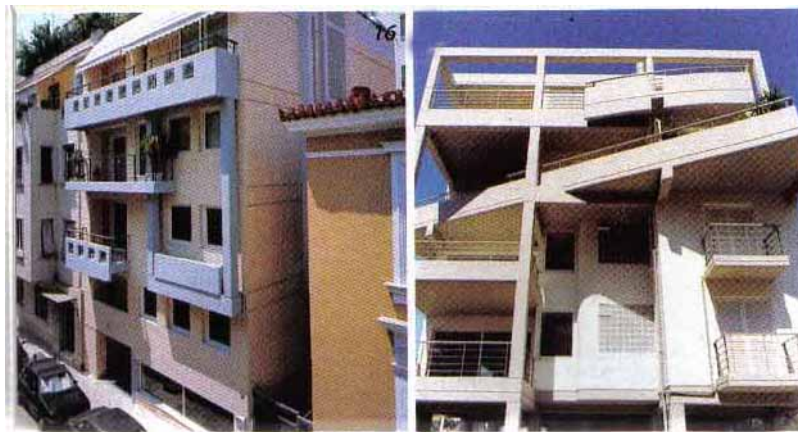
ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ 2. ⁽²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ 3. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ 4. ⁽⁴⁾

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ 5. ⁽⁵⁾

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁶⁾
(1),(2),(3),(4),(5),(6), Πηγή : « Ελληνικές κατασκευές, Μάιος2006 ».

Ως παράδειγμα παρατίθεται μία πολυκατοικία στην Αθήνα από την πληθώρα κατασκευών που υπάρχουν.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁷⁾

Η πολυκατοικία της οδού Διδότου, παρ' όλο που ακολούθησε τους οικονομικούς κανόνες μίας αντιπαροχής, είχε την ιδιομορφία να ξεκινήσει, με την επιθυμία του

οικοπεδούχου κατασκευαστή και αρχιτέκτονα να μην επαναληφθεί το μοντέλο μίας τυπικής αστικής πολυκατοικίας, αλλά αντί για αυτό να γίνει προσπάθεια σχεδιασμού μίας «πολύ – κατοικίας». Έτσι στη συγκεκριμένη πολυκατοικία αναπτύχθηκαν επτά διαφορετικές κατοικίες με εμβαδόν που κυμαίνεται από 80 έως 130 τ.μ., ενταγμένες σε ένα κτίριο, κύριο χαρακτηριστικό του είναι η κατάργηση της έννοιας του τυπικού ορόφου και η ανάπτυξη των όγκων γίνεται καθ' ύψος, μιας και όλες οι κατοικίες – εκτός μιας – είναι διώροφες, ενώ η τελευταία αναπτύσσεται σε τρεις στάθμες.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΟΓΚΩΝ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁸⁾

(7),(8), Πηγή : « Ελληνικές κατασκευές, Μάιος2006 ».

Γύρω από έναν διώροφο εσωτερικό χώρο – πυρήνα, με ύψος περίπου 4 μέτρα, που είναι ο χώρος καθιστικού, αναπτύσσονται σε σχήμα Γ τα δωμάτια στην πάνω στάθμη, ενώ στην κάτω στάθμη, λίγο πιο χαμηλά από το δάπεδο του καθιστικού – κάτω δηλαδή από τα υπνοδωμάτια – βρίσκονται οι υπόλοιπες λειτουργίες, όπως χώρου φαγητού, κουζίνα, χώρος εισόδου με ύψος 2,50 μέτρα, τονίζοντας έτσι ακόμα περισσότερο τον κεντρικό χώρο, με την εναλλαγή μεγάλου – μικρού ύψους.

Η χρήση αυτού του μοντέλου με ενδιάμεσες στάθμες, με τη μορφολογική έμφαση που έχει δοθεί στις εσωτερικές σκάλες, αποσκοπεί στην άμεση επικοινωνία των άνω και κάτω χώρων.

Η δομή της πολυκατοικίας είναι το συνδυαστικό πλάσιμο των διώροφων και μονώροφων τμημάτων, εμπλουτισμένων με ημιπαιθριους χώρους – βεράντες και λίγα μπαλκόνια – κάτω από έναν νοητό κανόνα που οργανώνει το κτίριο. Ο φέρων οργανισμός από σκυρόδεμα αποτελεί το κλειδί του κανόνα αυτού καθώς ορίζει και εκφράζει τις σχέσεις εσωτερικού και εξωτερικού χώρου αφενός και αφετέρου είναι από μόνος του το κύριο πλαστικό στοιχείο της σύνθεσης σε συνδυασμό με τις μεγάλες καθαρές ορθογωνισμένες επιφάνειες, είτε αυτές είναι από γυαλί είτε από σοβά.

Το κτίριο είναι γωνιακό. Στην πλευρά προς τον πεζόδρομο, η ανάπτυξη είναι πολύ απλή, με την εσοχή που κάνει για τη δημιουργία της εισόδου και τη διαμόρφωση της διαπλάτυνσης αυτής του πεζοδρόμου.

Ουσιαστικά είναι μία πρασιά μπροστά στο κτίριο, που επιτρέπει την καλύτερη σχέση του με τα απέναντι νεοκλασσικά, καθώς και τη γενικότερη, ομαλότερη ένταξη του κτιρίου, στο χαρακτήρα του συγκεκριμένου μικρής κλίμακας δρόμου γειτονιάς.

Παράδειγμα κατασκευής από μπετόν, διεθνές δείγμα, είναι το **Concrete House** σχεδιασμένο από τους αρχιτέκτονες **Barrionuevo – Sierchuk** στο Μπουένος Άϊρες της Αργεντινής.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΔΙΑΤΑΞΗ ΕΙΣΟΔΟΥ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁹⁾

Αυτό το σπίτι στην εξοχή χτίστηκε σε μία φόρμα αποτελούμενη από τρεις πλευρές, η μία εκ των οποίων στρέφεται και αγκαλιάζει την ανατολή με θέα προς την κείμενη λίμνη.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁰⁾

Η στερεά τμηματική διάταξη του τσιμεντένιου τοίχου έρχεται σε αντίθεση με την άλλη η οποία είναι – αποτελείται από γυαλί δίνοντας μία αισθητική αντίθεση στην κατασκευή.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹¹⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹²⁾

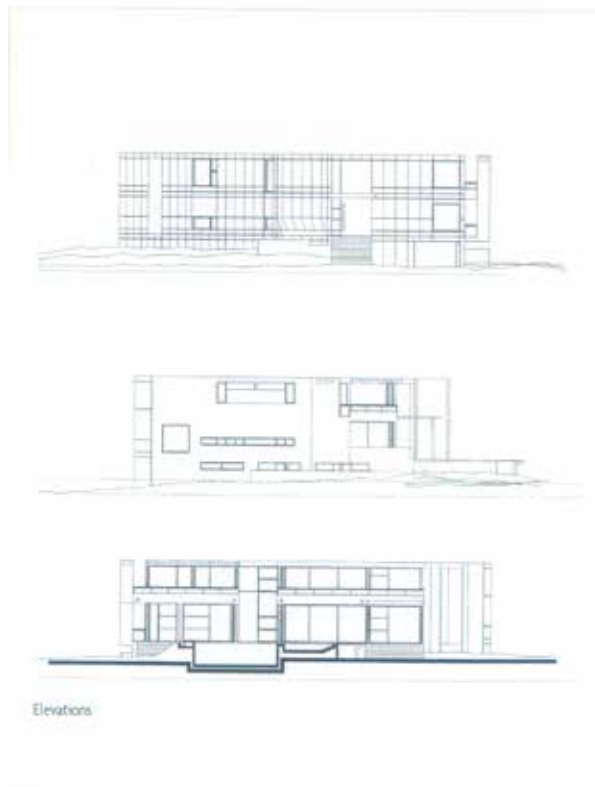
ΕΙΚΟΝΑ 5. ΚΑΤΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹³⁾

Τα επίπεδα κατασκευασμένα από γρανίτη εκτείνονται μέχρι το σημείο που αρχίζει η πισίνα.

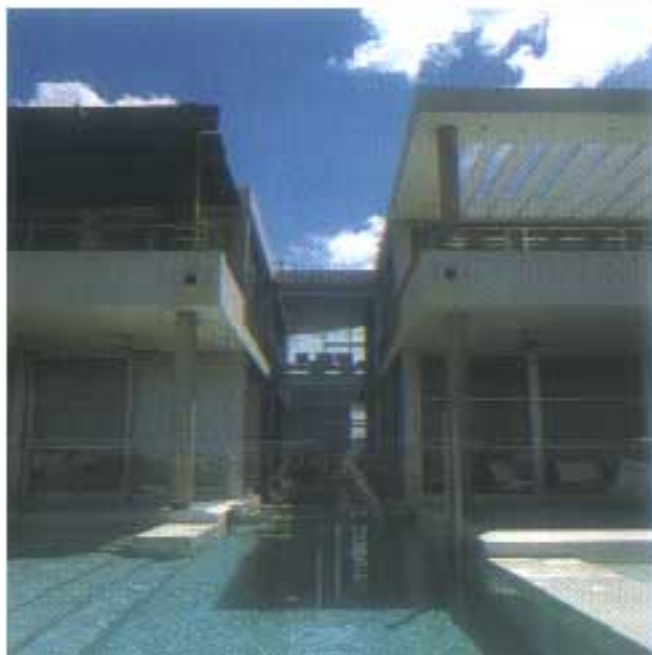

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁴⁾

Ο κατακόρυφος χώρος μεγεθύνεται – αυξάνεται δημιουργώντας ένα οριζόντιο παράθυρο και αφήνοντας τους επάνω χώρους για αποθήκευση (ντουλάπια).

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΤΟΜΕΣ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁵⁾

ΕΙΚΟΝΑ 8. ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁶⁾

ΕΙΚΟΝΑ 9. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁷⁾

ΕΙΚΟΝΑ 10. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁸⁾

ΕΙΚΟΝΑ 11. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁹⁾

ΕΙΚΟΝΑ 12. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁰⁾

(9),(10),(11),(12),(13),(14),(15),(16),(17),(18),(19),(20) Πηγή : « 150 Best House Ideas».

5.1.1.4. ΣΥΜΜΙΚΤΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ .

Σε αυτήν την κατηγορία κατατάσσονται κατοικίες οι οποίες είναι κατασκευασμένες από περισσότερα του ενός κύρια δομικά υλικά όπως μπετόν και μέταλλο, κυρίως χάλυβας. Η χρήση τους δίνει τη δυνατότητα για κατασκευή πολύπλοκων – αρχιτεκτονικά – και νεωτεριστικών κατασκευών.

Εφαρμογή αυτού του τύπου κατασκευών είναι το κτίσμα Water Tower, στην πόλη Μπρασχατ του Βελγίου, το οποίο είναι παράδειγμα αναστύλωσης παλαιού υδατόπυργου αλλά και δείγμα κατασκευής από τη χρήση μπετόν και μετάλλου.

Μέχρι το 1937 , αυτός ο υδατόπυργος του οποίου το ύψος είναι πάνω από 23 μέτρα, παρείχε νερό στο κάστρο και στα υπόλοιπα κτίρια της περιοχής του Μπράσχατ.

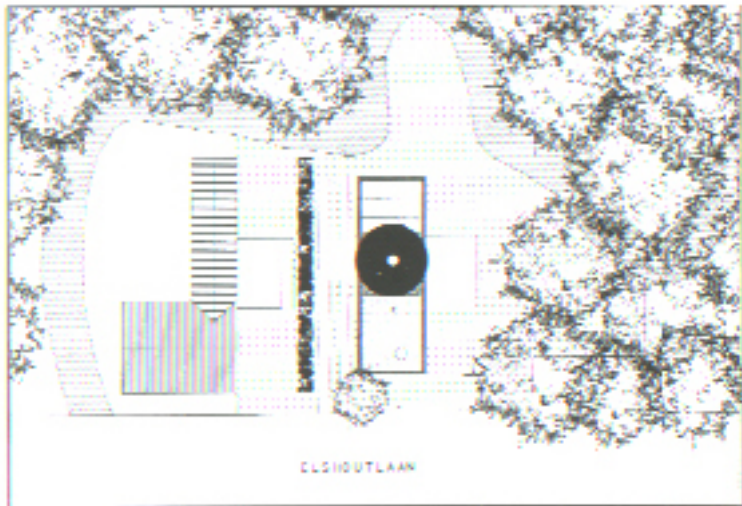
ΕΙΚΟΝΑ 1. ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ ΥΔΑΤΟΠΥΡΓΟΥ. ⁽¹⁾

Μετά την κατασκευή τεσσάρων νέων δεξαμενών νερού και ενός σύγχρονου δικτύου παροχής ο πύργος έμεινε σε αχρηστία για δεκαετίες και επιβίωσε από μία σχεδιαζόμενη κατεδάφιση. Η συντήρηση αυτού του ασυνήθιστου κυλινδρικού πύργου με τη δεξαμενή ύψους 4 μέτρων στην κορυφή επέτρεψε τη μετατροπή του σε μία σύγχρονη και πρωτότυπη κατοικία.

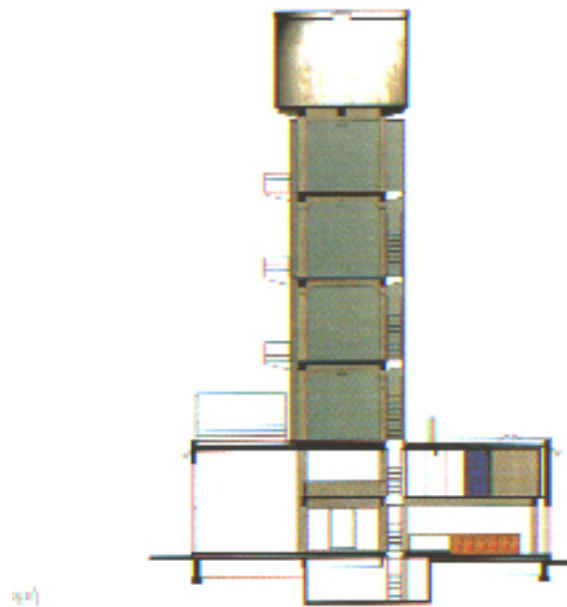

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ. ⁽²⁾

Ο αρχιτέκτονας σεβάστηκε τη βιομηχανική τυπολογία του κτίσματος, αφήνοντας ορατούς τους 4 πυλώνες που το στηρίζουν.

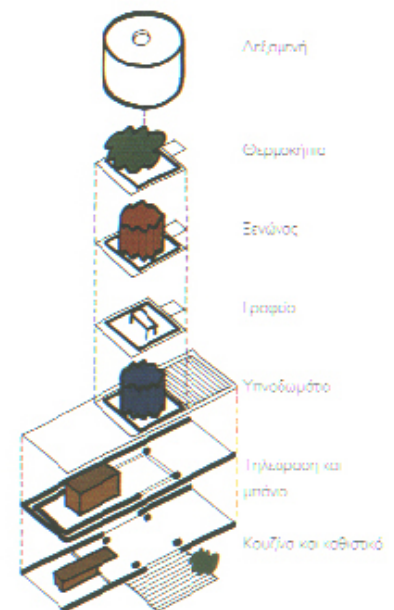

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΜΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ. (4)

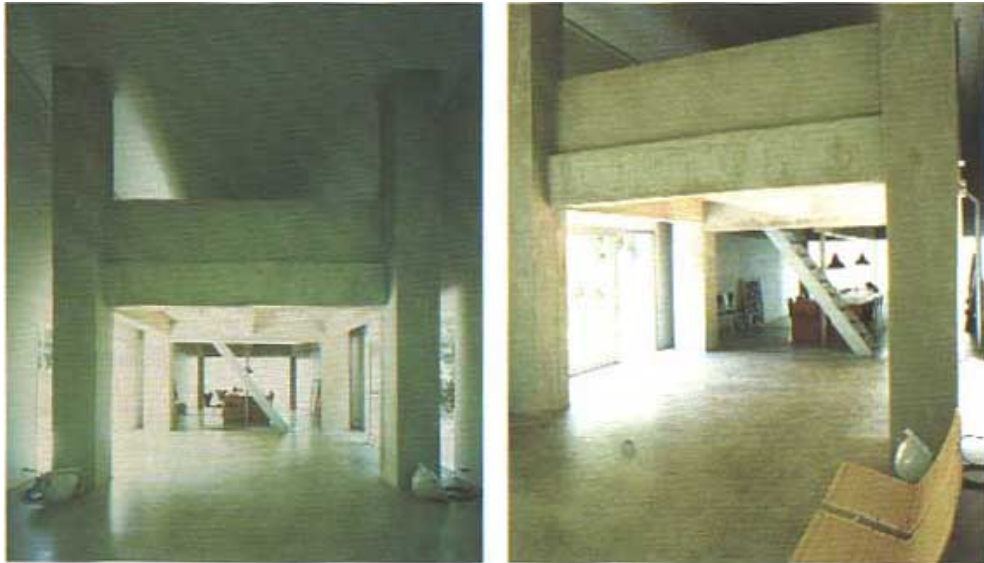
Από μπροστά, αυτός ο παλιός υδατοκιβώτας, μαζί με ένα αυξηθ
 σμένο κτίριο. Με μια πρώτη ματιά, το γυαλί και το γαλβανισμένο μέταλλο
 μοιάζουν να είναι οι μόνες προσθήκες στα κτίρια.

53

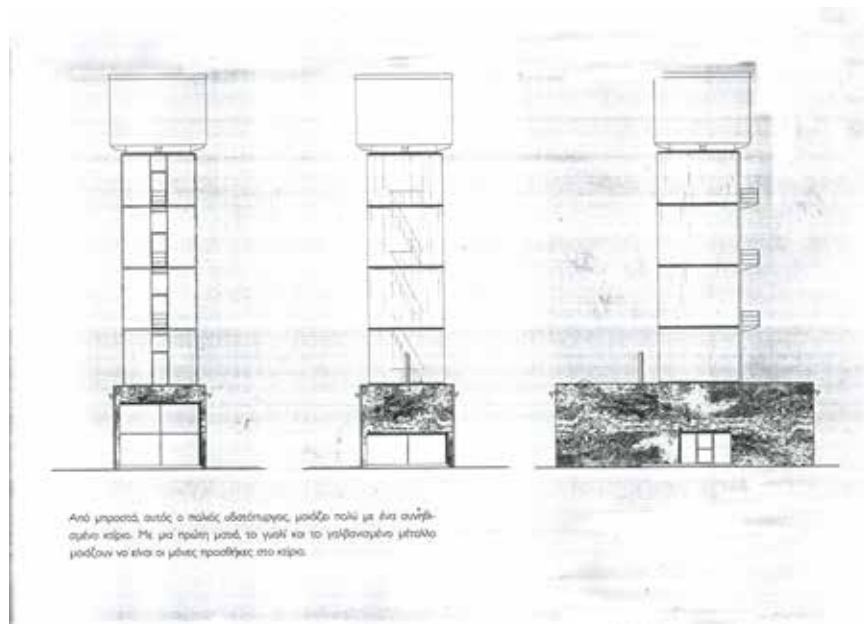
ΕΙΚΟΝΑ 5. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΜΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ. (5)

Επίσης διατήρησε τη συνθετική δομή από τη λειτουργικότητα του αυθεντικού σχεδίου. Αυτό επιτεύχθηκε ελαχιστοποιώντας την παρουσία διακοσμητικών στοιχείων και περιορίζοντας τα υλικά σε οπλισμένο σκυρόδεμα, δομικό γυαλί και γαλβανισμένο μέταλλο.

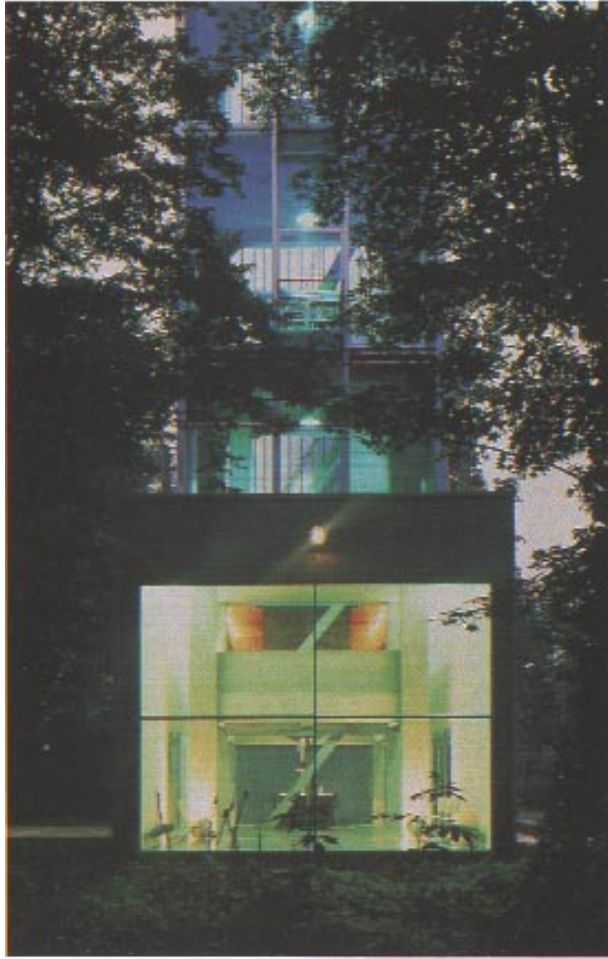
ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ. ⁽⁶⁾

Η αυθεντική κατασκευή περικλείεται από ένα παραλληλεπίπεδο όγκο, διπλού ύψους με πατάρι, στο επίπεδο του εδάφους.

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΜΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ. ⁽⁷⁾

Αυτή η καινούρια κατασκευή φιλοξενεί τους βοηθητικούς χώρους και το καθιστικό που είναι εντελώς ανοικτό και διάφανο προς το εξωτερικό. Επίσης αυτή η κατασκευή σπάει την καθετότητα και κερδίζει – παρέχει στην κατασκευή – χώρο. Η στέγη της λειτουργεί σαν βεράντα για τον πρώτο όροφο που περιέχει το κυρίως υπνοδωμάτιο. Ο υδατόπυργος έχει πιο έντονη εκφραστικότητα όταν φωτίζεται τη νύχτα

ΕΙΚΟΝΑ 8. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΦΩΤΙΣΜΟΥ. ⁽⁸⁾
(1),(2),(3),(4),(5),(6),(7),(8), Πηγή : « Great spaces small houses ».

Η διαφάνεια της γυάλινης κατασκευής που ντύνει το κτίριο επιτρέπει στους κατοίκους του να απολαμβάνουν τη θέα του γύρω δάσους και φανερώνει τα τρία επίπεδα, 4 x 4 μέτρα το καθένα με ένα μικρό μπαλκόνι. Αυτά τα επίπεδα περιλαμβάνουν από κάτω προς τα πάνω, το γραφείο ένα ξενώνα και ένα θερμοκήπιο. Στην κορυφή του πύργου έχει διατηρηθεί η δεξαμενή νερού διαμορφωμένη τώρα σε ένα περίεργο χώρο χωρίς ανοίγματα.

5.1.1.5. ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΜΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ.

Το συγκεκριμένο κτίσμα που ακολουθεί, σχεδιάστηκε από έναν από τους πιο καινοτόμους σύγχρονους αρχιτέκτονες, ο οποίος μελετάει τα χαρακτηριστικά του χαρτιού ως οικοδομικού υλικού από τις αρχές της δεκαετίας του 80.

Μία εφαρμογή του άνωθεν υλικού για κατασκευή κατοικίας βρίσκεται στην πόλη Γιαμανάκο της Ιαπωνίας.

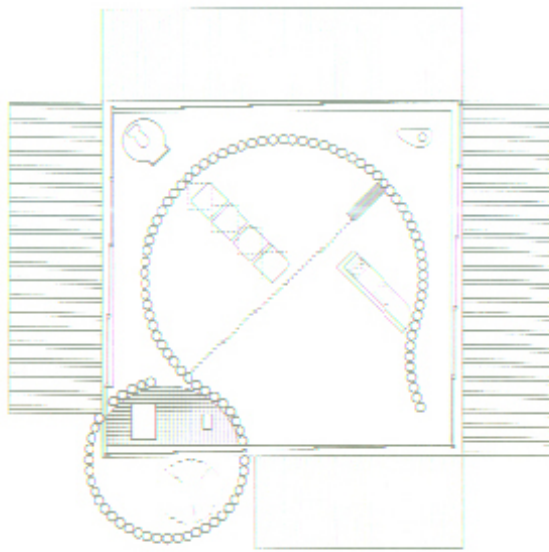
Αν και υπάρχει μία αντίσταση στη χρήση του ως δομικού υλικού, το χαρτί είναι ένα δομικό υλικό που δέχεται επεξεργασία (όπως το ξύλο) για να γίνει ανθεκτικό στη φωτιά, το νερό και την υγρασία. Επίσης μπορεί να ανακυκλωθεί εύκολα και είναι οικονομικό. Αυτό επέτρεψε στον αρχιτέκτονα να δουλέψει σε έργα που απαιτούσαν οικονομία και ταχύτητα, όπως τα κτίσματα για τους πρόσφυγες από τη Ρουάντα και οι προσωρινές κατοικίες για τους σεισμόπληκτους στο Κόμπε της Ιαπωνίας.

Η κατασκευή αυτού του κτίσματος των 110 τ.μ. αποτελείται από δύο τετράγωνα οριζόντια επίπεδα με πλευρά 10 μέτρα και κυλίνδρους από χαρτί με ύψος 280 εκατοστά και πάχος 15 χιλιοστά, τοποθετημένους σε σχήμα **S**.

ΕΙΚΟΝΑ. 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ PAPER HOUSE. ⁽¹⁾

Αυτοί οι κύλινδροι είναι τα φέροντα στοιχεία του σπιτιού και ταυτόχρονα ορίζουν τους διάφορους χώρους, συνδέοντάς τους με το τοπίο.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ – ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ. ⁽²⁾

Δέκα από αυτούς τους κυλίνδρους φέρουν τα κατακόρυφα φορτία και άλλοι ογδόντα τα οριζόντια.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΣΤΥΛΩΜΑΤΩΝ. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΣΤΥΛΩΜΑΤΩΝ. ⁽⁴⁾

Ο κύκλος που σχηματίζεται από αυτούς τους ογδόντα κυλίνδρους ορίζει το καθιστικό και ο μικρότερος κύκλος ορίζει το μπάνιο.

Ο διαχωρισμός με το εξωτερικό γίνεται με ένα τζάμι που μπορεί να είναι ανοιχτός ή κλειστός και που μπορεί να καλυφθεί με υφασμάτινες κουρτίνες και να παρέχει έτσι ιδιωτικότητα και μερική μόνωση.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΣΤΥΛΩΜΑΤΩΝ. ⁽⁵⁾

Η χωρική συνέχεια μεταξύ εσωτερικού χώρου και τοπίου έχει επιτευχθεί με τα οριζόντια επίπεδα και τη χρήση διάφανων ενώσεων, καθώς και τον ορισμό εσωτερικών χώρων με μικρότερο δυνατό αριθμό στοιχείων, ακολουθώντας το παράδειγμα των αρχιτεκτόνων του μοντέρνου κινήματος.

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ. ⁽⁶⁾

Οι χάρτινοι κύλινδροι δημιουργούν μία λεπτή σχέση μεταξύ των χώρων, επιτρέποντας το πέρασμα του φωτός, καθώς και τη θέα από τον ένα χώρο στον άλλο.

Η σχέση μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού αποτελεί ένα βασικό στοιχείο αρχιτεκτονικής του συγκεκριμένου αρχιτέκτονα Shigeru Ban. Σε αυτό το σπίτι, οι τζαμαρίες που το περικλείουν μπορούν να ανοιχθούν αφήνοντας το σπίτι εντελώς ανοικτό στο περιβάλλον. Η σχηματική διάταξη των βεραντών είναι σε πρόβολο, τονίζοντας αυτή τη σχέση και φέρνοντας το σπίτι πιο κοντά στη φύση.

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁷⁾
(1),(2),(3),(4),(5),(6),(7), Πηγή : « Great spaces small houses ».

Βασικό στοιχείο του συγκεκριμένου κτίσματος, αλλά και άλλων παρατιθέμενων είναι η δυνατότητα χρήσης άλλων κύριων δομικών υλικών για την κατασκευή του πέραν του χαρτιού.

5.1.1.6. ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ.

Δεν είναι λίγοι αυτοί που επιλέγουν ένα προκατασκευασμένο σπίτι αντί για μια "κανονική" οικοδομή. Από τη μία το μειωμένο κόστος και από την άλλη η ταχύτερη κατασκευή, το έχουν κάνει ιδιαίτερα αγαπητό σε ένα μεγάλο κομμάτι πληθυσμού.

Άλλωστε το προκάτ δεν έχει να "ζηλέψει τίποτα από τις λοιπές κατασκευές, ενώ ο τρόπος κατασκευής του είναι ιδιαίτερα εύκολος. Επιλέγοντας κανείς ένα προκάτ σπίτι, εξοικονομεί πρώτα από όλα χρόνο κατασκευής.

Σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, που συνήθως δεν ξεπερνά τους δυο μήνες - ο χρόνος παράδοσης προσυμφωνείται - ο ιδιοκτήτης παίρνει το κλειδί στο χέρι. Όσον αφορά το κόστος κατασκευής, σε μια προκάτ οικία είναι πολύ χαμηλότερο από οποιαδήποτε άλλη κατασκευή μόνιμης κατοικίας, ενώ οι περισσότεροι κατασκευαστές συνδυάζουν πολλούς τρόπους πληρωμής..

Ο αγοραστής μπορεί να επέμβει οποιαδήποτε στιγμή στην κατασκευή του σπιτιού του, ενώ σχεδόν κάθε ιδέα είναι υλοποιήσιμη. Το σπίτι σχεδιάζεται σύμφωνα με τις ανάγκες των ιδιοκτητών, ενώ οι τεχνικοί περιορισμοί είναι ελάχιστοι.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΟΥ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁾

Το κυριότερο πλεονέκτημα της προκατασκευής, όπως ήδη έχει σημειωθεί, είναι ότι συνδυάζει το **μικρό χρόνο ολοκλήρωσης** του έργου, με **χαμηλό κόστος**.

Επίσης, προσφέρει **ελευθερία στην κάτοψη και την εξωτερική σύνθεση του κτιρίου**, εξαιτίας της χρήσης ελαφρών στοιχείων. Με την προκατασκευή επιτυγχάνεται μεγάλη ακρίβεια διαστάσεων και αποφεύγονται πιθανά κατασκευαστικά σφάλματα, καθώς υπάρχει μεγαλύτερη δυνατότητα ελέγχου στο εργοστάσιο.

Οι σκελετοί από χάλυβα που χρησιμοποιούνται συνήθως είναι ένα σύστημα συναρμολογούμενων στοιχείων με τα εξής πλεονεκτήματα:

Γρήγορη συναρμολόγηση.

Αντισεισμική προστασία.

Σταθερότητα κατασκευής.

Επιτρέπονται ανά πάσα στιγμή **πρόσθετες ενισχύσεις** των φερόντων στοιχείων που μπορεί να απαιτηθούν σε περίπτωση τροποποιήσεων ή προσθηκών.

Η μεγάλη φέρουσα ικανότητα των χαλύβδινων διατομών επιτρέπει μικρές διατομές σε υποστυλώματα και δοκούς. Αυτό οδηγεί σε **μείωση του ύψους οροφών και των επιφανειών όψης**.

Οι μικρές διατομές και η αποφυγή φερόντων τοίχων μειώνουν τον χώρο που καταλαμβάνει ο φέρων οργανισμός σε επιφάνεια.

Επιτρέπονται μεγάλα ανοίγματα και δίνονται μεγάλες δυνατότητες διαμόρφωσης. Επιπλέον, προσφέρεται μια λεπτογραμμή εμφάνιση λόγω των μειωμένων στατικών διατομών.

Με τη χρήση κατάλληλων μονωτικών υλικών πετυχαίνουμε τη δημιουργία κατασκευών μόνιμου χαρακτήρα, με υψηλότερη θερμοηχομονωτική ικανότητα σε σχέση με τη συμβατική κατασκευή.

Η χρησιμοποίηση και ο συνδυασμός σύγχρονων ποιοτικών υλικών στην κατασκευή έχει αποτέλεσμα τη δημιουργία λεπτότερων τοιχωμάτων σε σχέση με τα κτιστά σπίτια. Με αυτό τον τρόπο κερδίζεται περισσότερος εσωτερικός χώρος σε σύγκριση με οποιοδήποτε άλλο κτιστό σπίτι που έχει τις ίδιες εξωτερικές διαστάσεις, ξεπερνώντας τα 10 τ.μ. σε ορισμένες περιπτώσεις.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΟΥ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁾

Πιο συγκεκριμένα, ο αγοραστής μπορεί να επέμβει οποιαδήποτε στιγμή στην κατασκευή του σπιτιού του ενώ σχεδόν κάθε ιδέα είναι υλοποιήσιμη. Το σπίτι σχεδιάζεται σύμφωνα με τις ανάγκες των ιδιοκτητών, ενώ οι τεχνικοί περιορισμοί είναι ελάχιστοι.

Η κατασκευή γίνεται εξ ολοκλήρου στο εργοστάσιο της κατασκευάστριας εταιρείας και παραδίδεται τελειωμένο. Για την τοποθέτηση του, σε πολλές περιπτώσεις αρκούν οχτώ ώρες, καθώς το σπίτι μεταφέρεται σε κομμάτια και συναρμολογείται

Αναφορικά με τα υλικά κατασκευής, τα προκάτ σπίτια αποτελούνται από μεταλλικό σκελετό, μονωτικά υλικά και μπετόν. Οι υδραυλικές και ηλεκτρικές εγκαταστάσεις είναι περασμένες μέσα από τα τοιχώματα.

Τα εξωτερικά κουφώματα είναι αλουμινίου με διπλά τζάμια, ενώ τα εσωτερικά κουφώματα είναι ξύλινα. Τα ντουλάπια στην κουζίνα και στα είδη υγιεινής στο μπάνιο συνοδεύουν το σπίτι. Στην κατασκευή του σπιτιού υπάρχει η δυνατότητα επιλογής των υλικών από τον ιδιοκτήτη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η συντήρηση των προκάτ σπιτιών δεν διαφέρει από αυτήν των κτιστών.

Η αντοχή τους στους σεισμούς είναι απεριόριστη. Αρκεί να σκεφτούμε ότι αποτελείται από μια αυτόνομη μάζα σιδηροκατασκευής, η οποία συνδέεται με θεμέλια, αλλά βρίσκεται στην επιφάνεια του εδάφους, με αποτέλεσμα να μην επηρεάζεται από οποιαδήποτε σεισμική δραστηριότητα. Όσον αφορά τη μόνωση τους, τα τοιχώματα αποτελούνται από άριστης ποιότητας υλικά θερμο-ηχομόνωσης, όπως φελιζόλ, ηρακλίτη, χερακτέκτα και άλλα. Ο οπλισμός περιέχει περλίτη, προσφέροντας μόνωση και αντιπυρική προστασία στο σπίτι. Σε πολλές περιπτώσεις, η δυνατότητα μόνωσης ξεπερνά αυτή των κτιστών σπιτιών. Τέλος, η σκεπή καλύπτεται από πέτσωμα και κεραμίδι, προσφέροντας δροσιά στους θερμούς μήνες του καλοκαιριού.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΣΤΑΔΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽³⁾
(1),(2),(3), Πηγή : « Δόμηση και κατασκευές, Μάιος 2004 ».

Τα τεχνικά χαρακτηριστικά

Η βάση των προκάτ αποτελείται από σίδηρο ατσάλι σχήματος "Π" μασίφ. Στο "Π" ηλεκτροσυγκολλείται οικοδομικό σίδηρο και σχηματίζει δοκαράκια κάθε 20 εκ. Στη συνέχεια κολλιέται σίδηρο ανά 18 εκ. και σχηματίζεται μια σιδερένια σχάρα, στην οποία χύνεται μπετόν, και επάνω τοποθετείται πλακάκι κεραμικό. Τα περιμετρικά τοιχεία οπλίζονται με δύο σίδερα σε σχήμα φουρκέτας ανά 50 εκ. και ηλεκτροσυγκολλούνται δύο πλέγματα, ένα μέσα κι ένα έξω.

Ο οπλισμός κολλιέται κάτω στη βάση και στις γωνίες με ηλεκτροσυγκόλληση και γίνεται όλος ένα σώμα. Από την εσωτερική πλευρά τοποθετείται μόνωση διογκωμένης πολυστερίνης. Ειδικά μεταλλικά καλούπια τοποθετούνται στην εσωτερική και εξωτερική πλευρά και με την πρέσα μπετόν χύνεται μπετόν, με τέσσερις δονητές, για να μην αφήσει κενά. Με αυτό τον τρόπο η κατασκευή βγαίνει μονομπλόκ.

Από την εσωτερική και εξωτερική πλευρά το κτίσμα σοβατίζεται χοντρά-ψιλά. Στην οροφή χρησιμοποιείται κεραμοσκεπή -συνήθως- ενώ στο κάτω μέρος υπάρχει μόνωση

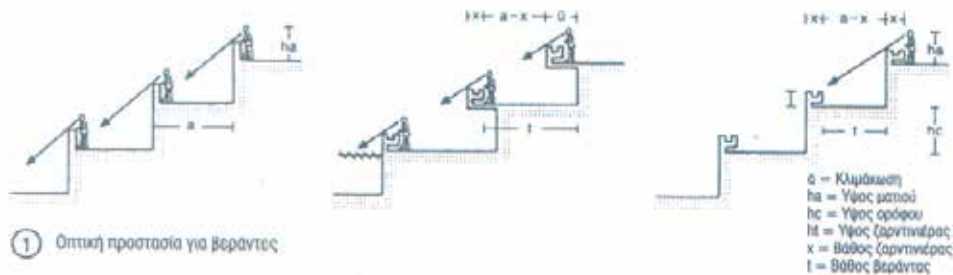
διογκωμένης πολυστερίνης πάχους 40 χιλ. και στη συνέχεια σοβατίζεται χοντρά-ψιλά. Εναλλακτικά τοποθετείται πλάκα, από οπλισμένο με σίδηρο μπετόν. Στο κάτω μέρος υπάρχει μόνωση διογκωμένης πολυστερίνης και στη συνέχεια σοβατίζεται χοντρά-ψιλά. Τώρα, όσον αφορά τις ηλεκτρικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις, ακολουθούνται ακριβώς οι ίδιες διαδικασίες με οποιοδήποτε άλλο σπίτι. Το προκατασκευασμένο κτίσμα είναι βαμμένο. Από την εσωτερική πλευρά σπατουλάρεται και χρωματίζεται με πλαστικό χρώμα, ενώ εξωτερικά το χρώμα είναι ακρυλικό. Η επιλογή των χρωμάτων, συνήθως, γίνεται από τον

5.2. ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥΣ.

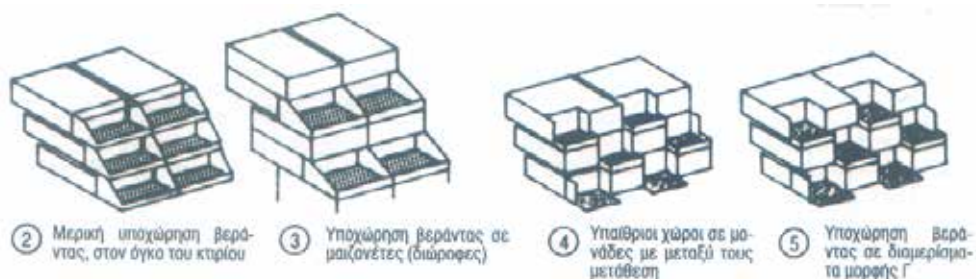
Αφορά κυρίως το χώρο – διάταξη οικοπεδικής έκτασης στην οποία τοποθετούνται οι κατοικίες

5.2.1. ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΣΕ ΚΕΚΛΙΜΕΝΟ ΕΛΔΑΦΟΣ

Οικόπεδα – οικοπεδικές εκτάσεις με σχετικά μεγάλη κλίση δίνουν το ερέθισμα για κλιμακωτή διαμόρφωση συγκροτημάτων κατοικιών. Η γωνία αυτής της κλιμάκωσης κυμαίνεται από 8 έως 40 μοίρες. Το βάθος της διαμορφωμένης με αυτόν τον τρόπο βεράντας (το οποίο συνήθως βρίσκεται προς το νότο) είναι μεγαλύτερο ή ίσο από 3,20 μέτρα. Πρέπει να εξασφαλίζει ελεύθερη θέα και ταυτόχρονα να αποκλείει την οπτική επαφή από γειτονικά διαμερίσματα.

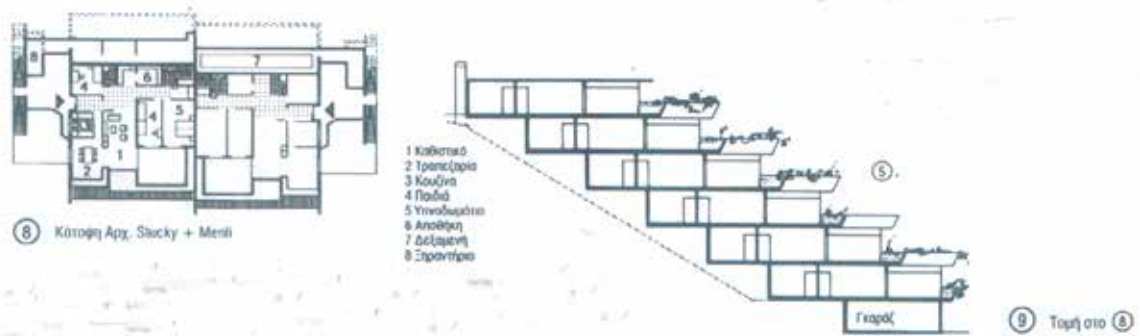

ΣΧΗΜΑ 1. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΛΙΜΑΚΩΤΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ. (1)

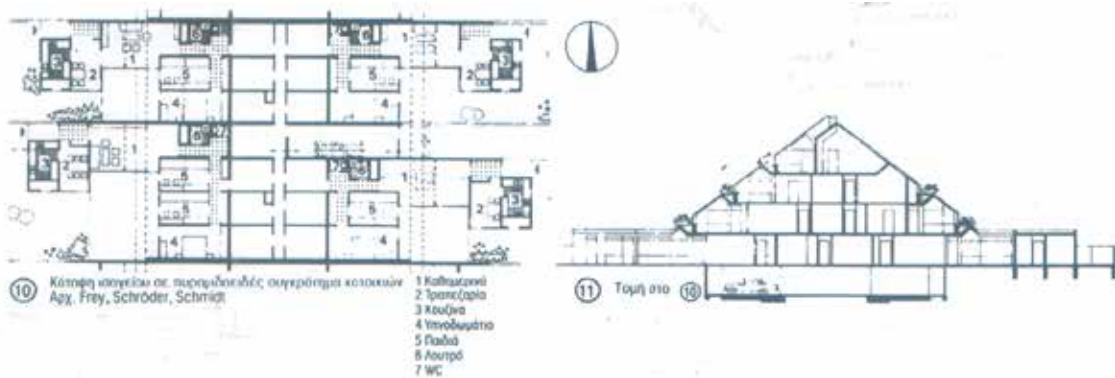
ΣΧΗΜΑ 2. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΛΙΜΑΚΩΤΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ. (2)

Σε μερικές πόλεις υπάρχουν ειδικές προδιαγραφές για τη διαμόρφωση κλιμακωτών διαμερισμάτων – κατοικιών. Η δόμηση αυτού του τύπου προσφέρει στις κατοικίες ένα ελεύθερο χώρο ανάπαυσης εργασίας παιχνιδιού των παιδιών όπως μία ισόγεια κατοικία με κήπο. Η φύτευση σε ζαρντινιέρες γύρω από το στηθαίο αυξάνει την ποιότητα της κατοικίας.

ΣΧΗΜΑ 3. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΛΙΜΑΚΩΤΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ ΜΕ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΞΩΣΤΩΝ. ⁽³⁾

Τα πλεονεκτήματα της ελεύθερης βεράντας οδήγησαν στη διαμόρφωση κλιμακωτών συγκροτημάτων κατοικιών (διάταξη πολλαπλών ρετιρέ) σε επίπεδα οικόπεδα. Οι μεγάλοι χώροι που προκύπτουν με τη διαμόρφωση τέτοιων κτιρίων στους κάτω ορόφους μπορούν να χρησιμοποιούνται σαν αίθουσες κοινής χρήσης .

ΣΧΗΜΑ 4. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΧΩΡΩΝ ΑΠΟ ΚΛΙΜΑΚΩΤΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ. ⁽⁴⁾
 (1),(2),(3),(4) Πηγή : «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας».

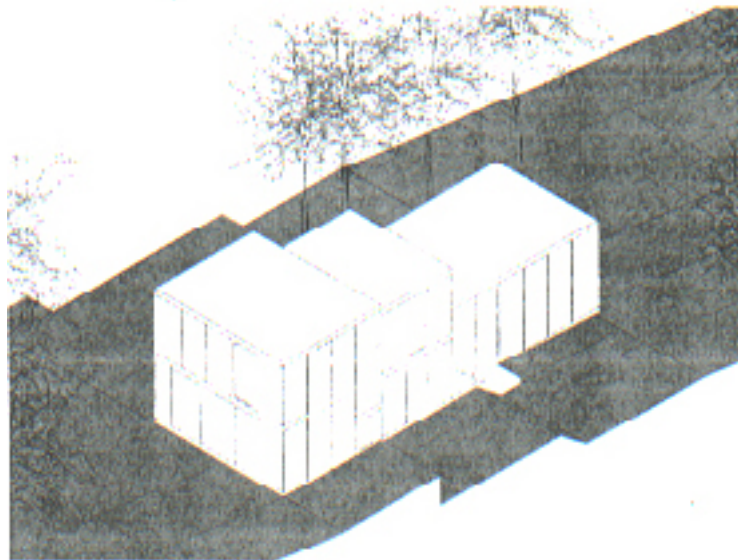
Ένα παράδειγμα κλιμακωτής δόμησης είναι η κατασκευή ενός σπιτιού στο Πομπονέ της Γαλλίας, του Private House από τους αρχιτέκτονες Marin – Troitin. Αυτό το σπίτι με μεταλλικό σκελετό, που βρίσκεται σε μία ελώδη έκταση μεταξύ του Μάρνη και του Σηκουάνα μοιάζει να είναι κομμάτι του τοπίου. Τοποθετημένο σε καταπράσινο τοπίο οι εξωτερικές αποχρώσεις του είναι προσαρμοσμένες σε αυτό.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾

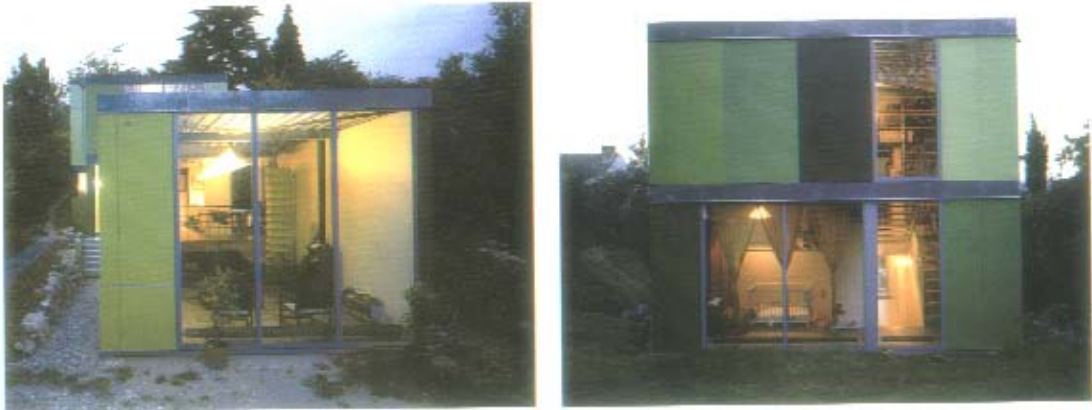
Το κτίσμα ακολουθεί την κλίση 15 % του εδάφους και είναι καμουφλαρισμένο πίσω από πρασινάδα, ενώ τα ζωγραφισμένα πανέλα της όψης μπλέκονται με το τοπίο. Μεγάλα παράθυρα ανοίγονται προς τους κήπους πάνω και κάτω τονίζοντας τη σχέση μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού. Σαν ένα μικρό άνοιγμα, μικρές γρίλιες αφήνουν τον αέρα του κήπου να μπει στο εσωτερικό.

Το μικρό στενό οικόπεδο με 17 μέτρα μήκος οδήγησε στο μακρόστενο σχήμα του κτιρίου που έχει επίσης το προτέρημα ότι μειώνει την οπτική παρουσία του σπιτιού στον κήπο.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ. ⁽⁶⁾

Η μακρόστενη μορφή δημιουργεί επίσης μία ιστορική σύνδεση με τις αγροτικές δραστηριότητες που συνέβαιναν παλιότερα σε αυτό το μέρος.

139

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁷⁾

Τα δωμάτια ξετυλίγονται κατά μήκος της πλαγιάς από το καθιστικό ως το υπνοδωμάτιο. Τόσο οι κοινοί όσο και οι προσωπικοί χώροι έχουν σχεδιαστεί σαν ημι – όροφοι για να βρίσκονται πάντα σε επαφή με τον κήπο.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁸⁾

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ – ΔΙΑΤΑΞΗ ΟΓΚΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁹⁾
(5),(6),(7),(8),(9), Πηγή : « Great spaces small houses ».

Το συγκεκριμένο έργο παρουσιάζει τη φιλοδοξία των σχεδιαστών να δημιουργήσουν ένα σπίτι που θα είναι σχεδιασμένο - κατασκευασμένο από αρχιτέκτονες και θα έχει το ίδιο κόστος με ένα προκατασκευασμένο σπίτι, ενώ παράλληλα θα είναι ενταγμένο στο τοπίο.

Ένα ελληνικό παράδειγμα αποτελεί ένα ελληνικό παράδειγμα τριων κατοικιών στην Εκάλη, που σχεδιάστηκε από τον αρχιτέκτονα Νίκο Κτενά.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΥΠΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁰⁾

Οι τρεις κατοικίες είναι παραλλαγή του ίδιου θέματος. Πρισματικοί όγκοι που τοποθετούνται κάθετα στην πλαγιά και παρατάσσονται παράλληλα, ορίζοντας τους μεταξύ τους ζωτικούς χώρους ως υπαίθριες αυλές επέκταση των χώρων υποδοχής τους.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΔΙΑΡΦΩΣΗΣ ΚΑΤΟΨΕΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΕΠΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟΥ. ⁽¹¹⁾

Η πλαγιά διαμορφώνεται σε μία σειρά εξωτερικών μεταβατικών χώρων μεταξύ του δρόμου και του κτιρίου, σε διαφορετικά επίπεδα, διευκολύνοντας τη δημιουργία ανεξάρτητων εισόδων στις κατοικίες. Δημιουργείται έτσι ένας αρχιτεκτονικός περίπατος, μία αδιάκοπη κυκλοφορία που συνδέει όλους τους εξωτερικούς χώρους του συγκροτήματος.

Η κατοικία επεκτείνει το δημόσιο χαρακτήρα της εξωτερικά ωστόσο διαφοροποιεί την ιδιωτικότητα.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹²⁾

Τα δωμάτια παρατεταγμένα ως χώροι απομόνωσης και συγκέντρωσης, εκτείνονται κατά μήκος του κτιρίου στον όροφο με θέα την «καρδιά» του σπιτιού, την αυλή.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹³⁾

Η σκάλα διατρέχει κατά μήκος το κτίριο σε επαφή με το βόρειο τοίχο που ορίζει και το νοητό και το φυσικό πέρας κάθε σπιτιού. Στο δώμα, το κύριο υπνοδωμάτιο, απομονωμένο από τον κοινωνικό χαρακτήρα της κεντρικής αυλής, αναπτύσσει μία διαφορετική διαλεκτική με το τοπίο. Το αυστηρό πρίσμα διαλύεται, κρατώντας ωστόσο πάντα σαφή την υπόμνηση των γεωμετρικών του ορίων και με μία υποχώρηση του στεγασμένου του τμήματος προσφέρει τη δυνατότητα δημιουργίας μίας υπαίθριας εξέδρας, προέκταση του εσωτερικού χώρου, με θέα του αστικού τοπίου.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁴⁾
(10),(11),(12),(13),(14), Πηγή : « Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα».

5.2.2. ΑΠΛΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ.

Η κατηγορία αυτή αφορά τη χωροθέτηση σε επίπεδη οικοπεδική έκταση. Εφαρμογή αυτής της διάταξης αφορά – λύσης είναι η κατασκευή τριων μονοκατοικιών στο Κεφαλάρι.

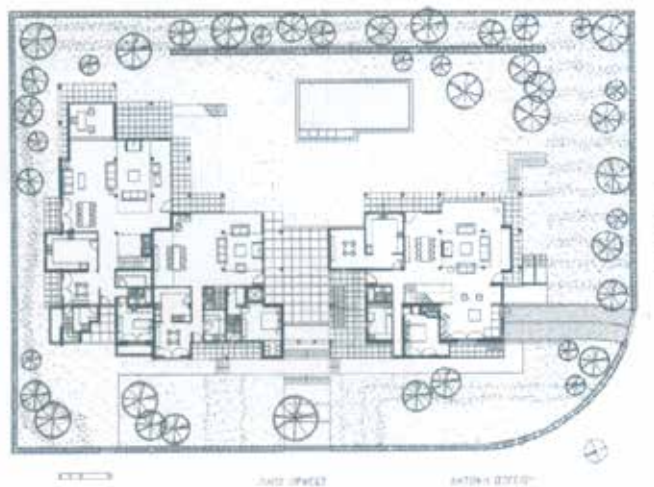
Τρεις ανεξάρτητες μονοκατοικίες σε δύο επίπεδα συνθέτουν ένα ενιαίο κτίσμα με κοινό κήπο και υπόγειο.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁾

Η ανάγκη ιδιωτικότητας και η επιθυμία δημιουργίας ουσιαστικής επικοινωνίας του εσωτερικού με τον εξωτερικό χώρο, καθώς και η καλύτερη εκμετάλλευση του προσανατολισμού, ήταν βασικές παράμετροι για τη σύνθεση του κτίσματος. Η οργάνωση του χώρου ακολουθεί ένα κάρναβο που επεκτείνεται και στον εξωτερικό περιβάλλοντα χώρο. Το κτίσμα αναπτύχθηκε πίσω από έναν τοίχο – εξωτερική περιβάλλουσα ενότητα – σε σχήμα Γ που το προστατεύει από το βορά και το δρόμο, και εξασφαλίζει ιδιωτικότητα στον κήπο. Στη νοτιοανατολική πλευρά, δηλαδή αυτή του κήπου, το κτίριο αναπτύσσεται πιο ελεύθερα σε διάφορα επίπεδα, με μεγάλα υαλοστάσια και βεράντες που ενοποιούν την εσωτερική με την εξωτερική πλευρά του κτίσματος.

Design: 1987. Construction:
1988-91.
Address: Orpheus and Pentelis
sts.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ – ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ. ⁽²⁾

Μία κοινή δίοδος – πύλη οδηγεί στις εισόδους των κατοικιών και τον εσωτερικό κήπο. Σε δεύτερο επίπεδο ένας κοινός διάδρομος περνά πάνω από την πύλη και συνδέει τις τρεις κατοικίες. Εσωτερικά αίθρια βοηθούν, σε συνδυασμό με τα μεγάλα υαλοστάσια, την επικοινωνία των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων σε κάθε κατοικία.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽³⁾

Η διαφοροποίηση των όψεων (κλειστή και ανοιχτή) επεκτείνεται και στην επιλογή των υλικών. Επένδυση από πελεκητό μάρμαρο Διονύσου στην κλειστή και λείος τριφτός σοβάς στην ανοιχτή.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁴⁾

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁵⁾
(1),(2),(3),(4),(5), Πηγή : « Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα ».

Το λευκό χρώμα κυριαρχεί (μάρμαρο, σοβάς, κουφώματα) στο εξωτερικό και το εσωτερικό των κατοικιών, δημιουργώντας ένα ύφος «καθαρότητας» σε αντίθεση με το καταπράσινο περιβάλλον.

5.3. ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ.

5.3.1. ΑΠΛΕΣ ΜΟΝΟΚΑΤΟΙΚΙΕΣ.

Η συγκεκριμένη κατηγορία κατοικιών αφορά κυρίως κατοικίες στην εξοχή. Τυπικό παράδειγμα αποτελεί μία κατοικία – κατασκευή, εφαρμογής φουτουριστικού σχεδίου στην Αγία Παρασκευή Αττικής.

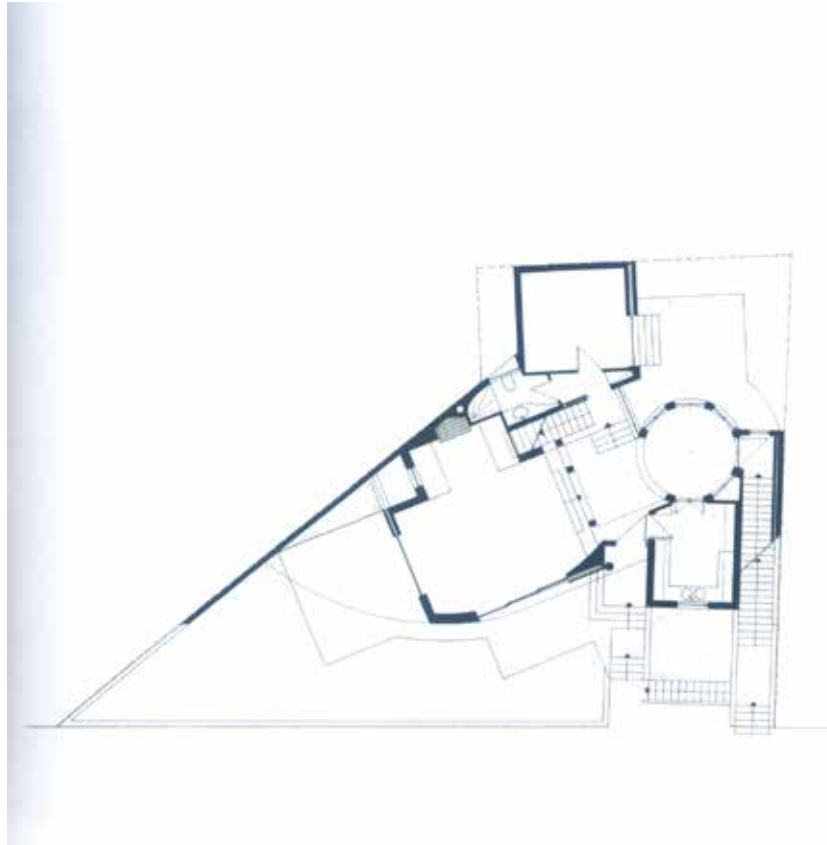

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁾

Η μελέτη επιχείρησε να ελέγξει ορισμένες παραδοχές της αρχιτεκτονικής της κατοικίας της δεκαετίας του 1980 στην Ελλάδα που αφορούσαν τα κάτωθι εξής θέματα :

- 1) Τον ανελαστικό λειτουργικό καθορισμό των χώρων, ιδίως των υπνοδωματίων, μέσω της κάτοψης, που δυσχεραίνει την ικανοποίηση μελλοντικών απαιτήσεων.
- 2) Τη διάκριση δημόσιου και ιδιωτικού μέσα και έξω από το σπίτι
- 3) Την αμέλεια αρχιτεκτονικής άρθρωσης του εσωτερικού, ιδιαίτερα όταν είναι ενιαίο.

Οι βοηθητικοί χώροι και τα υπνοδωμάτια αντιμετωπίζονται λοιπόν κατά τρόπο ισότιμο με τους κύριους χώρους και οι ιδιωτικοί χώροι δεν απομονώνονται πλήρως από τους δημόσιους, ενώ η διαγώνια τοποθετημένη ακολουθία των χώρων υποδοχής του ισογείου = προϊόν του δυσμενούς σχήματος του οικοπέδου και της επιθυμίας ανάπτυξης – ενώνει την πρασιά με τον ακάλυπτο, αναιρώντας την ιεράρχηση που υπονοεί η ονομασία τους.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΨΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁴⁾

Επίσης διαμέσου αυτού του παραδείγματος σχολιάζεται η αρχιτεκτονική των τελευταίων δεκαετιών. Χρησιμοποιούνται τα δικά της μέσα, η καμπύλη και η κεκλιμένη γραμμή, αλλά με διαφορετικό τρόπο. Η καμπύλη δεν εμφανίζεται στην όψη αλλά στην κάτοψη και η κεκλιμένη δεν αναφέρεται στην οριζόντια αλλά (όπως στην περίπτωση των επικλινών στεγών) στην κατακόρυφη. Με αυτόν τον τρόπο η διαδικασία παραγωγής νοήματος αναβιβάζεται από την άμεση εικονογραφική παραπομπή στην επεξεργασία της μεθόδου σχεδιασμού και την επερώτηση της τεκτονικής θεμελίωσης της αρχιτεκτονικής.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁵⁾
(1),(2),(3),(4),(5), Πηγή : « Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα ».

5.3.2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΩΝ.

Η πολυκατοικία είναι ένας τύπος κατοικίας που έχει κατακλύσει τα αστικά κέντρα. Κοινότυπα σχέδια έχουν χρησιμοποιηθεί με ελάχιστες διαφοροποιήσεις. Χρήση νέου τύπου σχεδίων όπως παριστά το παράδειγμα μίας πολυκατοικίας σε κεντρικό τμήμα του Παγκρατίου.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁾

Η μελέτη επανεξετάζει την τυπολογία της αθηναϊκής πολυκατοικίας εκμεταλλευόμενη τις ευκαιρίες που πρόσφερε ο Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός του 1985. Το συγκεκριμένο κτίριο βρίσκεται στη διασταύρωση των οδών Βασ. Γεωργίου Β και Σπύρου Μερκούρη, σε ένα οικοδομικό τετράγωνο διαμορφωμένο πριν από 20 χρόνια.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽²⁾

Η πολυκατοικία γίνεται ορατή από μεγάλη απόσταση, ενώ από τα υψηλότερα διαμερίσματα έχει κανείς πανοραμικές θέες της Αθήνας. Ο όγκος του κτιρίου επιμερίζεται σε ενότητες ενός ή δύο ορόφων ώστε το κτίριο να αποκτήσει εσωτερική κλίμακα και οι επιμέρους ενότητες του να γίνουν διακριτές και αναγνώσιμες.

Στο χαμηλότερο τμήμα του κτιρίου, το οποίο εξαντλεί το μεγαλύτερο ποσοστό της κάλυψης, τοποθετούνται η κεντρική είσοδος και ένα δώροφο γυμναστήριο. Ακολουθεί ο κορμός, όπου οι εξώστες των διαμερισμάτων σχηματίζουν ανά δύο πατώματα ανεξάρτητες ενότητες οι οποίες ανοίγονται προς το νότο ή τον ανατολικό προσανατολισμό

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΨΗΣ ΤΥΠΙΚΟΥ ΟΡΟΦΟΥ. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁴⁾
(1),(2),(3),(4), Πηγή : « Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα ».

Τα δύο τελευταία διαμερίσματα αποτελούν την τελευταία ενότητα, τη στέγη του κτιρίου, και ανοίγονται προς τη θέα του Λυκαβηττού και της Ακρόπολης.

Για την κατασκευή επιλέγησαν συμβατικά υλικά και τρόποι κατασκευής. Ο σκελετός αποτελείται από βαμμένο γκρι ανεπίχριστο σκυρόδεμα, εξώστες από βαμμένες λευκές επιφάνειες ανεπίχριστου σκυροδέματος, στοιχεία πλήρωσης από εμφανή τσιμεντότουβλα και κιγκλιδώματα από διάτρητα φύλλου μετάλλου.

Άλλο παράδειγμα αποτελεί η κατασκευή μίας πολυ – μονοκατοικίας στη Νέα Φιλοθέη.

Το κτίριο βρίσκεται σε μία προαστιακή περιοχή κατοικίας στην οποία οι πολυκατοικίες συνυπάρχουν ελεύθερα με τις μονοκατοικίες.

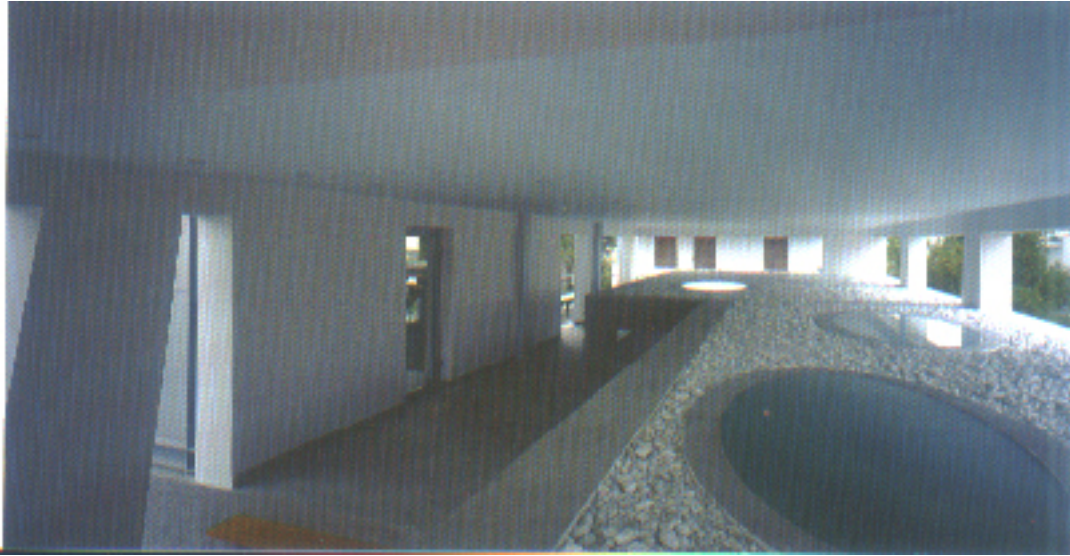
ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾

Αυτή η απρόβλεπτη συμβίωση δύο από των κύριων κτιριακών τύπων της ελληνικής πόλης υποκίνησε το σχεδιασμό που προτείνει μία υβριδική κατασκευή που συνδυάζει μία διώροφη προαστιακή μονοκατοικία με την κατασκευαστική δομή μίας πολυκατοικίας. Η μονοκατοικία είναι προσδεμένη στο έδαφος, κλείνεται ως προς τον δρόμο και ανοίγεται στον κήπο που το περιβάλλει. Ένα μεταλλικό πατάρι μέσα στο διώροφο χώρο του καθιστικού λειτουργεί ως χώρος ύπνου.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁶⁾

Η πολυκατοικία ανασηκώνεται από το έδαφος και προσφέρει τρεις επαναλαμβανόμενους ορόφους ομοίων διαμερισμάτων με ανοικτές θέες. Τα διαμερίσματα έχουν πρόσβαση μέσω ενός ανεξάρτητου όγκου από γυαλί και μέταλλο που περιέχει το κλιμακοστάσιο και τον ανελκυστήρα. Ο κενός ισόγειος χώρος εισόδου της πυλωτής της τυπικής ελληνικής πολυκατοικίας έχει μεταφερθεί στον πρώτο όροφο.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΡΙΛΟΤΙΣ - ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁷⁾

Ο κενός αυτός ενδιάμεσος χώρος, με πρόσβαση από μία μεγάλη σκάλα, αποτελεί ταυτόχρονα οροφή και δάπεδο, υπερυψωμένη είσοδο και κήπο από βότσαλα. Διαχωρίζει τους δύο κτιριακούς όγκους και διαχέει κίνηση και δράση ακριβώς στην καρδιά του κτιρίου.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁸⁾
(5),(6),(7),(8), Πηγή : «Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα ».

6. ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ.

Η χρήση της κατοικίας κατά κύριο λόγο όπως ήδη αναφέρθηκε, είναι για στέγαση. Βάσει αυτής της παραδοχής είναι εφικτό να γίνει η εξής κατηγοριοποίηση:

- 1) Κύρια κατοικία.
- 2) Εξοχική ή δεύτερη κατοικία.

6.1. ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ.

Η χρήση της είναι συχνή, είναι ο κύριος τόπος διαμονής της οικογένειας. Πέραν της στέγασης είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί τμήμα του – πέραν της βασικής κύριας χρήσης του – ως :

- 1) Γραφείο – ιατρείο – χώρος εργασίας.

Ένα ελληνικό παράδειγμα αποτελεί η μετατροπή ενός παλιού διώροφου διατηρητέου κτιρίου σε σύγχρονη κατοικία στην περιοχή του Φιλοπάππου.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. (1)

Η μετατροπή ενός παλιού διώροφου διατηρητέου κτίσματος σε σύγχρονη κατοικία αποτελεί πάντα μία πρόκληση για τον αρχιτέκτονα. Η μετουσίωση αυτή έγινε πράξη σε κτίριο που βρίσκεται στη συνοικία του Φιλοπάππου, σε οικόπεδο συνολικής επιφάνειας 260 τετραγωνικών μέτρων.

Από το παλιό κτίριο διατηρήθηκε, συμπληρώθηκε και αποκαταστάθηκε η πρόσοψη – βόρεια όψη – σύμφωνα με τα ιστορικά στοιχεία και τις φωτογραφίες που βρέθηκαν σε ιδιωτικό αρχείο.

Το νέο κτίριο κατασκευάστηκε πίσω από τη διατηρητέα αυτή όψη με το νέο φέροντα οργανισμό.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΨΕΩΝ – ΤΟΜΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. (2)

Αποτελείται από υπόγειο επιφάνειας 112,00 τ.μ. ισόγειο ίδιας επιφάνειας, Α όροφο επιφάνειας 110,00 τ.μ. και Β όροφο σε δύο στάθμες συνολικής επιφάνειας 140,00 τ.μ. . Πλάστηκε μέσα στον όγκο του διώροφου παλαιού κτιρίου και επεκτάθηκε με προσθήκη, που υποχώρησε από την κύρια όψη του, και σε πλήρη αρμονία με αυτή.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. (3)

Εσωτερικά το κτίριο χωρίστηκε σε δύο ανεξάρτητες κατοικίες. Η πρώτη κατοικία επιφάνειας περίπου 280,00 τ.μ., αναπτύχθηκε στον πρώτο όροφο και στα δύο μικρότερα επίπεδα πάνω από αυτόν, με βοηθητικούς χώρους στο υπόγειο.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. (4)

Στον Α όροφο διαμορφώθηκε ο χώρος υποδοχής, ο χώρος φαγητού και κουζίνας, το λουτρό, το κλιμακοστάσιο και ο ανελκυστήρας. Στο επόμενο α επίπεδο του β ορόφου αναπτύχθηκαν το γραφείο ο ξενώνας και ένα μικρό λουτρό ενώ το β επίπεδο απομονωμένο με μεγάλη ιδιωτικότητα, περιλαμβάνει το υπνοδωμάτιο του ιδιοκτήτη με λουτρό, γκαρνταρόμπα και δώμα.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. (5)

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. (6)

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. (7)

ΕΙΚΟΝΑ 8. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. (8)

Η δεύτερη κατοικία εκτείνεται σε δύο επίπεδα, επιφάνειας περίπου 140,00 τ.μ. , καταλαμβάνει το μεγαλύτερο χώρο του ισογείου και ανοίγεται προς τον ακάλυπτο χώρο του οικοπέδου. Ο εσωτερικός σχεδιασμός της κατοικίας στο σύνολό της (πόρτες, περβάζια, σκάλες ξύλινες και μεταλλικές, κουπαστές έπιπλα και ποδιές) καθώς και η επιλογή των υλικών, έγιναν με γνώμονα και σε αρμονία με την ατμόσφαιρα της περιοχής – γειτονιάς του κτιρίου και τη σύγχρονη αισθητική του ιδιοκτήτη της.

ΕΙΚΟΝΑ 9. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ – Β ΚΑΤΟΙΚΙΑ. (9)
(1),(2),(3),(4),(5),(6),(7),(8),(9), Πηγή : « Ελληνικές Κατασκευές , Μαιος 2006»

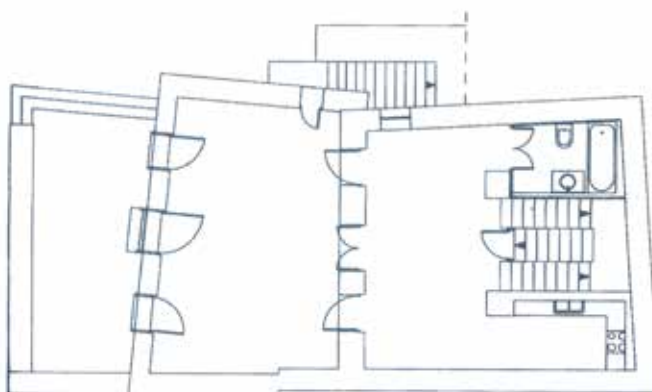
Ένα άλλο παράδειγμα αποτελεί το κτίσμα κατοικίας και αρχιτεκτονικού γραφείου στα Χανιά σχεδιασμένο και κατασκευασμένο από τους αρχιτέκτονες Αλέξανδρο – Μάριο Νικηφοριάδη και Δανάη Σκαράκη. Η συγκεκριμένη εφαρμογή αφορά μετασκευή παλαιού κτίσματος.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁾

Το υπερεκατονταετές πέτρινο κτίριο είναι τοποθετημένο στο μέσον ενός συμπλέγματος ανάλογων εν σειρά κτισμάτων που αποτελούσαν μία παραθαλάσσια βιοτεχνική ζώνη επεξεργασίας δέρματος.

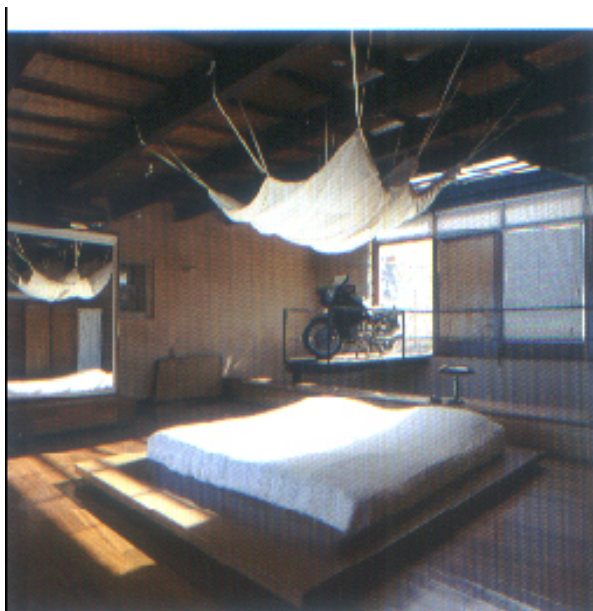
Η υψομετρική διαφορά μεταξύ προκυμαίας προς βορά και του δρόμου που εξυπηρετεί τα κτίρια προς νότο υπερβαίνει τα 10 μέτρα με αποτέλεσμα το όλο σύμπλεγμα να διαμορφώνει ένα μονόροφο μέτωπο στο επίπεδο του δρόμου και τετραώροφο μέτωπο στην προκυμαία.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΨΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽²⁾

Η μελέτη επικεντρώθηκε στην επίλυση της τομής και του κατακόρυφου άξονα επικοινωνίας με στόχο αφ' ενός την άνετη πρόσβαση τεσσάρων ορόφων και αφετέρου τον ηλιασμό τους, διατηρώντας συγχρόνως αδιάτάρακτη και καθαρή τη θέαση της θάλασσας.

Παρόλο το μικρό μέγεθος του κτίσματος δόθηκε διπλή έκταση στη σκάλα η οποία κυριαρχεί στον οριζόντιο άξονα συμμετρίας, προσδίδει στα πλατύσκαλα χρήση μεσοπατώματος και οργανώνει όλες τις υπόλοιπες λειτουργίες και τους επιμέρους χώρους.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁴⁾
(1),(2),(3),(4), Πηγή : «Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα»

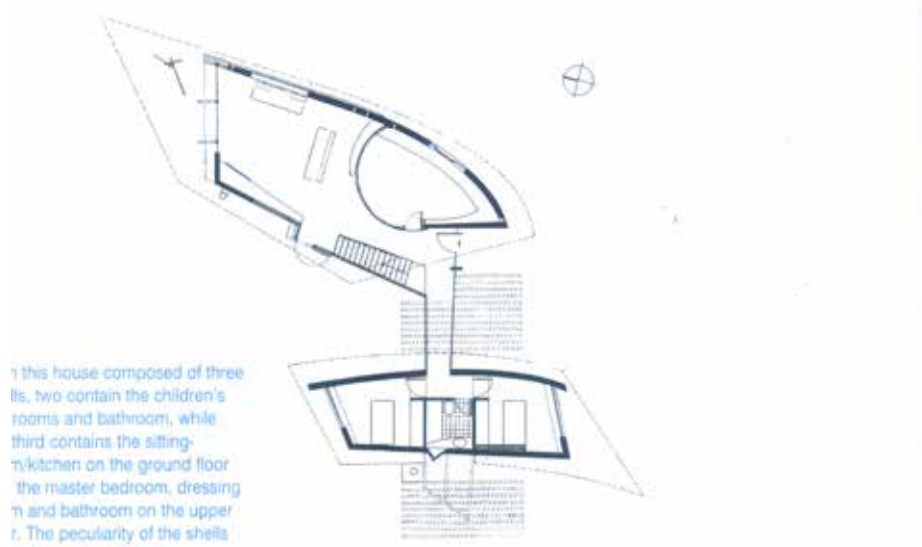
Η συγκεκριμένη κατηγορία κατοικιών αφορά κυρίως κατοικίες στην εξοχή οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως κύριες. Τυπικό παράδειγμα αποτελεί μία κατοικία – κατασκευή, εφαρμογής φουτουριστικού σχεδίου στο Καπανδρίτι Αττικής.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁾

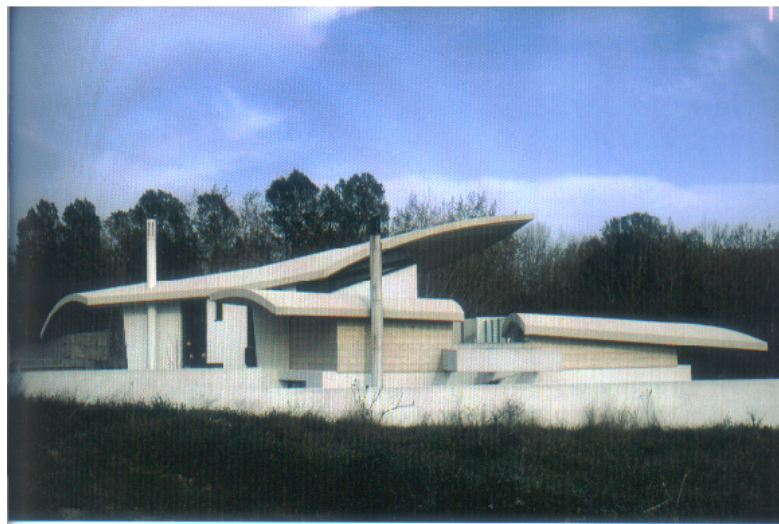
Το Καπανδρίτι, πρώην και νυν αγροτικός τόπος, δορυφόρος της Αθήνας και σύντομα προάστιό της, είναι μία περιοχή χωρίς ιδιαίτερη αρχιτεκτονική ταυτότητα. Με ήπιες επεμβάσεις, εκτός από κάποιες αποθήκες και βιοτεχνικές χρήσεις, διατηρεί ακόμα αναλλοίωτα τα ήπια φυσικά χαρακτηριστικά του στα οποία επιδιώχθηκε να υποταχθεί η κατοικία.

Μικροί λόφοι οι οποίοι σβήνουν ο ένας ανάμεσα στον άλλο, ρεματιές και βλάστηση, που αρμονικά διακόπτουν και επανασυνδέουν αυτό το σύνολο, με χρωματικές αποχρώσεις από βαθύ πράσινο ως ώχρα, είναι το λεξιλόγιο σε ατή τη σύνθεση.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΨΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽²⁾

Πρωταρχικό στοιχείο προβληματισμού ήταν η στέγη, μια και σε χαμηλή κατασκευή όπως αυτή είναι το πρώτο στοιχείο που εμφανίζεται στο βλέμμα του διαβάτη. Έτσι κάτω από την επιρροή των ήπιων καμπυλών το τοπίου σχηματίστηκε μία οργανική – καμπυλόγραμμη στέγη που αργότερα διασπάστηκε σε τρία εναλλασσόμενα κελύφη, προσεγγίζοντας το μέτρο των λόφων του τόπου. Η διάσπαση αυτή των όγκων και των στεγών, αλλά και η ανασυγκρότησή τους σε ένα ενιαίο σύνολο γίνεται με τη βοήθεια ενός χαμηλού μακροσκελούς όγκου που περιέχει τους χώρους κυκλοφορίας.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. (3)

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. (4)
(1),(2),(3),(4), Πηγή : «Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα»

Από τα τρία κελύφη τα δύο στεγάζουν τα ισόγεια υπνοδωμάτια των παιδιών με το λουτρό τους, και το άλλο καθιστικό – κουζίνα στο ισόγειο και το κυρίως υπνοδωμάτιο, βεστιάριο και λουτρό στον όροφο. Η ιδιομορφία των κελυφών εσωτερικά δίνει μεγάλες διαφοροποιήσεις στα ύψη και τη δυνατότητα ένταξης ανοιγμάτων ψηλά για βιοκλιματικό εξαερισμό και φυσικό - διάχυτο φωτισμό. Μεγάλα ανοίγματα μήκους 5 μέτρων κυρίως προς το βορά επιτρέπουν στο καθιστικό απεριόριστη θέα στο τοπίο. Στο υπόγειο βρίσκονται

χώροι ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, βοηθητικοί και το εργαστήριο ζωγραφικής του ιδιοκτήτη. (Όπως τελικά διαπιστώνεται αρχιτεκτονικά έχει επηρεαστεί από το επάγγελμα του ιδιοκτήτη). Το τελευταίο φωτίζεται έμμεσα από τον κρυστάλλινο διάδρομο του κλιμακοστασίου.

6.2. ΕΞΟΧΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ή ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ.

Η ονομασία της – χαρακτηρισμός της ως δεύτερης κατοικίας λήφθηκε λόγω της χρήσης της. Η κύρια κατοικία λόγω της συχνής χρήσης της ονομάζεται και πρώτη – κύρια οπότε είναι πασιφανές ο λόγος που πήρε την ονομασία της, αλλά και λόγω της χρήσης της διότι είναι για ανάπαυση – διακοπές.

Η τοποθεσία της – χωροθέτησή της είναι συνήθως σε βουνό, με την ευρεία έννοια της λέξεως, ή θάλασσα – παραθαλάσσιο μέρος.

6.2.1. ΕΞΟΧΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΣΕ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΧΩΡΟ.

Κατοικίες διακοπών σε ορεινές περιοχές τοποθετούνται λόγω των συνήθως επικρατούντων ανέμων κυρίως με προσανατολισμό προς την ανατολή για να εκμεταλλεύονται τον πρωινό ήλιο, στοιχείο έμμεσης εκμετάλλευσης της παρεχόμενης ενέργειας από τον ήλιο. Κατοικίες σε περιοχές για χειμερινά σπορ πρέπει να προστατεύονται από ανατολικούς ανέμους και να προσανατολίζονται προς το νότο ενώ το ίδιο ισχύει και για κατοικίες κοντά σε λίμνη ή θάλασσα. Στην κατασκευή χρησιμοποιούνται συνήθως τοπικά οργανικά υλικά όπως πέτρα ή ξύλο.

Παράδειγμα εξοχικής κατοικίας στον ελλαδικό ηπειρωτικό χώρο είναι – μπορεί να είναι μία κατοικία στον Παρνασσό.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁾

Αισθητική υπεροχή και σχεδιασμός που στηρίχθηκε στις ιδιαίτερες κλιματολογικές συνθήκες του βουνού, απέδωσαν μία κατοικία πρωτότυπη, ενταγμένη αρμονικά στο περιβάλλον.

Το ιδιαίτερο τοπίο και οι καιρικές συνθήκες του βουνού εμπνέουν κάποιον να χτίσει εκεί. Τα σπίτια του βουνού είναι συνήθως ή παλαιά παραδοσιακά, που είναι μεν υπέροχα αλλά δεν αποτελούν νέα πρόταση, ή είναι επαύλειες οι οποίες τοποθετήθηκαν απλά στις ράχες χωρίς μέτρο. Το σπίτι είναι μία εξαίρεση που επιβεβαιώνει τον κανόνα. Πρόκειται για ένα σπίτι που σχεδιάστηκε και χτίστηκε σύμφωνα με τις προδιαγραφές του ορεινού τοπίου. Απαιτήθηκε προσωπική εργασία, και συνεπώς προσωπική επιρροή στην τελική κατασκευή, και χρονικό διάστημα δύομισι χρόνων για να περατωθεί η κατασκευή.

Αναγνωρίσιμες με την πρώτη ματιά η προσεκτική μελέτη και η σημασία στη λεπτομέρεια. Δόθηκαν επιτόπου πρωτοφανείς λύσεις ή σχεδιάστηκαν εξ' αρχής ώστε να αντιμετωπιστούν οι ιδιαίτερες κλιματολογικές δυσκολίες της περιοχής. Το ζητούμενο του σχεδιασμού ήταν να αποτελεί η κατασκευή αναπόσπαστο τμήμα του δάσους.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁴⁾

Όλα τα παράθυρα προσφέρουν θέα στο δάσος, ενώ διατηρήθηκε και εμπλουτίστηκε η φυσική βλάστηση. Βεράντες και μία ξύλινη εξέδρα – μπαλκόνι ενισχύουν την εξωστρέφεια του σπιτιού.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁶⁾

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁷⁾

Το τρεχούμενο νερό του βουνού διοχετεύθηκε στην πέτρινη βρύση της αυλής και από εκεί, μέσα από ένα κρυφό αυλάκι σχηματίζει δύο μικρές διακοσμητικές λιμνούλες. Τα παλιά σπίτια έχουν πολύ χοντρούς τοίχους και ελάχιστα μικρά ανοίγματα, για λόγους μόνωσης. Σήμερα χάρη στα σύγχρονα υλικά το σπίτι έχει τεράστια ανοίγματα. Στο εσωτερικό κυριαρχεί το καταπληκτικό τζάκι, που στηρίζεται πάνω σε φυσικούς μεγάλους βράχους. Το χώρο της εστίας ορίζει μία γλυπτή μεταλλική λεκάνη που ακολουθεί τις ανωμαλίες του

βράχου, ενώ τη μετώπη σχηματίζει ένας κορμός με μεταλλικά δεσίματα. Περιμετρικά της εστίας σχεδιάστηκαν παράθυρα, επιτρέποντας την οπτική παρατήρηση του τοπίου πίσω από τις φλόγες. Τα έπιπλα έγιναν από αμμοβολημένη ξυλεία πάνω σε ιδέες των ιδιοκτητών και σχέδια των αρχιτεκτόνων.

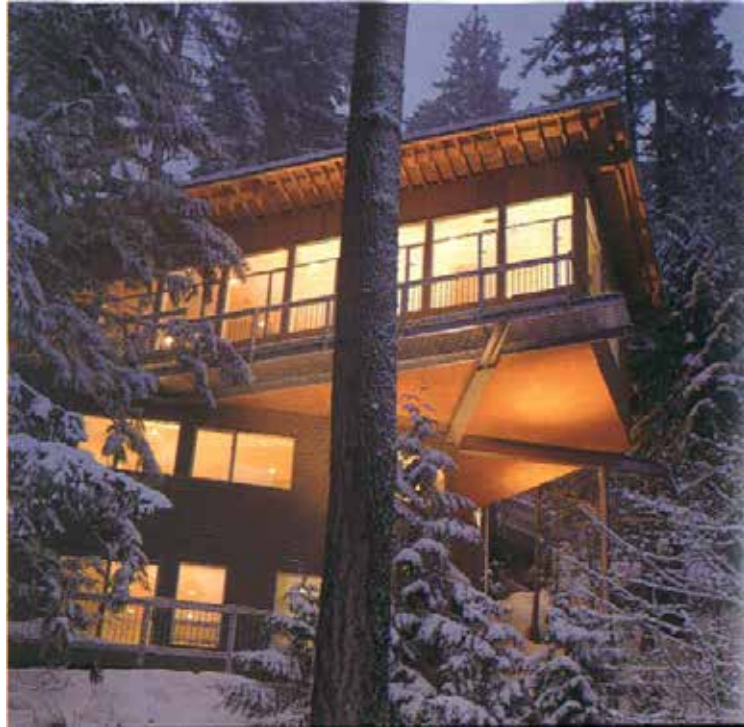
Το διώροφο, με εσωτερικό μπαλκόνι σπίτι καταλαμβάνει συνολικά περίπου 250 τ.μ. . Ο όγκος του δεν είναι άμεσα αντιληπτός, καθώς έχει καταμεριστεί σε πολλά κομμάτια. Ένα ανηφορικό μονοπάτι που στρίβει μέσα στο δάσος οδηγεί ξαφνικά στο σπίτι που ξεπροβάλλει μέσα από την πυκνή βλάστηση. Το μονοπάτι αυτό κατασκευάστηκε πέτρα – πέτρα από τον ίδιο ιδιοκτήτη, ο οποίος χρειάστηκε 1550 πέτρες να το ολοκληρώσει.

Δέκα χρόνια μετά την κατασκευή του, το σπίτι αποτελεί πια αναπόσπαστο κομμάτι του φυσικού περιβάλλοντος, στο οποίο έχει ενταχθεί ακολουθώντας την αίσθηση της αρμονίας του.

ΕΙΚΟΝΑ 8. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁸⁾
(1),(2),(3),(4),(5),(6),(7),(8), Πηγή : «Σπίτια της Ελλάδας, Καλοκαίρι 2006»

Διεθνές χαρακτηριστικό παράδειγμα των άνωθεν παρατιθέμενων είναι ένα σπίτι στην περιοχή **Cascades Mountains στην Αμερική**. Αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα εξοχικής κατοικίας της περιοχής αλλά και της Αμερικής. Η κατασκευή του πραγματοποιήθηκε σε ορεινή περιοχή και το κύριο δομικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε ήταν το ξύλο για παροχή μόνωσης αλλά και ενσωμάτωση στην υφιστάμενη τοπιακή ενότητα.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁾

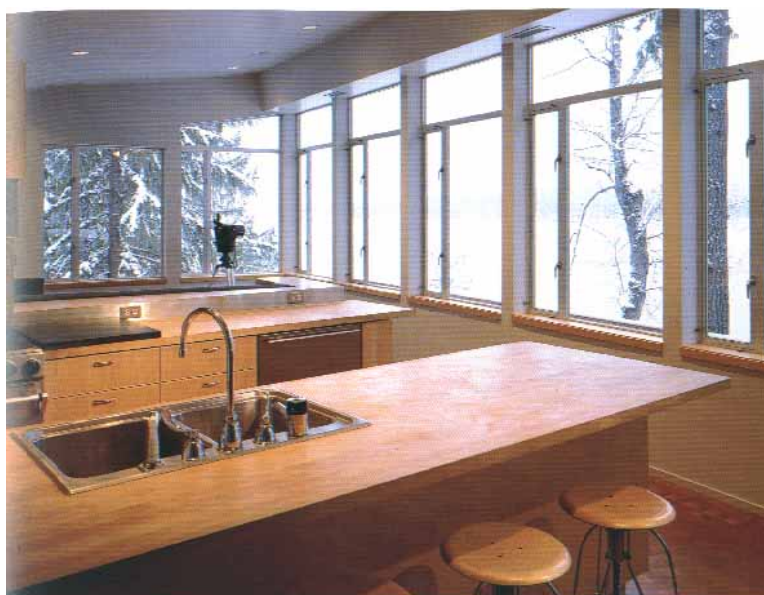
Η ηρεμία και η ομορφιά αυτής της περιοχής θεωρήθηκε από τον ιδιοκτήτη ιδανική για την κατασκευή μίας κατοικίας που θα κάλυπτε τις ανάγκες του για ξεκούραση.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΜΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁾

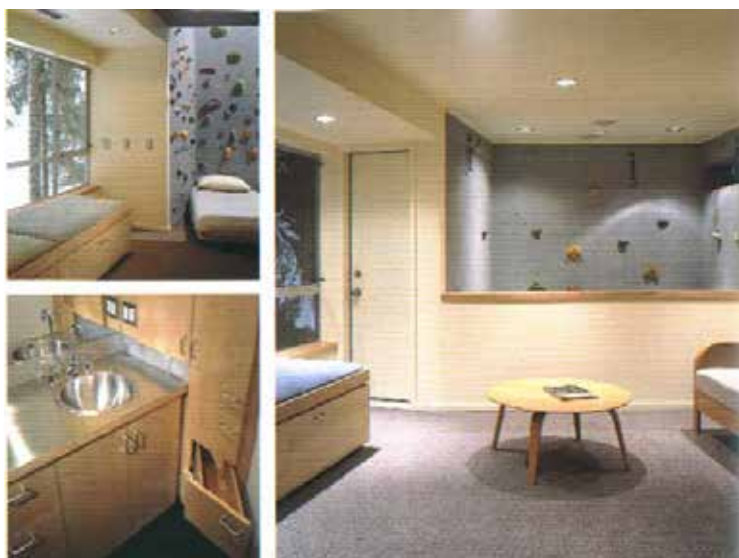
Το τελευταίο από τα τρία επίπεδα καλύπτεται από μία κεκλιμένη οροφή και επίσης διαθέτει βεράντα.

Αυτό το επίπεδο διαθέτει ένα χώρο με μεγάλη θέα και χώρο τραπεζαρίας χώροι οι οποίοι διαχωρίζονται από την κουζίνα.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽³⁾

Τα δύο εκατέρωθεν επίπεδα διαθέτουν υπνοδωμάτια τα οποία εκμεταλλεύονται την άπλετη θέα με μεγάλα ανοίγματα.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΧΩΡΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁴⁾

Το σπίτι διαχωρίζεται σε δύο τμήματα. Το ένα τμήμα ήδη περιγράφηκε ενώ το άλλο το οποίο συνδέει το κύριο μέρος του σπιτιού με το επίπεδο του εδάφους, διαχωρίζεται σε δύο υποτμήματα. Το πάνω τμήμα εμπεριέχει την είσοδο στην κατοικία και χώρο στάθμευσης για δύο αυτοκίνητα και το κάτω επίπεδο διατίθεται για χώρο αποθήκευσης.

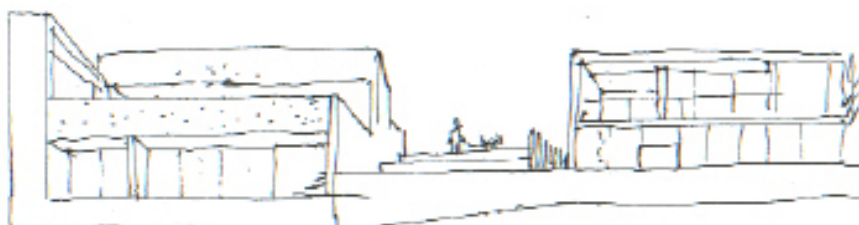
ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΔΙΑΤΑΞΗΣ ΟΓΚΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾
 (1),(2),(3),(4),(5), Πηγή : «150 Best House Ideas »

6.2.2. ΕΞΟΧΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΣΕ ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΟ ΧΩΡΟ.

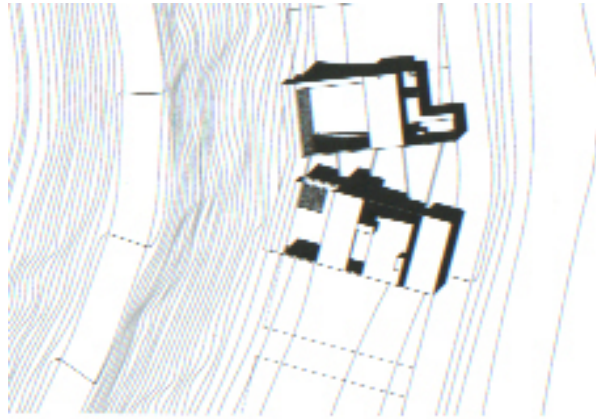
Βασικό στοιχείο χωροθέτησης αυτών των κατοικιών είναι η χρήση του παρακείμενου υδάτινου όγκου για κολύμβηση αλλά και για την ανεπανάληπτη παροχή θέας που προσφέρει.

Ένα διεθνές παράδειγμα είναι η ονομαζόμενη, από τους σχεδιαστές της κατοικία **X House** στην περιοχή **Canete** στο Περού.

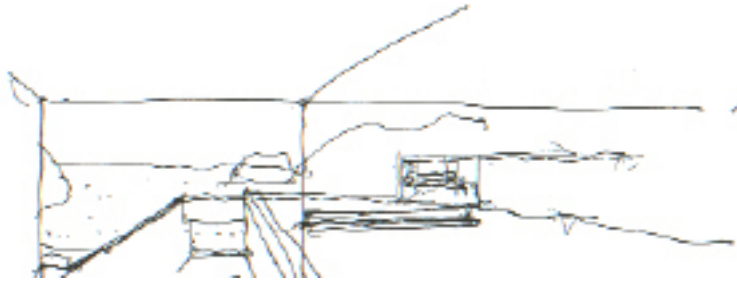
Αυτή η κατοικία απαρτίζεται από δύο τμήματα τα οποία διαχωρίζονται από μια περιοχή με πεζούλι.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁾

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΔΙΑΤΑΞΗ ΟΓΚΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁴⁾

Βούληση των αρχιτεκτόνων ήταν η όλη κατασκευή να καταλάβει όσο το δυνατόν περισσότερο τμήμα του οικοπέδου, και έτσι απλώθηκε σαν ένα στερεός όγκος πακτωμένος στο έδαφος

Σχεδιάστηκε ένα σπίτι δύο τμημάτων

Το πρώτο τμήμα χρησιμοποιείται ως κρεβατοκάμαρες και το άλλο τμήμα για κουζίνα, τραπεζαρία, σαλόνι και ταράτσα. Το πάτωμα του τελευταίου επιπέδου περιλαμβάνει – αποτελείται από ένα ξύλινο δάπεδο στο οποίο είναι τοποθετημένη μία πισίνα η οποία διαθέτει απεριόριστη θέα προς τη θάλασσα και βρίσκεται πλησίον της σκάλας η οποία συνδέει τα δύο επίπεδα.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁶⁾

Η τραπεζαρία διαθέτει τη δυνατότητα, σε περίπτωση που απαιτηθεί, να αποκόπτεται από την ταράτσα με αναδίπλωση – ξεδίπλωμα μίας σειράς από πανέλα τα οποία με κατάλληλη διάταξη ενοποιούν – διαχωρίζουν τους όγκους του επιπέδου.

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁷⁾
(1),(2),(3),(4),(5),(6),(7), Πηγή : «Family Houses »

Ως ένα παράδειγμα ελληνικής εξοχικής κατοικίας σε παραθαλάσσιο χώρο μπορεί να παρατεθεί μία κατοικία στη Μύκονο.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁾

Χτισμένη σε ένα ερημικό ύψωμα της ανατολικής ακτής του κόλπου του Πανόρμου, με θέα που φθάνει ως τη γειτονική Τήνο, η κατοικία αναπτύσσεται ως ένα μυκονιάτικο χωριό με τη μεγάλη του αυλή προστατευμένη από τους δυνατούς βοριάδες

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΑΥΛΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΨΗΣ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽³⁾

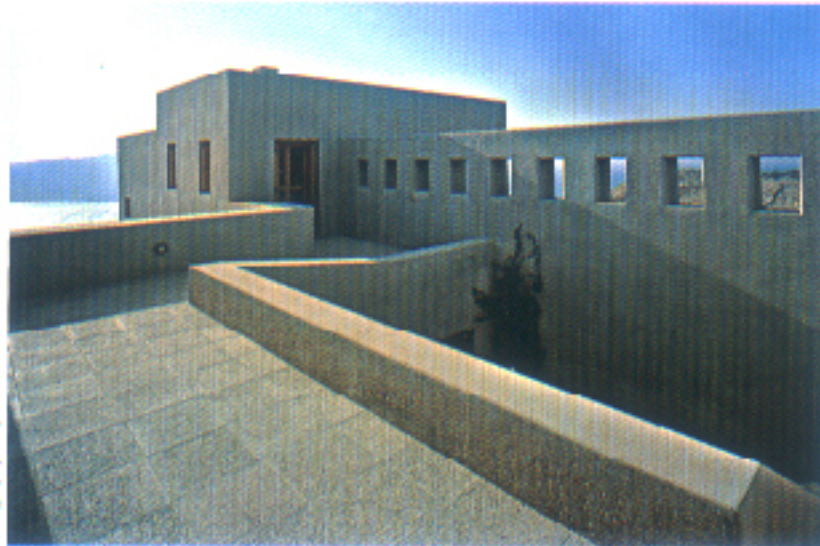
Μία μικρότερη αυλή – ένα βορινό δωμάτιο με οροφή τον ουρανό – λειτουργεί ως κόμβος μεταξύ ιδιωτικών χώρων και χώρων υποδοχής, και ως φυσικός πύργος ψύξης. Τον κλειστό, σχεδόν οχρωματικό χαρακτήρα των εξωτερικών παρειών συμπληρώνει ο ανοιχτός χαρακτήρας των εσωτερικών παρειών που περιβάλλει την αυλή. Η ζώνη από καλαμωτές ορίζει την ημιυπαίθρια στάση και κίνηση γύρω από τη μεγάλη αυλή, στο χαμηλότερο σημείο της οποίας βρίσκεται η πισίνα.

Ο δώροφος όγκος του καθιστικού αντιμετωπίζεται ως ένας κύβος με την ανοιχτή πλευρά του στραμμένη προς τη θέα του κόλπου. Οι δύο μικροί πρόστυλοι πυρήνες – οι ξενώνες – κλείνουν μαζί με το φυσικό γήλοφο τη σύνθεση προς τα νότια.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΑΥΛΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁴⁾

Ως κυρίαρχο υλικό, επιλέχθηκε ένα γαιόμορφο κονίαμα υψηλής αντοχής που περιβάλλει το κτίριο με μία διαφορά αδρότητας και τονικότητας μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών χώρων.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΑΥΛΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁵⁾

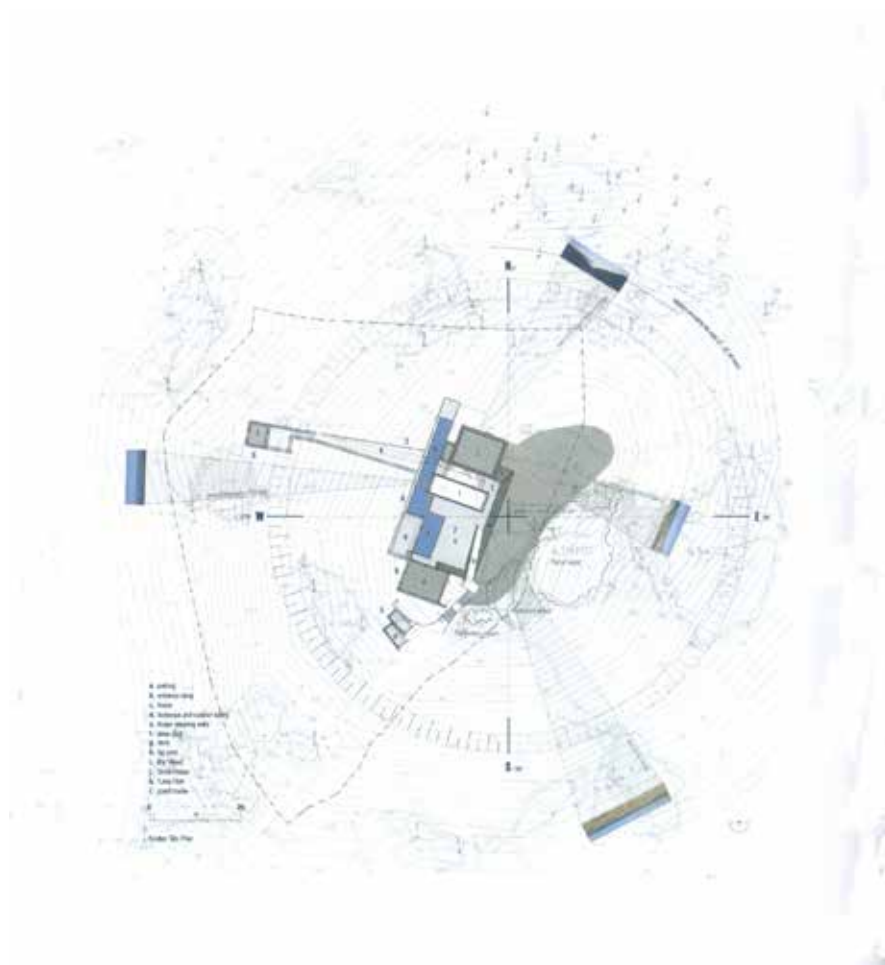
Εσωτερικά του κτίσματος γίνεται εκτεταμένη χρήση ξύλου αλλά και χρωμάτων που συνήθως χρησιμοποιούνται σε νησιά.

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁶⁾
(1),(2),(3),(4),(5),(6), Πηγή : «Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα»

Σε αυτό το ιδιότυπο αρτιφισιέλ αντανακλάται η εύλογη αυτοσυγκράτηση στη χρήση των εκφραστικών μέσων, η προσπάθεια για ενσωμάτωση του κτίσματος στο γυμνό τοπίο της μυκονιάτικης «παραγγεριάς» και η ατμόσφαιρα της αναζήτησης μίας συνδετήριας διαχρονικότητας ανάμεσα στο χθες και στο αύριο.

Ένα άλλο παράδειγμα ελληνικής αρχιτεκτονικής αποτελεί η κατασκευή μίας εξοχικής κατοικίας στην Αντίπαρο. Η σχηματική διάταξη που ακολουθείται είναι όμοια με κρατήρα.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁾

Ο «κρατήρας» είναι μία κατοικία που γεννήθηκε από την κατανόηση, σε επίπεδο ιδέας των επί τόπου αναγκών. Για να κρατηθεί μία διακριτική ογκοπλαστική παρουσία και να προστατευθεί το σπίτι από τα μελτέμια, ένας βιώσιμος κρατήρας σμιλεύτηκε στο τοπίο. Διαφορετικές δυνατότητες χώρων διαμορφώθηκαν μέσα του, χρησιμοποιώντας τα παρακάτω τέσσερα στοιχεία.

ΠΕΤΡΑ.

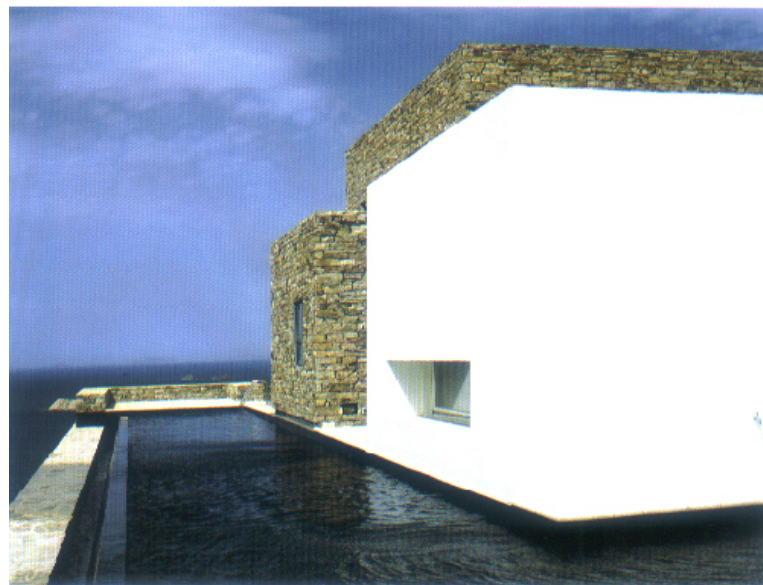
Πέτρινες επιφάνειες διαγράφουν τα όρια του κρατήρα. Στα βόρεια, ένας διάωροφος πέτρινος όγκος προστατεύει από τον αέρα και προσφέρει καθιστικό και πολλαπλούς χώρους ύπνου. Ανατολικά ένας επικλινής τοίχος σχηματίζει ο κεκλιμένο επίπεδο εισόδου. Η νότια πλευρά χαρακτηρίζεται από έναν ανοιχτό πέτρινο όγκο, την υπαίθρια τραπεζαρία.

ΝΕΡΟ.

Μία κολυμβητική δεξαμενή 25 μέτρων διαμορφώνει το δυτικό όριο του κρατήρα και ανοίγει τη θέα στο ηλιοβασίλεμα. Η επιφάνεια της θάλασσας ενοποιείται οπτικά με το νερό της δεξαμενής, μέσω της υπερχειλίσης.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΔΙΑΤΑΞΗΣ ΑΥΛΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΑΠΟΨΗ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΗΣ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ. ⁽³⁾

ALIEN.

Ένας μακρύς άσπρος όγκος τοποθετείται μέσα στον κρατήρα. Η κεντρική του θέση εκφράζει την πολιτιστική σημασία της χρήσης του :

την προετοιμασία και απόλαυση του φαγητού. Μεγάλα συρόμενα υαλοστάσια διαχέουν τα όρια μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού χώρου.

LAVA FLOW

Ένα μονοπάτι ρέει στον ξενώνα, περνώντας κάτω από την κολυμβητική δεξαμενή. Μοιάζει με λάβα που ξεχειλίζει από τον κρατήρα. Οροθετείται από πέτρινους τοίχους με κλίση προς το τοπίο, που αφήνουν να βλαστήσει ένας μικρός κήπος.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ ΔΙΑΤΑΞΗΣ ΑΥΛΑΚΙΟΥ ΚΡΑΤΗΡΑ. ⁽⁴⁾

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁵⁾
(1),(2),(3),(4),(5) Πηγή : «Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα»

6.3. ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ.

Η συγκεκριμένη κατηγορία αφορά αναπαραγωγή σχεδίων από Έλληνες αρχιτέκτονες. Η εφαρμογή αυτών των σχεδίων – ιδεών βρίσκει εφαρμογή

A) Εντός των πόλεων

Στα μεγάλα αστικά κέντρα η κατοικία αναπτύσσεται – παρατίθεται με τη μορφή πολυκατοικιών λόγω των μικρών οικοπεδικών εκτάσεων με ταυτόχρονη ζήτηση μεγάλου αριθμού κατοικιών για στέγαση. Σε μικρότερη κλίμακα πραγματοποιείται κατασκευή ισόγειων ή διώροφων κατοικιών λίγο πιο έξω από το αστικό κέντρο.

Παράδειγμα κατοικίας εντός πόλεως αλλά εκτός αστικού κέντρου αποτελεί μία κατοικία στην περιοχή του Παλαιού Φαλήρου.

Η συγκεκριμένη κατοικία επιχειρεί να επαναφέρει την αμήχανη αίσθηση όπου το μέσα και έξω διαχέονται, όπου το ιδιωτικό καμουφλάρεται ως δημόσιο, όπου η βεβαιότητα της εισόδου τείνει να αναιρείται και να υποκαθίσταται από μία ασάφεια.

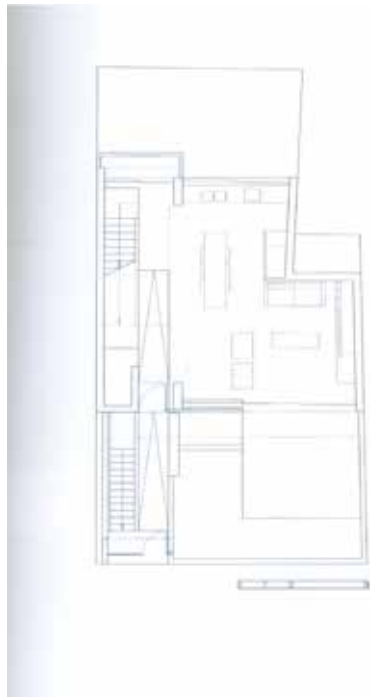
ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁾

Αντί για την κλειστοφοβία (αλλά και την ασφάλεια) των μικρών χωλ εισόδου, η είσοδος στην κατοικία αυτή γίνεται μέσω ενός «δημοσίου» κεκλιμένου επιπέδου σε ένα ανοιχτό γραμμικό χώρο, σε έναν ακάλυπτο, ανοικτό προς τον ουρανό μέσω ενός μεγάλου φεγγίτη και διαμπερή ως προς την πίσω της όψη.

Αφού κανείς ανακτήσει τη διαμπερή αυτή αίσθηση στη θέα της πίσω αυλής, τότε γυρνά για να βρεθεί στους κυρίως χώρους της κατοικίας.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΑΥΛΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΨΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽³⁾

Την αινιγματική ιδιωτικότητα της κατοικίας αυτής διαπραγματεύονται επίσης τόσο η ίδια η μάντρα με τα διάτρητα πανέλα αλουμινίου της, όσο και οι τυφλοί τοίχοι του ορόφου. Η γειτονιά βρίσκεται φανερά αποπροσανατολισμένη για την ταυτότητα του κτιρίου. Η μάντρα αποκρύπτει τις πλάγιες φυγές από το πεζοδρόμιο, ενώ μετωπικά από το καθιστικό επιτρέπει στους κατοίκους να παρακολουθούν το φωτεινότερο δρόμο.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁴⁾

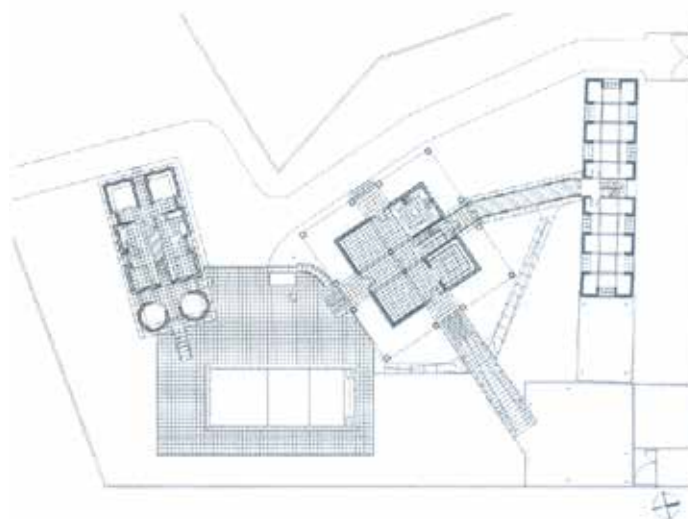
ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁵⁾
(1),(2),(3),(4),(5), Πηγή : «Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα»

Οι μεσοτοιχίες επανεμφανίζονται στην πρόσοψη και στην πίσω όψη, ως τυφλά τελάρα, χωρίς να παραμένουν – όπως συνήθως – πλευρικά και μόνο σημάδια μίας ασυνέχειας (σόκορα).

Β) Στα περίχωρα των πόλεων

Στα περίχωρα των πόλεων – σε αρκετή απόσταση από τα αστικά κέντρα παρατηρείται συνήθως η ανέγερση ισογείων ή διωρόφων κατοικιών.

Παράδειγμα αυτής της κατηγορίας κατοικιών μπορεί να παρατεθεί μία κατοικία στη Βάρκιζα.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΨΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁾

Η συγκεκριμένη κατοικία αναπτύσσεται σε τρία κτίρια, καθένα διαφορετικής χρήσης. Το κεντρικό στεγάζει το καθιστικό, την κουζίνα, την τραπεζαρία και τη βιβλιοθήκη, και περιβάλλεται από ένα κτίριο με υπνοδωμάτια στα βόρεια και έναν ξενώνα στα νότια.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΔΙΑΤΑΞΗΣ ΟΓΚΩΝ. ⁽²⁾

Η διάσπαση της οικίας αποσκοπεί στην ανάλυση και στον επιμερισμό των λειτουργιών σε κτίρια μορφολογικά προσαρμοσμένα σε αυτές. Η κατανομή των λειτουργιών

σε συγκεκριμένους κτιριακούς όγκους προσδίδει στην κατοικία μία χρηστική και μορφολογική καθαρότητα.

Η διάταξη των κτιρίων ως προς την είσοδο απεικονίζει τη χρήση και τη σημασία καθενός από αυτά. Το βλέμμα του εισερχόμενου εστιάζεται έτσι στο κεντρικό κτίριο και στην πλατεία μεταξύ αυτού και του ξενώνα που φαίνεται στο βάθος.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΑΥΛΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽³⁾

Εξάλλου οι γωνίες που δημιουργούν οι άξονες των κτιρίων τονίζουν την προοπτική των μεταξύ τους χώρων.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΧΩΡΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁴⁾
(1),(2),(3),(4), Πηγή : «Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα»

Η επικοινωνία μεταξύ των κτιρίων γίνεται σε μεγάλο βαθμό υπαιθρίως. Με ανοίγματα προς τα τέσσερα σημεία το ορίζοντα, το κεντρικό κτίριο αποτελεί κόμβο επικοινωνίας και σημείο συνάντησης. Το κτιριακό συγκρότημα εμπνέεται από την ιδέα της δημιουργίας μίας

ιδιωτικής κατοικίας με τη χρήση αναλογιών και υλικών, που εντάσσονται στο λεξιλόγιο της δημόσιας και μνημειακής αρχιτεκτονικής. Το κεντρικό κτίριο τετραγωνικής κάτοψης και συμμετρικό ως προς δύο άξονες είναι διώροφο και περιβάλλεται από στοά ηλιοπροστασίας. Βόρεια του κεντρικού βρίσκεται ένα επιμήκες κτίριο που αποτελείται από δύο όμοιους διώροφους όγκους σε παράταξη, που αρθρώνονται μεταξύ τους με ένα κλμακοστάσιο. Νότια του κεντρικού ένα μικρό διώροφο κτίριο περιλαμβάνει ένα κλειστό κύβο μπροστά, πίσω από τον οποίο υψώνονται τοιχία.

Γ) Κατοικίες ηπειρωτικού χώρου

Παράθεση παραδείγματος κατοικίας στην Αχαΐα. Η ισόγεια κατοικία έχει εμβαδόν 260 τετραγωνικά μέτρα και είναι χτισμένη σε διαμπερές οικοπέδο.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΑΥΛΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁾

Τα βασικά στοιχεία πάνω στα οποία οργανώνεται η κάτοψη είναι ο άξονας της εισόδου και της κίνησης, που τονίζει τη διαμπερότητα του οικοπέδου.

Οι κύριοι χώροι της κατοικίας – το καθιστικό, το τζάκι, η τραπεζαρία και το κύριο υπνοδωμάτιο – αποκτούν μια δυσπρόστατη οργανική σχέση τόσο με την πισίνα όσο και με τη θάλασσα, η θέα προς την οποία εξασφαλίζεται μέσω της μεγάλης διαφάνειας της βορινής όψης.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΑΥΛΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽³⁾

Ο συνολικός όγκος της κατοικίας διασπάται σε τρία τμήματα που παρουσιάζουν μία κλιμάκωση του ύψους τους αλλά και της αίσθησης του βάρους της παρουσίας τους. Η κατοικία αποκτά έτσι εσωτερική κλίμακα, ενώ οι επιμέρους λειτουργίες της γίνονται διακριτές και εύκολα αναγνώσιμες. Ο όγκος του καθιστικού και της τραπεζαρίας στεγάζεται με ένα δώμα που σχεδόν υπερίπταται, ενώ τα υπνοδωμάτια στο νοτιοανατολικό τμήμα του οικοπέδου φέρουν στέγη. Χαρακτηριστικό σημείο της κατοικίας είναι ο διώροφος χώρος της κουζίνας με το πατάρι που εξασφαλίζει τη δυνατότητα πρόσβασης στο δώμα του καθιστικού.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΑΥΛΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁴⁾
(1),(2),(3),(4), Πηγή : «Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα»

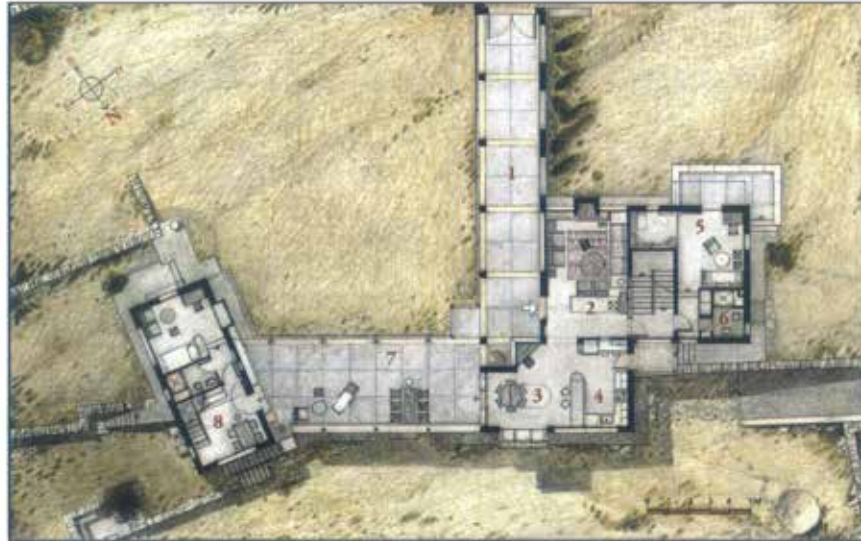
Δ) Κατοικίες νησιωτικού χώρου.

Ένα παράδειγμα που μπορεί να παρατεθεί είναι μία κατοικία στην Αίγινα. Τα αμυδρά περιγράμματα των βουνών της Αττικής και της Σαλαμίνας στον ορίζοντα, οι επιμήκεις ξερολιθιές που διαμορφώνουν σε επίπεδα τους χαμηλούς λόφους, το χαρακτηριστικό – διάσπαρτο από βαθυπράσινους θάμνους – ωχρόλευκο του εδάφους, η θάλασσα και το διαυγές φως της Αίγινας συνθέτουν το ιδιαίτερο φυσικό τοπίο μέσα στο οποίο εντάσσεται το ευρύχωρο οικόπεδο της κατοικίας.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁾

Με διάθεση αποφυγής σκληρών αντιπαραθέσεων στο φυσικό περιβάλλον πραγματοποιήθηκε επεξεργασία καθαρών γεωμετρικών όγκων σε μία κτιριακή ενότητα, της οποίας ευδιάκριτα μέλη είναι η κυρίως κατοικία, ο ξενώνας και ο ενδιάμεσος στεγασμένος χώρος υπαίθριας διαβίωσης.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽²⁾

Οι εκτεταμένες διαμορφώσεις του οικοπέδου προσαρμόστηκαν στο φυσικό ανάγλυφο του εδάφους, ώστε να μην διαταράσσουν την τοπογραφική συνέχεια της ευρύτερης περιοχής. Ένα πλήθος επίπλων, αντικειμένων και μηχανικών εξαρτημάτων κατασκευάστηκαν για την ολοκλήρωση των εσωτερικών χώρων, των οποίων η επεξεργασία μας απασχόλησε όσο και η μελέτη του κελύφους των κτισμάτων.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΑΥΛΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΑΠΟΨΗ ΑΥΛΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁴⁾
(1),(2),(3),(4), Πηγή : «Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα»

Με δομικές επιλογές που αξιοποιούν τα ευνοϊκά μικροκλιματικά στοιχεία του τόπου, με συνδυασμένη χρήση εξελιγμένων υλικών και απλής τεχνολογίας, αλλά και με τη χρήση τοπικών υλικών που εμπλουτίζουν τη φυσική εικόνα του χώρου και τέλος με την παράλληλη κατάθεση μεγάλου και μακροχρόνιου μόχθου κατορθώσαμε, παρακάμπτοντας πολλά εμπόδια, να προσεγγίσουμε σε κάθε σημείο του έργου το βέλτιστο αποτέλεσμα με κριτήρια κατασκευαστικής ποιότητας, αντοχής, λειτουργικότητας και οικονομίας.

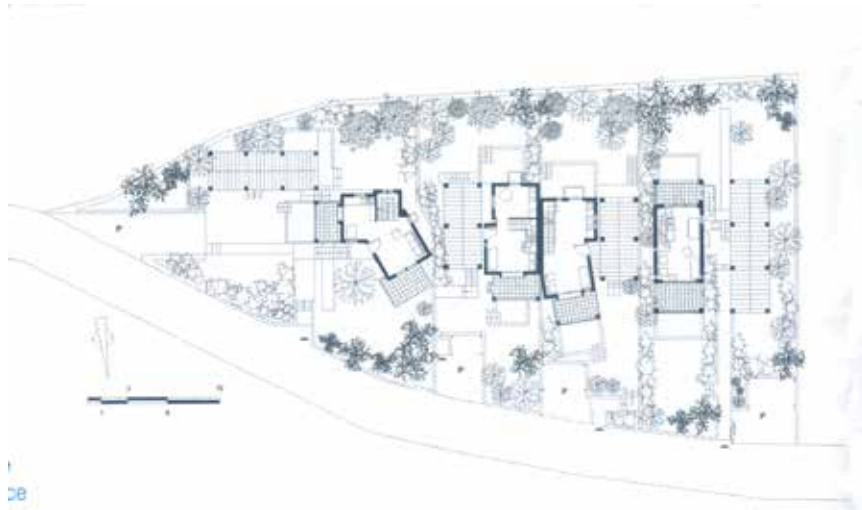
Άλλο παράδειγμα αποτελεί ένα μικρό συγκρότημα κατοικιών στην περιοχή Χλόη της Αίγινας.

Αφορά ένα σύμπλεγμα κατοικιών από τέσσερις μικρές διώροφες αυτοτελείς κατοικίες που χρησιμοποιούνται σε όλη τη διάρκεια του χρόνου.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ. ⁽¹⁾

Οι κατοικίες έχουν μέτωπο στο βορρά προς τη θάλασσα και βρίσκονται σε μικρή απόσταση από την ακτή. Η οργάνωση του συγκροτήματος έχει μελετηθεί έτσι ώστε όλες οι κατοικίες να έχουν άνετη θέα προς τη θάλασσα και δικούς τους υπαίθριους και ημιυπαίθριους χώρους.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΨΕΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ. ⁽²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΑΥΛΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁴⁾

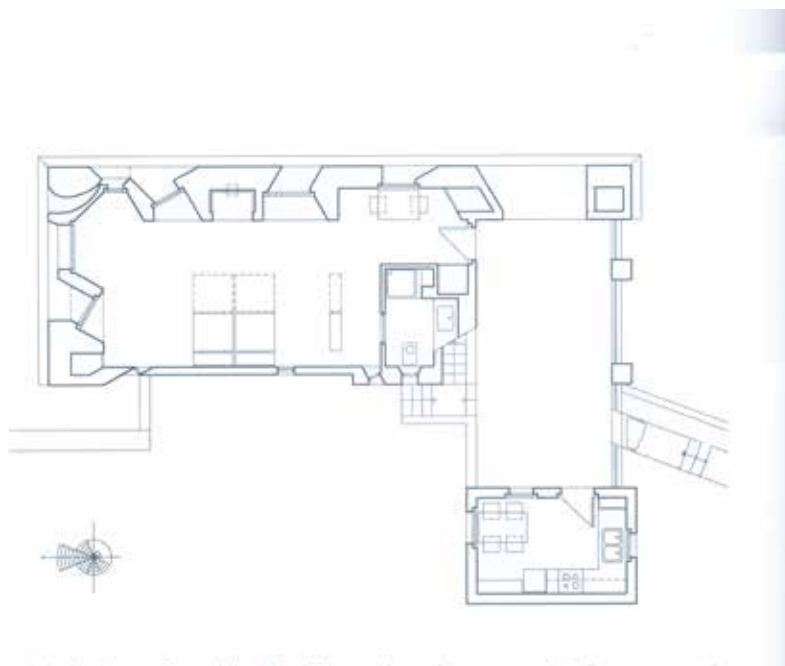
ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁵⁾
(1),(2),(3),(4),(5) Πηγή : «Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα»

Με τη στροφή στο χώρο των στοιχείων του συγκροτήματος επιχειρείται να διατυπωθεί μία ιδιαίτερη ταυτότητα σε κάθε μία κατοικία και στο συγκρότημα. Άλλο παράδειγμα αποτελεί μία κατοικία στην περιοχή Ακρωτήρι της Σαντορίνης. Παρατηρείται ένταξη στην ιδιάζουσα τοπιακή ενότητα – ηφαιστειακή της περιοχής. Κατά το σχεδιασμό αναζητήθηκε τρόπος αρχιτεκτονικής έκφρασης που να αντιστέκεται στη μηχανιστική εφαρμογή μορφοπλαστικών περιορισμών. Με την έκφραση της ταυτότητας του φυσικού τοπίου στην κατασκευή συνδέθηκε το κτίριο με το περιβάλλον του νησιού. Με σύγχρονους όρους και λεξιλόγιο «δέθηκε» με το ιστορικό παρελθόν και την παράδοση.

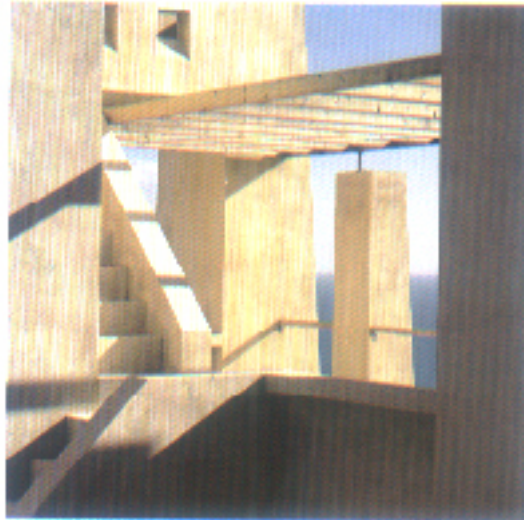

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁾

Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της θέσης του οικοπέδου – η έκθεσή του στους ισχυρούς ανέμους – οδήγησε σε ιδιαίτερο χειρισμό. Το κέλυφος του κτιρίου διαβρώθηκε, έγινε διάτρητο, για να παγιδεύει τον αέρα και το φως, συνέχιζε όμως να προστατεύει. Σκάφθηκαν χοάνες μέσα στη μάζα του, που καταλήγουν σε στόμια σαν σχισμές. Ο αέρας καθώς εισχωρεί επιταχύνεται και κατά την έξοδό του λειτουργεί σαν προστατευτικό πέτασμα εκτρέποντας τον άνεμο που χτυπάει πάνω του.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽³⁾

Το σκάψιμο της μάζας – που παραπέμπει και στην τοπική τεχνική των υπόσκαφων σπιτιών – η επέμβαση δηλαδή από έξω προς τα μέσα βρήκε αναλογία και στην οργάνωση του χώρου. Στην ίδια μάζα υλικού δημιουργήθηκαν μικρές αυτόνομες μονάδες ασύνδετες μεταξύ τους εσωτερικά.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁴⁾
(1),(2),(3),(4), Πηγή : «Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα»

6.4. ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΔΙΕΘΝΗ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ.

Παράθεση παραδειγμάτων από χώρες εξωτερικού
Στο Μπόρνεο (Σπορενμπουργκ) μία περιοχή του Άμστερνταμ υφίστανται δύο κατοικίες που ξεχωρίζουν λόγω της σύνθεσής του.

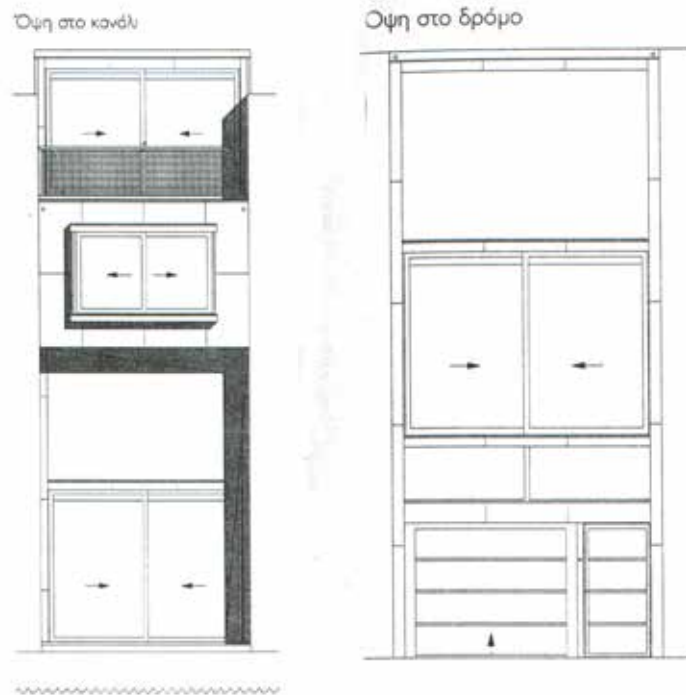

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁾

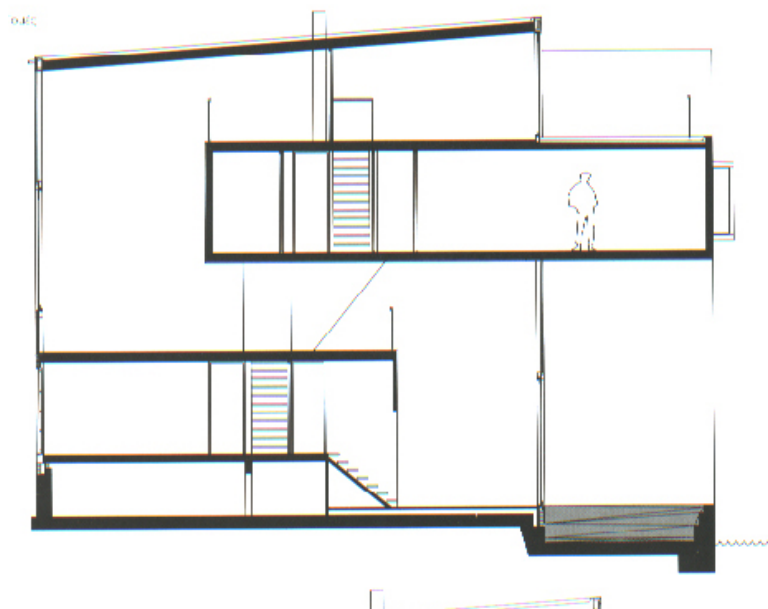
ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ. ⁽²⁾

Βασικό χαρακτηριστικό των κτισμάτων είναι η μεγάλες χωρικές δυνατότητες που παρουσιάζουν παρά τον περιορισμένο χώρο που διαθέτουν. Το πρώτο από αυτά έχει 4,2 μέτρα πλάτος και 16 ύψος, και έχει μία ευρύχωρη βεράντα διπλού ύψους στην όψη που βρίσκεται προς τη θάλασσα.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ. ⁽³⁾

Αρχικά οι κανονισμοί επέτρεπαν την κατασκευή τριών ορόφων, ενός ψηλού ισογείου και δύο ορόφων πάνω από αυτό. Παρ' όλα αυτά οι αρχιτέκτονες μπόρεσαν να χτίσουν τέσσερις ορόφους χτίζοντάς τους σε χωριστούς όγκους και τοποθετώντας τον ένα όροφο στο πίσω μέρος του οικοπέδου.

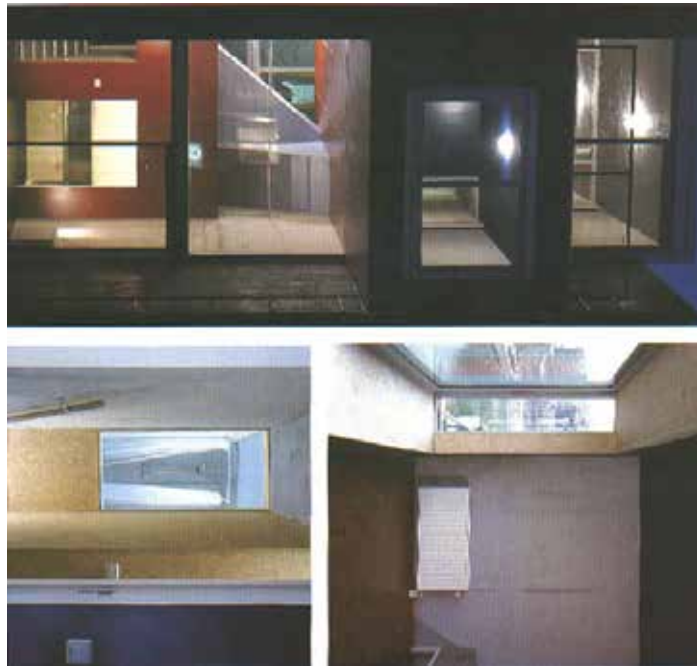
ΕΙΚΟΝΑ 4. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΜΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁴⁾

Η τομή του κτιρίου σχεδιάστηκε με δύο κλειστά στοιχεία

- 1) Ένα χώρο με άμεση πρόσβαση στο δρόμο που λειτουργεί ως πάρκινγκ
- 2) Ένα άλλο όγκο που κρέμεται πάνω από τη βεράντα και ξεχωρίζει από το υπόλοιπο σπίτι

στον οποίο βρίσκεται το υπνοδωμάτιο και το μπάνιο.

Οι υπόλοιποι ακανόνιστοι χώροι του σπιτιού, κουζίνα – τραπεζαρία – καθιστικό και γραφείο – επικοινωνούν με τέτοιο τρόπο ώστε να παρέχουν μία απλή και ρευστή μετάβαση από τον ένα χώρο στον άλλο.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁵⁾

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁶⁾

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΘΙΣΤΙΚΟΥ. ⁽⁷⁾

ΕΙΚΟΝΑ 8. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΟΓΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁸⁾

(1),(2),(3),(4),(5),(6),(7),(8), Πηγή : «Great spaces small houses»

Επίσης τα δωμάτια σχεδιάστηκαν με διαφορετικά ύψη κα διαφορετικούς βαθμούς ιδιωτικότητας. Το κάθε ένα από αυτά συνδέεται άμεσα με το εξωτερικό μέσω της βεράντας, ενός παραθύρου και ενός κήπου στην ταράτσα.

Ένα δεύτερο παράδειγμα διεθνούς κατοικίας με φουτουριστικό αρχιτεκτονικό σχέδιο είναι η κατοικία **Villa Man Bow** υλοποιήθηκε από την ομάδα σχεδιαστών – αρχιτεκτόνων Satoshi Okada Architects.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁾

Αυτό το έργο είναι μία βίλα που βρίσκεται στο βουνό Ατάμι, μία διάσημη περιοχή με ιαματικά λουτρά στον Ειρηνικό Ωκεανό, περίπου 100 χιλιόμετρα δυτικά του Τόκιο. Το οικόπεδο βρίσκεται σε μία απότομη και βραχώδη βουνοπλαγιά με κλίση 70 περίπου βαθμών, που διαθέτει θέα προς το βράσι και τον ωκεανό. Βρίσκεται 9 μέτρα πάνω από το δρόμο που διέρχεται από την μπροστινή πλευρά γεγονός που δυσκόλεψε τις εργασίες κατασκευής.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁾

Το χειρότερο είναι ότι η περιοχή είναι γνωστή για τα υψηλά ποσοστά υγρασίας, την πυκνή ομίχλη, τους ισχυρούς επικρατούντες ανέμους και τους συχνούς σεισμούς. Τα άνωθεν παρατιθέμενα συντέλεσαν στην κατασκευή ενός στιβαρού και ανθεκτικού οικοδομήματος ικανού να ανταπεξέλθει στις επικρατούσες συνθήκες.

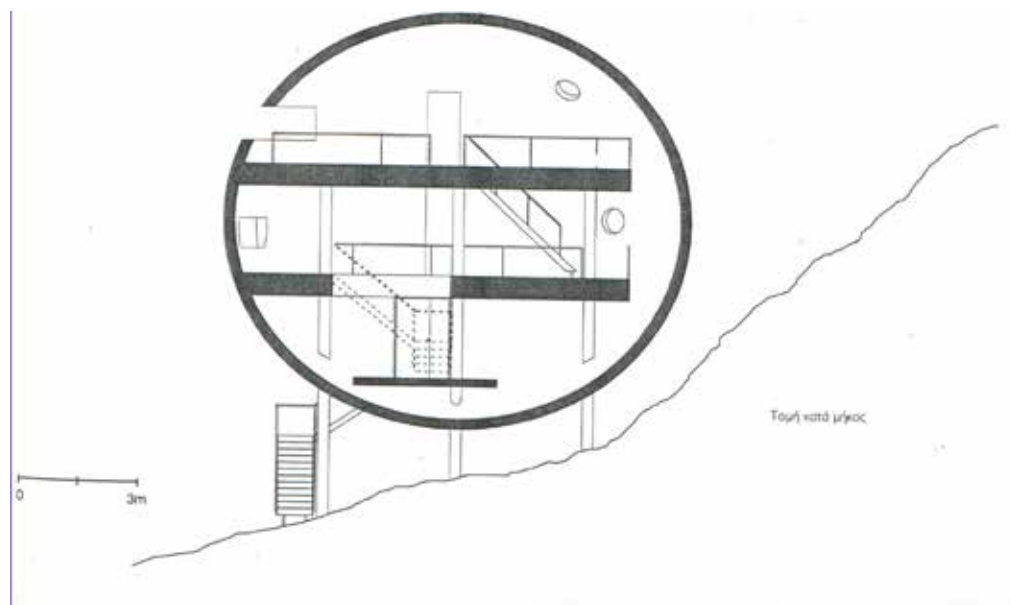
Συγκεκριμένα οι άνεμοι που φυσούν από τον ωκεανό και φέρνουν αλατισμένο νερό είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος για τα κτίσματα της περιοχής. Η δύναμη αυτών των βιαίων ανέμων έχει καταστρέψει στο παρελθόν στην περιοχή τοίχους και στέγες σπιτιών κατά την εποχή των τυφώνων.

Ο πελάτης ήθελε να χτίσει μία βίλα που θα μπορούσε να φιλοξενεί και καλεσμένους το σαββατοκύριακο.

Οι βασικές απαιτήσεις που έπρεπε να καλυφθούν ήταν :

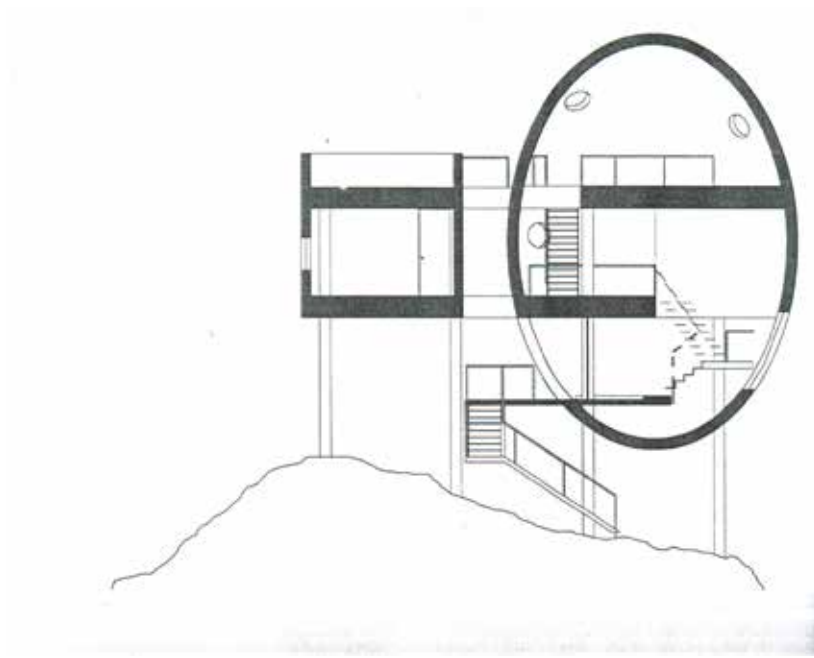
- 1) Η αντιμετώπιση της υγρασίας της περιοχής
- 2) Να είναι δυνατή η θέα του ωκεανού πάνω από τις κορυφές των δέντρων που πλαισιώνουν το κτίσμα.
- 3) Η αντιμετώπιση των ισχυρών ανέμων.

Σηκώνοντας το κτίριο σε πυλωτή πάνω από το έδαφος ο αρχιτέκτονας αντιμετώπισε άμεσα μερικά από τα πιο σημαντικά προβλήματα. Τώρα το κτίριο δεν προσαρμόστηκε στην απότομη κλίση του εδάφους, η υγρασία του εδάφους δεν εισέρχεται εντός του κτιρίου και υπάρχει καθαρή θέα πάνω από τα δέντρα.

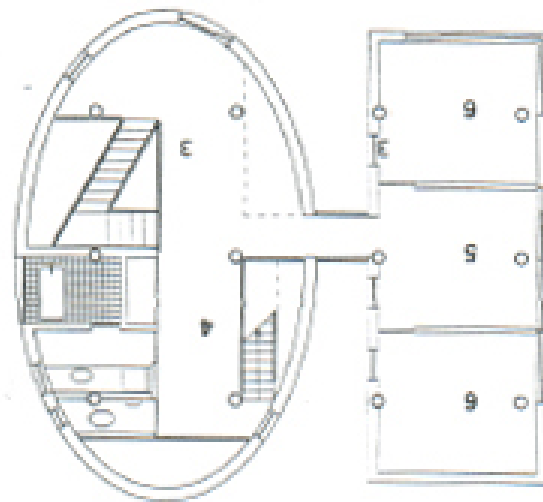
ΕΙΚΟΝΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΜΗ ΠΟΥ ΑΠΕΙΚΟΝΙΖΕΤΑΙ Η ΣΧΕΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ. ⁽³⁾

Το σπίτι αποτελείται από δύο όγκους. Ο ένας είναι μία ελλειψοειδής σφαίρα που περιλαμβάνει τους περισσότερους χώρους του σπιτιού και ο άλλος είναι ένας ορθογωνικός όγκος με τα υπνοδωμάτια.

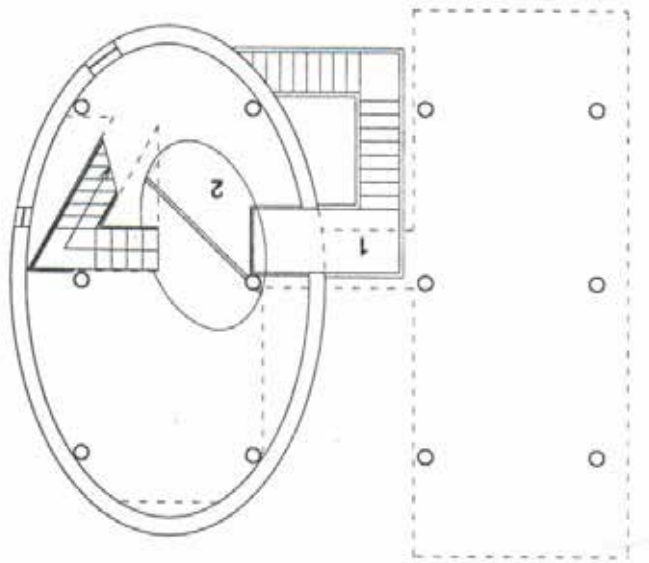

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΜΗ ΠΟΥ ΔΙΑΦΑΙΝΕΤΑΙ Ο ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΟΓΚΩΝ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁴⁾

Ο κάθε όγκος υποστηρίζεται από 6 κολώνες σε ένα κάναβο 3,6 μέτρων.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΚΑΤΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁶⁾

Για προστασία από τον αέρα η σφαίρα έχει ένα αεροδυναμικό σχήμα ενώ το ορθογώνιο είναι καλυμμένο πίσω από πυκνά δέντρα. Ο σκελετός και των δύο είναι μεταλλικός και η επιφάνεια της σφαίρας έχει κατασκευαστεί από αντικολητικό ξύλο.

Το εξωτερικό της σφαίρας είναι ντυμένο με φύλλα χαλκού, μία τεχνική που χρησιμοποιείται στην παραδοσιακή τεχνική κατασκευής ξύλινων ναών στην Ιαπωνία. Η πρασινωπή πατίνα, προϊόν της επιφανειακής διάβρωσης του υλικού επικάλυψης, που θα αποκτήσει ο χαλκός θα τον προστατέψει από την περαιτέρω διάβρωση που προκαλούν οι θαλασσινοί άνεμοι.

Σύμφωνα με την απαίτηση του πελάτη, οι εσωτερικοί χώροι είναι όλοι βαμμένοι λευκοί.

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁷⁾

ΕΙΚΟΝΑ 8. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁸⁾
 (1),(2),(3),(4),(5),(6),(7),(8), Πηγή : « Family Houses»

Μέσα στη σφαίρα βρίσκεται κανείς σε ένα χώρο χωρίς όρια, με διάφορα κενά, ένα χώρο χωρίς γωνίες που μπερδεύει τις αισθήσεις. Αυτό το παιχνίδι αντίληψης ανάμεσα στον αρχιτεκτονικό χώρο και το ανθρώπινο σώμα δημιουργεί αυτόν τον ασυνήθιστο χώρο που αναζητούσαν οι πελάτες.

Άλλο παράδειγμα διεθνούς κατοικίας, είναι η κατοικία Wilson Residence σχεδιασμένη από τον αρχιτέκτονα David Salmela στην πόλη Μιννεσότα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁾

Αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αμερικάνικης κατοικίας στον ηπειρωτικό χώρο της Αμερικής.

Οι βραχώδεις πλευρές της λίμνης Vermillion είναι ένας χώρος – θέση η οποία επιλέχθηκε να τοποθετηθεί – κατασκευαστεί μία κατοικία η οποία θα αξιοποιεί την περιβάλλουσα θέα που παρέχει άπλετα το τοπίο.

Μία σειρά από παράλληλα φύλλα διαχωρίζουν με ευκρίνεια το καθιστικό από τα υπόλοιπα δωμάτια.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁾

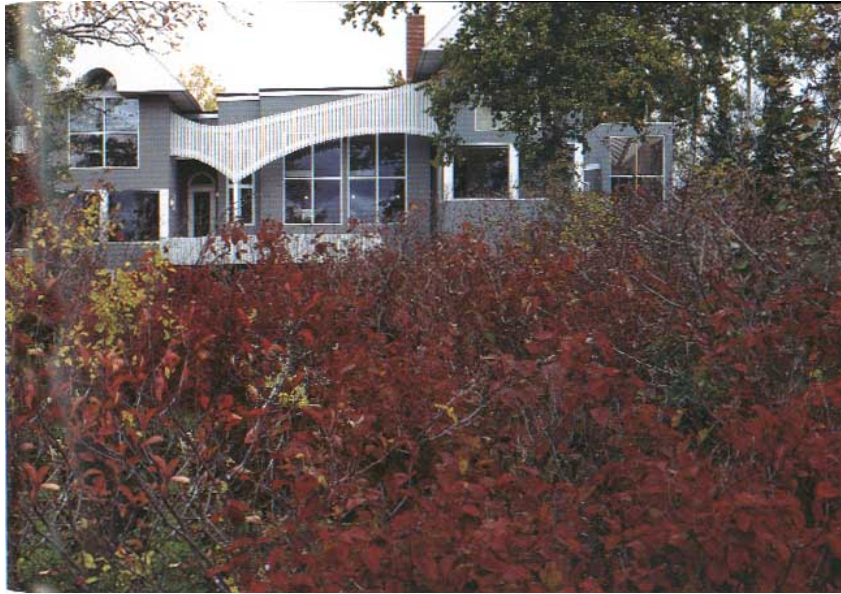
Το κύριο υπνοδωμάτιο τοποθετείται δυτικά ενώ οι εναπομείναντες χώροι είναι προσανατολισμένοι ανατολικά.

Η τυπικότητα των δύο χώρων διασπάται από το βραχώδες τοπίο και τις συνεχές εναλλαγές. Το καθιστικό διαθέτει παραθυρόφυλλα Βικτωριανού τύπου και χρησιμοποιείται μαζί με τη σκεπή για να δημιουργεί μία αντίθεση με το σκληρό τοπίο το οποίο είναι κατασκευασμένη η κατοικία.

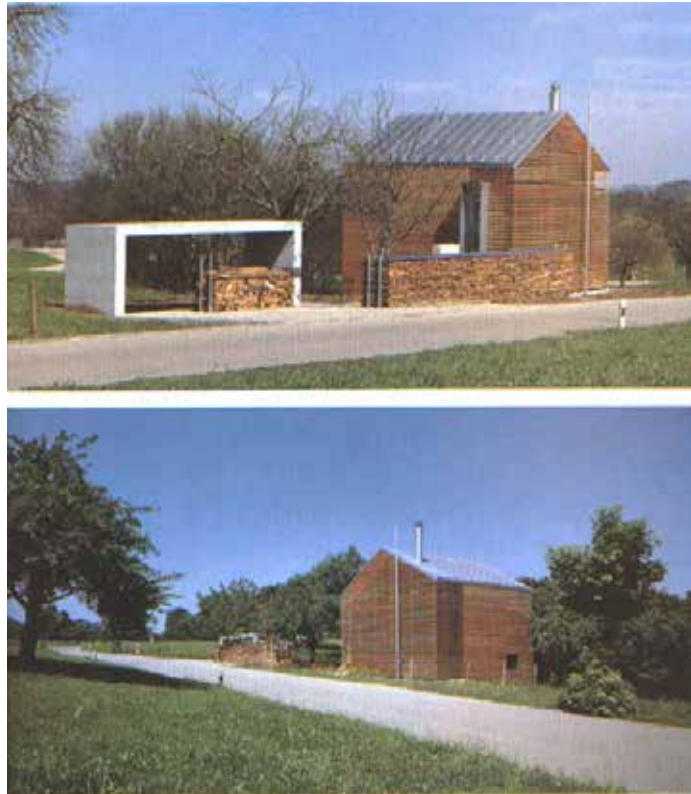

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽³⁾

Σε αντίθεση, η μπροστινή αυλή είναι σχεδιασμένη σε μικρότερη κλίμακα περικλείει και καλύπτει οπτικώς το πεδίο της λίμνης πριν μπει κάποιος στο σπίτι.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ – ΑΥΛΗΣ. ⁽⁴⁾
(1),(2),(3),(4), Πηγή : « Family Houses»

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΓΩΝΙΕΣ. ⁽²⁾

Στις όψεις χωρίς ανοίγματα οι σανίδες έχουν τοποθετηθεί η μία δίπλα στην άλλη, ενώ στην νότια όψη έχει αφαιρεθεί μόνο μία από κάθε τρεις σανίδες των άλλων για να αφαιρεθεί ανοικτή η θέα και να διευκολυνθεί η είσοδος του φωτός.

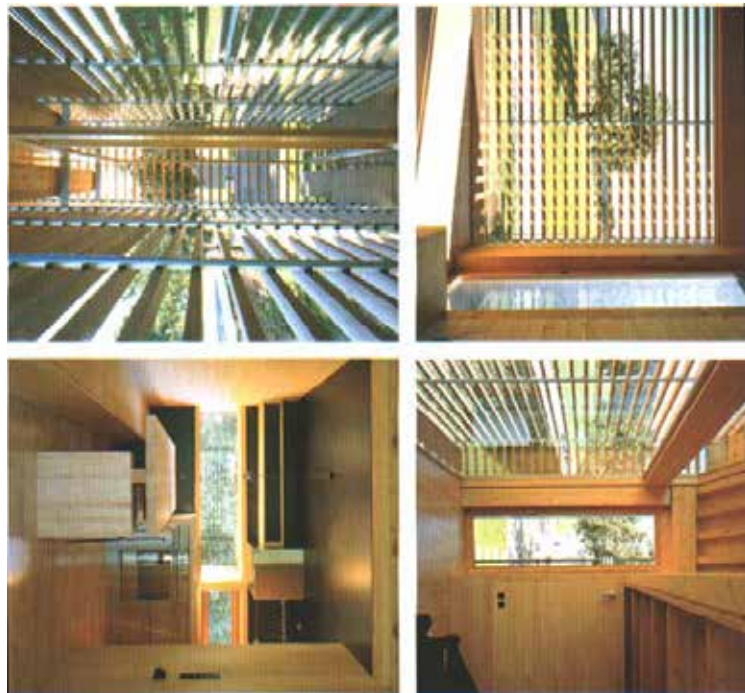

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽³⁾

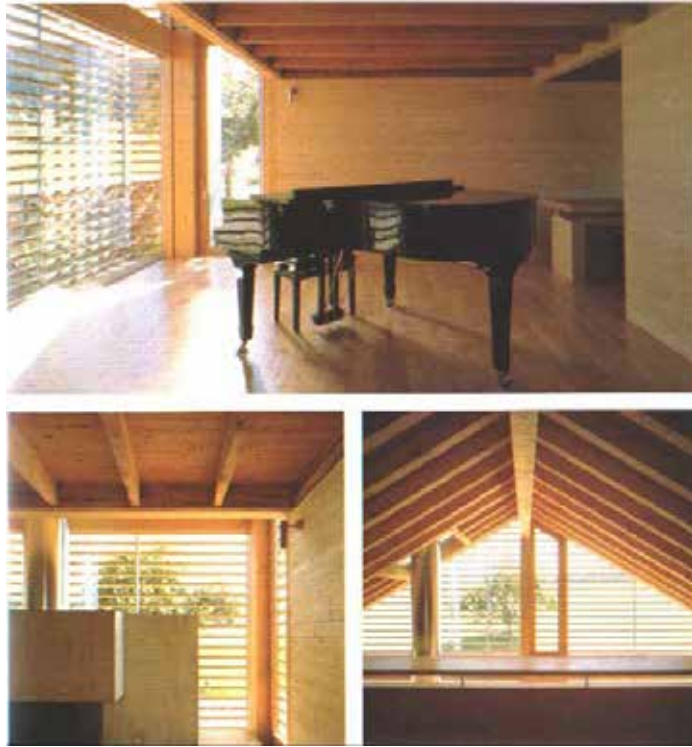
Το κύριο δομικό υλικό, το ξύλο, χρησιμοποιήθηκε σε μεγάλο βαθμό και στο εσωτερικό για να προσδώσει μία αίσθηση ενότητας, ενώ η στέγη αντικαταστάθηκε και τοποθετήθηκαν φύλλα τιτανίου – ψευδαργύρου.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΝΟΙΓΜΑΤΩΝ. ⁽⁴⁾

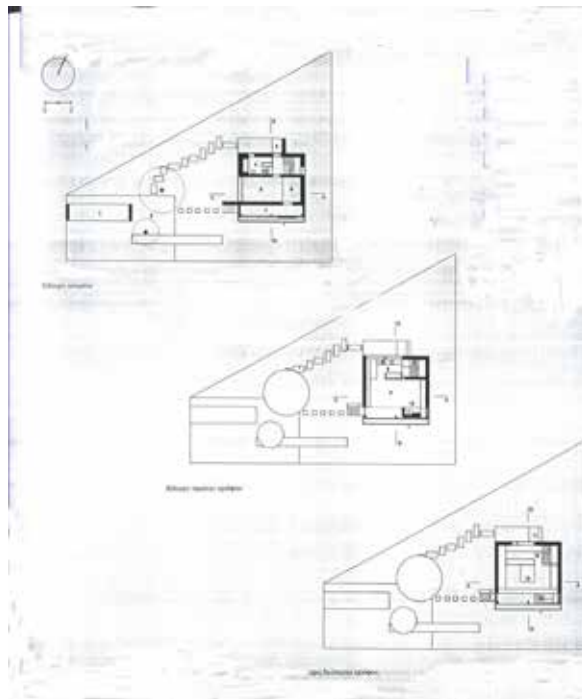

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁶⁾

Αν και το υπάρχον σπίτι ήταν μικρό, η ανακαίνιση το επέκτεινε μόνο κατά 1,5 μέτρα στη νότια πλευρά.

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΚΑΤΟΨΕΙΣ ΕΠΙΠΕΔΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ. ⁽⁷⁾
 (1),(2),(3),(4),(5),(6),(7), Πηγή : « Great spaces small houses»

Κατά τη διαδικασία αφαιρέθηκε όλη η νότια όψη και αντικαταστάθηκε από μεγάλα παράθυρα. Εφόσον οι άλλες όψεις παρέμειναν κλειστές πάρθηκε η απόφαση να χρησιμοποιηθεί το πρότυπο της εκμετάλλευσης της παθητικής ηλιακής ενέργειας στη νότια όψη.

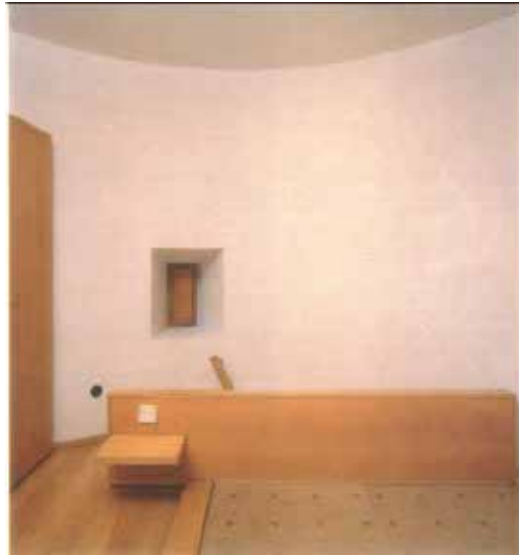
Η διάταξη του σπιτιού στο οικόπεδο είναι τέτοια ώστε ακριβώς μπροστά από το σπίτι περνά ένας δρόμος. Η εξωτερικά τοποθετημένη ξύλινη επιφάνεια προστατεύει την ιδιωτικότητα των κατοίκων ενώ το καλοκαίρι προσφέρει μόνωση στο κτίσμα. Από μακριά το κτίσμα δείχνει ως μία εντελώς κλειστή κατασκευή, και με τον τρόπο που εφαρμόστηκε η αρχιτεκτονική λύση ενσωματώθηκε πλήρως στην αγροτική τοπιακή ενότητα, διότι μοιάζει πολύ με τους αχυρώνες που είναι πολύ συνηθισμένοι στην περιοχή αυτή.

Στο οικόπεδο ενός ανακαινισμένου σπιτιού στη Βόρεια Πορτογαλία, ένας παλιός ανεμόμυλος περίμενε τη σειρά του για να χρησιμοποιηθεί και αυτός ξανά. Με το πέρασμα του χρόνου εμφανίστηκε τελικά η ιδέα της μετατροπής του σε ένα μικρό κτίσμα που θα ανήκε στο μεγαλύτερο, αλλά επιπλέον θα είχε δικό του χαρακτήρα και θα μπορούσε να κατοικηθεί ανεξάρτητα σαν ένας χώρος ανάπαυσης.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁾

Για τον Josi Gigante, τον αρχιτέκτονα που ήταν υπεύθυνος για την ανακαίνιση, η παρουσία του ανεμόμυλου ήταν τόσο ισχυρή που οποιαδήποτε έντονη παρέμβαση θα κατέστρεφε τη γοητεία του. Έτσι χωρίς να πειραχθούν οι εξωτερικοί πέτρινοι τοίχοι, προστέθηκε μία ασυνήθιστη στέγη από χαλκό με πολύ μικρή κλίση. Η πρόθεση ήταν να γίνει σεβαστή η μνήμη του μέρους όσο το δυνατόν περισσότερο και με βάση αυτόν τον άξονα ξεκίνησε η μετατροπή από μέσα προς τα έξω.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽³⁾

Η οργάνωση του εσωτερικού χώρου, με μόνο 8 τετραγωνικά μέτρα σε κάθε όροφο, δεν ήταν εύκολη. Λόγω της επιλογής του ξύλου ως βασικού δομικού υλικού, δημιουργήθηκε μία φιλόξενη ατμόσφαιρα που ενισχύεται από τους καμπύλους τοίχους και τα μικρά ανοίγματα. Στον κάτω όροφο, ένας εντυπωσιακός βράχος λειτουργεί ως κατώφλι. Σε αυτό το επίπεδο ο στόχος ήταν να δημιουργηθεί ένας ελάχιστος χώρος που θα μπορούσε να φιλοξενεί όσο το δυνατόν περισσότερες λειτουργίες. Περιέχει ένα μπάνιο και ένα καθιστικό, με τη δυνατότητα μετατροπής ενός μικρού καναπέ σε παράξενο κρεβάτι, έχει σχεδιαστεί σαν ένα κουτί που περιέχει όλα τα απαραίτητα κομμάτια για τη συναρμολόγηση του κρεβατιού.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁴⁾
(1),(2),(3),(4), Πηγή : « Great spaces small houses»

Στον πάνω όροφο, η επίπλωση περιορίζεται σε ένα ντουλάπι και ένα τραπέζι – κρεβάτι κάτω από το παράθυρο.

Τα μόνα ανοίγματα είναι αυτά που υπήρχαν από πριν στο μύλο και έχουν αφεθεί όπως είχαν πρωτοκατασκευαστεί, με τη φυσική τους ικανότητα να αποκαλύπτουν το εξωτερικό και να φωτίζουν ένα χώρο στον οποίο οι αντιθέσεις μεταξύ των υλικών δεν μπορούν να αγνοηθούν. Η τυπολογία του κτιρίου ήταν βασική για την ανακαίνιση και δείχνει γιατί ο εσωτερικός χώρος ήταν τόσο σημαντικός για το σχεδιασμό. Οι χοντροί κυκλικοί τοίχοι καταλαμβάνουν περισσότερο χώρο από ότι το εσωτερικό του μύλου, αλλά αγκαλιάζουν όλο τον εσωτερικό χώρο και δημιουργούν μία ασυνήθιστη και φιλική αίσθηση που δίνει στο κτίριο έναν πρωτοποριακό χαρακτήρα.

Ένα ασυνήθιστο παράδειγμα αναστύλωσης και αξιοποίησης παλαιού κτίσματος είναι η κατοικία **Casa sul lago d'Orta** από τους **Mauro Galantino a Federico Poli**, στην Ιταλία.

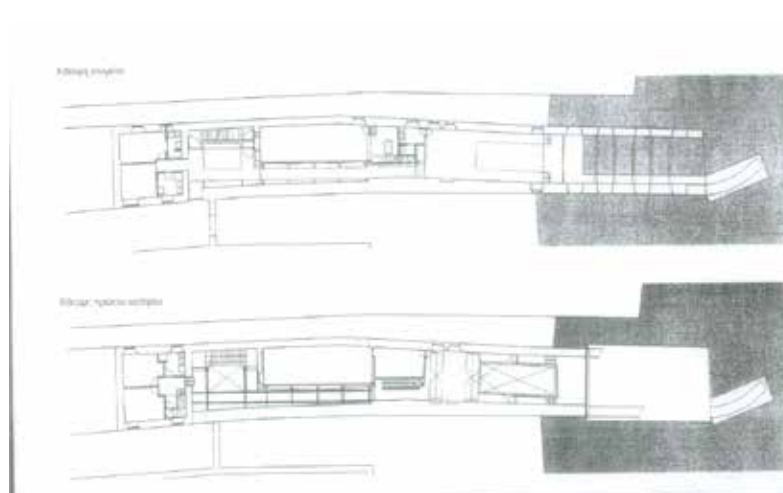
ΕΙΚΟΝΑ 1. ΘΕΑ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁾

Αυτό το κτίσμα βρίσκεται στη γοτθική συνοικία μίας ιταλικής πόλης κοντά στο Μιλάνο. Η κατακόρυφη φύση του παλιού σπιτιού έχει μείνει ανέπαφη λόγω των δύο μεσαιωνικών τοίχων που ορίζουν τα όριά του και την προβλήτα.

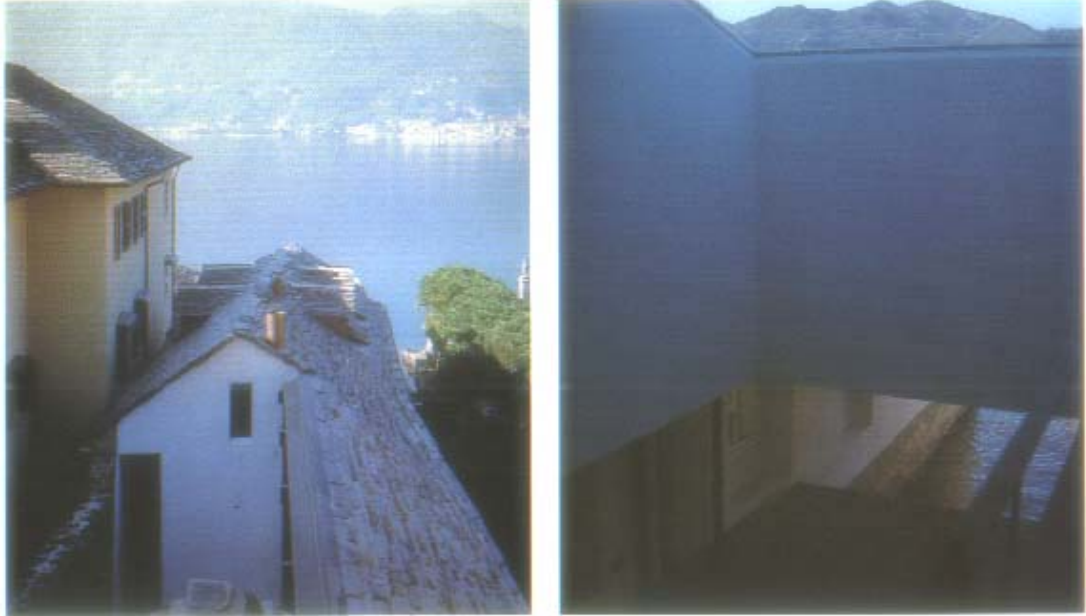
ΕΙΚΟΝΑ 2. ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁾

Πριν την ανακαίνισή του το κτίριο ήταν ερειπωμένο, τα ταβάνια είχαν καταστραφεί και ένα μέρος από τα θεμέλια εδραζόταν στον αμμώδη βυθό της λίμνης. Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε βρέθηκε ότι το κτίριο είχε κτιστεί το 14^ο αιώνα και η αποβάθρα μεταγενέστερα το 19^ο αιώνα.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΚΑΤΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽³⁾

Με πρώτη ματιά μοιάζει να είναι μία απλή αποκατάσταση, ένας παραγωγικός οικιακός μικρόκοσμος. Οι χώροι κατοικίας όπως τα υπνοδωμάτια και το καθιστικό έχουν οργανωθεί κατακόρυφα στο βορείως κείμενο πύργο, ενώ κάτω ο πρώην στάβλος, το κοτέτσι, ο κήπος και η αποβάθρα έχουν οργανωθεί με αναφορά στη λίμνη.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁴⁾

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΑΠΟΨΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΣΚΕΠΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΑΠΟΨΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁶⁾

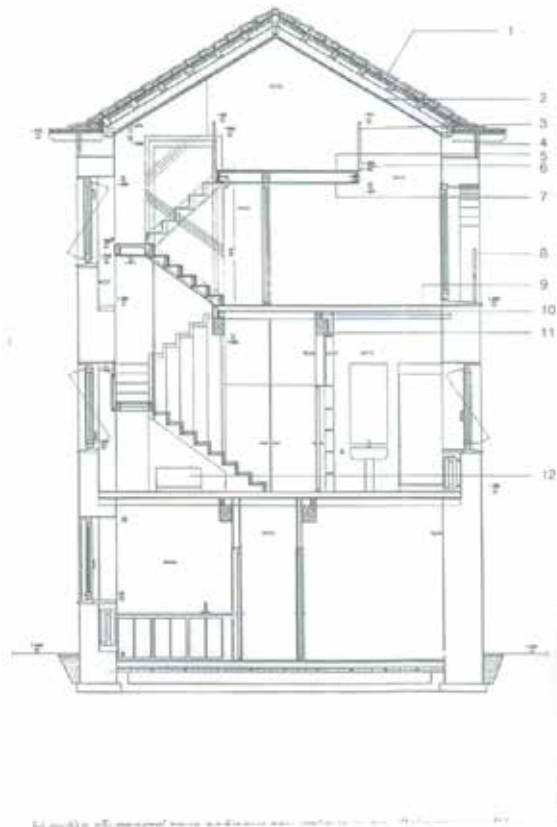

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΑΠΟΨΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁷⁾

Η ανακαίνιση αυτού του σπιτιού, που χρησιμοποιείται σαν εξοχική κατοικία, ακολούθησε τους κανονισμούς για τα διατηρητέα κτίρια σε σχέση με τον όγκο, τους τοίχους και τα υλικά.

ΕΙΚΟΝΑ 8. ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΩΝ. ⁽⁸⁾

ΕΙΚΟΝΑ 9. ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΩΝ. ⁽⁹⁾

Το έργο είχε δύο στόχους : να προσαρμόσει τη δομή της κατοικίας σε νέες χρήσεις και να ακολουθήσει τους κανονισμούς σε σχέση με τη χρήση των υλικών στα διατηρητέα

κτίρια χωρίς να θυσιάζει την πιθανότητα της δημιουργίας μίας καινούριας οπτικής των ανακαινισμένων μερών του κτιρίου.

Το τελικό αποτέλεσμα είναι ένας χώρος κατοικίας αποτελούμενος από ένα καθιστικό με μεγάλο ύψος που σχηματίζει ένα μεγάλο ορθογωνικό χώρο με μία στεγασμένη αποβάθρα στο νότο και μία κατασκευή που περιλαμβάνει τους χώρους της κατοικίας στο βορά.

ΕΙΚΟΝΑ 10. ΑΠΟΨΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΑΠΟΒΑΘΡΑΣ. ⁽¹⁰⁾
(1),(2),(3),(4),(5),(6),(7),(8),(9),(10), Πηγή : « Great spaces small houses»

6.5.2. ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ.

Χαρακτηρίζονται από την προσαρμογή τους στις κλιματικές συνθήκες της περιοχής. Ονομάζονται αλλιώς κτίσματα κατασκευασμένα με παραδοσιακή αρχιτεκτονική – παραδοσιακά αρχιτεκτονικά στοιχεία.

Οι εφαρμογές των αρχών βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής – στοιχεία που κατά παραδοχή είναι βασικές αρχές, παρέχουν - εκμεταλλεύονται τα κάτωθι εξής σημεία

- 1) **Σχεδιασμός για ηλιοπροστασία** – ρύθμιση με αυτόν τον τρόπο του ποσοστού της απορροφούμενης ενέργειας.
- 2) **Βασική σχεδίαση για μέγιστη αξιοποίηση – εκμετάλλευση – διευκόλυνση του φυσικού αερισμού.**

Βασικοί παράμετροι που λαμβάνονται υπ' όψη για αυτό το στοιχείο είναι οι κάτωθι εξής:

- α) Το φαινόμενο μέγιστης εκμετάλλευσης της διαφοράς θερμοκρασίας που παρατηρείται εκτός αλλά και εντός του κτιρίου
- β) Το φαινόμενο της διαφοράς πίεσης, λόγω ύπαρξης ανέμου, λίγο έξω από το κτίριο και μέσα στο κτίριο.
- 3) Μέγιστη εκμετάλλευση του φαινομένου του δροσισμού του κτιρίου ΓΙΑ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ - μείωση της λειτουργίας κλιματιστικών μονάδων τη χρονική περίοδο με υψηλές θερμοκρασίες.

Οι εφαρμογές του δροσισμού ή κατ' επέκταση φυσικού κλιματισμού μπορούν να υλοποιηθούν - διαθέτουν τις κάτωθι εξής μορφές - ως εξής

A) Άμεσος δροσισμός (δροσισμός από το έδαφος), που μπορεί να επιτευχθεί και με κατάλληλη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου – δενδροφύτευση πράσινο.

B) Εξάτμιστικός δροσισμός, πραγματοποιείται με την εκμετάλλευση της ενεργειακής μεταφοράς που πραγματοποιείται με την εξάτμιση (απορρόφηση ενέργειας από το νερό για να αλλάξει φάση – από υγρή μορφή σε αέρια.

Γ) Δροσισμός από ακτινοβολία.

Δ) Δροσισμός με αέρα

Για το σχεδιασμό και την αρχιτεκτονική επίλυση ενός κτίσματος χρησιμοποιούνται και τα κάτωθι εξής στοιχεία – σημεία (ΣΗΜΕΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ)

- 1) Χρήση στοιχείων κλίματος περιοχής. Βάσει αυτών είναι εφικτό να γίνει η βέλτιστη επίλυση αναφορικά με την οικονομικότερη επίλυση σε συνάρτηση με τη μέγιστη μείωση των ενεργειακών απωλειών.

(ψυχρό κλίμα – διεύθυνση προσβολής κτίσματος από βόρειους ανέμους, προφύλαξη με επιπλέον μόνωση και διάνοιξη μικρών ανοιγμάτων στη διεύθυνση αυτή)

- 2) Διάνοιξη ανοιγμάτων κατάλληλου μεγέθους σε κάθε διεύθυνση – προσανατολισμό
- 3) Σωστή τοποθέτηση κτίσματος εντός της ιδιοκτησίας

Παράδειγμα αυτού του τύπου κατασκευών αποτελεί η επονομαζόμενη κατοικία Con Cave.

Στη συγκεκριμένη κατασκευή γίνεται η εφαρμογή της εκμετάλλευσης του στοιχείου του φυσικού δροσισμού – κλιματισμού.

Η κατοικία βρίσκεται κατά μεγάλο μέρος κάτω από το έδαφος και λαμβάνει τη θερμοκρασία του εδάφους.

Κατά κάποιο τρόπο αυτό το κτίσμα ενσαρκώνει τη σύγχρονη αρχιτεκτονική της Δανίας. Αεροδυναμικές κατασκευές ενταγμένες στη φύση μπορούν να βρεθούν χιλιάδες χρόνια πίσω στην εποχή του σιδήρου. Εκείνη την εποχή οι κατοικίες ήταν βυθισμένες στο έδαφος, περίπου ένα μέτρο, και καλύπτονταν με αχυρένια στέγη. Με αυτόν τον τρόπο ακόμα και αν ήταν χτισμένες σε λόφους αντιμετώπιζαν προβλήματα με το νερό σε εποχή μεγάλων βροχοπτώσεων.

Κατά την εποχή των Βίκινγκς (750 1050 μ.Χ.) τα αυτόνομα κτίρια είχαν συχνά κάτοψη σε σχήμα πλοίου, μιας και οι ξυλουργοί που κατασκεύαζαν τα πλοία, γνώριζαν ότι ένα ορθογωνικό σχήμα αντιδρά άσχημα στα κύματα της θάλασσας και του ανέμου.

Ακολουθώντας όλα αυτά, η κατοικία Con Cave έχει το μέγιστο ύψος και πλάτος στο μέσον της, ενώ στην κορυφή της στέγης έχει ένα φεγγίτη, στο ίδιο σημείο όπου στα παλιά σπίτια υφίστατο ένα άνοιγμα για να φεύγει ο καπνός του τζακιού.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁾

Παρατηρείται μεγάλη ομοιότητα, των κατασκευαστικών λεπτομερειών του κτίσματος, εσωτερικά, με αυτές ενός πλοίου.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁾

Απ' έξω το σπίτι θυμίζει τα ντολμέν και κρομλέχ (παραδοσιακές κατοικίες του τόπου) της εποχής του χαλκού, έχοντας στα πλάγια της εισόδου μεγάλες πέτρες όπως είχαν τα ταφικά μνημεία της εποχής.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΕΙΣΟΔΟΥ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽³⁾

Αυτό σημαίνει ότι βλέποντας κανείς το κτίριο απ' έξω θα περιμένει να είναι πολύ σκοτεινό και κρύο στο εσωτερικό, κάτι το οποίο δε συμβαίνει στην πραγματικότητα.

Θα μπορούσαμε να φανταστούμε το Con Cave σαν ένα ξύλινο κουτί τοποθετημένο μέσα στο έδαφος και προφυλαγμένο στα πλάγια από τοίχους από μπετόν που εμποδίζουν το χόμα να πιέζει τους ξύλινους τοίχους προς τα μέσα.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΣΤΑΔΙΩΝ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁴⁾

Προσανατολισμένες αυστηρά σε έναν άξονα Ανατολής – Δύσης, οι χωμάτινες στέγες δημιουργούν τρεις φυσικές βεράντες στο νότο, την ανατολή και τη δύση.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾

Η εσωτερική ξύλινη κατασκευή έχει μόνωση πάχους 10 εκατοστών και αερίζεται από όλες τις πλευρές καθώς και από τη στέγη. Η εξωτερική πλευρά της ξύλινης κατασκευής έχει μία μεμβράνη Platon (που κανονικά χρησιμοποιείται σε εξωτερικούς τοίχους υπογείων) για προστασία από την υγρασία. Πάνω από αυτή την μεμβράνη υπάρχουν δύο στρώσεις από χόρτα πάχους 12 εκατοστών η κάθε μία, κάτι το οποίο προσδίδει φυσική μόνωση στο κτίσμα.

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕ ΦΥΣΙΚΟ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ. ⁽⁶⁾
(1),(2),(3),(4),(5),(6), Πηγή : «Great spaces small houses »

Καλύπτοντας μία κανονική – συμβατική ξύλινη κατασκευή με χόρτα και χώμα, το τελικό αποτέλεσμα είναι μία ουσιαστική βελτίωση στο φυσικό έλεγχο της θερμοκρασίας του κτίσματος. Επίσης το καλοκαίρι διαθέτει μία πιο δροσερή και ευχάριστη ατμόσφαιρα από το περιβάλλον χωρίς να γίνεται χρήση τεχνητού αερισμού.

Το αποτέλεσμα ήταν η δημιουργία ενός σπιτιού με ελάχιστα έξοδα συντήρησης, ένα ζεστό σπίτι χωρίς σχεδόν καθόλου έξοδα θέρμανσης.

Άλλη εφαρμογή βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής διαφαίνεται κάτωθι

ΕΙΚΟΝΑ 1 . ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ. ⁽⁷⁾

Στη συγκεκριμένη περίπτωση γίνεται κατ' αρχάς χρήση του φυσικού δροσισμού με τοποθέτηση, έστω και λανθασμένα λόγω του φαινομένου της εκπνοής των φυτών τη νύχτα, φυτών εντός των κυρίως χώρων του κτίσματος.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ. ⁽⁸⁾
(7),(8), Πηγή : « Οικολογική Αρχιτεκτονική»

Άλλο στοιχείο που λήφθηκε υπ' όψη στη συγκεκριμένη κατασκευή ήταν η χρήση μεγάλου υαλοστασίου που τοποθετήθηκε – κάλυψε σχεδόν μια πλευρά του κτίσματος. Βασικό στοιχείο αυτής της κατασκευαστικής λεπτομέρειας ήταν η εκμετάλλευση σε μέγιστο βαθμό της προσπίπτουσας, από τη συγκεκριμένη πλευρά ακτινοβολίας.

Ένα άλλο κτίσμα αφορά, με εφαρμογές αρχιτεκτονικής του άνωθεν τύπου βρίσκεται στο Βαρνάβα Νομού Αττικής.

ΕΙΚΟΝΑ 1β – 1γ . ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ – ΒΑΡΝΑΒΑ, Ν. ΑΤΤΙΚΗΣ. ⁽⁹⁾

Βασικό στοιχείο της συγκεκριμένης εφαρμογής ήταν η προσεκτική και επιλεκτική χρήση των δομικών υλικών αλλά και των επιχρισμάτων.

Κατοικήθηκε ημιτελές, οι κάτοικοί του συνεισέφεραν πολύ με την προσωπική τους εργασία, είχε χαμηλό κόστος κατασκευής, και βάσει των άνωθεν παρατιθέμενων εξοικονομεί 65 % ενέργεια σε σχέση με ένα συμβατικό κτίριο με τα ίδια χαρακτηριστικά (εμβαδόν – όγκο).

Άλλο στοιχείο που συχνά χρησιμοποιείται είναι αυτό της βαθιάς σκίασης. Το συγκεκριμένο παράδειγμα – κτίσμα αφορά βιοκλιματικό σπίτι στη Λειβαδιά του Νομού Βοιωτίας.

ΕΙΚΟΝΑ 1 . ΛΕΙΒΑΔΙΑ, Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ. ⁽¹⁰⁾

ΕΙΚΟΝΑ 2 . ΛΕΙΒΑΔΙΑ, Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ. ⁽¹¹⁾
(9),(10),(11), Πηγή : « Οικολογική Αρχιτεκτονική»

Η κατοικία στη Χίο που παρατίθεται ακολούθως χρησιμοποιεί το σύστημα εξωτερικού φυσικού δροσισμού.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΟ ΣΠΙΤΙ, ΧΙΟΣ. ⁽¹²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 2 . ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΟ ΣΠΙΤΙ, ΧΙΟΣ. ⁽¹³⁾
(12),(13), Πηγή : « Οικολογική Αρχιτεκτονική»

Η συγκεκριμένη κατοικία αφορά εφαρμογή - εκμετάλλευση του βιοκλιματικού στοιχείου του τεχνητού δροσισμού με χρήση ανάπτυξης φυτών επί των προσόψεων – εξωτερικών χώρων.

6.5.3. ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ Ή ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΜΕ ΕΙΔΙΚΗ ΧΡΗΣΗ.

Αυτού του είδους οι κατοικίες διαθέτουν ειδικές προδιαγραφές – παροχές ώστε να καλύπτουν ανάγκες της εκάστοτε ειδικής χρήσης.

Άλλο παράδειγμα διεθνούς κατοικίας είναι ένα σπίτι στο Τόκιο της Ιαπωνίας, που ονομάστηκε από τον αρχιτέκτονα που το σχεδίασε τον Mutsue Hayakusa, **House in Motoazabu**.

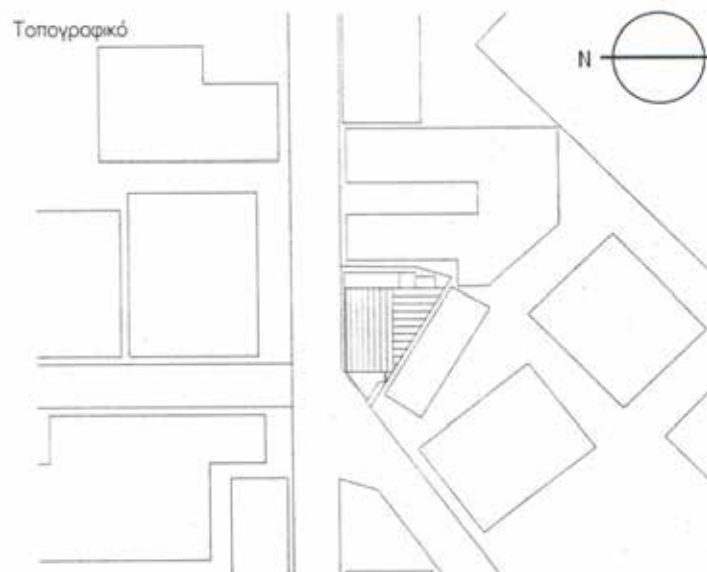
ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁾

Είναι ένα δείγμα μικρής κατοικίας, σχεδιασμένο και κατασκευασμένο για ένα ζευγάρι περίπου πενήντα ετών και αποτελείται από τρία επίπεδα που ενώνονται με μία σκάλα.

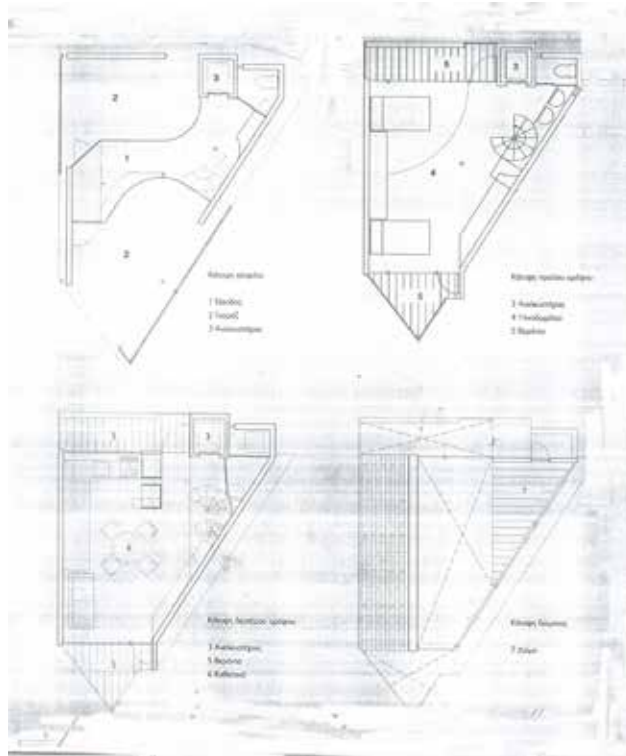

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΟΓΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽²⁾

Επειδή το οικόπεδο είναι μικρό και με ασυνήθιστο σχήμα, οι αρχιτέκτονες εξερεύνησαν κάποιες νέες πιθανότητες χρησιμοποιώντας διάφορες γωνίες και αντιθέσεις.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΚΑΤΟΨΕΙΣ ΕΠΙΠΕΔΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁴⁾

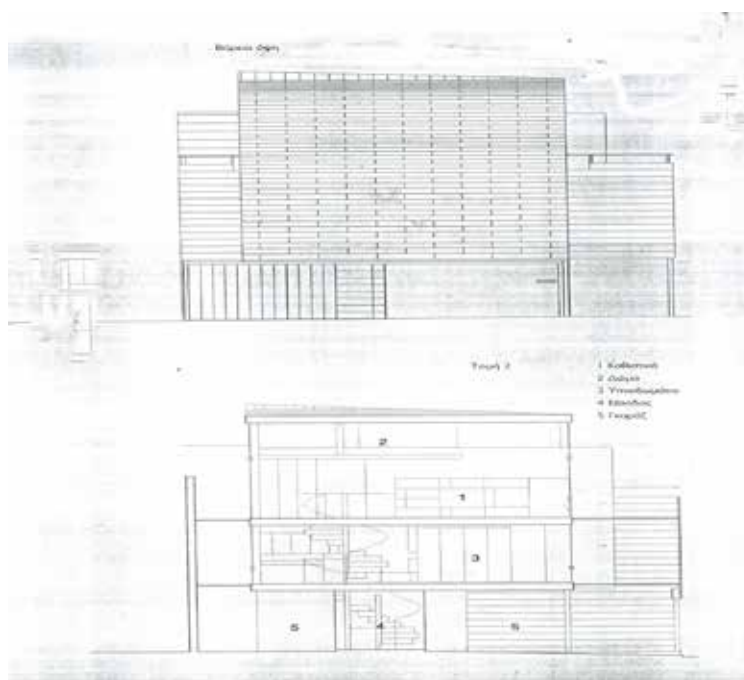
Η είσοδος και το γκαράζ χωρίζονται με ένα καμπύλο γυάλινο τοίχο που δημιουργεί αντανakλάσεις και δίνει μία αίσθηση ευρυχωρίας απαραίτητη σε ένα τόσο μικρό χώρο. Το λευκό δάπεδο του γκαράζ αντανakλάται στον καθρέπτη της οροφής της εισόδου, ενισχύοντας την αίσθηση της ευρυχωρίας.

Επειδή το σπίτι είναι σχεδιασμένο για ένα ηλικιωμένο ζευγάρι, μία βασική προϋπόθεση ήταν να είναι προσπελάσιμο με αναπηρικό καροτσάκι. Επίσης το σπίτι διαθέτει ένα ανελκυστήρα ο οποίος βρίσκεται κοντά στην είσοδο της κατοικίας.

Το απαλό φυσικό φως στο υπνοδωμάτιο φιλτράρεται από τις περσίδες. Ο χώρος είναι εύκαμπτος και μπορεί να προσαρμοστεί εύκολα σε διαφορετικές ανάγκες και προτιμήσεις.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁶⁾

Κινούμενα διαχωριστικά από ιαπωνικό ασημένιο χαρτί μπορούν να τοποθετηθούν για να διαχωρίσουν το χώρο. Ο καθρέπτης στην ντουλάπα αυξάνει οπτικά το μέγεθος του χώρου. Όλος ο χώρος του καθιστικού είναι ντυμένος στους τοίχους και την οροφή με ξύλο σε απαλές καμπύλες.

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁷⁾
(1),(2),(3),(4),(5),(6),(7), Πηγή : «Great spaces small houses »

Η σκληρή εικόνα του εξωτερικού διακόπτεται στον τελευταίο όροφο από περσίδες. Το παράθυρο αντανακλά τη νύχτα τον καμπύλο ξύλινο τοίχο και μεγαλώνει οπτικά το χώρο. Η κουζίνα και το καθιστικό είναι ένας ενιαίος και φωτεινός χώρος.

7. ΠΡΟΤΥΠΑ – ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ.

Οι παράγοντες που αρχικώς επιδρούσαν - διαμόρφωναν - στη διαμόρφωση του προϊόντος ήταν η κάλυψη βασικών - πρωταρχικών αναγκών, όπως :

A) Κατ'αρχάς εύρεση απόμερης τοποθεσίας - φυσική κάλυψη για προσφορά προστασίας και φυσική κάλυψη κατά το δυνατόν από την επίδραση ακραίων φυσικών φαινομένων - ισχυροί άνεμοι, χιονοπτώσεις

B) Στοιβαρότητα αντοχή σε ακραία καιρικά φαινόμενα

Οι παράγοντες που επιδρούσαν - επιδρούν στη διαμόρφωση του αρχιτεκτονικού προϊόντος διαφοροποιούνταν ανά χρονική περίοδο.

Αυτό οφειλόταν - οφείλεται στους εξωγενείς δρώντες παράγοντες οι οποίοι μπορούν να διαχωριστούν σε

A) Χρονικούς (παράγοντες άμεσα εξαρτώμενους από την εξεταζόμενη χρονική περίοδο)

B) Παράγοντες άμεσα ρυθμιζόμενους από το περιβάλλον

Γ) Προσωπικούς παράγοντες (θέμα προσωπικής αρέσκειας)

Βασικό σημείο που παρατηρείτο ήταν η συνεχής αύξηση των απαιτήσεων - στον τομέα των παροχών, των ανέσεων - από πλευράς αγοραστικού κοινού

7.1. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ .

7.1.1. ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ.

Ο βασικότερος λόγος που διαμορφώνει την προτίμηση του αγοραστικού κοινού είναι η τιμή του προσφερόμενου προϊόντος.

Η μεγάλη προσφορά αποτέλεσε απαρχή οικονομικού ανταγωνισμού μεταξύ των κατασκευαστικών εταιρειών.

Σε τι τιμή διατίθεται – το εύρος διακύμανσης – του παρεχόμενου προϊόντος. Έχει άμεση σχέση με τα υλικά κατασκευής – πέραν των υλικών κατασκευής που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή του φέροντος οργανισμού της οικοδομής – είδη υγιεινής, πλακίδια, ποιότητα μέσων θέρμανσης)

7.1.2. ΤΡΟΠΟΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ.

Διευκολύνσεις στην αγορά – παροχή δόσεων, ευκολιών διαδραματίζει πολύ μεγάλο ρόλο στην αγορά.

Βάσει των σημερινών - υφιστάμενων – στοιχείων η αγορά κατοικίας βασίζεται κατά μεγάλο μέρος σε λήψη δανείων από τράπεζες, οπότε η κατοικία αποπληρώνεται – στην τράπεζα και όχι στον κατασκευαστή και πωλητή – με τμηματικές καταβολές

7.1.3. ΧΡΟΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ.

Χρόνος παράδοσης του προϊόντος από τους κατασκευαστές – εταιρείες παροχής του προϊόντος, χρόνος λήψης του προϊόντος από τους πελάτες.

7.1.4. ΔΙΑΤΙΘΕΜΕΝΑ ΕΤΟΙΜΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ.

Κατοικίες που έχουν ήδη κατασκευαστεί και διατίθενται προς άμεση παράδοση σε υποψήφιους αγοραστές – διατιθέμενο στοκ – διατιθέμενα διαμερίσματα διαφόρων αρχιτεκτονικών ρυθμών.

7.1.5. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ.

Προσωπικός παράγοντας. Θέμα προσωπικής αρέσκειας του καθενός

7.1.6. ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (garage, γώρος αποθηκών, αυτοματισμοί).

Παλαιότερα δεν ήταν προσφερόμενα τα άνωθεν στοιχεία. Οι πρώτοι κατασκευαστές που παρείχαν αυτές τις καινοτομίες – **προτού γίνει υποχρεωτική βάσει νομοθεσίας η παροχή θερμομόνωσης, χώρου garage, ιδιαίτερα στις πολυκατοικίες**– στο παρεχόμενο προϊόν προτιμούνταν από τους υπολοίπους. Ένα άλλο στοιχείο παροχών είναι οι αυτοματισμοί που δίδονται – παρέχονται από τον κατασκευαστή.

Η άνεση και η ευκολία διαχείρισης αποτελούν πλέον απαραίτητα στοιχεία σε κάθε σύγχρονη κατασκευή. Σε ένα έξυπνο κτίριο εξοικονομείται ενέργεια και προστατεύεται το περιβάλλον με το σωστό τρόπο λειτουργία, του φωτισμού, της θέρμανσης και της ψύξης. Όλα τα χωριστά τμήματα μιας εγκατάστασης μπορούν να επικοινωνήσουν μεταξύ τους, ανταλλάσσοντας εντολές και πληροφορίες.

Στις σύγχρονες κατασκευές εμφανίζεται η ανάγκη για την επικοινωνία των επιμέρους τμημάτων, τα οποία απαρτίσουν την ηλεκτρομηχανολογική εγκατάσταση.

Στην ανάγκη αυτή οδηγούν οι συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες για ευελιξία, άνεση, αλλά και οικονομία και εξοικονόμηση ενέργειας. Σημαντικό επίσης ρόλο παίζει η ανάγκη για ευκολία εγκατάστασης των διαφόρων συστημάτων.

Με στόχο τη δημιουργία προηγμένων τεχνολογικά κατασκευών τόσο στον οικιακό τομέα, όσο και σε κτίρια γραφείων και λοιπά επαγγελματικά και βιομηχανικά κτίρια αυξάνονται συνεχώς οι εφαρμογές ειδικών αυτοματισμών και νέων τεχνολογιών.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΥΤΟΜΑΤΟΥ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ.

Η εγκατάσταση ενός συστήματος ενεργειακής διαχείριση σε ένα κτίριο έχει σκοπό την επιτήρηση ή και τον αυτόματο έλεγχο όλων των ηλεκτρικών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων του κτιρίου, ώστε να είναι δυνατή η άμεση πρόσβαση, η απρόσκοπτη λειτουργία, η ρύθμιση των παραμέτρων και η ανάλυση δεδομένων όλων των εγκαταστάσεων από ένα σταθμό ελέγχου.

Παράλληλα, παρακολουθούνται και καταγράφονται η συμπεριφορά των συστημάτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τα οποία έχουν τυχόν εγκατασταθεί στο κτίριο, οι εγκαταστάσεις θέρμανσης και κλιματισμού, τα παθητικά ηλιακά συστήματα, η εγκατάσταση φυσικού δροσισμού, η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά και η ποιότητα του αέρα. Το σύστημα διαχείρισης δημιουργεί αρχεία με στατιστικά στοιχεία από όλα τα παραπάνω.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΥΤΟΜΑΤΟΥ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ.

Άνεση και ευκολία

Η τεχνολογία ελέγχου του φωτισμού, ηλεκτρικής ενέργειας - EIB/Connex - είναι η νέα ευρωπαϊκή τεχνική ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, η οποία υποστηρίζεται από τις περισσότερες εταιρίες κατασκευής ηλεκτρολογικού υλικού, οικιακών συσκευών, θέρμανσης, κλιματισμού, κλπ

Όλα τα σχετικά προϊόντα φέρουν κατάλληλη πιστοποίηση των οργανισμών EIBA και Connex, που εξασφαλίζουν τη μεταξύ τους συμβατότητα, ανεξάρτητα από τον οίκο κατασκευής.

Η τεχνολογία EIB δεν είναι ένα σύστημα διαχείρισης στη μέχρι τώρα μορφή του, καθώς δεν υπάρχει μία κεντρική μονάδα.

Αντίθετα, η κάθε συσκευή έχει το δικό της πρόγραμμα λειτουργίας. Πρόκειται επομένως για ένα αποκεντρωμένο σύστημα με απόλυτη αυτονομία των εξαρτημάτων του.

Βασική αρχή της τεχνολογίας είναι ότι παρέχει τη δυνατότητα στα διάφορα διακεκριμένα συστήματα (ηλεκτρικά, ψύξη, θέρμανση κλπ.) να χρησιμοποιούν ένα κοινό μέσο επικοινωνίας για ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ τους. Με τον τρόπο αυτό, δεν υπάρχει πλέον απαίτηση για ξεχωριστό δίκτυο καλωδίωσης για κάθε εγκατάσταση. Το EIB προσφέρει αυξημένη ασφάλεια, εξοικονόμηση ενέργειας κατά τη λειτουργία του κτιρίου και υψηλό βαθμό άνεσης και ευκολίας.

Θέρμανση - Ψύξη

Με κατάλληλα τοποθετημένους αισθητήρες, το κτίριο μπορεί να αντιλαμβάνεται την παρουσία ατόμων στους διάφορους χώρους και να ενεργοποιεί ανάλογα τη θέρμανση ή την ψύξη των αντίστοιχων συστημάτων.

Υπάρχει επίσης η δυνατότητα, όταν ανοίγουν τα παράθυρα ενός δωματίου, η επιθυμητή εσωτερική θερμοκρασία να καθορίζεται σε χαμηλότερα επίπεδα, με αποτέλεσμα την εξοικονόμηση ενέργειας, η οποία σε αντίθετη περίπτωση θα χανόταν άσκοπα.

Αυτό που απαιτείται, είναι η αντικατάσταση του κλασικού θερμοστάτη της κεντρικής θέρμανσης με έναν ειδικό προγραμματισμένο θερμοστάτη

Το σύστημα μπορεί να παρέχει ολοκληρωμένη διαχείριση μονοζωνικής ή πολυζωνικής θέρμανσης και κυκλωμάτων θερμού νερού χρήσης. Αισθητήρια θερμοκρασίας επιτρέπουν τη ρύθμισή της ανεξάρτητα σε κάθε χώρο. Η αυτόματη διαχείριση των θερμικών αναγκών κάθε χώρου ξεχωριστά εξασφαλίζει σημαντική οικονομία. Επίσης, παρέχεται συνολική διαχείριση κεντρικού συστήματος κλιματισμού ή ενιαίος έλεγχος αυτόνομων κλιματιστικών μονάδων.

Ο χειρισμός της θέρμανσης και του κλιματισμού γίνεται απλά από τους διακόπτες τοίχου ή τις μονάδες ηλεκτρικού πίνακα, ενώ ο τηλεχειρισμός γίνεται από κινητό ή σταθερό τηλέφωνο ή διαμέσου internet.

Με τηλεφωνική κλήση είναι δυνατή η έναρξη λειτουργίας του αντίστοιχου συστήματος την κατάλληλη ώρα, έτσι ώστε να βρίσκεται ο χώρος στην επιθυμητή θερμοκρασία, τη στιγμή που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί, για παράδειγμα πριν από τη χρήση μιας εξοχικής κατοικίας.

Ασφάλεια

Υπάρχουν ολοκληρωμένα συστήματα ασφαλείας, όπως παρακολούθηση με κάμερες κλειστού κυκλώματος (CCTV), έλεγχο πρόσβασης, ελεγχόμενες πόρτες και παράθυρα.

Το σύστημα ασφάλειας μπορεί να ανιχνεύει να ανιχνεύει με αισθητήρες υπέρυθρης ακτινοβολίας, εγκατεστημένοι σε μη εμφανή σημεία της περιφέρειας, άτομα που εισέρχονται στον περίβολο του κτιρίου και αυτόματα ή με τηλεχειρισμό να ανάβουν τα φώτα του περιβάλλοντος χώρου ή να ενεργοποιούν το συναγερμό.

Με την εγκατάσταση μίας βιντεοκάμερας, που μπορεί να περιστρέφεται ή να είναι εστιασμένη σε συγκεκριμένα σημεία, μπορεί να γίνεται λήψη εικόνων, ώστε να πληροφορείται ο χρήστης για την κατάσταση που επικρατεί στον περιβάλλοντα χώρο, ενώ ειδικοί υπεδάφιοι αισθητήρες μπορεί να ειδοποιούν ή να ενεργούν ανάβοντας για παράδειγμα τα φώτα σε περίπτωση που ένα αυτοκίνητο ή κάποιο άτομο πλησιάσει στην είσοδο του περιβόλου, ή στην εξώθυρα της κατοικίας, ή ακόμη και σε περίπτωση που ένα άτομο εισέλθει στο χώρο της κατοικίας.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΥ.

Φωτισμός

Ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε χώρου σε φωτισμό, παρέχεται η δυνατότητα αυτόματης ρύθμισης του επιπέδου της φωτεινότητας. Ένας απλός αυτοματισμός πραγματοποιεί αυτόματη απενεργοποίηση των φωτιστικών σωμάτων, σε περίπτωση κατά την οποία, μετά από κάποιο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, δεν εντοπιστεί παρουσία ατόμων στο χώρο.

Οι περσίδες μπορούν να ρυθμίζονται ανάλογα με τη φωτεινότητα του περιβάλλοντος, προκειμένου να γίνεται η μέγιστη δυνατή εκμετάλλευση φυσικού φωτισμού.

Τέλος, ένας ακόμα απλός αυτοματισμός επιτρέπει τη ρύθμιση κάποιων φωτιστικών σωμάτων, ώστε να ανάβουν αυτόματα με την ανίχνευση παρουσίας ατόμων.

Για τον έλεγχο των φωτιστικών, το μόνο που προστίθεται στην εγκατάσταση είναι κάποια ειδικά στοιχεία αυτοματοποίησης, που τοποθετούνται πίσω από τους διακόπτες που υπάρχουν ή στον ηλεκτρικό πίνακα.

Ο χειρισμός είναι απλός και ο έλεγχος των φωτιστικών σωμάτων μπορεί να είναι ανεξάρτητος ή ομαδικός. Η φωτομέτρηση των χώρων από επίτοιχα χειριστήρια επιτρέπει τη διατήρηση σταθερής στάθμης φωτεινότητας σε εμπορικούς και δημόσιους χώρους, ή χώρους εργασίας για περισσότερη άνεση και οικονομία. Σε συνδυασμό ακόμη με τη χρήση χρονοδιακοπών, ρυθμιστών έντασης και φωτοκύτταρων είναι δυνατό να επιτυγχάνεται εξοικονόμηση ενέργειας με την ταυτόχρονη χρήση φυσικού και τεχνητού φωτισμού.

Ρολά - τέντες

Τα ρολά σε όλους τους χώρους του κτιρίου μπορούν να κλείνουν ταυτόχρονα με το πάτημα ενός κουμπιού. Παρέχεται η δυνατότητα για ανεξάρτητο έλεγχο για τīs ηλεκτρικές τέντες, τις κουρτίνες και τις ηλεκτρικές πόρτες, ή ομαδικής λειτουργίας σε περίπτωση αναχώρησης ή επιστροφής στο σπίτι. Επίσης, με χρήση κατάλληλων αισθητήρων, μπορεί να υπάρξει πλήρως αυτοματοποιημένη λειτουργία για προστασία από καιρικές συνθήκες.

Πότισμα

Με κατάλληλο προγραμματισμό μπορούν να ρυθμιστούν οι ώρες και οι ημέρες ποτίσματος, ενώ όλες οι λειτουργίες μπορούν να ελεγχθούν από το τηλέφωνο. Επιπλέον, αν προστεθούν θερμομέτρα, ανεμόμετρα, υγρόμετρα και βροχόμετρα, το σύστημα μπορεί να αναλάβει το πότισμα χωρίς παρέμβαση του χρήστη.

Πυροπροστασία

Στην περίπτωση ανίχνευσης πυρκαγιάς, το κτίριο μπορεί να ενεργεί αυτόματα, ενεργοποιώντας το σύστημα ειδοποίησης, το οποίο μπορεί να είναι ο παρατεταμένος ήχος κάποιας σειρήνας ή κάποια φωνητική ειδοποίηση για εκκένωση του κτιρίου. Επίσης, πραγματοποιούνται αυτόματα οι διαδικασίες για την ασφαλή και γρήγορη απομάκρυνση των κατοίκων, δηλαδή άνοιγμα των φωτιστικών ασφαλείας, τηλεφωνική ειδοποίηση της πυροσβεστικής υπηρεσίας, ακινητοποίηση του ανελκυστήρα κ.α.

Έλεγχος συσκευών

Παρέχεται ακόμα η δυνατότητα για έλεγχο όλων των ηλεκτρικών συσκευών και καταναλώσεων (θερμοσίφωνες, αντλίες, κινητήρες, κουζίνες, κλπ), καθώς και για έλεγχο των παροχών (νερού, φυσικού αερίου, υγρών καυσίμων), με χρήση ελεγχόμενων βανών.

Τηλεχειρισμοί

Ένα από τα πιο ενδιαφέροντα χαρακτηριστικά των έξυπνων κτιρίων, είναι, ότι παρέχεται η δυνατότητα απομακρυσμένου ελέγχου συγκεκριμένων λειτουργιών της εγκατάστασης. Με τη χρήση κατάλληλου λογισμικού παρέχεται η δυνατότητα οπτικοποίησης και ελέγχου μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή ή τηλεφώνου. Όλες οι λειτουργίες της εγκατάστασης, η εκκίνηση της θέρμανσης, το κλείσιμο κάποιας ηλεκτρικής συσκευής, η όπλιση του συναγερμού ή το πότισμα του κήπου μπορούν να ελεγχθούν από απόσταση, μέσω αποστολής γραπτών μηνυμάτων σε κινητό τηλέφωνο (SMS).

Επίσης, όλα τα έκτακτα συμβάντα (διάρρηξη, πυρκαγιά, πλημμύρα, διακοπή ρεύματος, κλπ.) ανακοινώνονται στον ιδιοκτήτη μέσω αποστολής γραπτών μηνυμάτων.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΣΗΜΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΜΕ ΤΗΛΕΧΕΙΡΙΣΜΟ.

Οικονομία

Όταν εξετάζεται το ενδεχόμενο χρησιμοποίησα συστημάτων αυτοματισμών, πέρα από τις ευκολίες που προσφέρει ένα έξυπνο σπίτι στους κατοίκους του, πολύ σημαντική είναι και η ενεργειακή και οικονομική διάσταση του θέματος.

Η κατανάλωση ενέργειας στον κτιριακό τομέα για θέρμανση, ψύξη, φωτισμό και ζεστό νερό αναλογεί στο 40% της συνολικής ενεργειακής κατανάλωσης στην Ευρώπη. Ο οικιακός και τριτογενής κτιριακός τομέας αποτελούν πλέον τον μεγαλύτερο τελικό καταναλωτή ενέργειας, εκτοπίζοντας τους παραδοσιακά μεγάλους καταναλωτές, τη βιομηχανία και τις μεταφορές.

Επιπλέον, η παραγωγή και χρήση ενέργειας είναι η αιτία για το 94% των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, με ένα μερίδιο τουλάχιστον 45% να αναλογεί στον κτιριακό τομέα.

Ένα μεγάλο ποσοστό εξοικονόμησης ενέργειας είναι εφικτό για τα κτίρια, καθώς εκτιμάται ότι με απλές και ενεργειακά αποδοτικές τεχνικές, μπορεί να επιτευχθεί εξοικονόμηση ενέργειας της τάξης του 22% μέχρι το 2020.

Στη λογική του ενεργειακού σχεδιασμού ενός κτιρίου, μαζί με μία ολόκληρη σειρά πιθανών επεμβάσεων στα διάφορα συστήματα, σημαντικό ρόλο μπορεί να παίξουν οι σωστοί αυτοματισμοί, οι οποίοι μπορούν με απλές τεχνικές εξοικονόμησης σαν αυτές που αναφέρθηκαν ήδη, κυρίως στις εγκαταστάσεις φωτισμού και ψύξης -θέρμανσης, να επιφέρουν σημαντική εξοικονόμηση ενέργειας.

7.1.7. ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ.

Η χωροθέτηση του προϊόντος – κατοικίας, πολυκατοικίας – διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επιλογή του πελάτη. Αναφέροντας τον όρο χωροθέτηση νοείται η εξέταση των κάτωθι εξής στοιχείων :

Η τοποθέτηση του προϊόντος – κατοικίας, πολυκατοικίας σε περιοχές - κομβικά συγκοινωνιακά σημεία.

7.1.8. ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ.

Η ύπαρξη :

A) Ηλεκτρικού σιδηροδρόμου

B) Αφετηριών λεωφορείων

Γ) Συγκοινωνιακού κόμβου πλησίον μεγάλης οδικής αρτηρίας (Αττική Οδός, κόμβος πλησίον Εθνικής Οδού)

Δ) Παροχές, αναφορικά με την εξυπηρέτηση πολιτών, που διαθέτουν οι περιοχές (ύπαρξη Δημοσίων Υπηρεσιών, μεγάλων εμπορικών κέντρων)

7.1.9. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΠΕΡΙΟΧΩΝ.

Εάν είναι υποβαθμισμένες ή αναβαθμισμένες περιοχές.

Η ύπαρξη

1) βιοτεχνικών

2) ελαφρών βιομηχανικών εγκαταστάσεων

Χαρακτηριστικό παράδειγμα των άνωθεν παρατιθέμενων κατηγοριών είναι το κτίσμα Iwai House σχεδιασμένο από την ομάδα αρχιτεκτόνων Shin Takamatsu and Associates στην περιοχή Μινάμι – κου στην Ιαπωνία.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ.

Αυτή η διώροφη μονοκατοικία, χτισμένη από μπετόν και μέταλλο, στέκεται μόνη της στην άκρη της πόλης σε μία απροστάτευτη τοποθεσία **μετά από μία βιομηχανική ζώνη**. Τόσο στο εσωτερικό, όσο και στο εξωτερικό, οι αρχιτέκτονες έχουν υλοποιήσει όλες τις εκφραστικές δυνατότητες του μπετόν.

Το πιο έντονο χαρακτηριστικό του εξωτερικού είναι ο καμπύλος τοίχος στα αριστερά της εισόδου στην κύρια όψη.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΑΜΠΥΛΟΥ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ.

Παραδοσιακά ο τοίχος χωρίζει το μέσα από το έξω, όμως εδώ η καμπύλη τραβάει σιγά – σιγά τον επισκέπτη προς τα μέσα και ενισχύει την αμφίβολη σχέση μεταξύ των δύο. Με μία πρώτη ματιά αυτός ο τοίχος μοιάζει επιθετικός αλλά μέσα στο σπίτι η κοιλότητά του αποκτά μία οικειότητα. Ο καμπύλος τοίχος σχηματίζει το όριο μίας κλειστής αυλής και περιέχει έναν υπερυψωμένο διάδρομο και μία βεράντα από την οποία μπορεί κάποιος να απολαύσει τη θέα. Η αυλή και το μεγάλο παράθυρο που βλέπει σε αυτή προστατεύονται από ένα σκίαστρο.

Η γυάλινη είσοδος οδηγεί σε ένα καμπύλο διάδρομο στον οποίο το εμφανές ανεπεξέργαστο σκυρόδεμα δημιουργεί μία λεπτή αντίθεση με το ξύλινο δάπεδο.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ.

Το σκυρόδεμα έχει αφεθεί ανεπεξέργαστο σε μεγάλο μέρος του σπιτιού, για παράδειγμα στις κολώνες, και συμπληρώνεται από τις σοβατισμένες επιφάνειες, συνήθως λευκές με τμήματά της βαμμένα σε βασικά χρώματα.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ.

Αν και το σπίτι είναι εντελώς μοντέρνο, το εσωτερικό του χρωστάει την λεπτότητά του στην παραδοσιακή αρχιτεκτονική ιαπωνική αισθητική. Το αίθριο που οδηγεί στη βεράντα είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα των κοινών στοιχείων ανάμεσα σε αυτές τις δύο προσεγγίσεις.

Βασικός στόχος αυτού του σπιτιού ήταν η χρήση δομικών υλικών που θα ενσωμάτωναν την κατασκευή στην **υφιστάμενη τοπιακή ενότητα η οποία είναι πλησίον βιομηχανικής ζώνης.**

Άλλο παράδειγμα περιοχής με παρόμοια οικοδομική σύσταση είναι, αναφορικά με παράθεση ελληνικού παραδείγματος, είναι η περιοχή του Γκαζιού.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ.

Η συγκεκριμένη περιοχή είναι μία από τις πιο υποβαθμισμένες περιοχές του κέντρου της Αθήνας μέχρι το έτος 2000 και από το έτος αυτό και μετά είναι ένας ταχύτατα αναπτυσσόμενος προορισμός ανέγερσης κατοικιών.

Η ανάπτυξη των μαγαζιών στην περιοχή ήταν ένας λόγος συγκέντρωσης κόσμου στην περιοχή. Παράλληλα άρχισε να αναπτύσσεται ο κλάδος με αποτέλεσμα την πίεση της κατοικίας στην περιοχή η οποία αποτελείτο από μικρά σπίτια παλαιά και κακοσυντηρημένα.

Το 2001, μετά την ανακοίνωση των πρώτων έργων ανάπλασης, αναγείρονται οι πρώτες νέες πολυκατοικίες. Πρόκειται κυρίως για συμβατικά διαμερίσματα. Μετά το 2004 το ΥΠΕΧΩΔΕ ανακοινώνει το νέο χωροταξικό σχέδιο της περιοχής, σύμφωνα με το οποίο μειώνεται ο συντελεστής δόμησης στην περιοχή και ενθαρρύνεται η ανέγερση κατοικιών.

Αποτέλεσμα αυτού είναι η προσπάθεια για κατασκευή πολυκατοικιών οι οποίες θα ενσωματώνονταν στην υπάρχουσα τοπική ενότητα η οποία απαρτίζεται, ως αναφέρθη, από παλαιά χαμηλά κτίσματα – κατοικίες, αλλά και εγκατελειμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

Η περιοχή ήταν ανοικτή στις επιδράσεις και βρέθηκε πρόσφορο έδαφος για εφαρμογή – σχεδίαση φουτουριστικών κατοικιών.

3) Σταθμών φόρτωσης – εκφόρτωσης εμπορευμάτων
πλησίον χώρου ανέγερσης κατοικιών αποτελεί παράγοντα που αποτρέπει από την επιλογή αγοράς κατοικίας σε τέτοια τοποθεσία. Παράγοντας που επιτρέπει την πιθανή επιλογή σε τέτοιο χώρο είναι η τιμή στην οποία διατίθεται το προϊόν. Εάν είναι ελκυστική, στοιχείο το οποίο εξετάζεται από τους αγοραστές σε αυτή την περίπτωση, αποτελεί παράγοντα προτίμησης.

7.1.10. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ (διαφυγή από τα στερεότυπα – κατασκευαστικά και αρχιτεκτονικά στοιχεία).

Στοιχεία που αρχικά δεν χρησιμοποιούνταν ή δε χρησιμοποιούνται σε μεγάλη κλίμακα, δηλαδή κατασκευαστικά νεωτεριστικά στοιχεία

Ένα παράδειγμα νεωτερισμού είναι η αξιοποίηση ήδη υφιστάμενων εγκαταστάσεων των οποίων η χρήση έχει εγκαταλειφθεί. **Στην κηπούπολη του Δυτικού Αμστερνταμ** οι τσιμεντένιες δεξαμενές ενός πρώην εργοστασίου βιολογικού καθαρισμού λυμάτων έχουν μετατραπεί σε κτίρια κατοικίας.

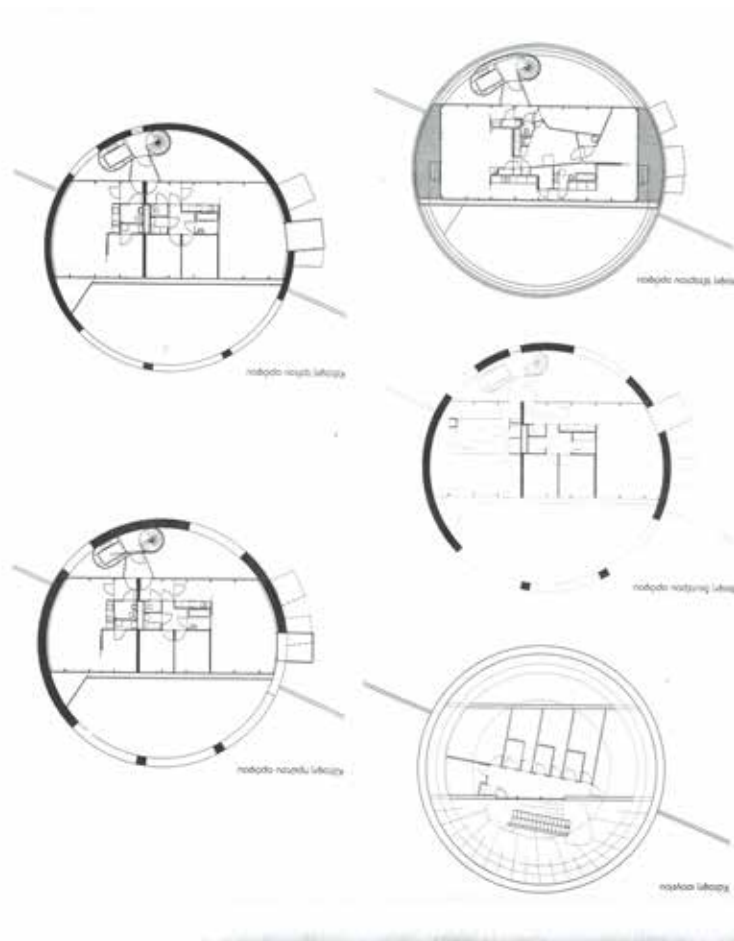

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ SEWAGE PLANT.
(1)

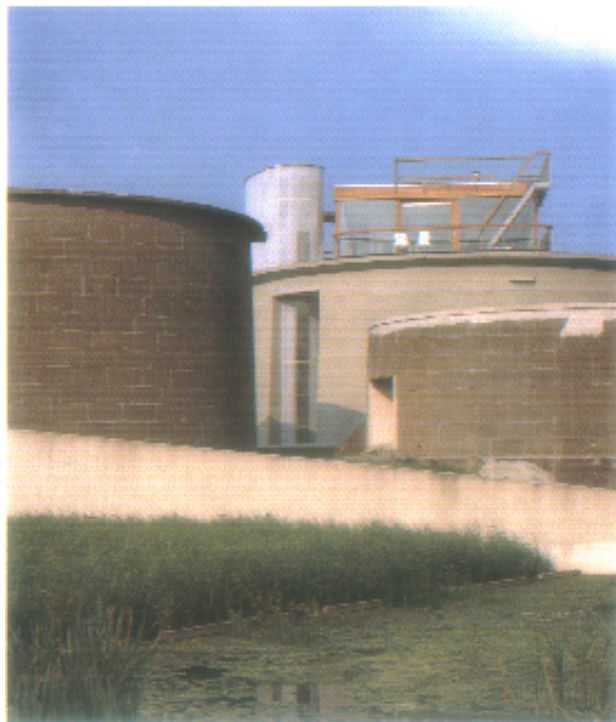
Αν και το αρχικό πολεοδομικό σχέδιο προέβλεπε τη δημιουργία επτά κυκλικών κατοικιών σε μία έκταση πρασίνου ανάμεσα σε δύο γειτονίες, θεωρήθηκε τελικά πιο ενδιαφέρον να δημιουργηθεί μία αντίθεση μεταξύ των αδρών βιομηχανικών στοιχείων της τοποθεσίας και των νέων κατοικιών, αντί για να δημιουργηθούν νέα κτίρια με απλή μορφολογική ομοιότητα με τα προηγούμενα σε ένα χώρο που θα είχε καθαριστεί από κάθε παλιά κατασκευή.

Ο πειραματισμός της μετατροπής των βρώμικων δεξαμενών και εγκαταστάσεων σε κατοικίες και υπηρεσίες για μια καινούρια γειτονιά έδωσε την ευκαιρία το έργο να αποκτήσει μία μοναδική ταυτότητα, πράγμα που λείπει συχνά από τέτοιου είδους έργα.

Χρησιμοποιήθηκαν τρεις από τις υπάρχουσες κυλινδρικές κατασκευές από μπετόν. Η μία κατασκευάστηκε σε αποθηκευτικό χώρο για τις κατοικίες, ο δεύτερος χρησιμοποιήθηκε σαν δεξαμενή νερού η οποία υπερχειλίζει στην γειτονική λίμνη και ο τρίτος μετατράπηκε σε ένα μικρό κτίριο κατοικιών.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ SEWAGE PLANT. ⁽²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ SEWAGE PLANT. ⁽³⁾

Κύρια επέμβαση στο συγκεκριμένο όγκο αποτέλεσε η επέμβαση στις δεξαμενές. Απαραίτητη ήταν η αφαίρεση όγκων μπετόν από τις όψεις ώστε να δημιουργηθούν ανοίγματα αλλά και καταστεί εφικτή η κατασκευή μπαλκονιών.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ SEWAGE PLANT. ⁽⁴⁾

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ SEWAGE PLANT. ⁽⁵⁾

Για να δημιουργηθούν τα ανοίγματα αλλά και να εξασφαλιστεί ο απαραίτητος φυσικός φωτισμός έπρεπε να αφαιρεθεί το 30 % του εξωτερικού περιβλήματος του κτίσματος. Με αυτό τον τρόπο ο κυκλικός τοίχος λειτουργεί τώρα σαν ένα φίλτρο ανάμεσα στις κατοικίες και τον περιβάλλοντα χώρο. Κάθε όροφος περιέχει ένα διαμέρισμα των τριών δωματίων και ένα στούντιο. Επειδή το ρετιρέ βρίσκεται πάνω από το χείλος της πρώην δεξαμενής, απολαμβάνει μία ανεμπόδιστη προνομιακή θέα του Δυτικού Άμστερνταμ, του πάρκου και της λίμνης.

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ PETIPE SEWAGE PLANT. ⁽⁶⁾

Σε αντίθεση με αυτή τη θέα στο κεντρικό καθιστικό έχει επιτευχθεί ολοκληρωτική ιδιωτικότητα με την απουσία παραθύρων.

103

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ PETIPE SEWAGE PLANT. ⁽⁷⁾

(1),(2),(3),(4),(5),(6),(7), Πηγή : « Great spaces small houses»

Αντί για αυτά υπάρχει ένας φεγγίτης που φέρνει φυσικό φως στο χώρο. Όλα τα υπόλοιπα δωμάτια μαζί με ένα δεύτερο καθιστικό είναι τοποθετημένα στην περίμετρο. Η κίνηση μέσα στο κτίριο και τα διαμερίσματα αλλάζει συνεχώς από το εντελώς εσωστρεφές – ο κύλινδρος και το καθιστικό – στο εξωστρεφές – τα υπόλοιπα δωμάτια και οι βεράντες.

Ένα άλλο στοιχείο είναι η χρήση αρχιτεκτονικά νεωτερικόν στοιχείων.
Ως παράδειγμα αρχιτεκτονικού νεωτερισμού είναι η σύνθεση του **Fold House**, του αρχιτέκτονα Mutsue Hayakusa στην πόλη Ναγκαρεγιάμα της Ιαπωνίας. Αποτελεί δείγμα ενός μικρού σπιτιού για ένα νεαρό ζευγάρι.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ FOLD HOUSE. ⁽¹⁾

Η σχεδίασή του βασίστηκε σε τρεις χειρισμούς : στρωμάτωση, περιτύλιξη και μετατόπιση. Διαφορετικά αρχιτεκτονικά υλικά έχουν περιτυλιχθεί σε στρώσεις, σαν μία σειρά από πέπλα, για να δημιουργήσουν το χώρο διαμονής της οικογένειας.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ FOLD HOUSE. ⁽²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ - ΔΙΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ FOLD HOUSE. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ - ΔΙΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ FOLD HOUSE. ⁽⁴⁾

Πρώτα απλώθηκαν και τυλίχθηκαν λεπτά φύλλα χαρτιού και μετά λυγίστηκαν για να σχηματιστούν γωνίες. Επειδή δεν είχαν αρκετή σταθερότητα πιάστηκαν στα πλάγια και συνδέθηκαν μεταξύ τους. Τέλος μετατοπίστηκαν κατά τον άξονα βορά – νότου, έτσι ώστε να δημιουργούν σκία το καλοκαίρι και να αφήνουν το ηλιακό φως να μπει στο χώρο το χειμώνα.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ - ΔΙΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ FOLD HOUSE. ⁽⁵⁾

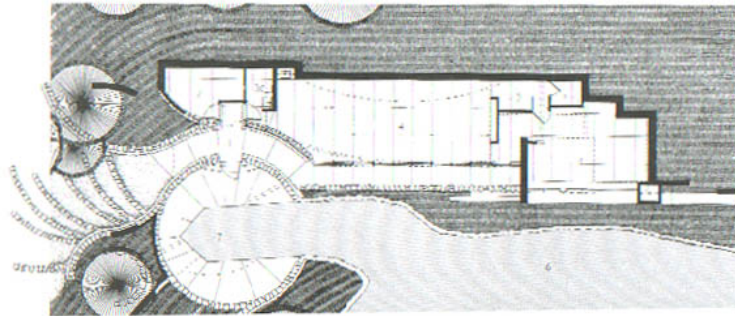
ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΜΕ ΦΩΤΙΣΜΟ FOLD HOUSE. ⁽⁶⁾
(1),(2),(3),(4),(5),(6), Πηγή : « Great spaces small houses»

Η οικογένεια δε χρησιμοποιεί καρέκλες, ζουν στο πάτωμα με τον παραδοσιακό τρόπο της περιοχής. Τα επικλινή επίπεδα λειτουργούν σαν πλάτες καθισμάτων, οι τοίχοι γίνονται έπιπλα.

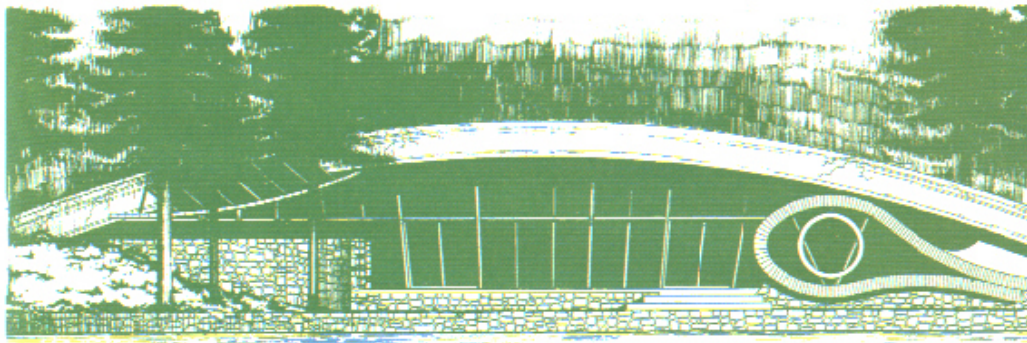
Σύμφωνα με τον αρχιτέκτονα το να σχεδιάζεις – κατασκευάζεις ένα μικρό σπίτι είναι σαν να γνέθεις ένα νήμα από το περιβάλλον, τις συνήθειες και τις αξίες των κατοίκων και μετά να ράβεις ένα μεγάλο συλλογικό ρούχο. Για το λόγο αυτό τα ορθογωνικά και τα άκαμπτα στοιχεία έχουν περιοριστεί στη συγκεκριμένη κατασκευή στο ελάχιστο. Η ιδέα είναι να δημιουργηθεί ένα σπίτι με μόνο την απαραίτητη αντοχή στον αέρα και τη βροχή, τυλιγμένο σε απαλές επιφάνειες, ένα σπίτι που θα είναι την ίδια στιγμή και έπιπλο.

Μία άλλη εφαρμογή αρχιτεκτονικού νεωτερισμού αποτελεί το Gibson Boathouse – Studio του αρχιτέκτονα Robert Oshatz που κατασκευάστηκε στη Λίμνη Οσβέγκο του Όρεγκον Η.Π.Α. .

Είναι μία κατοικία η οποία κατασκευάστηκε στις όχθες μίας λίμνης. Η συγκεκριμένη αρχιτεκτονική ιδέα ήταν η προσπάθεια για σχεδιασμό κατοικίας με πλήρη ενσωμάτωση – εναρμόνιση με το τοπίο σε συνδυασμό με την εφαρμογή νεωτεριστικών αρχιτεκτονικών στοιχείων. Αποτέλεσμα ήταν η κατασκευή ενός σπιτιού του οποίου η μορφή προσομοιάζεται με βάρκα αραγμένη δεμένη στις όχθες μία λίμνης.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ – ΚΑΤΟΨΗ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ.
(1)

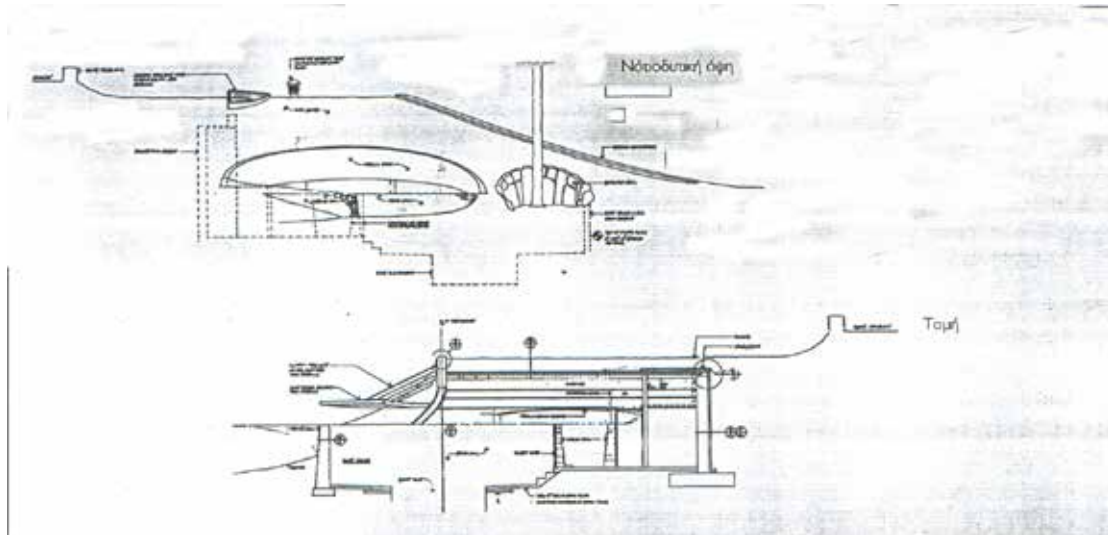

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΠΡΟΣΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. (2)

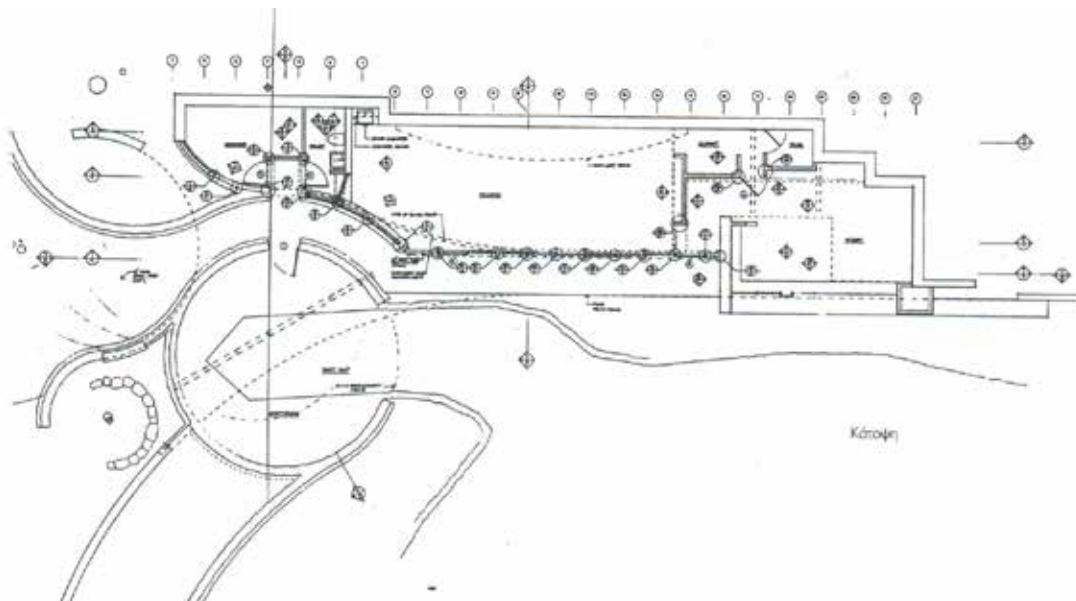
Η οικογένεια Gibson είχε ένα χώρο αποθήκευσης για τις βάρκες αλλά θεωρούσαν ότι ήταν ένα ελάττωμα που ασχίμαινε το χώρο τους.

Ήθελαν να το ξαναχρησιμοποιήσουν προσθέτοντας επιπλέον τους κάτωθι εξής χώρους :

- 1) Μία καινούρια αποθήκη
- 2) Ένα χώρο που θα χρησιμοποιείτο ως σπίτι
- 3) Ένα χώρο εργασίας.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΜΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. (3)

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. (4)

Το οικόπεδο ανεβαίνει από τη λίμνη στο δρόμο πιο ψηλά. Μιας και ο δρόμος που οδηγεί στο οικόπεδο χρησιμοποιείται και από τους γείτονες, αποφασίστηκε να χτιστεί το κτίριο μέσα στην πλαγιά και να σκεπαστεί η στέγη με χόρτα ώστε να μην είναι ορατή από το δρόμο. Ένα από τα μέλη της που ήταν καλλιτέχνης ήθελε το στούντιό της να έχει ψηλό ταβάνι και πολύ φυσικό φως.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾

Το άμεσο αποτέλεσμα αυτής της επιλογής η διαμόρφωση μεγάλων εσωτερικών όγκων εντός του κτίσματος. Επιπλέον ο κύριος Gibson επιθυμούσε έναν προσωπικό εργασιακό κλειστό χώρο απ' όπου θα μπορούσε να παρακολουθεί τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες. Βάσει αυτού του άξονα δημιουργήθηκε – δεσμεύθηκε στο κτίσμα χώρος γραφείου.

Κατασκευαστικά το κτίσμα στέκεται σε πέτρινους τοίχους που υποστηρίζουν μία καμπύλη στέγη σκεπασμένη με χόρτα.

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁶⁾

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΣΤΕΓΗΣ. ⁽⁷⁾
 (1),(2),(3),(4),(5),(6),(7), Πηγή : « Great spaces small houses»

Η στέγη είναι κατασκευασμένη από ευθύγραμμες σύνθετους δοκούς από έλατο Ντάγκλας και σανίδες από έλατο.

Η ιδέα να χτιστεί ένα στούντιο στην αποβάθρα πρόσθεσε έναν προνομιακό χώρο στο σπίτι. Είναι καλυμμένο – καμουφλαρισμένο κάτω από μία στέγη σκεπασμένη με χόρτα που το κρύβει από τους περαστικούς οι οποίοι το χρησιμοποιούν ως μονοπάτι για περιπάτους είτε για να πάνε στα σπίτια τους. Τα βασικά υλικά που χρησιμοποιήθηκαν σε αυτό το έργο είναι πέτρα, ξυλεία και χόρτα

που είναι όλα εντελώς οικολογικά και διατηρούν μία ευχάριστη σχέση με το περιβάλλον του στούντιο – αποβάθρα.

Ένας μικρός φεγγίτης στη στέγη, η οποία είναι καλυμμένη με βλάστηση, δίνει φως στο εσωτερικό της κατοικίας.

Η καινοτομία στην κατοικία που ακολουθεί ήταν ότι αρχιτεκτονικά υφίστατο μία κεντρική ιδέα η οποία εφαρμόστηκε για την εκκίνηση της κατασκευής της κατοικίας – αφορούσε τον κατασκευαστικό κορμό σε γενικές γραμμές – **αλλά δέχθηκε επιδράσεις και διαφοροποιήσεις στην πορεία από τα άτομα που συμμετείχαν στην ολοκλήρωση του έργου.**

ΕΙΚΟΝΑ 1 – 2 . ΤΜΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁾

Η κατοικία κατασκευάστηκε σε μία αγροτική περιοχή της Μεγάλης Βρετανίας στο Νορθαμπτονσάιρ που είχε χρησιμοποιηθεί σαν αναγνωριστική βάση από τις συμμαχικές δυνάμεις κατά το δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο.

ΕΙΚΟΝΑ 3 – 4 . ΤΟΠΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΚΕ ΤΟ ΚΤΙΣΜΑ. ⁽²⁾

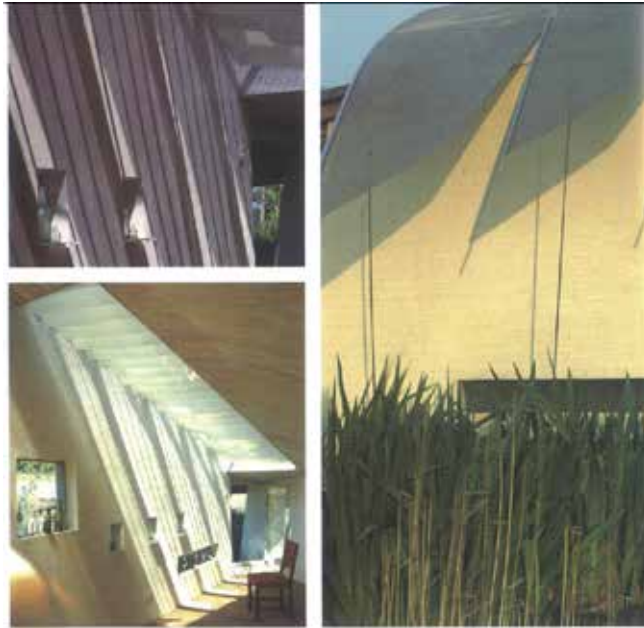
Βασικό κατασκευαστικό στοιχείο αυτού του κτίσματος ήταν ότι κατασκευάστηκε χειροτεχνικά, χωρίς να υφίσταται κανένα κύριο κατασκευαστικό σχέδιο, και σε σύνδεση με τη σύνδεση με τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου και συνεπώς κατά τη διάρκεια της κατασκευής ήταν ανοικτό σε μετατροπές από όλους όσους συμμετείχαν. Η επίδραση των διαμορφώσεων διαφαίνεται καθαρά από την αρχιτεκτονική ασυνέχεια τμημάτων του κτίσματος. Η διαφορετικότητα των ιδεών και επιδράσεων είναι εμφανής.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΟΥ ΔΙΑΦΑΙΝΕΤΑΙ Η ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΜΗΜΑΤΩΝ – ΟΓΚΩΝ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽³⁾

Ο ιδιοκτήτης, ένας φωτογράφος που είναι ειδικευμένος στη φωτογράφιση εντόμων και άλλων στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος με ειδικό φωτισμό και φόντο, επιζητούσε ένα χώρο ο οποίος θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως κατοικία αλλά και ως χώρος εργασίας του ειδικευμένου του αντικείμενου ενασχόλησης. Για το λόγο αυτό αποφάσισε να χρησιμοποιήσει μια μικρή εγκαταλειμμένη λίμνη της περιοχής η οποία ήταν χαμένη σε ένα λαβύρινθο από θάμνους και βάτα. Αφού φιλτραρίστηκε και οξυγονώθηκε με φυτά το νερό της λίμνης, απομακρύνθηκαν οι θάμνοι και τα βάτα και κατοικήθηκε το νερό από ψάρια, η λίμνη ξαναπήρε την αρχική της ζωή και μπορούσε πάλι να συγκεντρώσει τα έντομα τα οποία ήταν το κύριο στοιχείο ενασχόλησης του ιδιοκτήτη.

Η μορφή και τα υλικά του σπιτιού επιλέχθηκαν με στόχο να δημιουργήσουν διάφορες συνθήκες φωτισμού.

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁴⁾

Κάποιοι εξωτερικοί χώροι όπως η νότια αυλή που βλέπει στη λίμνη χρησιμοποιούνται σαν χώροι που μπορούν να τοποθετηθούν αντικείμενα για να φωτογραφηθούν κάτω από κατάλληλες συνθήκες. Επίσης κατασκευάστηκε ένας βραχίονας πάνω από τη λίμνη που επιτρέπει να φωτογραφηθούν έντομα με φόντο το νερό. Εκμεταλλευόμενος την τοποθεσία του κτιρίου, ο αρχιτέκτονας τοποθέτησε στο σπίτι μία σάουνα, ένα υπνοδωμάτιο και ένα μελβεντέρε με θέα τη λίμνη και το γύρω τοπίο.

Το κτίριο κατασκευαστικά συνδυάζει ξύλο, πλινθοδομή, μεταλλική επένδυση και άλλα στοιχεία καθώς και ένα τμήμα από υαλοβάμβακα, οι σκάλες του είναι φτιαγμένες από πολυανθρακικό πλαστικό και διάτρητα μεταλλικά στοιχεία και βγαίνουν μέσα από το νερό.

Λόγω της ασυνήθιστης εμφάνισης του κτιρίου, η είσοδος στο σπίτι είναι σαν την είσοδο μίας κρυμμένης σπηλιάς.

Τα κύρια στοιχεία της κατασκευής είναι τα διάφορα φτερά που έχουν τοποθετηθεί στο πίσω μέρος, ο φεγγίτης που είναι τοποθετημένος κατά μήκος και μία περίπλοκη στέγη που στηρίζεται από λεπτά μεταλλικά στοιχεία τοποθετημένα σε ένα σχήμα βεντάλιας που λυγίζει από τον ισχυρό αέρα που φυσάει στην περιοχή.

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ.
(5)

(1),(2),(3),(4),(5), Πηγή : « Great spaces small houses»

Άλλο παράδειγμα βρίσκεται στην περιοχή Haus Kraan Lang, Εμενμπρέκε Ελβετία.

Η βασική ιδέα αυτού του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού – ο νεωτερισμός σε σχέση με τα υπόλοιπα κοινώς χρησιμοποιούμενα πρότυπα - είναι η απλή χρήση όγκων κυβικής μορφής για την κατασκευή γρήγορα μίας απλής κατοικίας η οποία θα έχει τη δυνατότητα της εύκολης συναρμολόγησης και αποσυναρμολόγησης, σε περίπτωση επιλογής μεταφοράς της.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ. (1)

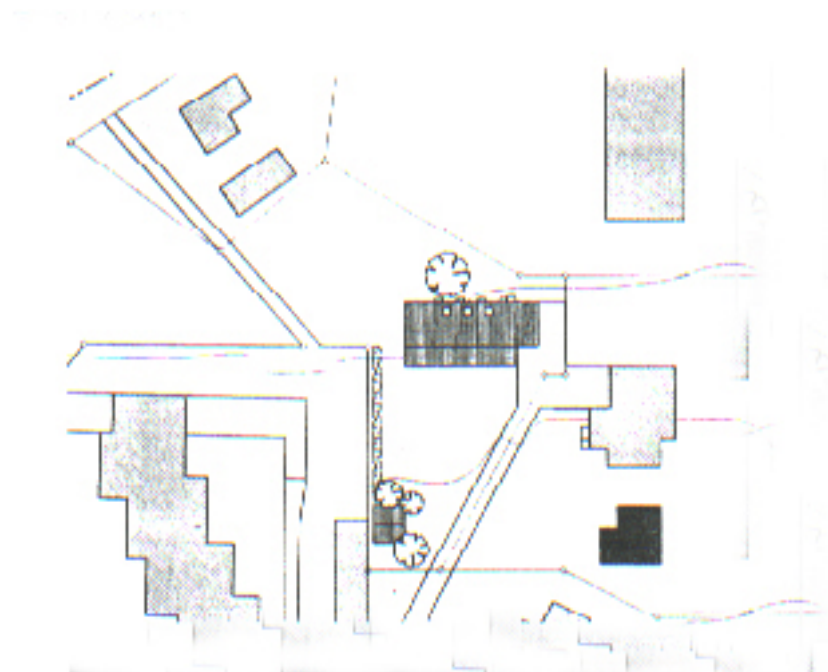
Άλλο στοιχείο το οποίο χαρακτηρίζει την εν λόγω κατασκευή είναι η δυνατότητα, λόγω της διάταξης αλλά και του σχήματος, να έχει πολλαπλές χρήσεις σε περίπτωση που αποφασιστεί, πέραν της χρήσης ως κατοικία για την οποία κατασκευάστηκε.

Το οικόπεδο το οποίο σχεδιάστηκε αυτή η μονοκατοικία βρίσκεται σε μία ετερογενή περιοχή, σε μία ζώνη όπου ο αστικός ιστός δίνει σιγά – σιγά τη θέση του στην

εξοχή. Στη γύρω περιοχή υπάρχουν κτίρια με διάφορες χρήσεις, αγροκτήματα, πολυκατοικίες της δεκαετίας του 1960, και ακριβώς δίπλα μία πολυκατοικία από σκυρόδεμα.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ. ⁽³⁾

Ο στόχος του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού ήταν να ανταποκριθεί στις πολεοδομικές απαιτήσεις με ένα διάροφο κτίσμα που θα αποτελούσε ένα εφήμερο κιβώτιο με τυπικές ανέσεις αντί για μία συμπαγή συνήθης κατασκευή.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁴⁾

Τόσο το ισόγειο που περιέχει τους χώρους διημέρευσης όσο και ο όροφος με τα δωμάτια βλέπουν προς το νότο. Το καθιστικό ανοίγεται σε μία στεγασμένη βεράντα που η στέγασή της βρίσκεται λίγο χαμηλότερα από την κορυφή των συρόμενων παραθύρων για να χρησιμοποιεί καλύτερα το εισερχόμενο φυσικό φως.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁶⁾
 (1),(2),(3),(4),(5),(6) Πηγή : « Great spaces small houses»

Η βόρεια πλευρά της κατασκευής είναι κλειστή για μείωση του εισερχόμενου θορύβου, λόγω της σιδηροδρομικής γραμμής που διέρχεται πλησίον.

Η ακριβής τοποθέτηση του κτιρίου σε σχέση με την μονοκατοικία από μπετόν που βρίσκεται δίπλα έχει στόχο τον καθορισμό ενός υπαίθριου χώρου που ανήκει και στα δύο σπίτια.

Το σπίτι είναι προκατασκευασμένο και η κατασκευή του βασίζεται σε μεγάλα πανέλα για ελαφριές κατασκευές και κολόνες που πατάνε σε μία βάση στο υπόγειο. Εξωτερικά είναι επενδυμένο με κυματιστά φύλλα αλουμινίου. Αυτά τα φύλλα χρησιμοποιήθηκαν για όλες τις εξωτερικές επιφάνειες, ακόμα και για τη στέγη. Τα υπόλοιπα κατασκευαστικά στοιχεία είναι από ξύλο χωρίς άλλη επεξεργασία πέρα από το κέρωμα.

Άλλο στοιχείο το οποίο πέραν από τους πολύπλοκους αρχιτεκτονικούς σχεδιασμού, είναι η σύνθεση όγκων και γεωμετρίας ιδιαίτερης απλότητας. Ένα παράδειγμα αυτού του είδους είναι η κατοικία Figueiredo House στην περιοχή Βαλμπόμ – Γκοντομάρ στην Πορτογαλία.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁾

Η τεχνική του αρχιτέκτονα βρίσκεται στον τρόπο με τον οποίο συνταιριάζει τους όγκους, δημιουργώντας καινούριες μορφές και χωρικές σχέσεις που εμπλουτίζουν την ποιότητα των εσωτερικών χώρων και την ανάπτυξη των προοπτικών του εξωτερικού.

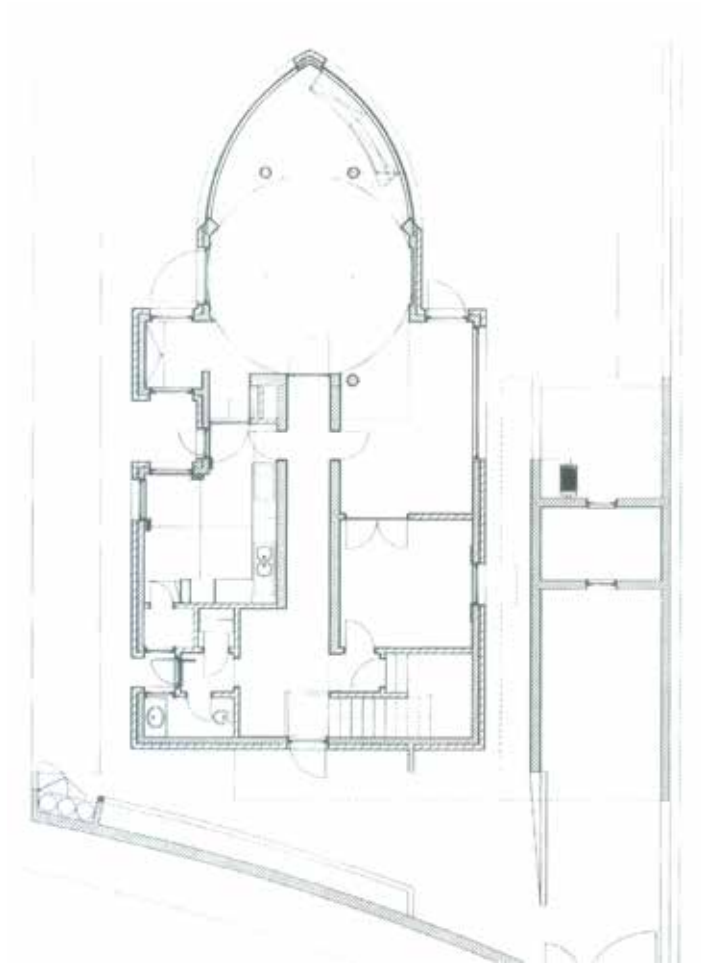
Η κατοικία αυτή βρίσκεται σε ένα μικρό επίπεδο οικόπεδο στη μία πλευρά της κοιλάδας που διασχίζει ο ποταμός Ντόουρο πριν φθάσει στην πόλη του Πόρτο.

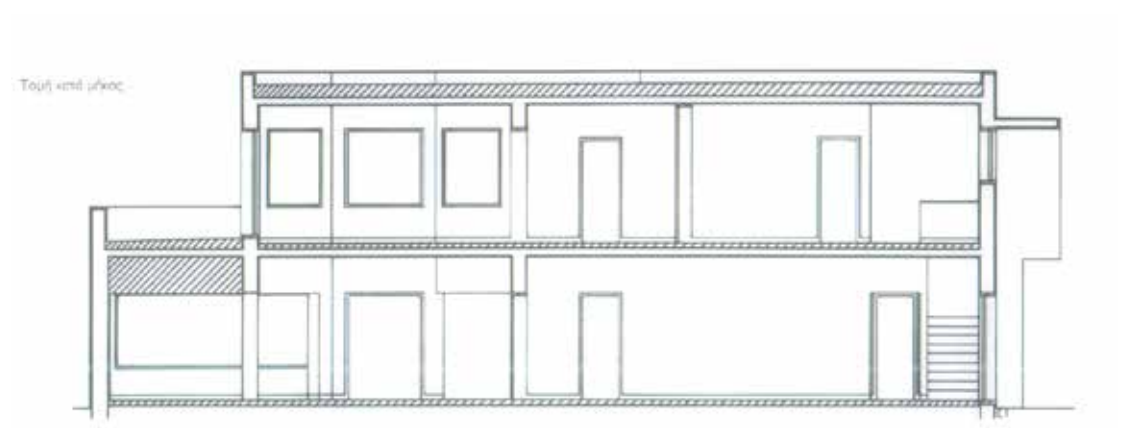
ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁾

Είναι οργανωμένη σε δύο επίπεδα σε μία συμμετρική σύνθεση βασισμένη στη σύνδεση δύο απλών μορφών :

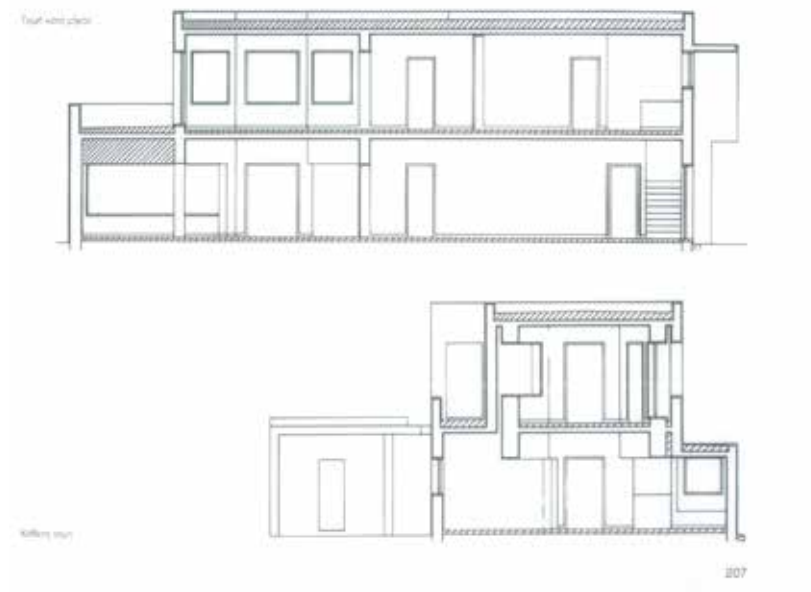
ένα ορθογώνιο που περιέχει το μεγαλύτερο μέρος της κατοικίας και ένα οκτάγωνο που καθορίζει τη βασική δομική διαφορά μεταξύ των δύο ορόφων.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΤΟΨΗΣ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΤΟΜΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁴⁾

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΤΟΜΕΣ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾

Το ισόγειο είναι οργανωμένο με βάση τον άξονα του διαδρόμου γύρω από τον οποίο έχουν καταναμηθεί τα διάφορα δωμάτια. Εδώ η μόνη ορατή ένδειξη του οκταγώνου, που βρίσκεται στον όροφο, είναι οι κολώνες που το στηρίζουν.

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΚΑΤΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁶⁾
(1),(2),(3),(4),(5),(6), Πηγή : « Great spaces small houses»

Το κτίριο εκτείνεται με τη μορφή της πλήρους ενός πλοίου με μεγάλα παράθυρα που ανοίγονται προς το τοπίο. Το οκτάγωνο παίζει κυρίαρχο ρόλο στον πάνω όροφο. Τα υπνοδωμάτια έλκονται προς αυτό και η χωρική ανισορροπία που δημιουργείται μεταξύ των ορόφων, επιτρέπει τη δημιουργία, στον όροφο, μίας βεράντας με θέα το τοπίο της κοιλάδας.

Η διαφορά των όγκων αντανακλάται στις όψεις στη συμπληρωματική αντίθεση μεταξύ της καμπύλης του ισογείου και της πιο αυστηρής γεωμετρίας του ορόφου. Το

κτίριο ενοποιείται από το ομοιόμορφο λευκό χρώμα και την κανονικότητα των ανοιγμάτων. Τέλος ένα πρόπυλο εκτείνεται από το βοηθητικό κτίσμα μέχρι την είσοδο του κτιρίου.

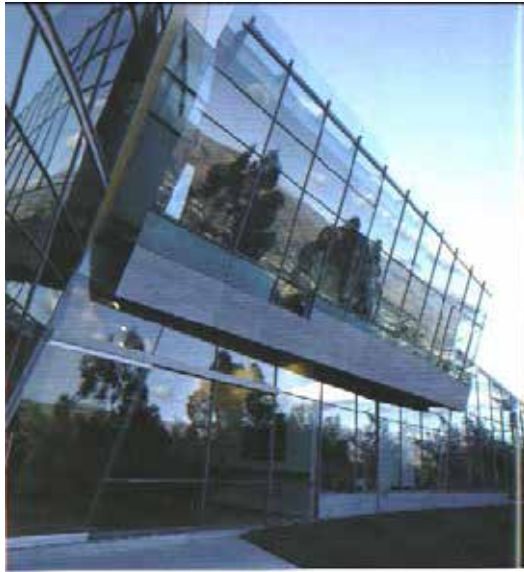
Ένα στοιχείο νεωτερισμού το οποίο εφαρμόζεται και προσδίδει ιδιαίτερη μορφή στα κτίσματα που εφαρμόζεται είναι η χρήση φουτουριστικών στοιχείων. Παράδειγμα αποτελεί μία κατοικία στην περιοχή **Miravalle στο Εκουαντόρ της Κεντρικής Αμερικής**.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁾

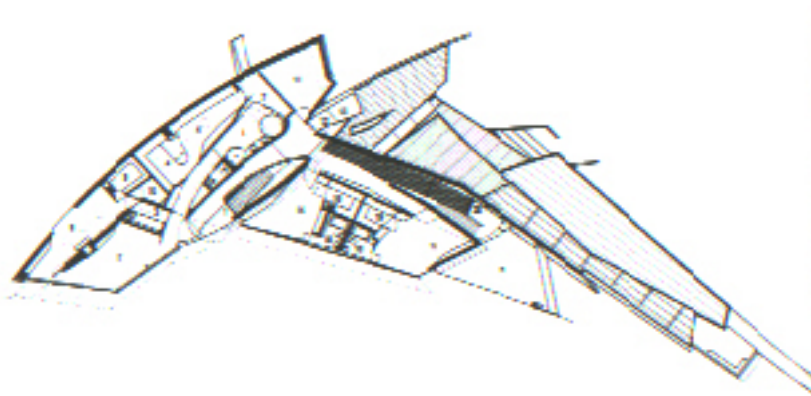
Η μεγαλύτερη πρόκληση στη σχεδίαση αυτού του κτίσματος ήταν να πραγματοποιηθεί πλήρης εκμετάλλευση της παρεχόμενης θέας της τοποθεσίας με ταυτόχρονη παροχή ιδιωτικότητας στους κατοίκους της.

Με αυτά τα δεδομένα οι αρχιτέκτονες σχεδίασαν ένα κτίσμα του οποίου η μορφή προσομοιάζεται εξωτερικά με μπούμερανγκ και η πρόσοψή του είναι αποτελείται από γυαλί.

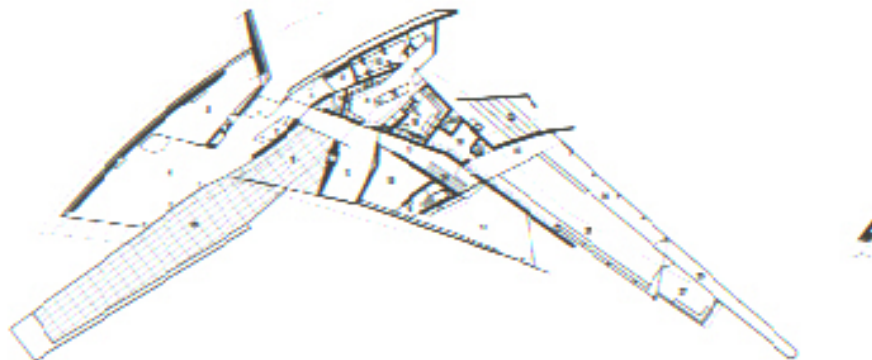

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΠΡΟΣΩΠΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁾

Αποτέλεσμα αυτής της σχεδιαστικής κίνησης ήταν η κατασκευή κατοικίας με πανοραμική θέα από οιαδήποτε πλευρά της.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΚΑΤΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΚΑΤΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁴⁾

Στο κύριο φτερό, της σχηματικής διάταξης του μπουόμεραγκ, αρχίζει μία ταράτσα στο ύψος της τραπεζαρίας και επεκτείνεται πέραν από αυτή προς την κατεύθυνση του βουνού Cotoraχί. Το άλλο φτερό αποκορυφώνεται προς την πισίνα της οικίας.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾

Το γυαλί που απαντάται εκτενώς στη συγκεκριμένη κατασκευή χρησιμοποιείται και για φιλτράρισμα του εισερχόμενου φωτός, αλλά και για συγκάλυψη πράγμα που καθιστά την κατοικία αδιαπέραστη για το ανθρώπινο μάτι από την απέναντι πλαγιά.

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁶⁾

Επίσης το γυαλί, εξεταζόμενο από την εσωτερική πλευρά του κτίσματος, επιτρέπει στους παρευρισκόμενους να απολαμβάνουν τη θέα καθώς επίσης επιτρέπει και την είσοδο υπό γωνία της προσπίπτουσας ακτινοβολίας.

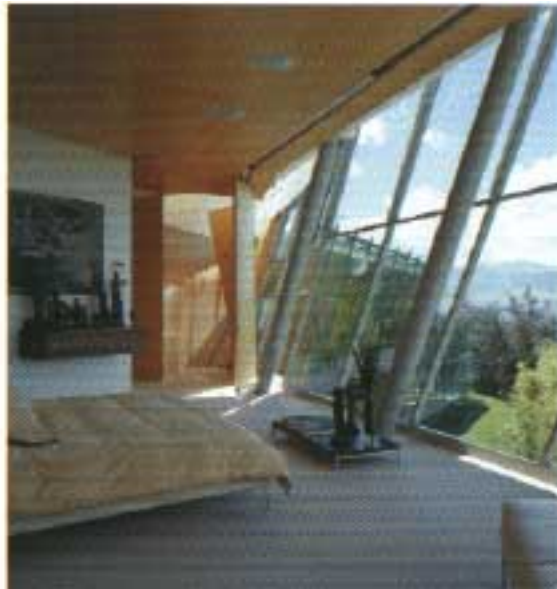
Η διάταξη των εσωτερικών χώρων του κτίσματος γίνεται με τον εξής τρόπο :

Στον ισόγειο χώρο βρίσκονται οι χώροι καθιστικού και τραπεζαρίας, και ο χώρος κύριας εισόδου με κύρια υλικά κατασκευής το μωσαϊκό

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΑΠΟΨΗ ΧΩΡΟΥ ΙΣΟΓΕΙΟΥ. ⁽⁷⁾

ενώ στο επίπεδο του ορόφου βρίσκονται οι χώροι γραφείου, υπνοδωματίων αλλά και του δεύτερου καθιστικού.

ΕΙΚΟΝΑ 8. ΧΩΡΟΣ ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΟΥ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁸⁾

ΕΙΚΟΝΑ 9. ΧΩΡΟΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ. ⁽⁹⁾

Η ενοποίηση των δύο όγκων του κτίσματος πραγματοποιείται με την ύπαρξη εσωτερικής σκάλας

ΕΙΚΟΝΑ 10. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁰⁾
(1),(2),(3),(4),(5),(6),(7),(8),(9),(10), Πηγή : « 150 Best House Ideas»

Άλλη καινοτομία ήταν η μελέτη – εφαρμογή αρχών της οικολογικής - ηλιακής αρχιτεκτονικής για την κατασκευή κατοικιών.

Αρχικό κίνητρο για την ανάπτυξη του συγκεκριμένου κλάδου αρχιτεκτονικής ήταν η αναζήτηση τρόπων αξιοποίησης εναλλακτικών μορφών ενέργειας. Ειδικότερα μεγάλης σημασίας ήταν η διαχείριση της παρεχόμενης από τον ήλιο ενέργειας. Βασικά υπήρξαν οικονομικοί λόγοι, που οδήγησαν τους αρχιτέκτονες και τους κατασκευαστές στην αναζήτηση εναλλακτικών μορφών ενέργειας. Σήμερα προστίθεται με την ίδια βαρύτητα και ο παράγοντας της οικολογίας. Με την εκμετάλλευση ήπιων μορφών ενέργειας μειώνονται οι απαιτήσεις κατανάλωσης ενέργειας σε ένα κτίριο κατά 50% σε σχέση με τις παλαιότερες κατασκευές.

Στα συστήματα παθητικής αξιοποίησης της ηλιακής ενέργειας η θερμότητα της άμεσης ακτινοβολίας αποθηκεύεται σε συγκεκριμένα δομικά στοιχεία. Π.χ. τοίχοι δάπεδα.

Με βάση αυτό το στοιχείο οργανώνεται η κάτοψη. Οι συνεχώς χρησιμοποιούμενοι χώροι διαμονής είναι προσανατολισμένοι προς το νότο και έχουν μεγάλες επιφάνειες ανοιγμάτων. Είναι χρήσιμο να προβλέπεται μπροστά από αυτούς μία σέρα.

Για κάτι τέτοιο υπάρχουν οι εξής σημαντικοί λόγοι :

- 1) Αύξηση της επιφάνειας της κατοικίας.
- 2) Εκμετάλλευση της ηλιακής ενέργειας.
- 3) Δημιουργία θερμικής ζώνης εξισορρόπησης.

Οι λιγότερο χρησιμοποιούμενοι, με μικρότερη θερμοκρασία και θέρμανση χώροι, που απαιτούν μικρό φωτισμό, πρέπει να είναι προσανατολισμένοι προς το βορρά.

Οι χώροι αυτοί δημιουργούν επίσης μία ζώνη εξισορρόπησης ανάμεσα στο θερμό χώρο κατοίκησης και στον ψυχρό εξωτερικό αέρα.

Η αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας διακρίνεται στις κάτωθι εξής κατηγορίες :

Ενεργητική αξιοποίηση :

Περιλαμβάνει τη χρήση τεχνικών εγκαταστάσεων συλλεκτήρων, σωληνώσεων, δεξαμενών, αντλιών κ.λ.π. για τη μεταβίβαση της ηλιακής ενέργειας. Τα συστήματα αυτά έχουν μεγάλο κόστος επένδυσης για εγκατάσταση και λειτουργία. Το κόστος αυτό πρέπει οπωσδήποτε να εξισορροπηθεί από την οικονομία στη χρήση συμβατικών ενεργειακών πηγών, γεγονός που είναι αδύνατο σε μονοκατοικίες.

Παθητική αξιοποίηση:

Περιλαμβάνει τη χρήση συγκεκριμένων δομικών στοιχείων ως θερμοσυσσωρευτών π.χ. τοίχοι, πλάκες, υαλοπίνακες. Ο βαθμός απόδοσης τέτοιων συστημάτων εξαρτάται από τους εξής παράγοντες :

- 1) Κλιματικά δεδομένα
Μέση μηνιαία θερμοκρασία, γωνία πρόσπτωσης ηλιακής ακτινοβολίας, χρόνος – διάρκεια ηλιοφάνειας.
- 2) Τον τρόπο εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας, έμμεση ή άμεση
- 3) Την επιλογή των υλικών
Δυνατότητα απορρόφησης και συσσώρευσης της θερμότητας από τα δομικά υλικά.

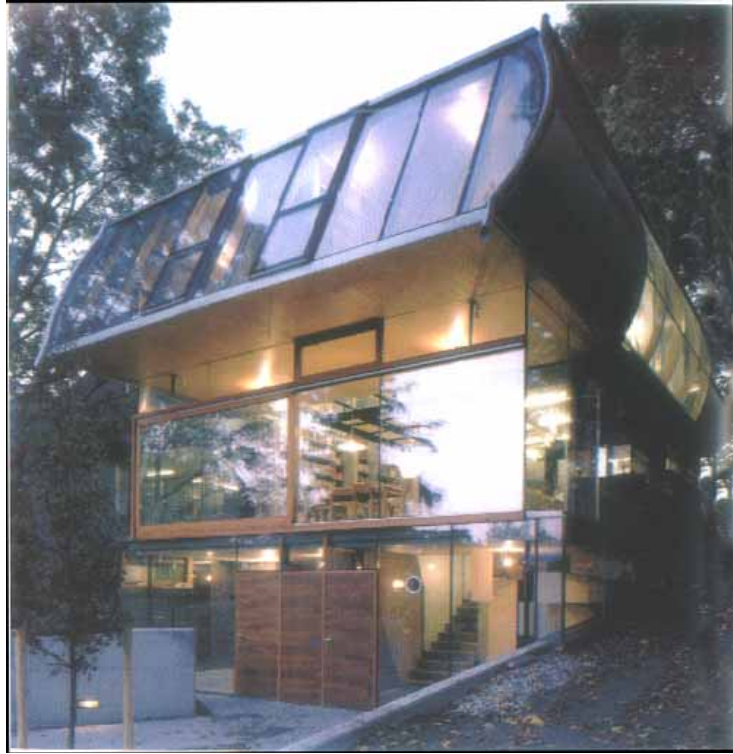
Παράδειγμα αυτού του τύπου είναι η κατοικία Solar Tube House σχεδιασμένη και υλοποιημένη από την ομάδα σχεδιαστών - αρχιτεκτόνων **Driendl Architects**.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΠΡΟΣΩΠΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽¹⁾

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁾

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽³⁾
(1),(2),(3),Πηγή : « 150 Best House Ideas»

Η επίτευξη ιδιωτικότητας σε ένα χώρο περικλειόμενο ασφυκτικά από δέντρα επέτρεψε στους αρχιτέκτονες τη χρήση σε μεγάλη κλίμακα υαλοπετασμάτων για εκμετάλλευση της προσπίπτουσας ηλιακής ενέργειας αλλά και τη δυνατότητα άμεσης επαφής με το περιβάλλον.

Αυτή η κίνηση έδωσε τη δυνατότητα να επιτυγχάνεται άμεση ενσωμάτωση του κτίσματος στην υφιστάμενη τοπική ενότητα.

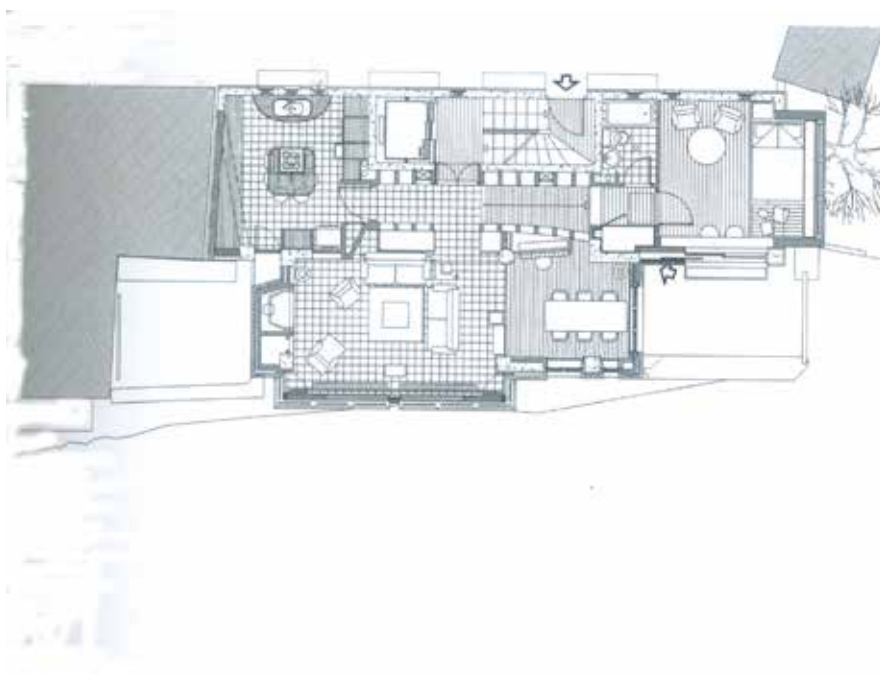
Άλλο παράδειγμα νεωτερισμού είναι η χρήση – ενσωμάτωση στοιχείων από τη βυζαντινή αρχιτεκτονική για την ανέγερση κατοικιών. Μία κατοικία αυτού του είδους βρίσκεται στην Άνω Πόλη Θεσσαλονίκης.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽¹⁾

Η κατοικία κατασκευάστηκε σε ένα ιδιαίτερα επικλινές οικόπεδο επιφάνειας 130 τετραγωνικών μέτρων και γειτνιάζει με τον Όσιο Δαυίδ, μικρή βυζαντινή εκκλησία με μεγάλη υψομετρική διαφορά.

Η κατοικία αναπτύσσεται σε τρία επίπεδα και υπόγειο, με συνολική επιφάνεια χώρων, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται το υπόγειο, είναι 250 τετραγωνικά μέτρα περίπου.

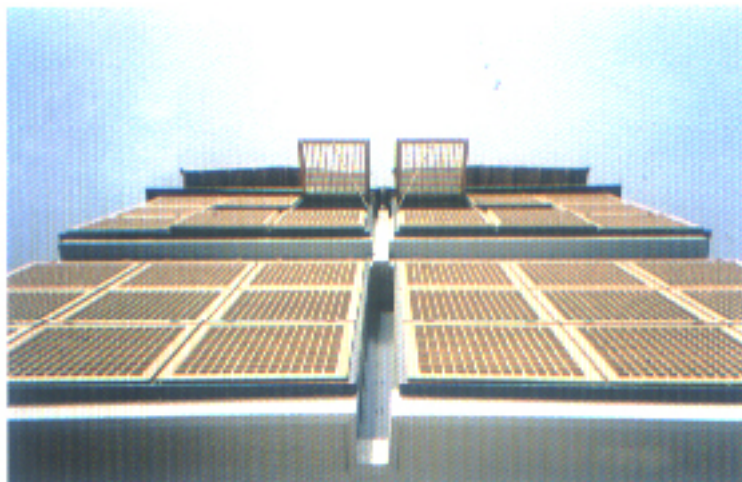

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΨΗ ΤΥΠΙΚΟΥ ΟΡΟΦΟΥ. ⁽²⁾

Τρεις ευδιάκριτες ενότητες συνθέτουν το κτίσμα.

Η πρώτη ενότητα είναι η βάση η οποία περιλαμβάνει το υπόγειο και το ισόγειο με τις δύο μικρές αυλές, τη βιβλιοθήκη και το γραφείο. Η ενότητα αυτή χαρακτηρίζεται από την εξωτερική επένδυση με πέτρα και εμφανές τούβλο, και από μικρά ανοίγματα. Ο ρόλος της είναι να αποτελέσει συνέχεια του φυσικού βράχου της περιοχής και να ενισχύσει το γαιώδες περίβλημα όπου εντάσσεται και η εκκλησία του Οσίου Δαυίδ.

Δεύτερη ενότητα είναι η ανωδομή της νότιας πλευράς, η οποία περιλαμβάνει καθημερινό και τραπεζαρία στον πρώτο όροφο και κύριο υπνοδωμάτιο με εξώστη στον δεύτερο. Η ενότητα αυτή χαρακτηρίζεται από το καφασωτό περίβλημα που την ορίζει πλήρως περιμετρικά

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽³⁾

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. ⁽⁴⁾
(1),(2),(3),(4), Πηγή : « Σύγχρον η Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα»

Η ενότητα αυτή αποτελεί και το κυρίαρχο στοιχείο της κατοικίας, και επιχειρεί εμμέσως να σχολιάσει τόσο τις δεσμεύσεις όσο και τις ευκαιρίες ερμηνείας των μορφολογικών περιορισμών που επιβάλλει ο ειδικός οικοδομικός κανονισμός της Άνω Πόλης.

Η τρίτη ενότητα, τέλος, αποτελείται από το βόρειο τμήμα της κατοικίας η οποία περιλαμβάνει ξενώνα και κουζίνα στον πρώτο όροφο, και παιδικό δωμάτιο με εξώστη στο δεύτερο, καθώς και χώρους κίνησης σε όλα τα επίπεδα. Ο ρόλος της ενότητας αυτής είναι να λειτουργεί ως φόντο για τις άλλες δύο και να πλησιάζει μορφολογικά των πλειονότητα των γειτονικών κτισμάτων της Άνω Πόλης με τα οποία και συγκρίνεται άμεσα εξαιτίας του σχήματος και της μορφής του οικοπέδου.

Άλλη κατηγορία κατοικιών είναι η ανέγερση νεοκλασικών κτισμάτων, χρήση παλαιών σχεδίων αρχιτεκτονικών ρυθμών για ανέγερση κατοικιών. Διαφυγή από τα στερεότυπα προσπάθεια για επιστροφή σε παλαιά.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁴⁾

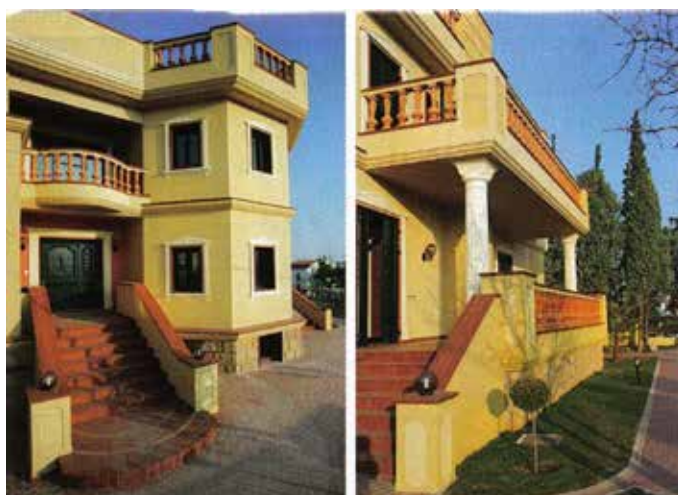
Ένα νεοκλασικό οικοδόμημα στο Ωραιόκαστρο, που αναδεικνύει τις δυνατότητες και τις προοπτικές ενός κτίσματος με εκτόπισμα. Ένα τεχνικό επίτευγμα που δεν αρκείται στην κατοχή, αλλά εμβαθύνει στην κατάκτηση.

Το αποτέλεσμα, ένα εύρυθμο οικοδόμημα με δυνατότητες που εκφράζουν απόλυτα τον ιδιοκτήτη, μιας και η δική του συνεισφορά ήταν η απόλυτη εμπιστοσύνη και έγκριση.

Ένα εντυπωσιακό οικοδόμημα στο Ωραιόκαστρο Θεσσαλονίκης, αναθεωρεί τις τετριμμένες απόψεις για ό,τι σήμερα χαρακτηρίζεται νεοκλασικό.

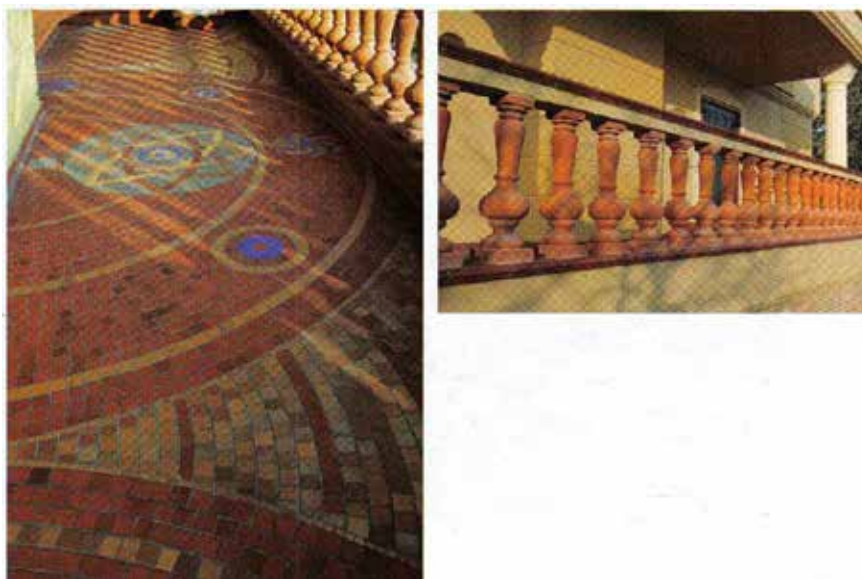
Ένα κτίσμα, που σχεδιάζεται και οικοδομείται με απόλυτη συνέπεια σε αυτό που στοχεύει και διερευνά: την άνετη διαβίωση των ενοίκων και την αισθητική συνέπεια των προθέσεων.

Ένας συνδυασμός όγκων σε απόλυτη αρμονία και ισορροπία με τη διαθέσιμη έκταση. Τα σημεία πρόσβασης τονίζονται χρωματικά είτε με τα επιχρίσματα είτε με τα υλικά στα ζεστά χρώματα της γης. Νεοκλασικά διακοσμητικά στοιχεία περιτρέχουν και τονίζουν το κτίσμα, προσδίδοντας τη δική τους ερμηνεία στο νεοκλασικό του σήμερα. Με μεγάλο πλατύσκαλο από κεραμικές ψηφίδες η κύρια είσοδος προϊδεάζει τον επισκέπτη για το αρχιτεκτονικό πόνημα. Εικαστικές συνθέσεις από κεραμικά πλακίδια σε διάφορα σχήματα και διαστάσεις για το δάπεδο στις βεράντες.

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽²⁾

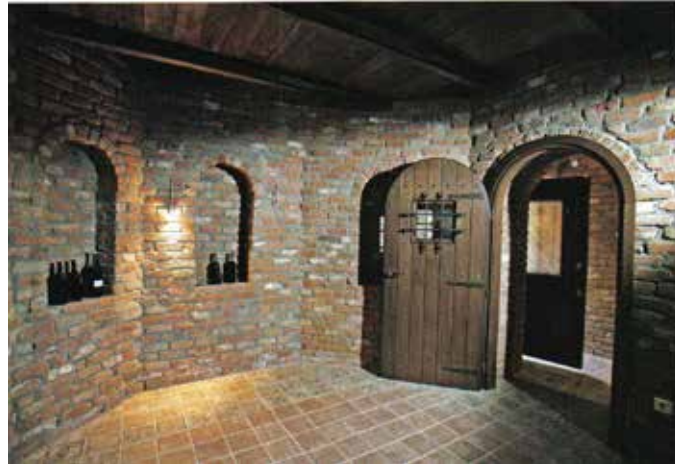
Κυρίαρχο αρχιτεκτονικό στοιχείο ο εναέριος διάδρομος επικοινωνίας του επάνω ορόφου με περίτεχνα δουλεμένες σιδεριές, οι οποίες επαναπροσδιορίζουν την εικαστική παρέμβαση των κιγκλιδωμάτων. Στη σκάλα, καμπύλες και σπείρες συνεργάζονται για να δημιουργήσουν ένα αρμονικό αισθητικό αποτέλεσμα. Καλλιτεχνική η παρέμβαση του βιτρό πάνω από την κεντρική είσοδο. Μια πλήρης ανάπτυξη της σιδεριάς που αντικαθιστά το κλασικό κιγκλίδωμα, ένα πληθωρικό σχέδιο που αναβαθμίζει σε εικαστική παρέμβαση.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ – ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ. ⁽³⁾

Ο αρχιτέκτονας σχεδίασε κομμάτι προς κομμάτι τα κολονάκια, τα ψηφιδωτά, τις στρώσεις των δαπέδων, τη διαμόρφωση του υπαίθριου χώρου, τα κιγκλιδώματα περιφραξης και κλιμακοστασίου, τις πόρτες, καθώς και τα κουφώματα και τις κουζίνες.

Ως υλικά επελέγησαν τα γήινα κεραμικά, που καλύπτουν όλο τον περιβάλλοντα χώρο, και ως φυσική κατάληξη έχουμε τα συμπαγή τούβλα στο υπόγειο, την επονομαζόμενη ταβέρνα.

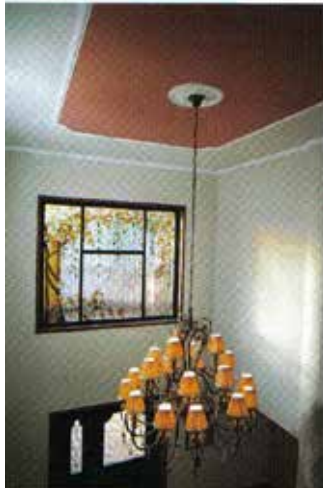
ΕΙΚΟΝΑ 4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁴⁾

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁵⁾

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁶⁾

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁷⁾

ΕΙΚΟΝΑ 8. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ. ⁽⁸⁾
(1),(2),(3),(4),(5),(6),(7), Πηγή : « Ελληνικό Σπίτι, Άνοιξη 2006»

Στους άλλους χώρους κυριαρχεί το ξύλο σε ό,τι αφορά το κλιμακοστάσιο, το σαλόνι και τις κρεβατοκάμαρες.

Με την ίδια λογική υιοθετούνται τα εξωτερικά επιχρίσματα που με τον τρόπο τους προσδιορίζουν χρήσεις και εικαστικές παρεμβάσεις.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

- 1) 150 Best Houses Ideas, Ana G. Ganizares.
- 2) ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Neufert, ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. Γκιούρδας.
- 3) Μικρές κατοικίες, great spaces SMALL HOYSES.
- 4) Family Houses, Evergreen.
- 5) Περιοδικό Ελληνικές Κατασκευές, Νο 107, Μάιος 2006.
- 6) Οδηγός κατοικίας, Εκδόσεις ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ.
- 7) Σύγχρονη Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα, Ορέστης Π. Δουμάνης.
- 8) Περιοδικό «Σπίτια της Ελλάδας», Τεύχος Χειμώνας 2005
- 9) Εφημερίδα «Καθημερινή», Τεύχος 149, 9 Απριλίου 2006.
- 10) Περιοδικό «Ελληνικές Κατασκευές», Τεύχος 107, Μαΐος 2006.
- 11) Περιοδικό «Δόμηση και Κατασκευές», Τεύχος Μάιος 2004
- 12) Περιοδικό «Ελληνικό Σπίτι», Τεύχος 31, Άνοιξη 2006

